

Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı
Tasavvuf Bilim Dalı

**İSTANBUL MÜFTÜLÜĞÜ MEŞİHAT ARŞİVİNDE
SİVAS BAŞLIĞI ALTINDA BULUNAN SİCİL
DOSYALARI**

Cenan GÜRBÜZ

Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı:
Doç. Dr. Alim YILDIZ

Sivas
Eylül- 2010

**İSTANBUL MÜFTÜLÜĞÜ MEŞİHAT ARŞİVİNDE SİVAS
BAŞLIĞI ALTINDA BULUNAN SİCİL DOSYALARI**

Cenan GÜRBÜZ

**Cumhuriyet Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü**

**Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin Temel İslam
Bilimleri Ana Bilim Dalı Tasavvuf Bilim Dalı İçin Öngördüğü**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
Olarak Hazırlanmıştır.**

Sivas

Eylül-2010

KABUL VE ONAY

Cenan GÜRBÜZ'ün hazırlamış olduğu “İstanbul Müftülüđu Meşihat Arşivi'nde Sivas Başlığı Altında Bulunan Sicil Dosyaları” başlıklı bu çalışma, 06.09.2010 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından, “Temel İslam Bilimleri Tasavvuf Anabilim Dalı”nda yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof.Dr. Abdullah KARAMAN (Başkan)

Doç. Dr. Alim YILDIZ (Danışman)

Prof.Dr. Ünal KILIÇ (Üye)

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım. ... /..... /

Prof. Dr. Mehmet ARSLAN
Enstitü Müdürü

ÖZET

GÜRBÜZ, Cenan; İstanbul Müftülüğü Meşihat Arşivinde Sivas Başlığı Altında Bulunan Sicil Dosyaları, Yüksek Lisans Tezi, Sivas 2010.

Çalışmamız Meşihat Arşivi'ndeki Sicil Ahval Komisyonu'nun tuttuğu defterlerdeki Sivas başlığı altında bulunan şahıs dosyalarından oluşmaktadır. Çalışmamız iki bölüm ve sonuçtan oluşmaktadır. Birinci bölümde ilk olarak Meşihat Arşivi'nin tarihi süreci değerlendirilmiş, akabinde Meşihat Arşivi'nin içerisinde barındırdığı arşiv defterlerine yer verilmiştir. Bu defterlerden Sicil-i Ahval Dairesi Defterleri'ne yer verilirken yaptığımız çalışmanın içeriğinden örnekler verilerek, çalışma yapılan dosyaların özetleriyle birinci bölüm sonlandırılmıştır. İkinci bölümde ise metinler sunulmuştur.

Meşihat Arşivi Süleymaniye'de İstanbul Müftülüğü bünyesinde bulunmaktadır. Arşivin bulunduğu bina, ilk olarak Yeniçeri Ağası'na ait bir köşk olarak kullanılmış, II. Mahmud'un yeniçeri ocağını kapatmasıyla şeyhülislamların hizmetine girmiştir. Bu bina 1892 yılında II. Abdülhamit Han'ın emriyle tamir ettirilerek Şer'iyye Sicilleri Arşivi olarak kullanılmaya başlanmıştır.

Arşiv bünyesinde birçok sicil defteri bulunmaktadır. Bizim çalışmamız 1879 yılında kurulan Sicil-i Ahval Dairesi'nin hazırlamış olduğu defterler üzerinde gerçekleşmiştir. Sicil-i Ahval Dairesi devlet teşkilâtında görev alan memurların memuriyet hayatları boyunca meydana gelen şahsî muamelelerini, tercüme-i hallerini toplayarak her bir memura ait dosya oluşturmuştur. Bu dosyalar 1950 yılından sonra bölgelere, mahkemelere ve ait olduğu yüzyıllara göre tasnif edilmiştir. Çalışmamız bu tasnif sonucu Sivas başlığı altında ortaya konulan dosyalar üzerinde olmuştur.

Anahtar Sözcükler

Meşihat Arşivi, Sicil-i Ahval Dairesi, Sivas, Tercüme-i Hal

ABSTRACT

GÜRBÜZ, Cenan, İstanbul Mufti İndividual Files Under The Title of Sivas in Sheikhdom Archieve, Master's Thesis, Sivas,2010

Our study consists of individual files under the name of Sivas in the books held by Standing Committees of Circumstances in Sheikhdom Archieve. Our study consist of two chapters and a conclusion. In the first chapter; firstly historical process of Sheikhdom Archieve is evaluated and subsequently library books which are kept in Sheikhdom Archieve are included. Between these library books, The Library Books of Circumstances Register Office are chosen and scrutinized and examples taken from the content of translations which we've made are given. Then the first chapter is concluded with the summaries of translated files. At the second chapter, translated texts are presented.

Sheikhdom Archieve is located within the Office of İstanbul Mufti at Suleymaniye. The building in which The archieve is located ,was firstly used as a mansion belonged to a janissary landlord and with the closure of janissary corps by 2nd Mahmut, this building entered to the service of Sheikh-ul Islam. This building was started to be used as Seriyye Record Archieve after having been repaired on the order of 2 nd Abdulhamit Khan in 1892.

There are a lot of record books within archieve. Our study is accrued on the record books prepared by Circumstances Register Office which was founded in 1879. Circumstances Register Office composed a file belonged to each government official, after collecting biographies and individual treatments during civil service lives of government officials who were involved in State Agency. These Files are classified according to regions ,courts, and centuries of which are belogns to. As a result of this classification, our study is based on the files which are put forth under the name of Sivas.

Key words

Sheikhdom Archieve, Circumstances Register Office, Sivas, Biography

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	I
ABSTRACT.....	II
İÇİNDEKİLER	III
KISALTMALAR.....	VI
ÖNSÖZ.....	VII
GİRİŞ.....	1
BİRİNCİ BÖLÜM	
İSTANBUL MÜFTÜLÜĞÜ MEŞİHAT ARŞİVİ.....	6
1.TARİHİ SÜREÇTE MEŞİHAT ARŞİVİ.....	7
2. MEŞİHAT ARŞİVİNDE BULUNAN BELGELER.....	8
2.1. Nakibu'l-Eşraflık Defterleri.....	8
2.2.Şeyhü'l-İslamlık Defterleri.....	9
2.3.Anadolu – Rumeli Kazaskerliği Defterleri.....	9
2.4.Meclis-i Tedkikat-ı Şer' iye Defterleri.....	9
2.5.Fetvahaneye-i Âli Defterleri.....	9
2.6.Meclis-i Meşayih Defterleri.....	9
2.7.Tedkîk-i Mesâhif ve Müellefat-ı Şer' iyye Dairesi Defterleri.....	9
2.8. Daru'l-Hikmeti'l-İslamiyye Defterleri.....	10
2.9.Ders Vekaleti Ve Meclis-i Mesalih-i Talebe Defterleri.....	10
2.10.Tevliyeti Şeyhulislamlığa Ait Vakıf Defterleri.....	10
2.11.Evrak Odası Defterleri.....	10
2.12. Bab-ı Fetva Sicil-i Ahval Dairesi Defterleri.....	11
2.12.1.Uyarı(İhtar).....	12
2.12.2. Tezkere-i Osmaniye.....	14
2.12.3.Sicil-i Ahval.....	15
2.12.4.Hizmet Cetveli.....	23
2.12.5.Kişilere Ait Resmi Belgelerin Kayıt Altına Alındığı Belgeler.....	26

2.12.6.Şehadetname.....	28
2.12.6.Hasta Sevki.....	31
3.ÇALIŞMA YAPILAN DOSYALARLA İLGİLİ BİLGİLER.....	33
3.1. Çalışma Yapılan Şahısların Doğum Tarihi ve Görevlerine Göre Tasnifi.....	33
3.2. Çalışma Yapılan Dosyalarla İlgili Özet Bilgiler	34
İKİNCİ BÖLÜM	
MEŞİHAT ARŞİVİ BAB-I FETVA SİCİL-İ AHVAL DAİRESİ DEFTERLERİNDEKİ SİVASLILAR	43
1. SÜLEYMAN NAMIK EFENDİ (74A).....	44
2. İSMAİL HAKKI EFENDİ (237A).....	58
3. OSMAN NURİ EFENDİ (384A)	78
4. İBRAHİM MUHYİDDİN EFENDİ (416B)	102
5. ABDURRAHMAN HİLMİ EFENDİ (649).....	142
6.ABDURRAHMAN HİLMİ EFENDİ (3957).....	152
7. MUSTAFA EFENDİ (2321).....	178
8. MUSTAFA ŞEVKİ EFENDİ (2355).....	180
9. HASAN HİLMİ EFENDİ (2383).....	196
10. MAHMUD EFENDİ (2385)	211
11. MEHMED EFENDİ (2406).....	225
12. MEHMED EFENDİ (2429).....	237
13. ALİ RIZA EFENDİ (2430).....	243
14. HASAN EFENDİ (2431)	255
15. MEHMED HAYRİ EFENDİ (2440)	261

16. ÖMER ŞÜKRÜ EFENDİ (2446)	273
17. YUSUF ZİYAEDDİN EFENDİ (2460)	284
18. HÜSEYİN HÜSNÜ EFENDİ (3481)	299
19. MEHMED NECİP EFENDİ (3615)	317
SONUÇ.....	320
KAYNAKÇA.....	322

KISALTMALAR

- a.g.e. : Adı geçen eser.
a.g.m : Adı geçen makale.
b. : Bin
c. : Cilt
DİA : Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi
H. : Hicrî
s. : Sayı
vr. : Varak

ÖNSÖZ

Şer'iyye Sicil Defterleri, Osmanlı dönemindeki mahkemelere ait kayıt defterleridir. Şer'iyye sicilleri, Osmanlı tarihi kaynakları arasında birinci derecede önem arz etmektedir. Kadıların, devlet merkezi ile yaptıkları resmî yazışmaları, halkın şikayet ve dilekçelerini, mahallî idarelere ait hukukî düzenlemeler olarak kabul edilen ferman ve hükümleri, en önemlisi de ait olduğu mahallin sosyal ve iktisadî hayatını yansıtan mahkeme kararlarını ihtiva eden bu siciller, incelenmeden Osmanlı Devleti'nin siyasî, idarî ve sosyal tarihini etraflıca ortaya koymak mümkün değildir.

Şer'iyye sicillerinin incelenip gün yüzüne çıkarılması; hukuk tarihimiz, iktisadi hayatımız açısından çok önemlidir. Büyük devlet adamlarının hayat hikâyelerini bütün ayrıntıları ile gün yüzüne çıkartabilmek içinde yine bu arşiv belgelerine ihtiyaç duyulmaktadır.

Siciller, her konudaki tarihi geçmişe kaynak teşkil eden orijinal vesikalardır. Osmanlı Devleti'nin; umumi, hukuki, idari iktisadi ve içtimai tarihinin, tarihi olaylarının ve tarihi şahsiyetlerinin öğrenilmesi açısından şer'iyye sicillerinin incelenmesi ilmi bir zarurettir.

Osmanlı Devleti'nde her ilde kadılar tarafından şer'iyye sicilleri tutulmuştur. Bu siciller Cumhuriyetle birlikte Milli Kütüphane'de toplanmıştır. Sadece İstanbul Müftülüğü bünyesinde bulunan Meşihat Arşivi, büyük bir yekûn teşkil etmesinden dolayı müstesna tutulmuştur.

Meşihat Arşivi, II. Abdülhamid Han tarafından 1892 yılında Osmanlı Devleti'nin en büyük şehri ve başkenti olan İstanbul'un en eski semtlerinden Süleymaniye'de Yeniçeri Ağası'nın kullandığı Ağakapısı'nın yerine yaptırılmıştır.

Bizim yüksek lisans tezi olarak ortaya koyduğumuz çalışmamızda bu arşivde bulunan Bab-ı Fetva Sicil-i Ahval Dairesi Defterleri'ndeki Sivas başlığı altında bulunan şahıs dosyalarıyla ilgilidir.

Çalışmamız iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde İstanbul Müftülüğü Meşihat Arşivi'nden ve çalışma yapılan şahıslarla ilgili özet bilgilerden bahsedilmiş, ikinci bölümde ise metinlere yer verilmiştir.

Son olarak, hazırlamış olduğumuz çalışmanın fikir aşamasında ve oluşum sürecinde büyük katkılar sağlayan danışman hocam Doç. Dr. Âlim Yıldız Bey'e ve danışmanlığımı yaparken yurt dışına gitmiş olmasına rağmen desteğini esirgemeyen Prof.Dr. Kadir Özköse Bey'e, Meşihat Arşivi'ndeki belgeleri almam hususunda gerekli kolaylığı sağlayan İstanbul Müftüsü Prof. Dr. Mustafa Çağrıcı Bey'e, tez süresince çeşitli desteklerini gördüğüm bütün dostlarıma ve bu süre içerisinde beni yalnız bırakmayan eşim Bedriye Gürbüz Hanımefendi'ye en kalbi duygularıyla teşekkür eder saygılarımı sunarım.

GİRİŞ

Çalışmamız Osmanlı Devleti'nin umumî, hukukî, idarî, iktisadî ve içtimaî tarihinin yanı sıra Osmanlı'da kamu, şahıs, aile, miras, eşya-borçlar, ticaret, ceza, usul, icra ve azınlıkların hukuku gibi konularda birçok vesikayı içinde barındıran Şer'îye sicil kayıtları ile ilgilidir.

Şer'îye sicilleri diğer adıyla şer'i mahkeme sicilleri; kadılar tarafından tutulan dava tutanaklarının İstanbul'dan padişah tarafından gönderilen bütün emirlerin, fermanların ve hükümlerin yazıldığı belgelerdir.

Bu belgeler, Osmanlı Devleti'nin son beş yüz yıllık dönemindeki toplumsal, tarihi, kültürel medeniyetinin en ince detaylarının ortaya konulduğu önemli bilgileri içermektedir. Bu belgelerde, genel Türk tarihi, hukuk tarihi, iktisat tarihi, sosyal yapı ve idari teşkilat yapılarının yanı sıra devlet kurumlarının işleyişi, vakıf sistemi, mimari anıtlar ve daha pek çok konuda bilgiler yer almaktadır.

Şer'îye Sicil Defterleri, Osmanlı Devleti'nde, XV. yüzyılın ilkyarısından itibaren düzenli olarak yazılmaya başlanmış ve XX. yüzyılın ilk çeyreğine kadar devam etmiştir. Bu defterlerin on bin adetten fazlası günümüze ulaşabilmiştir.

Osmanlı Devleti'nde her ilde kadılar tarafından tutulan camilerde saklanan Şer'îye sicilleri bulunmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasıyla birlikte bu belgeler müze ve kütüphanelerde dağınık olarak muhafaza edilmeye çalışılmıştır. Türkiye genelindeki müze ve kütüphanelerde dağınık halde bulunan bu malzeme mikrofilmleri alındıktan sonra ait olduğu yerlere iade edilmek üzere Kültür Bakanlığı'nca Ankara Millî Kütüphane'deki yazmalar bölümünde toplanmış ve İstanbul Müftülüğü bünyesindeki Şer'î Siciller Arşivi malzemeleri büyük bir yekun teşkil etmesi, daha önceden mikrofilmlerin çekilmiş bulunması ve aidiyeti cihetiyle yerinde bırakılmıştır.¹

¹İsmail Kurt, *Şer'i Siciller ve Meşihat Arşivi*, Diyanet Aylık Dergisi, Ankara 2003, Mart, Sayı-147, Sayfa 42

Bizim yaptığımız çalışma Türkiye genelindeki bütün Şer'iyye sicilleri ile ilgili bir çalışma değil sadece İstanbul Müftülüğü Meşihat Arşivindeki Sicil Ahvali Komisyonu Defterleri'ndeki Sivas Eyaleti başlığı altında bulunan sicil dosyaları ile ilgili olacaktır.

Sivas denildiğinde günümüzdeki Sivas ili akla gelmemelidir. Yaptığımız çalışma Osmanlı Devleti arşivi üzerine gerçekleşen bir çalışma olduğundan, kastettiğimiz Sivas'ta Osmanlı Devleti'nin en büyük eyaletlerinden birisi olan Sivas Eyaleti'dir. Sivas Eyaleti, Sivas'tan başka Amasya, Çorum, Yozgat, Divriği, Samsun ve Orta Karadeniz bölümünü de içine almaktadır.² Hatta Eyalet-i Rum'un merkezi olduğu dönemlerde Sivas'a Trabzon bile bağlanmıştır.³

Sivas Eyaleti'yle ilgili meşihat arşivinde yapılan katalog çalışması sonucunda kırk iki dosya bulunmuştur. Bu dosyaların yirmi dokuz tanesi Sicil Ahval Komisyonu Defterleri'nde diğerleri ise Nakibu'l-Eşraflık Defterleri ile Şeyhü'l-İslamlık Defterleri'nde bulunmuştur. Gerekli izinler alındıktan sonra bu dosyaların mikrofilmleri ilgili bölümden CD ortamında temin edilmiştir. Yapılan çalışma sonucunda Sicil Ahval Komisyonu'ndan temin edilen yirmi dokuz dosyadan on tanesinin yaptığımız çalışmayla bağlantılı olmadığı tesbit edilmiş, bu on dosyanın haricindekiler üzerinde çalışma yapılmıştır. Çalışma yapılırken dosya içerisinde bulunan mikrofilmler birden başlayarak numaralandırılmıştır.

Çalışmamız iki bölümden oluşmaktadır. Çalışmamızın birinci bölümünde araştırmamızı yapmamızdaki amacımız ile ulaşmak istediğimiz hedefler ortaya konulmuştur. Daha sonra meşihat arşivinin tarihi süreci, meşihat arşivinde bulunan belgelerin kapsamı örnek belgelerle sunularak, sicil dosyalarını incelediğimiz şahsiyetlerle ilgili özet bilgiler verilmiştir. Son bölümde ise çalışma yaptığımız on dokuz dosya, dosya numaralarına göre küçükten büyüğe olacak şekilde yer verilmiştir.

² Osmanlı Devrinde Sivas, s. 1, [<http://www.sivas.bel.tr/bpi.asp?caid=98&cid=646>],(12/08/2010, Saat 13.03)

³ Rum Eyaleti , s. 1, [http://tr.wikipedia.org/wiki/Rum_Eyaleti],(12/08/2010, Saat 13.08)

Çalışmamız İstanbul Müftülüğü Meşihat Arşivi ile ilgili bir çalışma olması nedeniyle Sivas iliyle ilgili daha önceden üzerinde çalışılmamış Tasavvufi şahsiyetlerin çıkabileceği düşüncesiyle çalışmanın konusu danışman hocamla karar verilerek seçildi.

Aldığımız dosyalardan sadece on dokuz tanesi Sivas'la bağlantılı olduğundan bu dosyaları yüksek lisans tezimde kullandım. Sicilli Ahval dosyalarını verdiğim on sekiz âlimden sekiz tanesinin sicil dosyalarında tasavvufla bağlantısına rastlanmıştır. Mesela Süleyman Namık Efendi Nakşibendî tarikatının Halidiye kolunun şeyhlerinden olan Gümüşhaneli Şeyh Ziyaeddin Efendi'nin postnişini Hasan Hilmi Efendiden icazetname almış Mutasavvıf bir şahsiyettir. Yine Osman Nuri Efendi sicil dosyasında babasının ve kendisinin hülefa-i nakşibendiyeden olduğunu belirtmiştir. Osman Nuri Efendi çocukluğunda Sivas'ta el-Hâcc Hâfız Mehmed ve Sofi Ahmed efendilerden tasavvuf dersi almıştır. Mehmet Efendi Tokatlı Şeyh Mehmet Nuri Efendi'den icazet almıştır. Hasan Efendi Erzincânî Hâcî Fehmî Efendi'den tasavvuf dersleri alarak icazetname almaya hak kazanmıştır. Mustafa Şevki Efendi çocukluğunda tasavvufun başyapıtlarından olan Attar ve Gülistan'ı okumuş onların üzerinde yoğunlaşmıştır. Bu örneklerle baktığımızda bu şahısların tasavvufla bağlantısı olduğunu görmek mümkündür.

Çalışmamızın sicil dosyalarıyla ilgili bir çalışma olması nedeniyle bu şahısların tasavvufla bağlantılarıyla ilgili ayrıntılı bilgi bulabilmek mümkün değildir. Çünkü Sicill-i Ahval dosyaları şahıslarla ilgili özet tanıtıcı bilgilere yer vermektedir. Bizim çalışmamız sonucunda bu şahsiyetlerden hangilerinin tasavvufla bağlantıları olup olmadığı ortaya konulmuştur. Bu kişilerin tasavvufla bağlantıları için yapılacak daha kapsamlı çalışmalara ön hazırlık olmuştur.

Çalışmamıza konu edinilen diğer Sivaslı âlimlere gelince sicil dosyalarında tasavvufla bağlantılı bir dokümana rastlanmamıştır. Arşiv çalışmaları içinden ne çıkacağı bilinmeyen bir hazine kutusu gibidir. Biz de çalışmamıza başlarken bu hazine kutusunun içinden çıkabilecekler konusunda tahmin yürüterek başladık. Bu yüzden çalışmamıza Meşihat Arşivi'ndeki Sivas başlığı altındaki dosyalar şeklin de daha geniş bir ifade kullanarak başlık belirledik. Diğer dosyalara da bu bağlamda araştırmamızda yer verdik.

Arşivler bir devletin tarihini geçmişini ortaya koyacak bizi bu konuda aydınlatacak en önemli belgelerdir. Ciddi bir kültür ve medeniyete sahip olmanın yolu tarihi en iyi bilmekten geçmektedir. Tarihlerini araştıran belgelerini, kalıntılarını bozmadan aslına uygun bir şekilde muhafaza eden milletler her zaman varlıklarını korumuşlardır.

Bizim varlığımızı muhafaza etmemiz için Osmanlı Devleti'nden bize miras kalan tam bir tarih hazinesi olan bu arşivleri tercüme etmemiz, bir zamanlar ilimleriyle birikimleriyle bir devleti ayakta tutan âlimlerimizi arşivin tozlu raflarında yok olmaktan kurtararak tekrar yaşamın merkezine yerleştirmemiz gerekmektedir.

Çalışmamız il bazında yapılmış bir çalışma olması hasebiyle de ulaşmak istediğimiz hedefler bulunmaktadır. Meşihat Arşivi'nde Sivas başlığı altındaki dosyalar ele alınmıştır. Sivas ili hem Selçuklular hem de Osmanlılar zamanında önem arz eden bir ildir. Bu ilin tam anlamıyla tarihi öğrenilmeden Selçukluları da Osmanlıları da kurtuluş savaşını da bilebilmek mümkün değildir. Osmanlı Devleti'nde Sivas doğumlu farklı bölgelerde çalışmış insanlarla, Sivas'ta hizmet vermiş insanlar hakkında yapılacak olan çalışmalara bizim çalışmamız kaynak oluşturmaktadır.

İnsanlar arasındaki bütün hukukî olaylarla ilgili kadıların verdikleri kararların suretleri, hüccetleri bu defterlere kaydedilmiştir. Şer'iyye sicilleri üzerine yapılan çalışmalarda Osmanlı Devleti'ndeki hukuki sistem ortaya konulmaktadır. Hukukçuların yasa ortaya koyanların bu belgeleri göz ardı etmeleri mümkün değildir. Ortaya koyduğumuz bu çalışmayla hukuki belgeler de araştırmacıları için gün yüzüne çıkmış olacaktır.

Bu kadar mühim bir hazineyi ihtiva eden bu arşiv malzemeleri, sadece bizim kültürümüz için değil, bugün Osmanlı toprakları üzerinde kurulmuş birçok devlet için de çok büyük bir değer ifade etmektedir. Romanya, Bulgaristan, Yunanistan, Mısır ve Suudi Arabistan'da (Haremeyn Vakıfları) bulunan vakıflarla ilgili bazı bilgi ve belgeler yine Şer'iyye Sicilleri'nde yer almaktadır. Meşihat Arşivi kayıtları arasında da bu hususlarda ipuçları bulmak mümkündür. Arşivimizde Bilâd-ı Metrûke (Varna, Kosova gibi), Beyrut ve Mısır gibi yerlere ait bir kısım siciller de

mevcuttur. Mesela tercümesini yaptığımız İsmail Hakkı Efendi Bulgaristan'a bağlı Varna şehrinin Hacıoğlu Pazarcık kasabasında 1844 yılında doğmuş Edirne müderrisliği yapmış ayrıca meclis-i milli de Sobraniyye azalığı yaparak Bulgaristan kamerasında bulunmuş bir şahsiyettir. Şer'iyye sicillerinde yaptığımız ve yapılacak çalışmalar sonucunda elde edilecek bilgiler bu açıdan da büyük bir önem taşımaktadır.

Çalışmamız Meşihat Arşivi'nde yapılan bir çalışmadır. Meşihat Arşivi Şeyhülislamlığa ait bir arşivdir. Şeyhülislamlık makamına ait günümüze ulaşmış birçok dini belge bulunmaktadır. Günümüze ulaşan bu belgelerden ilahiyat alanında araştırma yapanların faydalanacağı birçok şey bulunmaktadır. Burada bulunan İlahiyat fakültelerindeki araştırmacıları bekleyen; Hz. Peygamber soyundan gelen seyyid ve şeriflerin kayıtlarını ihtiva eden Nakîbü'l-Eşraf Defterleri, kadıların tayinlerinin takibi için tutulan Tarik ve Ruznamçe Defterleri, çeşitli medreselere ait Medrese Defterleri gibi önemli defterler de bulunmaktadır. Yaptığımız bu çalışma ile buralarda yapılacak olan çalışmalara ne kadar önem verilmesi gerektiği ortaya konulmaya çalışılmıştır.

I. BÖLÜM

İSTANBUL MÜFTÜLÜĞÜ MEŞİHAT ARŞİVİ

1. TARİHİ SÜREÇTE MEŞİHAT ARŞİVİ

Meşihat Arşivi; Şeyhüslâmlık makamınca, şeyhüslâmlar tarafından verilen fetvalar ile bu müessesenin tuttuğu bütün defter kayıtları, gelen-giden evrak ve bu müessesede çalışan memurların şahıs dosyaları muhafaza edilerek oluşturulmuştur.

Meşihat Arşivi, günümüzde İstanbul'un en eski semtlerinden Süleymaniye'de, şeyhüslâmların görevlerini yerine getirdikleri tarihî Meşihat binasında faaliyet gösteren İstanbul Müftülüğü bünyesinde; cümle kapısının girişinde, sağ taraftaki tek kat üzerine yapılmış müstakil, kârgir bir binada hizmet vermektedir. Altı mahzen olan binanın içine girildiğinde merdivenin solunda bir, sağında da koridora açılan iki salon kapısı mevcuttur. Birinci salonda 5, ikincisinde 10, üçüncüsünde 12 dolap bulunmaktadır. İçlerinde, İstanbul Şer'iyye Mahkemeleri'nin verdiği hükümler bulunan Şer'iyye Sicil Defterleri'nin muhafaza edildiği bu 1.42 cm. enindeki, 3.58 cm. boyundaki ve 71 cm. derinliğindeki, onar gözlü raflar hâlinde, sürme ray üzerinde hareketli, haşarata karşı içi telli, çifte kapaklı ve birbirine geçmeli, ceviz ağacından sabit ve orijinal dolaplar, bizzat Sultan Abdülhamit Han tarafından Yıldız Sarayı'nın marangozhanesinde yapılmıştır. Her birinin üstünde beyaz zemin üzerine yazılı II. Abdülhamid Han'ın tuğrası yer almaktadır.⁴

Meşihat arşivinin bulunduğu binanın yerinde daha önceleri Yeniçeri Ağası'na ait Ağakapısı bulunmaktaydı. Buranın içerisinde köşklerin, idari binaların bulunduğu büyük bir kompleks bulunmaktaydı. Yeniçeri Ocağının 1826'da kapatılması ve Asakir-i Mansure'nin kurulmasıyla burası Şeyhüslamlığa tahsis edildi.

Sultan II. Mahmud, Ağakapısının şeyhüslamlara tahsisi için yazdığı fermanda, yeniçeriliğin bütün hatıralarını silip unutturmak için Ağakapısı adını da yasaklayarak buraya fetvahane (Bab-ı Meşihat) denilmesini emretmiştir. Fakat

⁴ İstanbul Müftülüğü, Şer'iyye Sicilleri Arşivi, s.1 [<http://istanbulmuftulugu.gov.tr/index.php/seriyye-sicilleri-arsivi.html>], (30/07/2010 ,Saat 11:25)

Ağakapısı'nın hemen bir yangın geçirmesinden dolayı fetvahane ancak tamirden sonra buraya geçmiştir.⁵

Şeyhülislamlara ait müstakil bir mekan olarak kullanılan bu bina 1310/1892 yılında II. Abdülhamit Han'ın emriyle tamir ettirilerek Şer'iyye Sicilleri Arşivi olarak kullanılmaya başlandı.⁶

Arşiv dolapları da getirilip binaya yerleştirildikten sonra medrese, cami ve kütüphanelerde dağınık halde bulunan İstanbul'daki mahkemelere ait şer'iyye sicilleri peyderpey Şeyhülislâmlığa getirilerek önceden belirlendiği gibi ilgili mahkeme adının bulunduğu dolaplara yerleştirilmiştir.

Bu bina 1924 yılında Şeyhülislâmlığ'ın lağvedilmesi üzerine İstanbul Müftülüğü'ne verilmiştir. Cumhuriyetin ilk yıllarında bu binanın önemli bölümlerine İstanbul Kız Lisesi yerleştirilmiş, 1926 yılında çıkan yangın sırasında lisenin işgal ettiği bu bölümlerin tamamı yanarak yok olmuştur. Daha sonra ise bu bölge İstanbul Üniversitesi Botanik Enstitüsü'ne çevrilmiştir. 1985 yılında ise Şeyhülislam Dairesi'nin fetvahane bölümünün üzerine aslına uygun bir bina yapılarak tekrar İstanbul Müftülüğüne verilmiştir.⁷

İstanbul Müftülüğü ise Şer'i Sicil Arşivi'ndeki belgelerin mikrofilmlerini çekerek araştırmacıların hizmetine sunmuştur.

2. MEŞİHAT ARŞİVİNDE BULUNAN BELGELER

2.1. Nakibu'l-Eşraflık Defterleri

Nakibu'l- Eşraflık Defterleri Peygamber Efendimizin soyundan gelen seyyitlerin ve şeriflerin kayıtlarının tutulduğu defterlerden oluşmaktadır.

Osmanlı Devletinde Nakîbül-Eşrâflık makamı, Mayıs 1400'de (H. Ramazan 802) Sultan Yıldırım Bayezid döneminde kurulmuştur. Padişah, Emir Buhari

⁵ Mehmet İpşirli, "Bab-ı Meşihat", *DİA*, İstanbul 1991, IV, s. 363.

⁶ Kurt, *a.g.m.*, s. 42.

⁷ Kurt, *a.g.m.*, s. 44.

talebelerinden Bağdatlı Seyyid Ali Nita b. Muhammed'i , Anadolu'daki seyyid ve şeriflere başkan tayin etmiştir.⁸

2.2.Şeyhü'l-İslamlık Defterleri

Meşihat yazışmalarıyla, tayin ve tevcihlerin kaydedildiği defterlerdir. Bu defterlerin içerisinde; şeyhülislamdan başlayarak kazaskerlerin, nakibüleşrafların, mevali ve müderrislerin isim ve görevlerini ihtiva eden tarik defterleri, Şeyhülislamlığ'a verilen arzuhallerle gelen ve giden evrak üzerinde gerekli muamelelerin yapıldığı telhis defterleri, Osmanlı Devleti'nin muhtelif bölgelerine müftü olarak tayin edilmiş olan şahısların isimlerinin kayıtlı bulunduğu müftü defterleri, yüksek rütbeli müderrislerin tayin ve kayıtlarının bulunduğu medrese defterleri bulunmaktadır.⁹

2.3.Anadolu – Rumeli Kazaskerliği Defterleri

Kazaskerlik defterleri içerisinde sancak ve kaza kadılarının padişahın huzurunda tayinleriyle ilgili okudukları metinlerin bir nüshasının bulunduğu Ruznamçe Defterleri, Muharrem ve Recep aylarında divanlarda tuttıkları divan defterleri, mühür tatbik defterleri bulunmaktadır.¹⁰

2.4.Meclis-i Tedkikat-ı Şer'îye Defterleri

Osmanlı Devleti'nin günümüzdeki Anayasa Mahkemesi konumunda bulunan üst mahkemesidir. Bu defterlerde; mahkemenin başka bir mahkemede verilen kararlara yapılan itirazları değerlendirerek verdiği kararlar bulunmaktadır.

2.5.Fetvahane-i Âli Defterleri

Şeyhülislam efendinin kendisine sorulan sorulara verdiği cevapları kâtiplere yazdırması sonucu oluşmuş defterlerdir.

2.6.Meclis-i Meşayih Defterleri

Meclis-i Meşayih Defterleri tekke, zâviyeler ve buralara atanacak görevlilerle ilgili kayıtları içeren defterlerdir. Osmanlı Devlet'inde 19. yy.'a kadar tekkeleri kayıt

⁸ H. Adnan Erzi, "Bursa'da İshakî Dervişlerine Mahsus Zâviyenin Vakfiyesi ", *Vakıflar Dergisi*, Sayı II, s. 424.

⁹ Orhan Gültekin, *İstanbul Müftülüğü Meşihat Arşivi Tarihi Belgelerinin Dijital Ortama Aktarılması ve Kullanıma Sunulması*, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul 2006, s. 3-4, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)

¹⁰ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *İlmiye Teşkilatı* (3.Baskı), Ankara 1988, s.156.

altına alma ihtiyacı hissedilmemiştir. Bu yüzyılda eğitimde çıkan problemler üzerine yapılan ıslahat çalışmalarıyla tekkeler kayıt altına alınmaya başlanmıştır.

2.7.Tedkîk-i Mesâhif ve Müellefat-ı Şer’iyye Dairesi Defterleri

Tedkîk-i Mesâhif ve Müellefat-ı Şer’iyye Dairesi II. Abdulhamid zamanında kurulmuş bir dairedir. Bu daire de eser bastırmak isteyenlerin eserlerine hazır bulunan bir komisyon tarafından incelenerek izin verilir. Buradaki komisyonun yaptığı çalışmaları belgeleyen defterler bu kısımda bulunmaktadır.

2.8. Daru’l-Hikmeti’l-İslamiyye Defterleri

Halkın dini konulardaki problemlerini çözmek ve batıdaki İslam aleyhtarlığına gerekli cevapları vermek için kurulmuş olan bir kurumdur. Bu kurumun yaptığı çalışmalarla ilgili kayıtlar bu defterlerde bulunmaktadır.

2.9.Ders Vekaleti Ve Meclis-i Mesalih-i Talebe Defterleri

Osmanlı Devletin de medrese talebelerinin işlerine bakmak üzere ilk olarak bir reis on bir aza ve bir katip olarak Meclis-i Talebe-i Ulum kurulmuş, daha sonra Ders Vekaleti Ve Meclis-i Mesalih-i Talebe adını almıştır.¹¹

2.10.Tevliyeti Şeyhüislamığa Ait Vakıf Defterleri

Evkaf-ı Hümayun nezaretinin kuruluşuna kadar padişah, devlet erkânı ve hususi şahıslar tarafından tesis edilen vakıfların nezareti, vezir-i azam, şeyhülislam, kızlar ağası ve kadılarına verilmiştir.¹² Şeyhülislam denetimine verilen ilk vakıf II. Bayezid’e ait olup 1506 Yılında şeyhülislam bulunan Alâeddin Efendi’ye verilmiştir.¹³ Şeyhülislam denetimine verilen vakıfların sayısı artınca bunlarla ilgili bilgiler, yazışmalar kayıt altına alınmıştır. Bu defterlerde bu vakıfların kayıtları bulunmaktadır.

2.11.Evrağ Odağı Defterleri

Amed-reft (gelen-giden) belgelerinden oluşan defterlerdir. Bu defterler meşihat arşivinin en kalabalık defterleridir. Evrak odasında ayrıca makbuz defterleri de bulunmaktadır Evrak alışverişi esnasında evrağı teslim eden tarafın evrakı teslim

¹¹ Gültekin, *a.g.e.* , s. 20.

¹² Uzuncarşılı, *a.g.e.* , s. 108.

¹³ Ali Akyıldız, *Tanzimat Dönemi Osmanlı Devlet Teşkilatında Reform*, İstanbul 1993, s. 145,

alanlara imzalattığı defterlere makbuz defteri denilmiştir. Günümüzde bu defterler zimmet defteri olarak da isimlendirilmektedir.¹⁴

2.12. Bab-ı Fetva Sicil-i Ahval Dairesi Defterleri

Osmanlı Devleti'nde 19. Yüzyılın ortalarına kadar memurların tercüme-i hallerini veren dosyalar bulunmamaktadır. Tanzimat döneminde ortaya konulan politikalar sonucunda 1879 yılında Sicil-i Ahval Komisyonu kurulmuştur.

Sicil-i Ahval Komisyonu'nun kurulması üzerine devlet teşkilâtında görev alan memurların memuriyet hayatları boyunca meydana gelen şahsî muameleleri sicil-i ahval dosyalarına konulmuştur. Sicil-i ahval dosya ve defterlerinin hazırlanması için öncelikle meşihat memurları tarafından doldurulmak üzere matbu sicil varakaları hazırlanmış, bunlar merkez ve taşradaki memurlara gönderilmiştir. Sonradan her bir memura bir sicil numarası verilerek iade edilen varakalar bu sicil numaralarına göre dosyalara konulmuştur.¹⁵

Şer'iyye Sicilleri 1950 yılına kadar paketler halinde muhafaza edilmiş, bu tarihten sonra kurulan bir komisyon vasıtasıyla siciller, ait oldukları mahkemeler ve yüzyıllara göre ayrılarak kronolojik esasa göre numaralandırılmıştır. Daha sonra 1988 yılında Ahmet Akgündüz tarafından yirmi iki ciltlik Osmanlıca katalog yayınlanmıştır.

Bizim yaptığımız çalışma Meşihat Arşivi'nin bu bölümündeki Sivas başlığı altında bulunan belgelerden oluşmaktadır. Çalışmamızın bu bölümden olması hasebiyle Sicil-i Ahval Defterleri'nin içeriklerine, tercümelerini yaptığımız dosyalardan örnekler verilecektir.

Sicil-i Ahval Komisyonu, memurlara ait sicil dosyalarında nelerin bulunup bulunmayacağına belirlemiştir. Komisyon, tercümesini yaptığımız Abdurrahman Hilmi Efendiye ait dosyada aşağıda belirttiğimiz belgelerin sicil dosyasında bulunması gerektiğini belirtmiştir.

¹⁴ Gültekin, *a.g.e.*, s.11.

¹⁵ Gültekin, *a.g.e.*, s. 9.

Tezkere-i Osmaniye

Me'zuniyet ru'usu icâzetnâme ve şehâdetnâme, tasdîkname, ehliyetnâme, intihâbnâmeler

İmtiyaz ve ihtirâ' ferman ve beratları

Asâr ve te'lîfât-ı matbu'anın birer nüshası

Ta'yin ve işe mübaşeret ve infikakın ve kat'-ı ma'aş tarihleriyle mikdar-ı ma'aşı müş'ir mazbata ve tasdiknameler

Beraet-i zimmet aranılan hıdmetlerden keyfiyet-i beraeti mübeyyin lazım gelen mazbata ve evrak-ı resmiye-i saire

Rütbe ve nişan ruusu ve beratları

Taht-ı muhakemeye alınmış olanlar için lahik olan hükümleri mutazammın i'lamat.¹⁶

Çalışma yaptığımız dosyaların içerisinde bu belgelerin bir kısmı ile bunların dışında farklı belgelerin var olduğu gözlemlenmiştir. Şimdi bunlara örnek verilecektir.

2.12.1.Uyarı(İhtar)

Bu belgede sicil varakalarını dolduracak olan memurun uyması gereken kurallar, yazması gereken bilgiler ihtar başlığı altında belirtilmiştir. Dosyaların birçoğunda bu belgeye rastlanmıştır.

Örnek

Bâ irâde-i seniyye-i hazret-i pâdişâhî mer'ıyyü'l-icrâ olan mâdde-i nizâmiyedir

Tercüme-i hâllerini i'tâda bilâ mâni' tekâsül idenler ve tercüme-i hâline hilâf-ı vâki' bir şey derc iden yahud her ne sebebe mebnî olursa olsun evvelki me'mûriyetini ketm eyleyen olup da inde't-tahkîk tebeyyün eyleyse böyle bir hâli tecvîz ve ihtiyâr eylediği ve hakîkati neden ibâret idüğü sûret-i mahsûsada tahrîr ve tasrîh olur

İhtar

Tercüme-i hâller hukûk-ı müşterekeyi ya'ni bir taraftan devletin ve diğer cihetden bendegânın hukûkunu mutazammın olduğundan sâhib-i tercümenin hıdmet-i devlete

¹⁶ Meşihat Arşivi Sicil-i Ahval Dairesi Defterleri, Abdurrahman Hilmi Efendi, No 649, varak. 3

dühûlünden varakası târîhine değin ne kadar hıdmet ve me'mûriyetlerde bulunmuş ise bunların kâffesini vâkı'a mutâbık olarak müteselsilen göstermesi nizâmı iktizâsından olup sahib-i tercümenin bunu yalnız kendi hukûk-ı şahsiyesinden ibâretidir za'mıyla velev bir gûne sû-i niyetden münba's olmasun ba'zı me'mûriyet ve hıdmet veya ma'aşlarını vesair cihetlerini göstermemesi aslâ ve kat'â câiz değildir ve bu kâ'ideye ittibâ' itmeyen me'mûrîn ve ketebe ve müstahdimîn sâire haklarında bâlâda muharrer mâtde-i nizâmîye hükmünce sicilât-ı umûmiye ve husûsiyede mukayyed olan tercüme-i hâllerine şerh virilür.

Tercüme-i hâl varakaları mündericâtının isbâtı için sâhibleri tarafından rabt ve ibrazı meşrûut olan evrâkın envâ'ı ber vech-i âtî ta'dâd olunur

Tercüme-i hâl varakalarında muharrer birinci ve ikinci suâllerin cevâbı için: Sâhib-i tercümenin tezkere-i Osmâniyesi ve mensûb olduğu silsileyi irâe ider evrâk-ı mevsûka üçüncü suâlin cevâbı için: Devlet-i aliyye ma'ârif nezâretinin taht-ı tasdîkinde bulunan mekâtib şehâdetnâme ve tasdîknâmeleriyle dürrus-ı âmm ulyâ-yı kirâm icâzetnâmeleri ve hâricen memâlik-i mütemedinne mekteblerinin o devlet ma'ârif nezâretince musaddak şehâdetnâme ve tasdîknâmeleri ve ma'ârif nezâretiyle vilâyât-ı şâhâne ma'ârif me'mûrları tarafından virilen resmî ruhsatnâmeler ve te'lîf ve neşr olunan ketb ve resâilin birer nüshası ve ihtirâ'ât-ı fenniye ve sînâ'iyye imtiyâz berâatları ve me'mûriyet intihâbnâmeleri dördüncü ve beşinci suâllerin cevâbı için: Muharrerât ve mezâbit ve i'lâmât-ı resmiye ve ruûs ve ferâmîn-i hümayûn ve berevât-ı âliye ve evrâk-ı mevsûka-i saire veyahud bir makâm-ı resmîden musaddak olmak ve aslındaki mühür ve imzâ ve tarih ve numrolarıyla beraber kaffe-i mündericâtına harfîyen mutabık bulunmak üzere suretleri ibraz olunmak ve işbu evrak-ı müsbitede ma'aşlı ve ma'aşsız ve asâlet ve kefâlet ve dâimî ve muvakkat ve ilâve-i me'mûriyet sûretiyle ne gibi hıdmet ve me'mûriyetlerde kangı târîhden kangı târihe kadar istihdâm olunduğı ve mikdar-ı ma'aş ve âidâtı ve keyfiyet-i infisâl ve berâetini temâmen musarrah bulunmak meşrûtdur

İhtâr

Bir me'murdan bir daire veya vilayetce bir kere tercüme-i hal varakası ahz ve ale'l-usûl sicil-i ahval daire-i umûmiyesine irsal ile tescil olundukdan sonra gerek oraca ve

gerek ahar daire veya vilayetce diğer tercüme-i hal varakası ahz ve tescil asla caiz değildir ancak bu kere tercüme-i hal varakası virmiş olan zevatın varakası şayed bir tarafda kalupda sicil-i ahval daire-i umumiyesine vasıl olmamış ve sicilat-ı umumiye ve hususiyeye geçmemiş olur ise sahibi nezdinde nüsha-i saniyesi bulunduğu halde ânın ve olmadığı takdirde tekrar bir tercüme-i hal varakasının ahz ve tescili ve ashabının da i'tâ ve takdim itmeleri vazife-i asliye ve umur-ı zaruriyeden ise de sahib-i tercümenin mukaddema kangı tarih ve memuriyetde ve kaç defa tercüme-i hal varakası i'ta eylediğini ve nerede ve ne vasıta ile virdiğini ahiren tanzim eylediği varakasına işaret eylemesi muktezîdir.

Tercüme-i hal evrakına kaffe-i vuku'atın tarihleri ibareten Arabî ve yanlarına kavis içinde rakamen rûmi olarak yazılıp mümkün olduğu halde tarihler günü gününe tasrih idilür ve mümkün olamadığı takdirde bi't-tab' takrîben yazılır.¹⁷

2.12.2. Tezkere-i Osmaniye

Sicil dosyalarında en çok karşılaşılan belgelerden birisi de Tezkere-i Osmaniye'dir. Bu belge günümüzdeki nüfus cüzdanının yerini dolduracak şekilde hazırlanmıştır. Tezkere-i Osmaniye iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde; kişinin annesinin, babasının ve kendisinin ismi, milleti, şehri, zevcesi ve derecesi bulunmaktadır. İkinci bölümde ise fiziksel özellikleriyle ikamet adresi istenmektedir.

Örnek

Meşihat dâiresi hademe müdürü sâbık İbrâhîm Muhyiddîn Efendi'ye ait bir tezkeredir.¹⁸

Devlet-i aliyye-i Osmaniyye tezkeresidir

İsm ve şöhreti	Peder ismiyle mahal-i	Valides i ismiyle mahal-i ikameti	Tarih ve mahal-i viladet	Millet i	San'at ve sıfat ve intihab-ı salahiyet	Müte'ehhi l ve zevcesi müte'addi olup	Derecat ve sınıf-ı askeriyesi
----------------	-----------------------	-----------------------------------	--------------------------	----------	--	---------------------------------------	-------------------------------

¹⁷ Meşihat Arşivi Sicil-i Ahval Dairesi Defterleri, Osman Nuri Efendi, No 384A, varak. 13

¹⁸ Meşihat Arşivi Sicil-i Ahval Dairesi Defterleri, İbrahim Muhyiddin Efendi, No 416B, varak. 38

	ikamet i		i		i	olmadığı	
İsa Beğ oğlu İbrahim Muhyiddi n Efendi	Halil Ağa	Ayişe	1290 Pareci karyesi	İslam		Bir zevcesi vardır	

Eşkali				Sicil-i nüfusda kayd olunan mahalli					
Bo y	Gö z	Sima	Alame t-i farika- i sabite	Vilaye ti	Kazası	Mahall e ve karyes i	Zoka ğı	Meske n numros u	Nev'-i meske n
Ort a	Ela	Buğda y	Tam	Sivas	Mes'udi ye	Pareci karyes i		107/1	Hane

2.12.3.Sicil-i Ahval

Sicil Ahval belgesi sicil dosyalarının en önemli belgesidir. Sicil-i Ahval belgelerinin başında Dâire-i Meşihat-i İslâmiye başlığı bulunmaktadır. Bunun altında ise es'ile ve ecvibe başlıklarıyla ikiye bölünmüş soru ve cevap haneleri bulunmaktadır. Es'ile kısmı bütün sicil dosyalarında aynıdır. Bu kısım Sicil Ahval Komisyonu tarafından hazırlanarak sicil ahvali dolduracak bütün memurlara verilmiştir. Ecvibe kısmı memurun kendisi tarafından sorulara uygun bir şekilde doldurulur.

Örnek

Örnek olarak Osman Nuri Efendiye ait sicil-i ahvali verilmiştir.

Dâire-i Meşihat-i İslâmiye

Es'ile	Ecvibe
Sâhib-i tercümenin kendüsiyle pederinin ismi ve mahlas ve şöhreti ve lakabı ve gerek kendüsi ve gerek pederi ismiyle mi mahlasıyla mı veya hem ismi ve hem de mahlasıyla mı veyahud şöhretiyle mi yâd olundığı ve kendüsi ve babası beğ midir efendi midir ağa mıdır paşa mıdır ve babası me'mûrînden ise son me'mûriyet ve rütbesi ve değil ise kangı sınıfdandır ve nerelidir ve berhayat mıdır değil midir ve milliyet ve tâbi'iyeti nedir ve ebeveyni cihetden ma'rûf bir sülâleye mensûb mudur	İsmim Osmân ve mahlasım Nûrî Efendi pederimin ismi Mustafa ve mahlası Mazhar Efendi ve lakabımız "Kitâbcıoğlu" ve şöhretimiz "Hâcezâde" olup isim ve şöhretimizle yâd olunuruz pederim nefis-i Sivas'da "Hâce Hüsam" mahallesi ahâlîsinden ve hülefâ-i nakşibendiyeden ve Hacı Mustafa Beğ câmi'-i şerîfi hatîbi olup bin üç yüz on dört senesi Rebî'ü'l-evvel'inin on sekizinde (15 Ağustos sene 312) vefât itmiştir her ikimiz tebe'a-i devlet-i aliyye-i Osmâniyeden ve hamdüllâhi te'âlâ mü'mînîndeniz sâdât-ı kirâmdan olduğımızı ve fakat şeceremizin zâyî' olduğunu pederim merhûm ifâde ider idi.
Mahall ve târîh-i vilâdeti: Sene-i hicriye ve âna müsâdif sene-i mâliyenin mümkün mertebe şühûr ve eyyâmı tasrîh olunarak gösterilmelidir	Bin iki yüz yetmiş iki senesi Rebî'ü'l-evvel'inin on beşinde (22 Teşrîn-i evvel sene 272) mahalle-i mezkûrede tevellüd itdim.

Kangı memleket ve mekteblerde ve kangı ilm ve fenn ve san'at ve lisânları ne dereceye kadar tahsîl eylediği ve şehâdetnâme ve tasdîknâme ve icâzetnâme alup almadığı ve kangı lisânlarla kitâbet veyahud yalnız tekellüm itdiği beyân olunmalıdır ancak tekellüm ve kitâbetiyle me'lûf ve ma'rûf olmadığı lisânların usûl ve lügâtini âdî bilmeğle o lisânlarla tekellüm ve kitâbet iderim denilmeyüp okudum âşinâyım ve ketb ve resâilden bâ ruhsat-ı resmiye tab' ve neşr olunmuş bir eser ve te'lîfi var ise neye dâir olduğu ve kangı târîhde ve nerede tab' ve neşr olduğu ve ihtirâ'ât-ı fenniye ve sanâ'iyye vesâireye dâir bâ berât-ı âlî bir imtiyâzı hâiz olduğu hâlde kangı fenn ve san'ata dâir kangı şeyi ve nerede ve kangı târîhde ihtirâ' itmişdir ve bir me'mûriyete dâir intihâbnâmesi var ise kangı mahalden virilmişdir ve	Tahmînen iki yüz yetmiş yedi sene-i hicriyesinde pederim merhûmdan bidâ-i besmele ile dürûs-ı ibtidâiyyeyi ve müte'âkiben tecvîd ve secâvend ile berâber hıfz-ı Kur'ân-ı Kerîm'i ve muahharan müderrisinden el-Hâcc Hâfız Mehmed ve Sofî Ahmed efendilerden sarf nahiv mantık me'ânî fennleriyle ilm-i fikhî memleketimde ba'de'l-ikmâl bin iki yüz doksan iki senesi Zi'l-ka'de'sinin yiğirmi beşinde (12 Kânûn-ı evvel sene 291) Dersa'âdet'e bi'l-azîme Bâyezîd câmi' nûr-ı lâmi'inde müderrisinden Sivâsî Ömer Efendi'nin dersine hâzır oldum ve tahmînen yedi mâh sonra Üsküdar'a nakl ile Selimiye Câmi'-i şerîfi imâm-ı evveli üstâz-ı şehîr Ispartavî el-Hâcc Hüseyin Sabrî Efendi merhûmdan tekrâren tecvîd ve secâvendi ahkâm ve ilm-i kırâetden seb'a ve aşere ve takrîbi itmâm itdiğim gibi o sırada ulemâ-yı benâmdan Kara Hüseyin Efendi merhûmun eşref-i telâmizi ve sahr-ı müfrezi üstâz-ı erkemim Alâiyyevî Hâce Mustafa Hulûsî Efendi'nin dersine dahi tasavvurâtıdan bidâ' ile devâm ve iktisâb-ı feyz-nâm iderek bimennehu te'âlâ bin iki yüz doksan dört senesi Şa'bân'ının on yedisinde (20 Ağustos 293) vücûhdan ve bin üç yüz bir senesi Cemâziye'l-ahiresinin on üçünde (25 Mart sene 1300) ulûm-ı âliye ve âliyyeden ahz-ı icâzeye kesb-i istihkâk itdim ve icâzetnâmelerim yedimde mevcûddur neşr-i ulûma bin iki yüz doksan beş senesi Şevvâl'inin on beşinde (1 Teşrin-i evvel sene 294) husûsî ve birinci ve bin iki yüz doksan dokuz senesi Şevvâl'inin yiğirmi birinde (25 Ağustos sene 298) resmî ve ikinci ve bin üç yüz on dört senesi Şevval'inin on sekizinde (9 Mart sene 313) kezâ resmî
---	--

kangı me'mûriyete dâir ve o me'mûriyetin kaçınıcı sınıfındandır ve târîh ve numrosu nedir gösterilmelidir.	ve üçüncü def'a olmak üzere mübâşeret ve bi lütfullâhi te'âlâ bin üç yüz on senesi Receb'inin on beşinde (21 Kânûn-ı sâni sene 308) beş ve bin üç yüz on üç senesi Cemâziye'l-âhire'sinin on beşinde (20 Teşrîn-i sâni sene 311) on sekiz ve bin üç yüz yigirmi yedi senesi Cemâziye'l-âhire'sinin yigirmi altısında (29 Haziran sene 325) yigirmi yedi ki cem'an elli ekfiye(?) dersden ve tahmînen bin üç yüz üç sene-i hicriyesinde dahi bir ekfiye vücûhdan i'tâ-yı icâzeye muvaffak oldum ve elyevm Üsküdar'da Çarşuboyu'nda Yenicami' nâmıyla ma'rûf olan câmi'-i şerîfde Kadı Beyzâvî tefsîr-i şerîfini tadrîs ve Salı günleri dahi şifâ-i şerîfi takrîr itmekdeyim bin iki yüz doksan dokuz senesi Zi'l-hicce'sinin altısında (7 Teşrîn-i evvel sene 298) tadrîse mahsûs olmak üzere ibtidâ yüz ve tevârîh-i muhtelifede tadrîcen zamm ile elyevm sekiz yüz guruşa ve bin üç yüz bir senesi Receb'inin beşinci gününde (16 Nisan sene 300) ruûs imtihânına bi'd-duhûl bin üç yüz altı Safer'inin beşinde (20 Eylül sene 305) bâ ibtidâ-i hâric İstanbul ruûsuna nâil oldum ve teselsül ve terfî'le el-ân hâmise-i Süleymâniye râddesinde bulunuyorum ruûs-ı hümayûnum yedimde mevcûddur Arabî ve Türkî ve Fârisî lisânlarıyla tekellüm ve kitâbet iderim matbû' bir eserim ve ihtirâ'im olmadığı gibi mine'l-kadîm me'mûriyet-i devletde bulunmadığım için buna dair intihâbnâmem dahi yokdur bin üç yüz senesi Cemâziye'l-evvel'isinin on beşinden (12 Mart sene 299) bin üç yüz dört senesi Receb'inin yigirmi sekizine (1 Nisan sene 303) kadar Hace Harrânî ve târîh-i mezkûrdan bin üç yüz beş senesi Safer'inin yigirmi sekizine (1 Teşrîn-i sâni sene
---	---

	303) kadar da kayınpederim üstâz-ı müşârün ileyh Hâce Mustafa Hulûsî efendilere nısf ma‘âşla vekâleten Üsküdar’da Toptaşı rüşdiye-i askeriyesi Arabî mu‘allimliğinde bulundum ve târîh-i ahîrden i‘tibâren dört yüz seksen gurus ma‘âşla asâletim icrâ olundu el-ân mezkûr mu‘allimlikde bulunuyorum bu müddet esnâsında hüsn-i hıdmetim meşhûd olmağla bin üç yüz on yedi senesi Şa‘bân’ının yigirmi birinde (14 Kânûn-ı evvel sene 315) mekâtib-i askeriye nezâretinin inhâsıyla beşinci ve muahharan emr-i tedrîsdeki sa‘y ve gayretim üzerine talebemin sâir mekâtib talebesine tefevvukuna mebnî meclis-i ma‘ârif-i askeriyenin tensîbi ve nezâret-i müşârün ileyhânın inhâsıyla bin üç yüz yigirmi beş senesi Şevvâl’inin on yedinci gününde (10 Teşrîn-i sâni sene 323) dördüncü rütbeden mecîdî nişân-ı zîşânlarına nâil oldum berâtları yedimde mevcûddur.
Hıdmet-i devlete kangı târîhde ve kaç yaşında ve nerede ve muvazzafen mi veyahud mülâzemetle mi dâhil olmuştur ve ândan sonra sırasıyla ma‘âşlı ve ma‘âşsız gerek dâimî ve muvakkat ve gerek asâlet ve vekâlet-i me’mûriyet sûretleriyle kangı me’mûriyetlere geçmiştir ve her birinden ne kadar ma‘âş veyâ ma‘âşa mukâbil veyahud fevka’l-âde	

harcırâh ve yevmiye ve
 ücret-i maktu‘a ve gayr-ı
 maktû‘a ve âidât-ı sâire
 almışdır ve mu‘ayyenâtınca
 dâimî ve muvakkat ne kadar
 zamâyim ve tenzîlât vukû‘
 bulmuşdur ve her bir hıdmet
 ve me‘mûriyetde kangı
 târîhde işine mübâşeret
 itmiş ve ma‘âşını istîfâya
 başlamış ve kangı târîhde iş
 başından ayrılup kangı
 târîhe kadar ve ne mikdâr
 ma‘âş almışdır ve keزالik
 sırasıyla kangı rütbe ve
 nişânlara ve ne sebeblerle
 nâil olmuşdur ve hıdmet-i
 devlete dühûlünden
 tercüme-i hâlini tanzîm
 eylediği târîhe kadar ba‘zen
 açıkda kalmış mıdır ve
 müddet-i ma‘zûliyeti ne
 mikdâr imtidâd itmiş ve o
 müddetde ma‘zûliyet ma‘âşı
 almış mıdır almış ise
 mikdârı nedir ve ecnebî
 nişânı hâmil olanlar nerede
 ve ne sebeble kangı devletin
 kangı nişânını almışdır ve
 bunun kabûl ve ta‘lîki
 hakkında kangı (silik)

hazret-i pâdişâhî şeref- müte‘allik buyrulmuşdur ve hıdmet-i devletde bulunmadığı esnâda hıdemât-ı husûsiyede bulunmuş ise nerede ve kimin hıdmetinde ve ne kadar müddet bulunmuşdur ve ândan ne sebeble ayrılmışdır ve hıdemât-ı husûsiyede bulunmamış ise o müddeti kangı mahalde imrâr eylemişdir buraları sene-i hicriye ve âna müsâdif sene-i mâliye târîhlerinin mümkün mertebe şuhûr ve eyyâmı tasrîhiyle tahrîr olunmalıdır şâtasrîhiyle tahrîr olunmalıdır şâyed sâhib-i tercümenin işbu târîhler tamamıyla mazbûtî değil ise takrîben filan senenin filan ayının evâil veya evâsıt veya evâhirinde ibâresiyle iktifâ kılınır bunlara dair yedinde evrâk-ı müsbite-i resmiye olup olmadığı ve var ise neden ibâret idüğü tasrîh olunmalıdır.	
Hıdmet-i devlete	İşbu terceme-i hâl varakasını bin üç yüz yigirmi sekiz

dühûlünden varakası târîhine kadar arada infisâli vukû‘ bulmuş ise esbâb-ı hakîkiyesi ve bir zann ve şübhe ve şikâyet üzerine işden el çekdirilmiş ise ne sebebe mebnî ve ne târîhde el çekdirilmiştir ve netîcesi ne olmuştur ve tekrâr işe mübâeret idenler ne müddet sonra ve ne târîhde me’mûriyetine ircâ‘ idilmiştir ve aradaki eyyâm ma‘âşı nasıl tesviye olunmuştur ve taht-ı muhâkemeye alınmış ise töhmet veya berâetinden ne hükme netice virmiştir ve cezâ görmüş müdür ve yedinde berâet zimmet evrâkı var mıdır İhtâr Tercüme-i hal varakaları bâlâdaki suâllere nazaran tanzîm ve cevâb hânelerine terkîm olunduktan sonra zîrine beş guruşluk bir pul yapışdırılup tanzîm olunduğı sene ve ay ve günün hicrî ve mâlî târîhleri ve kangı	senesi Cumâde’l-uhrâ’nın birinci (27 Mayıs sene 326) günü Üsküdar’da tahrîr ve tahtîm iderek tezkere-i Osmâniye’nin ve sâlifü’z-zıkr evrâk-ı müsbitemin asıllarıyla berâber merci‘-i mahsûsuna takdîm itdim Fî 27 Mayıs sene 1326 Üsküdar mümeyyiz dersi‘âmlarından Sivâsî (mühür)
---	---

mahalde yazıldığıının ve müstahdem bulunduğu esnâda ise me'mûriyet-i hâziresi ve ma'zûl ise son me'mûriyeti tasrîhiyle imzâsı vaz' olundukdan sonra mühr-i zâtî ile temhîr olunur vukû'ât-ı mezkûrenin muahharan tashîhi istid'âsına ve isti'lâmlarla izâ'a-i vakte ve sâhiblerinin dahi intizârlarına hâcet kalmamak için kemâl-i dikkat ve ihtimâm ile ve mümkün ise kendü hatt-ı destiyle yazılması ve zahr-ı varakada envâ'ı ta'dâd olunan evrâk-ı müsbitenin musaddak sûretlerinin veyâhûd yine i'âde olunmak üzre asıllarının işbu varakaya rabt olunması lâzım gelür	
Mülâhazât	

2.12.4.Hizmet Cetveli

Çalışma yaptığımız dosyaların içerisinde bulunan belgelerden birisi de hizmet cetvelidir. Hizmet cetvelinde kişinin hangi tarihte nerede görev yaptığı ve görevinde ne kadar süre bulunduğu ne kadar ücret aldığı belirtilmektedir.

Örnek

Aşağıda İsmail Hakkı Efendi'ye ait bir hizmet cetveli örnek olarak verilmiştir.¹⁹

Bâb-ı fetvâ sicil-i ahvâl şu'besine mahsûs müddet-i hıdmet cedvelidir

Me'mûrun isim ve şöhreti			Tevellüdi târîhi			Hıdmet-i devlete duhûlû târîhi			Son me'mûri yeti	İstid'â târîhi
Hâcı oğlu Pazarcıklı müteveffâ İsmâ'îl Hakkî Efendi ibni Köseoğlu Sâlih Ağa			1259			Fî 5 Haziran sene 92			Âhî Çelebi niyâbeti	Fî 26 Teşrî n-i evve l sene 325
An	İlâ	Müddet-i me'mûriyeti			Müddet-i ma'zûliyeti			Ünvân-ı me'mûriyeti	Ma'âş -1 şehriyesi	Mülâhazât
		Se ne	A y	Gü n	Se ne	A y	Gü n			
1 Şubat 92	19 Ağustos 315				22	6	19			
20 Ağustos	27 Temmuz	1	11	8				Tırnova niyâbeti	900	

¹⁹ Meşihat Arşivi Sicill-i Ahval Dairesi Defterleri, Osman Nuri Efendi, No 384A, Varak.11

315	317									
28 Tem muz 317	11 Mart 318					7	14			
12 Mart 318	Gaye- i Nisan 318		1 1	19				Vize niyâbeti	900	
1 Mart 319	15 Hazir an 320	1	3	15				Vize niyâbeti	1300	
16 Hazir an 320	11 Nisan 322				1	9	26			
12 Nisan 322	Gâye- i Ağust os 324	2	4	19				İpsala niyâbeti	900	
1 Eylül 324	11 Teşrîn -i sâni 324					2	11			
12 Teşrîn	Gâye- i		9	19				Âhî Çelebi	1400	

-i sâni 324	Ağust os 325							niyâbeti		
1 Eylül 325	21 Teşrîn -i evvel 325		1	21				Âhî Çelebi niyâbeti	1500	
Vefâtı Teşrîn-i 325	22 evvel	4	3 9	10 1	23	2 4	70			

20

2.12.5.Kişilere Ait Resmi Belgelerin Kayıt Altına Alındığı Belgeler

Kişiyi ait tevellüd belgesi, şadadnamesi, icazetnamesi ve mazbatası gibi resmi belgeler bu komisyon tarafından alınarak incelenir. İnceleme sonucunda bu belgeler gerçek ise bunların gerçek olduğuna dair bir tutanak tutularak belgeler kişiyi geri verilir.

Örnek

Bu belge Süleyman Namık Efendiye ait bir belgedir.

Tercüme-i hâl i'tâ iden zevâtın ibrâz itdikleri vesâik-i resmiyenin tedkikiyle hülâsa-i mündericâtının kaydına mahsûs pusuladır

Evrâk târihi		Evrâkın numrosu	Süleymân Nâmık Efendi
Arabî	Rûmî		
	17		Târîhli 1287 senesinde Niksar'da tevellüd

²⁰ Meşihat Arşivi Sicill-i Ahval Dairesi Defterleri, İsmail Hakkı Efendi, No 237A, Varak.3

	Haziran sene 324		itdiği nüfûs tezkere-i Osmâniyyesinde muharrerdir.
	25 Haziran sene 304		Târîhli Niksar rüşdiye mektebinden birinci derecede şehâdetnâmesi
11 C sene 319			Târîhli Mehmed Nûrî Efendi'den ulûm-ı âliyye ve âliye icâzetnâmesi Ahmed Ziyâeddîn Efendi dergâh-ı şerîfi postnişîni tarafından Hasan Hilmî Efendi'den (...) icâzeti
11 Receb sene 317			Târîhli 1 Mart sene 308 târîhinden gâye-i Şubat sene 310 târîhine kadar Niksar kazâsı bidâyet mahkemesi kitâbetine mülâzemeten devam itdiğine ve hüsn-i hıdmetine dâir mahkeme-i mezkûrdan mazbata.
28 Mart sene 312			Târîhli 1311 ve on iki senelerinde Konya birinci kol ağnâm ta'dâd muharrirliğinden sâbıklarından fazlasıyla ikmâl-i vazîfe itdiğine ve her iki senede beşer yüz gurus ücret-i maktû'a virildiğine ve hüsn-i hıdmet ve beriyyü'z-zimme bulunduğuna dâir Konya meclis idâresinden mazbata.
	18 Şubat sene 312		Târîhli Konya vilâyeti ta'dâd-ı ağnâm me'mûrluğuna ta'yîni hâvî buyruldu-i vilâyet
	18 Şubat sene 313		Târîhli Konya vilâyeti ta'dâd-ı ağnâm me'mûrluğuna ta'yîni hâvî buyruldu-i vilâyet
11 Receb			Târîhli Burusa nevâhîsinden Cebel-i Atık

sene 320			nâhiyesi niyâbetine ta'yînine dâir 11 Receb sene 320 târîhinden i'tibâr tevîz olunduğuna dâir merkez nâibi Mehmed Reşâd Efendi'den ahz itdiği mürâsele
	10 Teşrîn-i evvel sene 315		Târîhli 3 Teşrîn-i sâni sene 314 târîhinden 8 Eylül sene 315 târîhine kadar Ünye kazâsı nizâmiye kaleminin fahr olarak mülâzemeten îfâ-yı hüsn-i hıdmetine dâir mahkeme-i mezkûreden mazbata.
Mündericâtı bâlâda kayd ve beyân olunup _____ âid bulunan - _____ kıt'a evrâk-ı Mümeyyiz (imza) Başkâtib müsbite-i resmiye aynen görölüp i'âde olunmuştur.			

21

2.12.6.Şehadetname

Osmanlı Devleti'nde medreselerden mezun olan öğrencilere mezun olduklarına dair verdikleri diplomaya şehadetname denir. Yaptığımız tercümele içerisinde kişilere ait şehadetname örneklerine de rastlanmıştır.

Örnek

Mustafa Şevki Efendiye ait bir şehadetnamedir. Dört dersten girdiği imtihanlarla ilgili şehadetname örnekleri verilmiştir.

Medrese-i sâniye-i şerefiye der Edirne

Münhale olan medrese-i mezbure kırk medresesinden münfasıl Nişancı-i cedid Mehmed Paşa medresesinde sakin iken ahz-ı icare iden kıdvetü'l-ulemâ ve'l-muhakkikîn Sivaslı Mustafa Şevki Efendi zide ilmuhu mahal ve müstahik olmağla bi'l-fi'l şeyhü'l-islâm ve müftü'l-enâm olup imtiyaz nişan-ı hümayunuyla murassa'-

²¹ Meşihat Arşivi Sicill-i Ahval Dairesi Defterleri Süleyman Namık Efendi, No 74A, Varak.7

i Osmânî ve mecîdî nişân-ı zîşânlarını hâiz ve hâmil olan Hâlid Efendi zâde devletlü semâhatlü Mehmed Cemâleddîn Efendi hazretlerinin işâretleri mücebince bi'l-ibtidâ hâric-i tevcih olunmak. Fî 8 Zi'l-ka'de sene işrûn ve selase ve mie ve elf

Birinci ikinci sene dersinden imtihanı icra kılınan talebe-i ulûma mahsûs şehâdetnâme													
Sa nc ağı	K az âsı	Mahal lesi	Ha ne si	Nu mr osu	Şöhr eti	İs mi	Peder inin ismi	Tev ellü di	Te rtî bi	Nu mr osu	H âri cî ter tib	İmt iha nı	Mah all-i ikâ meti
Siv as	Si va s	Şemsî ferâş' dan müfre z Üçler beği	97	3	Hara ccızâ de	Mu sta fa	Abdu rrah man	284	30 6 Te rti b-i ev ve 1 30 5	45		Bir inc i iki nci	Nişa ncı' da med rese -i taht anid e tale be

Sıra numrosu 262

şu'be 3 / Tahrirat 474 Evrak 5201

Balada künyesi muharrer olan Mustafa Efendi'nin birinci ikinci sene-i dersinden usûl ve nizâmına tatbîkan imtihanı bi'l-icra isbat-ı ehliyet-i ilmiye eylediğine dair işbu şehadetname bi't-tanzim efendi-i muma ileyh yedine i'ta kılındı

Fi 1 Teşrin-i sani sene 1306

Üçüncü sene dersinden imtihanı icra kılınan talebe-i ulûma mahsûs şehâdetnâme													
Sa nc ağı	Ka zâ sı	Mah alles i	Ha ne si	Nu mr osu	Şöhr eti	İs mi	Peder inin ismi	Tev ellü di	Te rtî bi	Nu mr osu	H âri cî ter tib	İmt iha nı	Maha ll-i ikâm eti
Siv as	Si va s	Şem sîfer râş	97	3	Hara ccızâ de	Mu sta fa	Abdu rrah man	284	30 7 Te rti b-i ev ve l	45		Üç ünc ü	Fatih 'de Nişan cı Meh med Paşa medr esesi nde taleb e

Sıra numrosu 368

Şu'be 3 / İstid'a 2608

Evrak 4655

Balada künyesi muharrer olan Mustafa Efendi'nin üçüncü sene dersinden usûl ve nizâmına tatbîkan imtihânı bi'l-icra isbât-ı ehliyet-i ilmiye eylediğine dâir işbu şehâdetnâme bi't-tanzim efendi-i muma ileyh yedine i'ta kılındı.

Fi 19 Teşrin-i evvel sene 307

Dördüncü sene dersinden imtihanı icra kılınan talebe-i ulûma mahsûs şehâdetnâme													
Sa	K	Mah	Ha	Nu	Şöhr	İs	Peder	Tev	Te	Nu	H	İmti	Maha

nc ağı	az âsı	alles i	ne si	mr osu	eti	mi	inin ismi	ellü di	rtî bi	mr osu	âri cî ter tib	han ı	ll-i ikâm eti
Siv as	Si va s	Şem sîfer râş	97	3	Hara ccızâ de	Mu sta fa	Abdu rrah man	284	30 8 Te rti b-i ev ve l	45		Dör dün cü	Nişa ncı-i cedîd Meh med Paşa medr esesi nde taleb e

Sıra numrosu 72

Şu‘be 3 / İstid‘a 1663

Evrak 2194

Balada künyesi muharrer olan Mustafa Efendi’nin dördüncü sene dersinden usûl ve nizâmına tatbîkan imtihânı bi’l-icra isbât-ı ehliyet-i ilmiye eylediğine dâir işbu şehâdetnâme bi’t-tanzim efendi-i muma ileyh yedine i’ta kılındı.

Fi 29 Ağustos sene 1308

23 Mayıs sene 326

Asıllarına mutabık olduğu tasdik olunur.²²

²² Meşihat Arşivi Sicill-i Ahval Dairesi Defterleri Mustafa Şevki Efendi, No 74A, Varak.7

2.12.6.Hasta Sevki

Sicil dosyalarının içerisinde kişilerin hastalıklarıyla ilgili belgeler de bulunmaktadır. Bu belgeler memurun bağlı olduğu müdüriyete gönderilmek üzere hazırlanmıştır. Belgelerin içerisinde hastalığın nedeni ve hastanın kaç gün istirahat edeceği yazılmıştır.

Örnek

Süleyman Namık Efendiye ait bir hasta teşhis belgesi örnek olarak gösterilmiştir.

‘Efendi-i mûmâ ileyhin geçenki mu‘âyesinde soğuk algınlığı şeklinde başlayan iltihâb-ı kasbâtü’r-ri’e ile hilâf-ı tedrîcinin devâmı hâlini meskûk gösterdiğinden tekrâr mu‘âyesine lüzûm gösterilmiş idi bu def‘a mu‘âyene olundukda kesik ve kuru bir öksürük ile ishâl müddetin zuhûru ve za‘fiyyet-i bedeniyenin izdiyâdı ve taraf-ı ıshidilmesi idrâkü’-re’enin devr-i ibtidâsında bulunduğunu gösterdiği cihetle muhâfaza-i vücûda ve hüsn-i i’tidâyâ ziyâde dikkatle lâıyıkıyla tedâvî olunması muktezî olmağla bi’l-âhire görülecek hâle göre îfâ-yı mu‘âmele olunmak üzre üç mâh kadar berâ-yı tedâvî ve istirahat-i ruhsat i’tâ buyrulması fennen tensîb kılınmıştır.

Fî 23 Eylûl sene 330²³

²³ Meşihat Arşivi Sicil-i Ahval Dairesi Defterleri Süleyman Namık Efendi, No 74A, Varak. 11

3.ÇALIŞMA YAPILAN DOSYALARLA İLGİLİ BİLGİLER

3.1-Çalışma Yapılan Şahısların Doğum Tarihi Ve Görevlerine Göre Tasnifi

Dosya Numarası	İsim	Doğum Tarihi	Görevi
74A	Süleyman Namık	H.1237-M.1821	Mutasavvıf
237 A	İsmail Hakkı	H.1259-M.1844	Müftü-Müderriş
384 A	Osman Nuri	H.1272-M.1855	Mutasavvıf-Müderriş
416 B	İbrahim Muhyiddin	H.1290-M.1873	Kadı-Müdür
649-3957	Abdurrahman Hilmi	H.1271-M.1854	Kadı-İmam-Müderriş
2321	Mustafa	?	Katip
2355	Mustafa Şevki	H.1285-M.1868	Mutasavvıf-Müderriş
2383	Hasan Hilmi	H.1287-M.1870	Muallim
2385	Mahmud	H.1287-M.1870	Eytam Müdürlüğü
2406	Mehmed	H.1289-M.1871	Mutasavvıf-Müderriş
2429	Mehmed	H.1245-M.1830	Müftü
2430	Ali Rıza	H.1275-M.1858	Katip-Eytam Müdürlüğü
2431	Hasan	H.1244-M.1829	Mutasavvıf-Muallim-Müderriş
2440	Mehmed Hayri	H.1294-M.1877	Katip
2446	Ömer Şükrü	H.1294-M.1877	Müderriş-Katip
2460	Yusuf Ziyaeddin	H.1277-M.1860	Mutasavvıf-Müderriş
2481	Hüseyin Hüsnü	H.1279-M.1863	Müderriş
3615	Mehmed Necip	?	Müderriş

3.2-Çalışma Yapılan Dosyalarla İlgili Özet Bilgiler

SÜLEYMAN NAMIK EFENDİ (74A)

Süleyman Namık Efendi Sivas iline bağlı bulunan Tokat sancağının Niksar kasabasında hicri 1237, miladi 1821 tarihinde doğmuştur. Babası Niksarlı Vanlızade Mustafa Nuri Efendidir.

Süleyman Namık Efendi rüşdiyeyi Niksar'da okumuş, Tokadi Mehmet Nuri Efendiden ve meşhur Gümüşhaneli Şeyh Ziyaeddin Efendi'nin postnişini Hasan Hilmi Efendiden icazetname almıştır.

Muhasebe ve ağnam memurluklarında bulunmuştur. Memuriyet hayatına kendi memleketi olan Niksar'dan başlamış daha sonra Konya, Bursa ve Ünye'de görev almıştır.

Süleyman Namık Efendi'nin Nakşibendî tarikatının Halidiye kolunun şeyhlerinden olan Gümüşhaneli Şeyh Ziyaeddin Efendi'nin postnişini Hasan Hilmi Efendiden icazetname almış olması onun da Nakşibendî tarikatı ile bağlantısının bir mutasavvuf olduğunu göstermektedir.

İSMAİL HAKKI EFENDİ (237A)

İsmail Hakkı Efendi Bulgaristan'a bağlı Varna şehrinin Hacıoğlu Pazarcık kasabasında hicri 1259 miladi 1844 yılında doğmuştur. Babası Sivas doğumlu Köseoğlu Sâlih Ağa'dır.

Eğitimine bulunduğu Hacıoğlu Pazarcı kasabasında başlamıştır. İlk olarak Hâcî Süleymân Hâce bin Abdülkâdir ve Molla Ahmed Hâce bin Hüseyin ve Hüseyin Hâce bin Halîl'den tasavvuf dersi okumuştur. Daha sonra ise Silistre'de kâin Bayraklı Câmî-i Şerîfî Medresesi'ne Hafız Hüseyin Efendi'den medrese dersi okumuştur. İsmail Hakkı Efendi eğitiminin bundan sonraki kısmına İstanbul'da

devam ettirmiştir. Fatih Cami'ne gelerek Fatih Cami'si dersiamlarından Vidinevi Ömer Hulusi Efendiden icazet almıştır.

Avlanya, Usturva, Hamidabad, Burdur ve Teke'de Kura-i Şeriyye Mümeyyizliğinde bulunmuştur. Hacıoğlu Pazarcık Müftülüğü, Edirne müderrisliği yapmıştır. İstanbulda Ahi Çelebi naibliğini de yapmıştır. İsmail Efendi ayrıca Meclis-i Milli de Sobraniyye azalığı yaparak Bulgaristan kamerasında bulunmuştur. Osmanlı Devleti içerisinde gösterdiği üstün başarılarından dolayı padişah tarafından muvasala-i sahn rütbe-i ilmiyesine layık görülmüştür. Tercüme ettiğimiz sicil dosyasında İsmail Hakkı Efendi'nin ailesiyle ilgili bilgiler de bulunmaktadır. Eşinin ismi Rukiye Hanım, kızının ismi Vasiye Hanım, oğlunun ismi ise Hasan Rıfat Efendidir.

OSMAN NURİ EFENDİ (384A)

Osman Nuri Efendi hicri 15 Rebi'ül-evvel 1272 miladi 25 Kasım 1855 tarihinde Sivas ilinin Hacı Hüsam Mahallesi'nde doğmuştur. Babasının ismi Mustafa Efendi'dir. Osman Efendinin babası Sivas'ta Mazhar Efendi olarak tanınmaktadır. Mazhar Mustafa Efendi Hacı Mustafa Beğ câmi'-i şerîfi hatîpliği yapmıştır. Osman Nuri Efendi soylarının Peygamber Efendimize dayandığını da sicill-i ahvalinde belirtmiştir.

İlk eğitimini babası Mustafa Efendiden almıştır. Babasından aldığı eğitim sonuna hafızlığını tamamlamıştır. Sonrasında Sivas'ta el-Hâcc Hâfız Mehmed ve Sofî Ahmed efendilerden Arapça, fıkıh ve mantık ve tasavvuf dersleri almıştır. Osman Nuri Efendi eğitiminin bundan sonraki kısmına İstanbulda devam etmiştir. Dersaadet de; Beyazıd Cami müderrisi Sivasi Ömer Efendi'den, Selimiye Câmî'i şerîfi imâm-ı evveli üstâz-ı şehîr Ispartavî el-hâcc Hüseyin Sabrî Efendi'den ve Alâiyyevî Hâce Mustafa Hulûsî Efendi'den ders almıştır.

Osman Nuri Efendi icazetnamelerini aldıktan sonra İstanbulda müderrislik yapmıştır. İlk olarak Üsküdar'da Çarşıboyunda bulunan Yeni Cami'de Kadı Beyzavi tefsiri ile Şifa-i Şerif okumuştur. Daha sonra İstanbul ruusuna nail olarak Süleymaniye Kürsüsünde bulunmuştur. Üsküdar'da Toptaşı rüşdiye-i askeriyesi Arabî

mu‘allimliğı de yapmıştır. Osman Nuri Efendi Arapça, Türkçe ve Farsçaya hakim bir müderristir. Yazmış olduğı bir eseri bulunmamaktadır. Yaptığı çalışmalardan dolayı padişah tarafından beşinci ve dördüncü dereceden mecidi nişanına layık görülmüştür.

Osman Nuri Efendi babasının ve kendisinin hülefa-i nakşibendiyeden olduğunu sicil ahvalin de belirtmiştir. Çocukluğunda tasavvuf dersleri de almış olması onun tasavvufla bağlantılı bir eğitim ve müderrislik dönemi geçirdiğini göstermektedir.

İBRAHİM MUHYİDDİN EFENDİ (416B)

İbrahim Efendi hicri 1290, miladi 1873 tarihinde Sivas ilinin Mes‘udiye kazasının Pareci karyesinde doğmuştur. Babası Zürra’dan Halil Ağa’dır. Annesi ise Ayişe Hanım’dır.

İlk eğitimini Mesudiye’de mahalle mekteb-i ibtidai ve rüşdiyesinde tamamlamıştır. Daha sonra yine Mesudiye’de müderris-i kiramdan olan Hacı Bekir Efendi’den ders almıştır. İbrahim Efendi İstanbul kadılığı muhızrlığı, Daire-i Meşihat-i Ulya hademeliğı ve müdürlüğünde bulunmuştur.

ABDURRAHMAN HİLMİ EFENDİ (649)-(3957)

Abdurrahman Efendi hicri 1271, miladi 1854 yılında Sivas’ın Akdeğirmen Mahallesi’nde doğmuştur. Babası es-Seyyid İsmâ‘îl Efendi olup Altıparmak zade şöhretiyle tanınmaktadır. Annesi Selime Hanım’dır.

Abdurrahman Efendi ilk olarak Sivas’da gayr-ı resmi mahalle mektebinde Kur’an talimi yapmıştır. Daha sonra ise sırayla Sivas Sahibiye Medresesin de, Kayseri Medresesinde eğitim görmüştür. Divriğ’li faziletli Mehmed Emin Efendi ve Sivas’da Karslı Hacı İbrahim Efendi Hacı’dan de ders alarak şehadetname ve icazetname almaya hak kazanmıştır.

Eğitimini bitirdikten sonra Sivas Sahibiye Medresesi’nde yirmi sene görev yapmış akabinde Meydan Cami’-i Şerif’inde 9 yıl imamlık yapmıştır.. Ayrıca Niksar’da müderrislik ve mahkeme katibiliğinde, Yıldızeli kadılığında, Kangal kazası mahkeme-i şer‘iyyesi başkitabeliğinde bulunmuştur.

Meşihat Arşivi'nde Abdurrahman Hilmi Efendi adına iki farklı dosyaya rastlanmıştır. 649 ve 3957 numaralı iki tane Abdurrahman Hilmi Efendi dosyası bulunmaktadır. Bu dosyaların ikisinin de tercümeleri tam olarak verilmiştir.

Çalışmamızda dosya numaralarına göre küçükten büyüğe tercümeler verilmesine rağmen bir karışıklık olmaması için 3957 numaralı dosya 649'dan sonra verilecektir.

MUSTAFA EFENDİ (2321)

2321 dosya numarasına sahip olan Mustafa Efendi ile ilgili sicil dosyasında sadece iki adet belgeye ulaşılmıştır. Bu belgelerde Mustafa Efendi'yle ilgili ayrıntılı bir bilgi bulunamamıştır. Sadece Mustafa Efendi'nin Sivas mahkeme-i şer'iyeye zabt kitabetine 1326 tarihinde tayininin gerçekleştiği ve Sabunizade Mustafa Efendi olarak tanındığı bilgisine ulaşılmıştır.

MUSTAFA ŞEVKİ EFENDİ (2355)

Mustafa Şevki Efendi hicri 1 Ramazan 1285, miladi 16 Aralık 1868 yılında Sivas'ın Üçlerbeyi Mahallesi'nde doğmuştur. Babası Haraccızade şöhretiyle tanınan Abdurrahman Efendi'dir. Annesinin İsmi Hafize'dir. Babası mazenne-i kiramdan Şeyh Hüseyin Râ'î'nin oğludur. Abdurrahman Efendi'nin en son memuriyeti Sivas'a merbût Celalli memlihasıdır.

Mustafa Efendi ilk olarak Sivas'ta mekteb-i ibtidâîye gitmiştir. Daha sonra Sivas'ın Sahibiye Medresesi'nde sarfdan Molla Cami'ye, fıkıhtan Mülteka'ya, Fârisîden kavâ'id-i Fârisiye kadar okumuştur. Yine bu medresede Attar ve Gülistan'ı da okumuştur. Daha sonraki eğitimine İstanbul'da devam etmiştir. Fatih dersi'âmlarından Sivasî Mehmed Sa'îd Efendi' Fakıllı Hâlisî Efendi'den de ders almıştır. Mustafa Şevki Efendi eğitimi sonunda üç adet şehadetname iki adet icazetname almaya hak kazanmıştır.

Mustafa Şevki Efendi Sivas Sahibiye Medresesi merkez müderrisliği yapmıştır.

Mustafa Efendi'nin hem ailesine hem de eğitimine baktığımız da bir mutasavvuf olduğunu söylemek mümkündür.

HASAN HİLMİ EFENDİ (2383)

Hasan Hilmi Efendi Sivas'ın Hacı Mehmed Mahallesi'nde Eğriköşe'de hicri 1287, miladi 1870 tarihinde doğmuştur. Babasının ismi Hafız Hasan Hilmi Efendidir. Babası Sivas'da İmamzade olarak tanınmaktadır.

Hasan Hilmi Efendi Sivas'da mülkiye rüşdiyesinden şهادetname, İhsaniye Medresesi'nde Hacı Halil Efendi'den icazetname almıştır.

Hasan Hilmi Efendi Sivas'ın Abadan Mahallesi'nde muallimlik yapmıştır.

MAHMUD EFENDİ (2385)

Mahmud Efendi Sivas'ın Yıldızeli ilçesinin Sarıkaya köyünde hicri 1287, miladi 1870 tarihinde doğmuştur. Babası Ramazanoğlu şöhretiyle tanınan Ahmed Ağa'dır. Ahmed Ağa Sivas'ın Keçibula Mahallesi'nde tuzculukla meşgul olan meşhur bir esnaftır.

Mahmud Efendi'nin eğitimi ilk olarak kendi köyünde başlamıştır. Daha sonra Sivas'ın Şifahiye ve İhsaniye medreselerinde eğitim görmüştür.

Mahmud Efendi Sivas merkez ve Yenihan eytam müdürlüklerinde görev yapmıştır.

MEHMED EFENDİ (2406)

Mehmed Efendi Erba'nın Sonisa köyünde hicri 1289, miladi 1871 tarihinde doğmuştur. Babası Haşroğlu lakabıyla tanınan Emin Efendi'dir.

Mehmed Efendi ilk eğitimini kendi memleketinde almıştır. Daha sonra eğitimine Amasya'nın Bekir Paşa Medresesi'nde devam etmiştir. Amasya'daki eğitimini bitirdikten sonra Mehmed Efendi İstanbul'a giderek, İstanbul'da Şehzadebaşı'nda Damad Cedid İbrahim Paşa Medresesi'nde Bayezid

dersiamlarından Tokadlı Şeyh Mehmed Nuri Efendi'den ders alarak icazetname almaya hak kazanmıştır.

Mehmed Efendi Sivas'ın Erbaa, Sonisa ve Yenihan ilçelerinde müderrislik görevinde bulunmuştur.

Mehmet Efendi'nin Tokatlı Şeyh Mehmet Nuri Efendi'den icazet almış olması O'nun da tasavvufu bağlantılı olduğunu ortaya koymaktadır.

MEHMED EFENDİ (2429)

Mehmet Efendi hicri 1245, miladi 1830 tarihin de Sivas'ın Seyran kazasının Sarıca köyünde doğmuştur. Babası Ahmed Efendi'dir. Babasının lakabı Timuroğlu'dur.

Mehmet Efendi sıbyan mekteplerinde eğitimini gördükten sonra Tokat'ta Abdurrahman Efendi dairesinde ders alarak icazetname almıştır.

Mehmet Efendi Seyran kazası müftülüğü görevinde bulunmuştur.

ALİ RIZA EFENDİ (2430)

Hafız Ali Rıza Efendi hicri 1275, miladi 1858 tarihin de Sivas'ın Kabarcık mahallesinde doğmuştur. Babası Sabunizade olarak tanınan Hüseyin Kemali Efendi'dir. Babası Alucra kazasında kadı vekiliyken vefat etmiştir.

Ali Rıza Efendi Sıbyan mektebine giderken hafızlığını yapmış daha sonra sarf, nahiv mantık, ilmi feraiz ve ilmi hesap tahsil etmek için Sivastaki İhsaniye Medresesi'ne gitmiştir. Bu medreseden icazetname almıştır.

Ali Rıza Efendi ilk olarak Sivas'ta memuriyete başlamıştır. Daha sonra Alucra mahkeme-i şer'iyeye başkâtipliğinde, Kangal Eytam Müdürlüğü'nde Hafik mahkeme-i şer'iyeye ikinci kâtipliğinde bulunmuştur.

HASAN EFENDİ (2431)

Hasan Efendi hicri 11 Recep 1244, miladi 17 Ocak 1829 tarihinde Sivas'ın Tokat kazasında doğmuştur. Babasının ismi Harpûdîzâde Ahmed Efendi'dir.

İlk olarak Tokat'ta sıbyan mektebinde okumuştur. Daha sonra Sâriye Hâtûn Medresesi'nde Hâcî Velî Efendi'den ve muahharan Erzincânî Hâcî Fehmî Efendi'den tasavvuf ve medrese dersleri alarak icazetname almaya hak kazanmıştır.

Hasan Tahsin Efendi Ünye kasabası rüşdiye mektebi muallim-i sânilîğinde ve Bursa müderrisliğinde bulunmuştur.

MEHMED HAYRÎ EFENDİ (2440)

Mehmed Hayri Efendi Sivas'ın Çavuşbası Mahallesi'nde hicri 1294, miladi 1877 tarihinde doğmuştur. Babasının ismi Mehmed Nuri Efendi'dir. Babası Kadızade olarak tanınmaktadır. Nahiye niyabetliği yapmıştır.

Mehmed Hayri Efendi sıbyan mektebini bitirdikten sonra, Sivas Şifahiye ve Gök medreselerinde ilim tahsil etmiştir.

On beş yaşındayken Sivas mahkemesinde görev almıştır. 19 yaşında Yenihan kazası mahkeme-i şer'iyeye kâtipliği yapmıştır. Daha sonra Yıldızeli mahkeme-i şer'iyeye kâtipliği yapmıştır.

ÖMER ŞÜKRÜ EFENDİ (2446)

Ömer Şükrü Efendi Sivas'ta hicri 1294, miladi 1877 tarihinde doğmuştur. Babası Abdullah Efendi'dir. Babası Fazlıoğlu namıyla tanınmaktadır. Abdullah Efendi bezzazcılık yapmıştır.

Ömer Efendi ilk eğitimini kendi kasabasında bulunan Keselek Medresesi'nin müderrisi Sirozlızade Bekir Sıdkı Efendi'den almıştır. Daha sonra İstanbul'a gelerek burada İbrahim Paşa ve Rüstem Paşa Medreseleri'nde ders almıştır. Akabinde Bayezid dersiamlarından Selanik Yenicevardarî Ömer Raci Efendi'den ders almıştır.

Ömer Efendi Koyulhisar kazası mahkeme-i şer'iyeye ikinci katipliği yapmıştır.

YUSUF ZİYAEDDİN EFENDİ (2460)

Yusuf Ziyaeddin Efendi Sivas'ın Oğlan Çavuş Mahallesi'nde hicri 1277, miladi 1860 tarihinde doğmuştur. Babası Sivas'ın tüccarından Hacı Selim Efendi ibni Abdullah Efendi'dir

Yusuf Efendi rüşdiyeyi Sivas'ta okuduktan sonra Şifahiye Medresesi'ne devam etmiştir. Daha sonra Tokat müftüsü Hacı Osman Efendi hazretlerinin derslerine devam ederek icazetname almaya hak kazanmıştır.

Yusuf Efendi Arapça, Farsça, Cebir, Mantık ve Tasavvuf derslerinden de icazetname almıştır.

Yusuf Efendi'nin; kıraat ilmini konu edinen, “ed-delailü'l-mahkemetü fi kıraetü'z-zâdü'l-mu'acceme ve't-tâî'l-muhmile” , fıkhi meselelerle ilgili et-Takrir fi Ahkami't-Tasvir” farz ve sünnetin bir niyetle cem edilerek kılınmasının caiz olmayacağına dair “Hayrû'l-kelam fi Kıraetü'n-Nebi aleyhi's-selam” isimli risaleleri bulunmaktadır.

Yusuf Ziyaeddin Efendi Sivas'ın çeşitli medreselerinde müderrislik yapmıştır.

HÜSEYİN HÜSNÜ EFENDİ (3481)

Hüseyin Hüsnü Efendi hicri 20 Şevval 1279, miladi 10 Nisan 1863 yılında Yıldızeli'ne bağlı Menteşe köyünde doğmuştur. Babası İbrahim Halil Ağa'dır. Eşi Nafia Hanım, kızı ise Refia Hanım'dır.

Hüseyin Hüsnü Efendi eğitime kendi köyünde başlamıştır. Daha sonra Sivas Sahibiye Medresesi'nde sarf ve nahiv eğitimi almıştır. Sivas'tan sonra Kayseri'deki İmam Sultan Medresesi'nde bir yıl Emin Efendi'den ders almıştır. Eğitiminin bundan sonraki kısmına İstanbul'da devam etmiştir. İstanbul'da Çarşambalı Hacı Ahmed Efendi'den ders alarak icazet almıştır.

Hüseyin Hüsnü Efendi memuriyetine 35 yaşında Beyazıt Cami'nde başlamıştır. Bayezid Cami-i Şerifi dersi'amlığı ve sahn medresesi kelim müderrisliği yapmıştır.

M. NECİB EFENDİ (3615)

Mehmet Necip Efendi'ye ait olan 3615 numaralı dosyada ayrıntılı bir bilgiye ulaşamamıştır. Mehmet Necip Efendinin Sivaslı, Beyazıt dersiamlarından, eşinin isminin Feriha kızlarının isimlerinin ise Aişe ve Naciye olduğu tesbit edilmiştir.

Mehmet Necip Efendi'nin memuriyeti Osmanlı Devletinde döneminde değil Türkiye Cumhuriyeti döneminde gerçekleştiği dosyasından belli olmaktadır. Belgeler de Diyanet İşleri Başkanı olarak imza atan kişi Rıfat Börekçi'dir. Dosya latin alfabesiyle Türkçe olarak yazılmıştır.

II. BÖLÜM

MEŞİHAT ARŞİVİ BAB-I FETVA SİCİL-İ AHVAL DAİRESİ DEFTERLERİNDEKİ SİVASLILAR

1.74-A SÜLEYMAN NAMIK EFENDİ

1

Süleymân Nâmık Efendi

Fevt

Fî 22 Teşrîn-i evvel sene 331

794 Derkenâr muhâsebât

İstid‘â 2589 / 2 30(...) 2450

Fî 23 Teşrîn-i evvel sene 331

796 Derkenâr evrâk numrosu

Mâliye nezâreti 30/2682

Muhassesat-ı zâtiye müdîriyeti

Mülkiye ve sıhhiye şu‘besi tahsîsât kalemi

9478 umûmî, 847 husûsî

Fî 12 Teşrîn-i sânî sene 1330 târîhinde in‘ikâd iden hey’et-i umûmiyede zevcesine kırk guruş ma‘âş tahsîs kılındığı fî 17 Teşrîn-i sânî sene minhü târîhli müzekkire ile bildirilmiştir.

2

Me’mûrîn kalemi üçüncü sınıf ketebesinden Süleymân Nâmık Efendi’nin mülgâ meclis intihâb-ı hükkâm kalemi kitâbetinde bidâyetten tevzîfî olan 6 Eylül sene 319 târîhinden i’tibâren ma‘âşına vukû‘bulan zamâimin zeylen beyânı zımında işbu müzekkir me’mûrîn müdîriyet-i aliyyesine tevdi‘ kılındı.

Fî 25 R sene 330 ve fî 31 Mart sene 328

(...) guruş

89	157	tahsîs fî 6 Eylül sene 319
31	26	zamm 1 Kânûn-ı evvel sene minhü
63	52	zamm 1 Teşrîn-i evvel sene 323
26	105	zamm 1 Eylül sene 324
<u>47</u>	<u>289</u>	zamm 1 Eylül sene 325
56	631	

Mûmâ ileyh Süleymân Nâmık Efendi'nin bidâyet tevzîfinden berü tahsîsât-ı aliyye miyânında ma'a tekâ'üdiye ahz itmiş olduğu ma'âşâtın mekâdîr ve târîhleri ber vech-i bâlâ terkîm idilimiş olmağla îfâ-yı muktezâsı zımnında sicil müdürîyet-i behiyyesine i'âdeten tevdî' kılındı.

Fî 7 Nisan sene 328

Râkım olundu fî 7 Nisan sene 328

3

Meclis intihâb üçüncü sınıf ketebesinden Süleymân Efendi

Fî 31 Mart sene 328

67 müzekkire

Me'mûriyet-i kalemiyye

1799 derkenâr evrâk

4

Tercüme-i hâl i'tâ iden zevâtın ibrâz itdikleri vesâik-i resmiyenin tedkîkiyle hülâsa-i mündericâtının kaydına mahsûs pusuladır

Evrâk târîhi		Evrâkın numrosu	Süleymân Nâmık Efendi
Arabîi	Rûmî		
			Me'mûrîn kalemi ikinci sınıf ketebeden Celâleddîn Efendi'nin birinci sınıf kitâbete ta'yînine mebnî yerine üçüncü sınıf ketebeden Süleymân Nâmık Efendi'nin teselsülen ve terfî'an ta'yîni me'mûrîn müdîriyetinin 12 Şa'bân sene 331 – 13 Temmuz sene 329 târîhli ve 77 numrolu müzekkiresine encümenin teselsül-i mezkûrun icrâ-yı ekseriyetle tensîb idilerek işâret-i aliyyeye iktirân iden târîh-i mezkûrlu 1082 numrolu karârı Mümeyyiz Halîl Fevzî Efendi'nin dosyasındadır.
Mündericâtı bâlâda kayd ve beyân olunup aynen görölüp i'âde Âid bulunan olunmuştur			Kıt'a evrâk-ı müsbite-i resmiye

5

Müteveffâ Süleymân Nâmık Efendi ibni Mustafa Nûrî

Târîh-i vilâdeti 1287

Hıdmete duhûlü 8 Eylül sene 319

Son me'mûriyeti: Me'mûrîn kalemi ikinci sınıf kitâbeti

İstid'â târîhi: 13 Teşrîn-i evvel sene 330

6 Eylül sene 319 gâye Teşrîn-i sânî sene 319	-	2	25	-	-	-	Meclis-i intihâb hükkâm kitâbeti	157,89
1 Kânûn-ı evvel sene 319 gâye Eylül sene 323	3	10	-	-	-	-	Meclis-i intihâb hükkâm kitâbeti	184,20
1 Teşrîn-i evvel sene 323 gâye Ağustos sene 324	-	11	-	-	-	-	Meclis-i intihâb hükkâm kitâbeti	236,83
1 Eylül sene 324 gâye Ağustos 325	1	-	-	-	-	-	Meclis-i intihâb hükkâm kitâbeti	342,9
1 Eylül sene 325 12 Temmuz	3	10	12	-	-	-	Me'mûrîn kalemi üçüncü sınıf	600

sene 329							kitâbeti	
13 Temmuz sene 329 10 Teşrîn-i evvel sene 330	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>28</u>	-	-	-	Me'mûrîn kalemi ikinci sınıf kitâbeti	800
Vefâtı 11 Teşrîn-i evvel sene 330	8	35	65	-	-	-		

Sâhh

8+3=11

35+2=37-36=1

65-60=5

6

2431

Müteveffâ Süleymân Efendi'nin âidât ve ifrâzâtdan bir gûnâ zimmeti olmadığı kayden anlaşılmışla işbu cedvel sicil müdîriyet-i behiyyesine i'âde kılındı.

Fî 23 Teşrîn-i evvel sene 331

7

Mâliye Nezâreti

Muhassesât-ı Zâtiye Müdüriyeti

Mülkiye ve İlmiye Şu'besi Tahsîsât Kalemi

Umûmî 9478

Husûsî 847

23 Teşrîn-i evvel sene 1330 târîhli ve yedi yüz doksan altı numrolu derkenâr cevâbıdır. Dâire-i celîle-i ilmiyye me'mûrîn kalemi ketebesinden müteveffâ Süleymân Nâmık Efendi zevcesine 12 Teşrîn-i sâni sene 1330 târîhinde in'ikâd iden heyet-i umûmiyede kırk guruh ma'âş tahsîs kılınmış olmağla keyfiyetin sicil kaydına işâret itdirilmesi zımnında işbu müzekkire Bâb-ı fetvâ sicil müdüriyetine tevdi' kılındı.

Fî 17 Teşrîn-i sâni sene 1330

8

Tercüme-i hâl i'tâ iden zevâtın ibrâz itdikleri vesâik-i resmiyenin tedkîkiyle hülâsa-i mündericâtının kaydına mahsûs pusuladır

Evrâk târîhi		Evrâkın numrosu	Süleymân Nâmık Efendi
Arabî	Rûmî		
24 C sene 319			
2			Târîhli gümüşden ma'mûl liyâkat madalya berât-ı âlîsi
Muharrem sene 315			Târîhli ibtidâ hâric-i Burusa ruûs-ı hümayûnı
5			Târîhli ibtidâ dâhil-i Burusa ruûs-ı hümayûnı
Muharrem sene 317			

Mündericâtı bâlâda kayd ve beyân
olunup meclis-i intihâb ketebesinden
Süleymân Efendi'ye âid bulunan on
dört kıt'a evrâk-ı müsbite-i resmiye
aynen görülüp i'âde olunmuşdur. Fî 29
Mayıs sene 326

Mümeyyiz (imza)

Başkâtib

9

Tercüme-i hâl i'tâ iden zevâtın ibrâz itdikleri vesâik-i resmiyenin tedkikiyle hülâsa-i mündericâtının kaydına mahsûs pusuladır

Evrâk târîhi		Evrâkın numrosu	Süleymân Nâmık Efendi
Arabî	Rûmî		
	17 Haziran sene 324		Târîhli 1287 senesinde Niksar'da tevellüd itdiği nüfûs tezkere-i Osmâniyyesinde muharrerdir.
	25 Haziran sene 304		Târîhli Niksar rüşdiye mektebinden birinci derecede şehâdetnâmesi
11 C sene 319			Târîhli Mehmed Nûrî Efendi'den ulûm-ı âliyye ve âliye icâzetnâmesi Ahmed Ziyâeddîn Efendi dergâh-ı şerîfi postnişîni tarafından Hasan Hilmî Efendi'den (...) icâzeti
11 Receb sene 317			Târîhli 1 Mart sene 308 târîhinden gâye-i Şubat sene 310 târîhine kadar Niksar kazâsı bidâyet mahkemesi kitâbetine mülâzemeten

			devam itdiğine ve hüsn-i hıdmetine dâir mahkeme-i mezkûrdan mazbata.
28 Mart sene 312			Târîhli 1311 ve on iki senelerinde Konya birinci kol ağnâm ta'dâd muharrirliğinden sâbıklarından fazlasıyla ikmâl-i vazîfe itdiğine ve her iki senede beşer yüz gurus ücret-i maktû'a virildiğine ve hüsn-i hıdmet ve beriyyü'z-zimme bulunduğuna dâir Konya meclis idâresinden mazbata.
	18 Şubat sene 312		Târîhli Konya vilâyeti ta'dâd-ı ağnâm me'mûrluğuna ta'yîni hâvî buyruldu-i vilâyet
	18 Şubat sene 313		Târîhli Konya vilâyeti ta'dâd-ı ağnâm me'mûrluğuna ta'yîni hâvî buyruldu-i vilâyet
11 Receb sene 320			Târîhli Burusa nevâhîsinden Cebel-i Atîk nâhiyesi niyâbetine ta'yînine dâir 11 Receb sene 320 târîhinden i'tibâr tevîz olunduğuna dâir merkez nâibi Mehmed Reşâd Efendi'den ahz itdiği mürâsele
	10 Teşrîn-i evvel sene 315		Târîhli 3 Teşrîn-i sâni sene 314 târîhinden 8 Eylül sene 315 târîhine kadar Ünye kazâsı nizâmiye kaleminin fahr olarak mülâzemeten îfâ-yı hüsn-i hıdmetine dâir mahkeme-i mezkûreden mazbata.
Mündericâtı bâlâda kayd ve beyân olunup _____ âid bulunan - _____ kîta evrâk-ı Mümeyyiz (imza) Başkâtib müsbite-i resmiye aynen görülüp i'âde olunmuştur.			

10

Bâb-1 fetvâ

Me'mûrîn Kalemi Müdîriyeti

Aded

214

Me'mûrîn kalemi ikinci sınıf ketebesinden olup Müftî hamâmında Türbe zokâğında bir numrolu hânede bir müddetden beri esîr-i ferâset olduğundan vazîfesine devâm idememekde bulunan Süleyman Efendi'nin ikinci def'a olarak mu'âyesinin icrâsıyla netîcesinin beyânı zımnında işbu müzekkire dâire-i fetvâ-penâhî tebâbet-i behiyyesine tevdi' kılındı.

Fî 12 Zi'l-ka'de sene 332 ve fî 20 Eylül sene 330

Tebâbete tevdi'î fî 22 Eylül sene 330

68

Sâhh-1 mahsûs

363

Efendi-i mûmâ ileyhî geçenki mu'âyesinde soğuk algınlığı şeklinde başlayan iltihâb-ı kasbâtü'r-ri'e ile (...) ve hilâf-ı tadrîcinin devâmı hâlini meskûk gösterdiğinden tekrâr mu'âyesine lüzûm gösterilmiş idi bu def'a mu'âyene olundukda kesik ve kuru bir öksürük ile ishâl müddetin zuhûru ve za'fiyyet-i bedeniyenin izdiyâdı ve taraf-ı (...) işidilmesi idrâkü'-re'enin devr-i ibtidâsında bulunduğunu gösterdiği cihetle muhâfaza-i vücûda ve hüsn-i i'tidâyâ ziyâde dikkatle lâyıkiyla tedâvî olunması muktezî olmağla bi'l-âhire görülecek hâle göre ifâ-yı mu'âmele olunmak üzere üç mâh kadar berâ-yı tedâvî ve istirahat-i ruhsat i'tâ buyrulması fennen tensîb kılınmıştır.

Fî 23 Eylöl sene 330

3271

İdâre-i âcîziye mu‘âmele-i mukteziyye îfâ olunmağla sicil müdîriyet-i behiyyesine tevdî‘ kılındı.

Fî 19 Zî'l-ka‘de sene 332 ve fî 27 Eylöl sene 330

30 sicil 2281

Hilmî Beğ’e fî 28

3269

Berâ-yı tedâvî bir mâh me’zûniyet i’tâ buyrulan idâre-i âcizî ikinci sınıf ketebesinden Süleymân Efendi’nin henüz kesb-i âfiyet idemediği ve üç mâh daha tedâvîye muhtâc bulunduğü dâire-i fetvâ-penâhîleri tebâbetinden bâlâya muharrer derkenârdan anlaşılmış ve me’zûniyet-i mezkûrenin müddet-i mezkûre ile tahdîdi tensîb idilmiş olmağla karînü’t-takrîb-i âlî buyrulduğü takdîrde mücebince işâret-i aliyyesiyle tevdî‘ buyrulması bâbında emr ü fermân hazret-i veliyyü’l-emrindir.

Fî 17 Zî'l-ka‘de sene 332 ve fî 25 Eylöl sene 330

Mücebince fî 17 minhü

11

Bâb-ı Fetvâ

Me’mûrîn Kalemî Müdiriyeti

Aded

152

Me’mûrîn kalemî ketebesinden olup Fatih civarında Müftî hammâmında Türbe zokâğında bir numrolu hânede ikâmet iden Süleymân Nâmık Efendi’nin vazîfesine devâm idemeyecek derecede hasta oldığı haber virilmiş olmağla mûmâ ileyhin

mu'âyenesiyle netîcesinin beyânı zımnında işbu müzekkire dâire-i fetvâ-penâhî tebâbet-i behiyyesine tevdi' kılındı

Fî 7 Şevvâl sene 332 ve fî 16 Ağustos sene 330

Fevzî

6 Ağustos sene 281

Efendi-i mûmâ ileyhın hânesinde mu'âyene icrâ olunarak mukaddemâ bir soğuk algnılığı hâliyle bidâ' ile tadrîcen tezâyüd iden bir za'f-ı umûmî ve kesik bir öksürük ve nevbât-ı vukiyyenin devâmı ve hebût-kuvâ(?) ve fevka'l-âde dermân-sâbık hasebiyle sillü'r-re'e bidâyeti a'râzını gösterdiği anlaşılmagla hastalığı karşılayarak tevkîf idebilmek üzere mükemmel ve muntazam sûretde tedâvî olmasını ve fevka'l-âde i'tinâ kendisine bakılması fenâ elzem olan vesâyâyı ve tedâbîr-i lâzıme-i sıhhiye bi't-tavsiye ahvâl-i umûmiyesi ilerüde teftiş olunacak ve tekrâr mu'âyenesiyle icâbına yine bakılmak üzere şimdilik bir mâh kadar ruhsat i'tâ buyrulması tensîb kılınmıştır.

Fî 17 Ağustos sene 330

2746

Dâire-i fetvâ-penâhîleri tebâbetinden bâlâya muharrer derkenâra nazaran idâre-i âcizî ikinci sınıf ketebesinden Süleyman Nâmık Efendi'ye berâ-yı tedâvî bir mâh me'zûniyet i'tâsı tensîb idilmiş olmagla karîn-i tasvîb-i âlî buyrulduğu takdîrde mûcebince işâret-i aliyyesiyle tevşîh buyrulmak bâbında emr ü fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir

Fî 10 Şevval sene 332 ve fî 19 Ağustos sene 330

Mûcebince fî 10 minhü

2765

Ber mûceb-i işâret-i aliyye bir mâh müezzin olduğu mûmâ ileyh Süleymân Nâmık Efendi'ye tebliğ idilmiş olmağla mu'âmele-i kaydiyye îfâsı zımnında sicil müdîriyet-i behiyyesine tevdî' kılındı. Fî 11 Şevvâl sene 332 ve fî 20 Ağustos sene 330

12

Târîh-i telhîs

Arabî 4 Ca sene 330

Rûmî 9 Nisan sene 1328

Târîh-i tescîl

Arabî 20 sene minhü

Rûmî 24 sene minhü

Defter ve sahîfe numrosu 2/529

Süleyman Nâmık Efendi Niksarlı Vanlızâde müteveffâ Mustafa Nûrî Efendi'nin mahdûmudur.

Bin iki yüz seksen sekiz sene-i hicriyesine müsâdif 1287 sene-i mâliyesinde Sivas vilâyeti dâhilinde Tokad sancağına tâbî' Niksar kasabasında tevellüd itmişdir.

Kasaba-i mezkûre ibtidâî mektebinde mebâdî-i ulûmu bi't-tahsîl dâhil olduğu rüşdiye mektebinde durûs-ı mukteziyi tederrüs ve ikmâl iderek birinci derecede şehâdetnâme ahzına muvaffak olduktan sonra (...) medresesinde Câmî'ye kadar tahsîl ve Dersa'âdet'e Bâyezîd Câmî'-i şerîfî dersiâmından Tokâdî Mehmed Nûrî Efendi'nin halefine tedrîsinde tekmîl-i nush idüp mûmâ ileyhden ve Gümüshâneli merhûm Şeyh Ziyâeddîn Efendi'nin zâviyesinde kırâet itdirilen e'âdib-i şerîfeden icâzet almışdır Türkçe tekellüm ve kitâbet ider.

Bin üç yüz dokuz senesi Şa'bânü'l-mu'azzam'ının on dördüne müsâdif 1 Mart sene 308 târîhinde Niksar bidâyet mahkemesi kalemine mülâzemeten (silik) bidâ' ile bin

üç yüz on iki senesi Ramazân-ı şerîf'inin on altısında gâye-i Şubat sene (silik) terk idüp bin üç yüz on bir ve on iki sene-i mâliyesi ibtidâsından i'tibâren Konya vilâyetinin nefis-i Kasabakulı tahrîr-i ağnâm me'mûrlığını beş yüz guruş ücret-i maktû'a ile îfâ ve emsâline nisbetle bir misli fazla te'mînine muvaffak olarak on üç ve on dört senelerinde dahi bâ buyruldu-i âlî-i vilâyet-penâhî hıdmet-i mezkûreye ta'yîn buyrulup

13

bin üç yüz on altı senesi Cemâziye'l-âhire'sinde Solhan'dan (3 Teşrîn-i sâni sene 314) bin üç yüz on yedi senesi Cemâziye'l-evveli'sinin on dördüne kadar da (8 Eylül sene 315) Ünye kazâsı mahkeme-i nizâmiye kaleminde mülâzemeten bulunduktan ve Hüdâvendigâr kalemine nâib Reşâd Efendi merhûm tarafından mu'tî 11 Receb sene 320 târîhli mürâsele ile vilâyet-i müşârûn ileyhâ nevâhîsinden Cebel-i Atîk nâhiyesi niyâbetine ta'yîn buyrulduğu hâlde hasbe'l-ma'zeret terk ederek Deraliyye'ye avdet itdikden sonra bin üç yüz yigirmi bir senesi Cemâziye'l-âhire'sinde yigirmi altısına müsâdif (6 Eylül sene 319) târîhinden i'tibâren şehri yüz elli yedi guruşla seksen dokuz santîm(?) ma'âşla dâire-i celîle-i fetvâ-penâhî mülgâ meclis-i intihâb-ı hükkâm kalemin kitâbetine kayd ve kabûl buyrulup sene-i mezbûre Ramazân-ı şerîf'inin yigirmi üçünde 1 Kânûn-ı evvel sene 319, yigirmi altı guruş otuz bir santîm (?) ve bin üç yüz yigirmi beş senesi Ramazân-ı şerîf'inin yedisinde (1 Teşrîn-i evvel sene 323) elli iki guruş altmış üç santim ve bin üç yüz yigirmi altı senesi Şa'bânü'l-mu'azzam'ın on sekizinde (1 Eylül sene 324) yüz beş guruş yigirmi altı santim ve bin üç yüz yigirmi yedi senesi Şa'bânü'l-mu'azzam'ın yigirmi sekizine müsâdif (1 Eylül sene 325) târîhinde de (...) iki yüz seksen dokuz guruş kırk yedi santim ilâvesiyle altı yüz guruşa bi'l-iblâğ îfâ-i me'mûriyet kalemi ünvânını alan kalem-i mezkûrda üçüncü kitâbet vazîfesini îfâ itmekdedir.

14

mûmâ ileyhî uhdesine 2 Muharrem sene 315 târîhinde bâ ibtidâ-i hâric Burusa müderrisliği rütbesi bi't-tevcih 5 Muharrem sene 317 târîhinde ibtidâ-i dâhil ve on sene terkîm buyrulmuş ve 24 C sene 319 târîhinde gümüş liyâkat madalyasına nâil olmuştur.

Mûmâ ileyhin târîh ve mahall-i vilâdetini müsebbit tezkere-i Osmâniye ve rüşdiye şehâdetnâmesi ve ulûm-ı aliyye ve âliye ve hadîs icâzetnâmeleri ve Niksar bidâyet mahkemesi kitâbetine müddet-i devâmıyla hüsn-i hıdmeti hâkî ve ücret-i muharrere ile Konya ta'dâd-ı ağnâm me'mûriyetini nâtık mezâbıt ile iki kıt'a buyruldu-i vilâyet ve Cebel-i atîk nâhiyesi niyâbetine ta'yîn (...) ve Ünye kazâsı mahkeme-i nizâmiye fahrî kitâbetinde müddet-i me'mûriyet ve hüsn-i hıdmeti hakkında diğerk mazbata ve rütbe-i ilmiye-i rüşdî ve madalya berâtı lede'l-nezâret terceme-i hâline muvâfık bulunmuş ve mûlgâ meclis-i intihâb kalemine târîh-i duhûl ve tavzîfle mikdâr-ı ma'âş ve zemâim-i vâkı'a ve elyevm hâiz olduğı sınıf-ı me'mûriyet kaleminden ol bâbdaki sicil tezkeresi zîrine(?) mahrec kayd sûretinden münfehim olmuş ve varaka-i mezkûre dosyada hıfz idilmiştir.

Sicile kayd oluna fî 17 Nisan sene 328

2.237A İSMAİL HAKKI EFENDİ

1.

Sicil-i umûmî 76/261

Sicil-i husûsî 1/119

Edirne

237

25/36

İstid'â Derkenâr

1380 547 Muhâsebâta fî 26 Eylûl sene 26

Dosya Derkenâr

821 Fî 25 Teşrîn-i sâni sene 26 muhâsebât

Âhî Çelebi nâibi İsmâ'îl Hakkî Efendi

18 12 Zi'l-ka'de sene 316 Komisyon-ı umûmiye

157 21 Râ sene 321 Komisyon-ı umûmiye

Elyevm Âhî Çelebi nâibi

Cedveli tanzîm idilecekdir

2.

Edirne

237

1/119

Âhî Çelebi nâibi İsmâ'îl Hakkî Efend

3.

Bâb-ı fetvâ sicil-i ahvâl şu‘besine mahsûs müddet-i hıdmet cedvelidir

Me’mûrun isim ve şöhreti			Tevellüdi târîhi			Hıdmet-i devlete duhûlü târîhi			Son me’mûri yeti	İstid’â târîhi
Hacı oğlu Pazarcıklı müteveffâ İsmâ‘îl Hakkî Efendi ibni Köseoğlu Sâlih Ağa			1259			Fî 5 Haziran sene 92			Âhî Çelebi niyâbeti	Fî 26 Teşrî n-i evvel sene 325
An	İlâ	Müddet-i me’mûriyeti			Müddet-i ma‘zûliyeti			Ünvân-ı me’mûriyeti	Ma‘âş -ı şehriyesi	Mülâhazât
		Se ne	A y	Gü n	Se ne	A y	Gü n			
1 Şubat 92	19 Ağustos 315				22	6	19			
20 Ağustos 315	27 Temmuz 317	1	11	8				Tırnova niyâbeti	900	
28 Temmuz	11 Mart 318					7	14			

317										
12 Mart 318	Gaye- i Nisan 318		1 1	19				Vize niyâbeti	900	
1 Mart 319	15 Hazir an 320	1	3	15				Vize niyâbeti	1300	
16 Hazir an 320	11 Nisan 322				1	9	26			
12 Nisan 322	Gâye- i Ağust os 324	2	4	19				İpsala niyâbeti	900	
1 Eylül 324	11 Teşrîn -i sâni 324					2	11			
12 Teşrîn -i sâni 324	Gâye- i Ağust os 325		9	19				Âhî Çelebi niyâbeti	1400	

1 Eylül 325	21 Teşrîn -i evvel 325		1	21				Âhî Çelebi niyâbeti	1500	
Vefâtı Teşrîn-i 325	22 evvel	4	3 9	10 1	23	2 4	70			

Müsveddedir

4.

Fî 25 Teşrîn-i sâni sene 26

Derkenâr 820

Muhâsebât

5.

358

3/187

Âhî Çelebi kazâsı nâibi müteveffâ İsmâ'îl Hakkî Efendi'nin müstehakk ma'âş veresisinin kaç kişiden ibâret ve kendülerine hangi târîhden ne mikdâr ma'âş tahsîs edilmiş olduğunun bilinmesine lüzûm görüldüğünden zeylen ve serî'an derkenârı zımında işbu müzekkire meclis-i idâre-i emvâl ve eytâma tevdî' kılındı

Fî 23 Receb sene 328 ve fî 17 Temmuz sene 326

2034

Müteveffâ-yı mûmâ ileyh İsmâ'îl Hakkî Efendi'nin müstehakk ma'âş veresesi zevcesi Rukiyye ve kerîmesi Vasfiye hânımlarla mahdûmı Hasan Rıf'at Efendi'den

ibâret olup bunlara 1 Kânûn-ı evvel sene 325 târîhinden i'tibâren otuzar guruşa iblâğ sûretiyle şehri doksan guruş ma'âş tahsîs kılınmış ise de târîh-i merkûmdan beri ahz-ı ma'âş için mürâca'at itmedikleri kayden müstebân olmağla işbu müzekkire meclis-i intihâb ve sicil-i me'mûriyet-i ilmiyeye i'âde kılındı

Fî 24 Temmuz sene 1326

6.

Bâb-ı âlî

Nezâret-i Dâhiliye

Sicil-i Ahvâl Dâire-i Umûmiyesi

Aded

76/261

237 Edirne

İsmâ'îl Hakkı Efendi Köseoğlu Sâlih Ağa'nın oğludur.

Bin iki yüz elli dokuz sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 59 Hâcioğlu Pazarcık'da tevellüd itdiği nüfûs tezkeresinde muharrerdir. Meskat-ı re'sinde mebâdî-i ulûm-ı dîniyyeyi ba'de't-tederrûs Fâtih Câmi'-i şerîfi medresesinde ulûm-ı Arabiyye ve muahharan ilm-i ferâiz tahsîl idüp fî 1 Rebi'ü'l-evvel sene 95 ve 20 Câ sene 97 târîhli icâzetnâmeleri almış ve Hamîdiye medresesine duhûl için ale'l-usûl icrâ kılınan imtihânda kabûlünü mutazammın 21 Receb sene 88 târîhli tezkereyi istihsâl eylemiştir. Bin iki yüz seksen üç sene-i hicriyesinde sene-i mâliye 82 bi'l-imtihân tarîk-i kazâyâ dâhil olup sene-i merkûme Cumâde'l-ûlâsı gurrende 30 Ağustos sene 82 on iki ay müddetle yetmiş guruş ma'âşla Avlonya ve seksen sekiz senesi Rebî'ü'l-âhir'i gurrende 7 Haziran sene 87 on sekiz ay müddetle yüz guruş ma'âşlı Usturva kazâlarını zabt ile doksan üç senesi Cumâde'l-uhrâ'sının beşinden 15 Haziran sene 92 doksan dört senesi Safer'ine kadar Şubat sene 92 yedi yüz elli guruş ma'âş ve beş yüz altmış yedi buçuk guruş azîmet ve avdet harcırahı ile Hamîdâbâd ve Burdur ve Teke sancakları kur'a-i şer'îyye mümeyyizliklerinde bulunarak doksan beş senesi

Cumâde'l-uhrâsı gurresinde 21 Mayıs sene 94 on ay müddetle üç yüz guruş ma'âşlı Sadrişte ve muahharan Serfice kazâlarını zabt ile bin üç yüz bir senesi Zi'l-hiccesi gurresinden 9 Eylül sene 300 üç yüz yedi senesi Cumâde'l-uhrâsı gurresine kadar 11 Kânûn-ı sâni sene 305 Hâcıoğlu Pazarcığı müftülüğünde bulunmuştur üç yüz yedi senesi Şevvâl'inin yigirmi dördünde uhdesine bâ ibtidâ-i hâric Edirne müderrisliği tevcih olunup üç yüz on dört senesi Safer'inin yigirmi yedisinde muvasala-i sahn derecesine terfî idilmiştir.

Zikr olunan me'mûriyetlerde müddet-i hıdmet ve mikdâr-ı ma'âş ve harcırahı ile zikr olunan müftilikde hoşnûdî-i umûmî kazandığı ve kur'a mümeyyizliklerinde hüsn-i hıdmeti sebk itdiği ve rûteb-i ilmiyesi Rumili kâdîaskerliğinin 11 Zi'l-ka'de sene 316 târîhli derkenârıyla Bâb-ı vâlâ-yı ser'askerîden zahır derkenârlı tezkere-i aliyye-i meşîhat-penâhî ve Bâb-ı vâlâ-yı fetvâ sicil şu'besinin 14 Mart sene 315 târîhli müzekkiresi mündericâtından anlaşılup evrâk-ı mezbûre terceme-i hâl varakasıyla birlikde hıfz idilmiş ve nüfûs tezkere-i Osmâniyesiyle icâzetnâmeleri ve Hamîdiye medresesine kabûline dâir olan tezkere şu'be-i mezkûrece görölerek i'âde idildiği müzekkire-i mezkûrede münderic bulunmuştur.

Mûmâ ileyh bin üç yüz on yedi senesi Rebî'ü'l-âhir'inin yigirmi beşinde 20 Ağustos sene 315 dokuz yüz guruş ma'âşla Tırnova kazâsı niyâbetine ta'yin olunarak hitâm-ı müddetine mebnî bin üç yüz on dokuz senesi Rebî'ü'l-âhir'inin yigirmi beşinde 29 Temmuz sene 317 infisâl eylediği ve sene-i merkûme Zi'l-hicce'sinin on beşinde 13 Mart sene 318 yine dokuz yüz guruş ma'âşla Vize kazâsı niyâbetine ta'yîn ve ma'âş bin üç yüz yigirmi senesi Zi'l-hicce'sinin on dördünde 1 Mart sene 319 bin üç yüz guruşa iblâğ idildiği ve mezkûr Tırnova kazâsı niyâbetinde hüsn-i hıdmetini takdîren mahallî mazbatasının leffîyle Kırkkilisa sancağı mutasarrıflığından tahrîrât vürûd eylediği ve hakkında şikâyet vukû'bulmadığı Bâb-ı vâlâ-yı fetvâ sicil şu'besinin 21 Rebî'ü'l-evvel sene 321 târîhli tezkeresinde gösterilmiştir.

Fî 8 Nisan sene 326

7.

Me'mûrun isim ve şöhreti					Târîh-i vilâdeti			Hıdmet-i duhûlû		Son me'mûriyeti	İstid'â târîh i
Hâcî oğlu Pazarcıklı müteveffâ İsmâ'îl Hakkî Efendi ibni Köseoğlu Sâlih Ağa					1259			30 Ağustos sene 82		Âhî Çelebi niyâbeti	Fî 26 Teşrî n-i evvel sene 325
An	İlâ	Müddet-i me'mûriyeti			Müddet-i ma'zûliyeti			Ünvân-ı me'mûriyeti	Ma'âş -1 şehriyesi	Mülâhazât	
		Se ne	A y	Gü n	Se ne	A y	Gü n				
30 Ağustos 82	Gâye-i Temmuz 83		11	1				Mansıb-1 kazâdan Avlonya	70		
1 Ağustos 83	3 Haziran 88				4	10	3				
4 Haziran 88	1 Kânûn-ı evvel	1	5	28				Mansıb-1 kazâdan Ustuvra	100		

	89									
2 Kânû n-1 evvel 89	14 Hazir an 92				2	6	13			
15 Hazir an 92	Gâye- i Kânû n-1 sânî 92		7	16				Hamîdâb âd Burdur Teke kur'a-i şer'yye mümeyyi zliği	750	
1 Şubat 92	20 Mayıs 94				1	3	20			
21 Mayıs 94	20 Mart 95		1 0					Mansıb-ı kazâdan Radoşte	300	
21 Mart 95	8 Eylül 300				5	5	18			
9 Eylül 300	10 Kânû n-1 sânî 305	5	4	2				Hâcîoğlu Pazarcığı mümeyyi zliği	Fahrî	

11 Kânû n-1 sânî 305	19 Ağust os 315				9	7	9			
20 Ağust os 315	27 Tem muz 317	1	1 1	8				Tırnova niyâbeti	900	
28 Tem muz 317	11 Mart 318					7	14			
12 Mart 318	Gâye- i Şubat 318		1 1	19				Vize niyâbeti	900	
1 Mart 319	15 Hazir an 320	1	3	15				Vize niyâbeti	1300	
16 Hazir an 320	11 Nisan 322				1	9	26			
12 Nisan 322	Gâye- i Ağust	2	4	19				İpsala niyâbeti	900	

	os 324									
1 Eylül 324	11 Teşrîn -i sâni 324					2	11			
12 Teşrîn -i sâni 324	Gâye- i Ağust os 325		9	19				Âhî Çelebi niyâbeti	1400	
1 Eylül 325	21 Teşrîn -i sâni 325		1	21				Âhî Çelebi niyâbeti	1500	
Vefâtı Teşrîn-i 325	22 evvel	10	7 6	14 8	22	4 9	11 4			

10 76 148

22 49 114

11 8 262

43 133 240

132 022

001

Bu zâtın âilesi ikrâmiye almışdır.

8.

Bâb-ı fetvâ sicil-i ahvâl şu‘besi

Aded 66

Huzûr-ı âlî-i cenâb-ı meşîhat-penâhîye

Terceme-i hâl varakası 12 Zi’l-ka‘de sene 316 târîhinde komisyon-ı umûmîye gönderilen Hacıoğlu Pazarcığı müftîsi olup muahharan silk-i niyâbete dâhil olduğu istihbâr kılınan Silistrelî mekremetlü İsmâ‘îl Hakkı Efendi’nin niyâbete âid vukû‘atının meclis-i intihâb-ı hükkâmdan ve 27 S sene 314 târîhinde nâil olduğu bâ muvasala-i sahn Edirne müderrisliği terfî‘ buyrulduğu hâlde bu cihetin dahi makâm-ı âlî-i fetvâ-penâhîleri mektûbî kaleminden istifsâr buyrulması bâbında emr ü fermân hazret-i veliyyü’l-emrindir.

Fî 17 Muharrem sene 321 ve fî 2 Nisan sene 319

Kaleme 17 Muharrem sene 321

Hülâsa 397

Mûmâ ileyh İsmâ‘îl Hakkı Efendi’nin 23 Safer sene 1314 târîhinde muvasala-i sahn derecesine vâsıl olan müderrisliği henüz terfî‘ buyrulmadığı kayden müstebân olmağla emr ü fermân hazret-i veliyyü’l-emrindir

Fî 23 Muharrem sene 1321

Meclis-i intihâb fî 24 Muharrem sene 321

1/438

İşbu müzekkire mütâla‘a olundu mûmâ ileyh fî 25 R sene 317 / 20 Ağustos sene 315 târîhinden fî 25 R sene 319 / 29 Temmuz sene 317 târîhine kadar dokuz yüz guruş ma‘âşla Tırnova kazâsı niyâbetinde bulunarak hitâm-ı müddetle infisâl eylediği ve hüsn-i hıdmetini takdîren mazbatanın leffîyle Kırkkilisa mutasarrıflığından arîza

		ne	y	n	ne	y	n		esi	
1 Şubat 92	19 Ağust os 315				22	6	19			
20 Ağust os 315	27 Tem muz 317	1	1 1	8				Tırnova niyâbeti	900	
28 Tem muz 317	11 Mart 318					7	14			
12 Mart 318	Gaye- i Nisan 318		1 1	19				Vize niyâbeti	900	
1 Mart 319	15 Hazir an 320	1	3	15				Vize niyâbeti	1300	
16 Hazir an 320	11 Nisan 322				1	9	26			

12 Nisan 322	Gâye- i Ağust os 324	2	4	19				İpsala niyâbeti	900	
1 Eylül 324	11 Teşrîn -i sâni 324					2	11			
12 Teşrîn -i sâni 324	Gâye- i Ağust os 325		9	19				Âhî Çelebi niyâbeti	1400	
1 Eylül 325	21 Teşrîn -i evvel 325		1	21				Âhî Çelebi niyâbeti	1500	
Vefâtı Teşrîn-i 325	22 evvel	4	3 9	10 1	23	2 4	70			

Mukâbele idilmişdir (imza)

Mümeyyiz (imza)

Kuyûda muvâfık olduğu tasdik kılındı. Fî Teşrîn-i sâni sene 326

10.

Dâire-i meşihat-i İslâmiye

Sicil Şu‘besi

Es’ile	Ecvibe
Sâhib-i tercemenin isim ve mahlas veyâ kendisiyle pederi ismi ve pederi me’mûriyetden ise me’mûriyet ve rütbesi ile berâber ma‘rûf zevâtdan ise kangı sülâleye nisbet ve şöhreti	İsm ve mahlasım İsmâ‘îl Hakkı Efendi ve pederimin ismi Köseoğlu dimeğle ma‘rûf Sâlih Ağa’dır.
Târîh ve mahall-i vilâdeti	Bin iki yüz elli dokuz sene-i hicriyesinin Zî’l-hicce on târîhinde an asl Silistre’ye merbût olup Bulgaristan teşkîlinde Varna mülhakâtı Hâcioğlu Pazarcığı kazâsına iltihâk olunan Fındıklı Yenice karyesinde tevellüd eylemişimdir.
Mekâtib-i ibtidâiye ve resmiye veya mu‘allim-i mahsûsdan nasıl ilm ve fennleri lâıykıyla veyâ muhtasarca kırâat ve ta‘allüm eylemiştir ve kangı lisânlarda kitâbet veyâhûd yalnız tekellüm ider bir eser ve te’lîfi de var ise neye müte‘allikdir ve ruhsat-ı resmiye ile intişâr itmiş midir ve mekteb şehâdetnâmesi ve bir me’mûriyete intihâbnâmesi	Hîn-i hayâtımda karye-i mezkûrede kâin mektebde müretteb dersleri Hâcî Süleymân Hâce bin Abdülkâdir ve Molla Ahmed Hâce bin Hüseyin ve Hüseyin Hâce bin Halîl’den okuyup (...) i’tâsı asrımızda usûlden olmadığı cihetle olmadığı ve bin iki yüz yetmiş beş sene-i hicriyesi Muharrem’i hilâlinde mahrûse-i Silistre’de kâin Bayraklı Câmî’-i şerîfi medresesine gidüp medrese-i mezkûre müderrisi müftî-i belde Hâfız Hüseyin Efendi Hâce’den 75 ve 76 ve 77 ve 78 sene-i hicriyeleri eyyâm-ı tahsîlinde ve ilm-i sarfdan emsile-i muhtelif ve binâ ve maksûd ve izzî ve merâh ve ilm-i nahivden avâmil ve izhâr ve kâfiyeden merfû‘ât bahsine kadar dersleri okuyup Şevvâl selh sene 1279 hicriyesinde Dersa‘âdet’e gelüp Fâtih Bahr-

var mıdır	i siyâh çiftabaşlı kurşunlu medresesine dâhil ve kayd ile Fâtih dersi'âmlarından Vidinevî Ömer Hulûsî Efendi Hâce'nin halka-i tadrîsine hâzır olup izhârdan bidâ ile devâm idüp fi 12 Rebî'ü'l-âhir sene 1295 hicriyesinde üstâd-ı ekremimden icâzet almışımıdır.
Hıdmet-i devlete muvazzaf veya mülâzım olarak kaç yaşında ve nerede dâhil ve bi't-terakkî ne kadar ma'âş veyâ harcırah ve ücret ve âidât-ı sâireye nâil olup refte refte nasıl me'mûriyetlerde bulunmuş ve ne rütbe ve nişânlar ihsân buyrulmuştur ve mu'ayyenâtının dâimî ve muvakkat zamâyim ve tenzîlâtıyla infisâl ve müddet-i ma'zûliyetde ma'âş-ı nâiliyet ve tekrâr mensûbiyeti vâki' olmuş mudur ve ba'zı zevât-ı kirâm kitâbet ve ma'iyyeti gibi husûsî işlerde bulunmuş ise keyfiyeti ve bu vukû'atın mümkün olduğu kadar şuhûr ve eyyâmı tasrîh ile târîhleri gösterilmelidir ve ecnebî nişânını hâmil ise ne sebep ve vesîle ile kangî târîh ve me'mûriyetde aldığı dahi	1283 sene-i hicriyesi Muharrem'i hilâlinde icrâ olunan Rûmili dîvânı akabinde müceddeden tarîk-i kazâya duhûl murâd iden mülâzimîn ile imtihânına dâhil olundukda birinci i'tibâriyle müncez bulunan Avlonya kazâsı nasbı uhde-i dâ'iyâneme tevcih olup muahharan Usturva ve Radoşte ve Serfice kazâları menâsıbına kayd ile terakkî-i silk-i kuzzât olunmuş idi. Ve bin iki yüz seksen dokuz sene-i hicriye Cumâde'l-uhra'sı hilâlinde ber müceb-i şart-ı vâkıf li ecli'd-duhûl icrâ buyrulan Hamidiye medresesi imtihânına dâhil olduğumda otuzuncu râddede istihkâkım nümâyân olmuşdur. Ve bin iki yüz doksan bir sene-i rûmîsine mahsûben sene 1293 hicriyesinde hâssa ordû-yı hümâyûnun altıncı Isparta alayı dâiresinde icrâ olunan kur'a-i şer'iyeye efrâdı miyânında esâmîsine kırk isâbet iden talebe-i ulûmun icrâ-yı imtihânlarına bâ imtihân ve bâ kur'a kur'a mümeyyizi ta'yîniyle bir seneye karîb müddet zarfında Hamîd ve Burdur ve Teke sancaklarında hüsn-i îfâ-yı vazîfe-i me'mûriyet eylemiştir ve bin iki yüz doksan sekiz sene-i hicriyesinde Nişancı-i cedîd sadr-ı esbak merhûm Mehmed Paşa medresesinde ta'lîm Silistreli mekremetlü el-Hâcc Selîm Efendi'den ilm-i ferâiz te'allüm ile icâzet alup gâile-i mündefi'a sebebiyle

beyan olunmalıdır.	memleketinde kalmış olmağla ve bin üç yüz bir sene-i hicriyesinin müsâdîf olan fî 20 Ağustos sene 1300 târîhinde Hâcîoğlu Pazarcığı kazâsı islâm cemâ'ati tarafından bi'l-intihâb müftî ta'yîn olup fî 10 Cemâziye'l-âhir sene 1307 hicriyesinin müsâdîf olan fî 19 Kânûn-ı evvel sene 1305 târîhinde me'mûriyet-i mezkûreden isti'fâ-yı dâ'iyâneme mebnî infisâlîme değin cemâ'ât-ı islâmiyenin umûr-ı şer'îyyelerinin fasl u ru'yeti hakkında müşâhid olan sa'y u gayret-i âcizîye binâen taraf-ı eşref-i hazret-i hilâfet-penâhîden uhde-i dâ'iyâneme Edirne müderrisliği tevcîhiyle ibtidâ-yı hâric olarak ruûs-ı hümâyûn inâyet ve ihsân ile irsâl buyrulmuşdur. Ve sene 1311 sene-i hicriyesinde meclis-i milli sobraniye(?) a'zâsı intihâb olunarak Bulgaristan kamarasında bulunup sene-i merkûme evâhirinde reîs-i müdîrân İstanbul'un mevki'-i iktidârdan inhitâtıyla (...) meb'ûsuna müntahaba fesh ve ilgâ olarak muvakkaten teşkîl olunan kabînenin vasiyyesi ve fehâmetlü Prens Ferdinand'ın irâdesiyle icrâ olunan sobraniye a'zâsı intihâbâtında yine ekseriyet-ârâ ile intihâb olunarak 1312 ve 1313 sene-i hicriyelerinde dahi Bulgaristan kamarasında a'zâ sıfatıyla bulunduğum (sîlik) Devlet-i aliyye münâsebetinin hukûk-ı hükümrâniyesiyle millet-i gayriye-i İslâmiyenin muhâfaza ve idâresi husûsunda olunan sa'y ve gayrete binâen taraf-ı eşref-i hazret-i hilâfet-penâhîden uhde-i dâ'iyâneme terfîk muvasala-i sahn rûtbe-i ilmiyesinin tevcîhini mutazammın bir kît'a ruûs-ı hümâyûn inâyet ve ihsânıyla irsâl buyrulmuşdur.
---------------------------	---

İnfisâlinin esbâb-ı hakîkiyesi nedir şikâyetle münfasıl olup taht-ı muhâkemeye alınmış ise töhmetsiz ve berâatden ne hükme netîce vermiştir ve cezâ görmüş müdür ve bulunduğu hıdemâtdan ve teberrü'esi lâzım sâir husûsâtdan berâat zimmetine dâir şâyân-ı i'timâd evrâkı var mıdır vukû'ât-ı mezkûrenin muahharan tashîhi istid'âsına ve isti'lâmlarla izâ'ına dikkat ve sâhiblerinin dahi intizârlarına mahal kalmamak için kemâl-i dikkat ve ihtimâm ile mümkün ise kendi hatt-ı destiyle yazılması ve ruûs ve fermân-ı hümayûnlar ile bervât-ı âliye ve mekteb şehâdetnâmeleri ve intihâb ve icâzetnâme ve berâatnâme vesâir evrâk-ı mevsûka ve müteferri'a suver-i musaddakasının veyâhûd i'âde kılınmak üzere asıllarının işbu varakaya	
---	--

rabtı lâzım gelür.	
Mülâhazât	

11

Bâ ibtidâ-i hâric Edirne müderrisliği 24 Şevvâl sene 1307

Bâ muvasala-i sahn Edirne müderrisliği 23 Safer sene 1314

Rüteb-i ilmiyesi tevârîh ve derecâtıyla bâlâya çıkarılan Hâcioğlu Pazarcığı müftî-i sâbıkı mekremetlü İsmâ'îl Hakkı Efendi'nin târîh-i vilâdeti bin iki yüz elli dokuz muharrer olan nüfûs tezkeresi ve Hamîdiye medresesine bi'l-intihâb kabûlünü müş'ir 21 Receb sene 1288 târîhli tezkere ve kur'a mümeyyizliklerinde hüsn-i hıdmetini mübeyyin Hamîdâbâd sancağı mutasarrıflığının 3 Şa'bân sene 1293 târîhli arîzası ve Ömer Hulûsî Efendi'den aldığı 12 Rebi'ü'l-evvel sene 1295 târîhli icâzetnâme ile 20 Cumâde'l-ûlâ sene 1298 târîhinde Silistreli Selîm Efendi'den almış olduğu ferâizî icâzetnâmesi ve gurre-i Zi'l-hicce sene 1301 târîhinden 8 Cumâde'l-uhrâ târîhine kadar bulunduğu Hâcioğlu Pazarcığı müftîliğine intihâb-ı ahâlî ile nasb ve ta'yîn olup hoşnûdî-i umûmîyi kazandığına dâir Varna müftîliği ile tüccâr vekâleti tarafından musaddak bir kıt'a şehâdetnâme görölerek kendüsine i'âde ve kur'a mümeyyizliklerinde bulunmuş olduğına mütedâir Bâb-ı vâlâ-yı ser'askerîden tezkere-i aliyye-i meşîhat-penâhî zahırî derkenâr idilerek i'âde olunan bir kıt'a terceme-i hâl varakası tarîk-i kazâya duhûlû ve kat' itmiş olduğu derecât hakkında mu'âmelesi şu'be müzekkiresiyle ma'an takdîm kılınmıştır

Fî 14 Mart sene 1315

12

Târîh-i vilâdeti 1259 muharrer olan nüfûs tezkeresi ve 12 Rebi'ü'l-evvel sene 1295 târîhinde Ömer Hulûsî Efendi'den aldığı icâzetnâme ile 20 Cemâziye'l-evvel sene 1298 târîhinde Silistreli Selîm Efendi'den aldığı ferâiz icâzetnâmesi ve Hamîdiye

medresesine bi'l-imtihân kabûlünü müş'ir 21 Receb sene 1289 târîhli tezkere kur'a mümeyyizliklerinde îfâ-yı hüsn-i hıdmet eylediğini mübeyyin 3 Şa'bân sene 1293 târîhli Hamîd sancağı mutasarrıflığının arîzası ile gurre-i Zi'l-hicce sene 1301 târîhinden 8 Cemâziye'l-evvel sene 1307 târîhine kadar Hâcioğlu Pazarcığı müftîliğine intihâb-ı ahâlî ile nasb ve ta'yîn olup menâfi'-i milliye ve dîniyelerinin emr-i muhâfaza ve idâmesi husûsuna sa'y u gayret hoşnûdî-i umûmîyi kazandığı 29 Cumâde'l-ûlâ sene 1307 târîhli ve Varna müftîliği ile tüccâr vekâleti tarafından musaddak bir kıt'a şehâdetnâme ibtidâ-i hâric râddesinden 24 Şevvâl sene 307 târîhli ve 23 Safer sene 314 târîhli muvasala-i sahn râddesinden iki kıt'a ruûs-ı hümayûn görülerek kendüsine i'âde olunmuştur.

Mûmâ ileyhın maslahat-ı zâtîyesini tesviye itmek üzre altı ay kadar memleketine terhîsini bâ istid'â eytâm müdîriyetinden istirhâm itmesine ve müdîriyet-i mezkûrece evkâf-ı hümayûn odacılarından Haydar Efendi'nin kefâlet-i resmiyesi tahtında Arabkirî Mehmed Efendi tevkîl idilmesinden dolayı mûmâ ileyh Sâdık Efendi'nin me'zûnen infisâlinde bâis görülemediği 18 Eylül sene 326 târîhli derkenârda beyân edilmiş ve meclis-i intihâb ve sicilce dahi mûmâ ileyh iki mâh müddetle terhîsi 25 Eylül sene 326 târîh ve 3733 numrolu derkenârla tensîb edilmiştir.

Fî 27 Eylül sene 326

Sa'deddîn

13

Müftîliğe ta'yîni 21 Şevvâl sene 1304 ve infisâli 16 Zi'l-ka'de sene 312 olduğu defter-i mahsûsundan anlaşılmıştır.

3.384A OSMAN NURÎ EFENDİ

21 Râ sene 321		Evrâkın numrosu	Mavsale-i sahn-ı İstanbul müderrisliği rûûs-ı Esküdân Dersi'âmlarından Sîvâsî
Arabi	Rumi		
6 Şa'ban sene 322			Sahn-ı İstanbul müderrisliği rûûs-ı hümayûn 1272 tarihinde Sivas'da tevakkûfî hâlede tezkere-i Osmâniyye
21 19 Ramazân Şa'ban sene 323 sene			Hareket altmışlı İstanbul müderrisliği rûûs-ı Esküdân Hâfız Sabrî Efendi merhûmdan aldığı kırâet icâzetnâmesi
1294 Râ sene 325			Mavsale-i Süleymâniyye İstanbul müderrisliği rûûs-ı hümayûn
Ca sene 301			Mustafa Hulusî Efendi'den aldığı ulûm-ı aliyye ve âliye icâzetnâmesi
11 Râ sene 325			Hâmise-i Süleymâniyye İstanbul müderrisliği rûûs-ı hümayûn
5 Receb sene 301			Di F-İmtihan tedrise me'zûniyyetini müş'ir ders vekâletinden mu'tî ilm u haber
Mündericâtı bâlâda	kayd ve beyân olup Osmân Nûrî Efendi'ye âid bulunan on		
5 Şa'ban sene 306 Mümeyyiz	Baş kâtib		Beş Şa'ban evrâk-ı müsbite-i resmîye alyînâ gârlîp i İstanbul müderrisliği rûûs-ı hümayûnı
13 (imza) C sene 309			Hareket hâric-i İstanbul müderrisliği rûûs-ı hümayûnı
17 Safer sene 316			İbtidâ dâhil-i İstanbul müderrisliği rûûs-ı hümayûnı
7 Şa'ban sene 317			Hareket dâhil-i İstanbul müderrisliği rûûs-ı hümayûnı

Terceme-i hal i'ta iden zevâtın ibrâz itdikleri vesâik-i resmiyenin tedkîkiyle hülâsa mündericâtının kaydına mahsûs pusuladır

Evrak Tarihi		Evrâkın numrosu	Esküdar Dersi'âmlarından Sîvâsî
Arabi	Rumi		
21 Şa'ban sene 317			Toptaşı rüşdiyesi Arabî mu'allimliğinden dolayı ihşân olunan beşinci mecîdî nişânı berâtı
17 Şevval sene 325			Toptaşı rüşdiyesi Arabî mu'allimliğinden dolayı ihşân olunan tebdîlen dördüncü mecîdî nişânı berâtı
Mündericâtı bâlâda kayd ve beyân olunup Osmân Nûrî Efendi'ye âid bulunan on beş kıt'a evrâk-ı müsbite-i resmiyye aynen görölüp i'âde olunmuştur.			
Mümeyyiz		Baş kâtib	
(imza)			

2

Terceme-i hal i'ta iden zevâtın ibrâz itdikleri vesâik-i resmiyenin tedkîkiyle hülâsa mündericâtının kaydına mahsûs pusuladır

3

Müteveffâ Osmân Efendi'nin âidâtıdan ve ikrâzâtıdan deyni olup olmadığının beyânı zımında işbu cedvel muhâsebât-ı müdürîyyet-i behiyyesine takdîm kılındı

Fî 2 Nisan sene 331

Sicil müdürî nâmına mümeyyiz Refik

321

Müteveffâ-i mûmâ ileyhin mülgâ ilmiyye tekâ'üd sandukuna âidât-ı tekâ'üdiyye ve ikrâzâtıdan olmadığı tedkîkât-ı vâkı'adan anlaşılmagla işbu cedvel sicil müdürîyyet-i behiyyesine i'âdeten tevdi' kılındı.

Fî 4 sene minhü

Muhâsebe müdürîyyeti

4

Üsküdar mümeyyiz dersi'âmlarından Sivaslı Osmân Nûrî Efendi ibn-i Mustafa Mazhar

Târîh-i vilâdeti 1272

Hıdmete duhûli 7 Kânûn-ı evvel sene 98

Son me'mûriyeti mümeyyiz dersi'âmlık

İstid'â târihi 12 Şubat sene 130

7 Kânûn -1 evvel 98	6 Teşrîn -i sani 303	4	11	0	0	0	0	Dersi'âm lık ma'aşı	97,50	Dersi'âm lık	Mu'allim lık
7 Teşrîn	Gâye-i Şubat	1	3	24	0	0	0	Toptaşı rüşdiye-i	577,5 0	97,50	480

-i sâni 303	304							askeriyes i mu'alliml iği			
1 Mart 305	Gâye-i Hazira n 307	2	4	0	0	0	0	“ “	615,5 0	135,50	480
1 Temmuz 307	Gâye-i Şubat 308	1	8	0	0	0	0	“ “	653,5 0	173,50	480
1 Mart 309	Gâye-i Ağustos 310	1	6	0	0	0	0	“ “	491,5 0	211,50	480
1 Eylül 310	Gâye-i Şubat 311	1	6	0	0	0	0	“ “	686,2 5	206,25	480
1 Mart 312	Gâye-i Temmuz 313	1	5	0	0	0	0	“ “	727	247	480
1 Ağustos 313	Gâye-i Şubat 314	1	7	0	0	0	0	“ “	765	285	480
1 Mart 315	6 Ağustos 316	1	5	6	0	0	0	“ “	803	323	480
7 Ağust	Gâye-i Nisan	0	8	24	0	0	0	“ “	943,5 0	463,50	480

os 316	317										
1 Mayıs 317	15 Şubat 318	1	9	15	0	0	0	“ “	981,5 0	501,50	480
16 Şubat 318	15 Temuz 319	0	5	0				“ “	1019, 50	539,50	480
16 Temmuz 319	5 Temmuz 321	1	11	20	0	0	0	“ “	1057, 50	577,50	480
6 Temmuz 321	22 Temmuz 321	0	0	17	0	0	0	“ “	1095	615	480
23 Temmuz 321	Gâye-i Temmuz 323	2	0	8	0	0	0	“ “	1133	653	480
1 Ağustos 323	Gâye-i Temmuz 325	2	0	0	0	0	0	“ “	1171	691	480
1 Ağustos 325	Gâye-i Kânûn -1 evvel 326	1	5	0	0	0	0	“ “	1280	800	480
1 Kanun -1 sani	Gâye-i Şubat 326	0	2	0	0	0	0	“ “	1480	1000	480

326											
1 Mart 327	Gâye-i Kanun -1 evvel 330	3	7	0	0	0	0	“ “	1500	1000	500
1 Teşrîn -i evvel 330	Gâye-i Kânûn -1 sânî 330	0	4	0	0	0	0	“ “	1000	1000	0
1 Şubat 330	8 Şubat 330	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>8</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	“ “	1200	1200	0
Vefâtı	9 Şubat 330	2 3	10 6	12 2	0	0	0				

Fi 2 Nisan sene 331 mevrûddur

122 106 23

120 4 9

000 110 32

108

002

5

Mekâtib-i harbiye müdiriyetine

Mûmâ ileyhin kangı târîhde infikâkı vukû‘bulduğunun beyânı lâzımdır

Kalem / 15 / 1 / 332

Mu‘âmelât-ı zâtiye müdürîyet-i ilmiyyesine:

Nehârî rüşdiye-i askeriyeler üç yüz otuz senesinde mu‘allimiyetiyle berâber ma‘ârif nezâret-i celflesine devr idilmiş olduğu ve şu hâlde merhûm Osmân Nûrî Efendi’nin mektebdan infikâkı târîhine peydâ-yı vukûf için Bâb-ı fetvâ sicil müdürîyetince nezâret-i müşârün ileyhâya mürâca‘at olunması lâzım geldiği beyânıyla i‘âdeten takdîm.

6/385 m.z / p.v

Bâb-ı fetvâ sicil müdürîyetine:

Mekâtib-i harbiye müdürîyetinin bâlâya muharrer i‘lâmına nazaran muktezâsının îfâsı zımnında takdîm kılındı.

825

Mekâtib-i harbiye müdürîyetinin bâlâda muharrer derkenârına nazaran müteveffâ Osmân Nûrî Efendi’nin Toptaşı rüşdiye-i askeriyesinden infikâkı târîhinin zeylen beyânı zımnında işbu evrâk İstanbul vilâyeti ma‘ârif müdürîyeti cânib-i behiyyesine takdîm kılındı.

Fî 22 Mart sene 1331

Muhâsebeye fî 3 minhü

İbrâhîm Beğ’e fî 25 minhü

6

873

Mekâtib-i rüşdiye-i askeriye'nin üç yüz otuz sene-i dersiyyesi ibtidâsında numûneye tahvîli münâsebetiyle müteveffâ-yı mûmâ ileyh Osmân Nûrî Efendi fî 1 Teşrîn-i evvel sene 330 târîhinde Toptaşı rüşdiye-i askeriyesi Arabî mu'allimliğinden infikâk itdiği beyânıyla işbu müzekkire Bâb-ı fetvâ sicil-i ahvâl müdîriyet-i behiyyesine i'âdeten takdîm kılındı.

Fî 28 Mart sene 331

Hasan Efendi'ye fî 30 minhü

7

Bâb-ı fetvâ

Sicil-i ahvâl müdîriyeti

Aded 825

Harbiye Nezâret-i Celîlesi Mu'âmelât-ı Zâtiye Müdîriyet-i Behiyyesine

Üsküdar dersi'âmlarından Sivaslı müteveffâ Osmân Nûrî Efendi'nin 12 Mart sene 299 târîhinden 1 Teşrîn-i sâni sene 303 târîhine kadar Hâce Harrânî ve Mustafa Hulûsî efendilere nısf ma'âşıyla mülgâ Toptaşı rüşdiye-i askeriyesi Arabî mu'allimliği vekâleti ve târîh-i mezkûrdan i'tibâren dört yüz seksen gurus ma'âşla asâleten îfâ-yı vazîfe eylediği tedkîk idilen terceme-i hâl varakasından anlaşılmış olmağla mûmâ ileyh'in mezkûr mu'allimliğe vekâleten ve asâleten târîh ta'yîn ve işe mübâşeret ve infikâkı târîhleriyle mikdâr-ı ma'âşlarının zeylen beyânı zımnında terkîm müzekkireye mübâderet kılındı efendim.

Fî 26 Rebi'ü'l-ahir sene 333 ve fî 28 Şubat sene 330

Mekâtib-i harbiye müdîriyetine

Meâline nazaran bu bâbdaki ma'lûmâtın beyânı lâzımdır

Muhâsebeye 4/1/331

Yoklamaca kaydının ihrâc buyurulması ma‘rûzdur

Fi 4 minhü

Alay kâtibi bende İsmâ‘îl

Yoklamaya 5/1/31

8

Hâricden fi 7 Teşrîn-i sâni sene 303

Mülgâ Toptaşı Rüşdiye-i askeriyesi ulûm-ı dîniyye ve Arabî mu‘allimi Sivaslı
Osmân Nûrî Efendi tevellidi 72

ma‘aş

480

20 fi 1 Mart sene 327 de zamm edilmiştir.

500

Me’mûriyeti fi 7 Teşrîn-i sâni sene 1303

Mu‘âmelât-ı zâtiye müdiriyet-i aliyyesin:

Mülgâ Toptaşı rüşdiye-i askeriyesi ulûm-ı dîniyye ve Arabî mu‘allimi merhûm
Osmân Nûrî Efendi’nin muvazza‘ ketebesini bâlâyâ ihrâc edilmiştir ancak mekâtibde
vekâleten mu‘allimlik idenlerin kendileri yoklamaya geçirilmek usûlden
olmadığından mûmâ ileyhine Hâce Harrânî ve Hulûsî efendilere vekâlet eylediğine
dâir ma‘lûmât-ı kaydiyyeye tesadûf idilemediği ma‘rûzdur.

Bâb-ı fetvâ sicil müdiriyetine

Mekâtib-i harbiye müdiriyetinin bâlâyâ muharrer i‘lâmına nazaran iktizâsı îfâ
olunmak üzere tevdi‘ kılındı

825

Mûmâ ileyhın infikâkı gösterilmemiş olduğından bu cihetden îzâhen derkenârı zımnında mu‘âmelât-ı zâtiye müdîriyet-i behiyesine i‘âdeten tevdî‘ kılındı

Fî 9 Cemâziye’l-evvel sene 1333 / fî 12 Mart sene 1331

Bâb-ı fetvâ sicil müdîriyeti nâmına mûmeyyiz (mühür)

9

Bâb-ı Fetvâ Sicill-i Ahvâl Müdîriyeti

Aded 820

Ma‘ârif Nezâreti Muhâsebât Müdîriyet-i Behiyyesine

Üsküdar dersi‘âmlarından Sivaslı müteveffâ Osmân Nûrî Efendi’nin 12 Mart sene 99 târîhinden 1 Teşrin-i sani sene 303 târîhine kadar Hâce Harrânî ve Mustafa Hulûsî efendilere nisf mâ‘aşla mülgâ Toptaşı rüşdiye-i askeriyesi Arabî mu‘allimliğinde ve târîh-i mezkûrdan i‘tibâren dört yüz seksen gurus mâ‘aşla asâleten îfa-yı vâzife eylediği anlaşılmış olmağla mûmâ ileyhın mezkûr mu‘allimliğe vekâlet ve asâleten târîh-i ta‘yîn ve işe mübâşeret ve infikâkı târîhleriyle mikdâr-ı ma‘aşlarının zeylen beyânı zımnında terkîm-i müzekkireye mübâderet kılındı efendim

Fi 20 Rebi‘ü’l-evvel sene 333 ve fi 22 Şubat sene 330

Muhâsebe 2361

Bekir Efendi’ye

888

Mûmâ ileyhin vukû'ât-ı kuyûdiyyesinin mekâtib-i askeriye müfettişliğinden isti'lâmı lâzımgeleceği beyânıyla işbu müzekkire Bâb-ı fetvâ sicil-i ahvâl müdîriyet-i behiyyesine i'ade kılındı

Fî 25 Şubat sene 330

Hüseyin Efendi'ye 25 Şubat sene minhü

Harbiye nezâreti mu'âmelât-ı zâtiye müdîriyet-i behiyyesine

10

Bâb-ı fetvâ sicil-i ahvâl müdîriyeti

Aded 800

5 Safer sene 306 târîhinde bâ ibtidâ-i hâric İstanbul ruûs-ı hümayûnı tevcîh olunan Üsküdar mümeyyiz dersi'âmlarından Sivaslı müteveffâ Osmân Nûrî Efendi'nin ahz itmiş olduğu ma'âşât mikdârının zeylen beyânı zımnında işbu müzekkire me'mûrîn müdîriyet-i aliyyesine tevdî' kılındı

Fi 12 Rebî'u'l-ahir sene 333 ve fi 14 Şubat sene 330

Kaleme fi minhü

Müzekkire 2292

Ruûs Ma'âşı				Tensîkan		
Pâre	Guruş			Guruş		
20	97	Tahsîs	Fi 7 Kânûn-ı evvel 298	800	Tahsîs	Fi 1 Ağustos 325
	38	Zamm	1 Mart 305	200	Zamm	1 Kânûn-ı sânî 326

	38	Zamm	1 Temmuz 307	<u>200</u>	Zamm	1 Şubat 330
	<u>38</u>	Zamm	1 Mart 309	1200	Vukû'-ı vefâtıyla kat'ı	8 Şubat minhü
20	211	Yüzde iki buçuğu	1 Eylül 310	<u>1200</u>		
<u>10</u>	<u>5</u>			0000		
10	206					
30	40	Zamm	1 Mart 312			
	38	Zamm	1 Ağustos 313			
	38	Zamm	1 Mart 315			
20	140	Zamm	7 Ağustos 316			
	38	Zamm	1 Mayıs 317			
	38	Zamm	16 Şubat 318			
	38	Zamm	16 Temmuz 319			
20	37	Zamm	6 Temmuz			

			321			
	38	Zamm	23 Temmuz minhü			
	<u>38</u>	Zamm	1 Ağustos 323			
	691					
	691	Tensîkan tenzîl	Gâye-i Temmuz 325			
	000					

Müteveffâ-yı mûmâ ileyh Osmân Nûrî Efendi'nin tahsîsât-ı ilmiye miyânında almış olduğu ma'âşâtın mekâdîr ve târîhleri bâlâyâ terkîm idilmiş olmağla işbu müzekkire sicil müdürîyet-i aliyyesine tevdi' kılındı.

Fî 22 Şubat sene 330

11

Mâliye Nezâreti

Muhassesât-ı zâtiye müdürîyeti

Mülkiye ve İlmiye Şu'besi Tahsîsât Kalemî

6634/1504

5 Nisan sene 331 târîhli ve yüz on üç numrolu derkenâr cevâbıdır Üsküdar mümeyyiz dersi'âmlarından Sivaslı Osmân Nûrî Efendi âilesine 29 Nisan sene 331

târîhinde in‘ikâd iden heyet-i umûmiyede üç yüz kırk dört guruh ma‘âş tahsîs kılınmış olmağla keyfiyetin sicil kaydına işâret itdirilmesi zımnında işbu müzekkire bâb-ı fetvâ sicil müdîriyetine tevdi‘ kılındı

Fî 7 Mayıs sene 331

Hüseyin Efendi’ye fi 11 minhü

31/472

Dersi‘âm dosyasına 384

12

Kıymeti 10 guruhdur

Sicil-i ahvâl: Sınûf-ı me’mûrîn ve müstahdimîn-i devlet-i aliyyenin asıl tercüme-i ahvâl-i zâtiyeleriyle sâir vukû‘ât-ı mütenevvi‘a-i resmîyelerinin müteselsilen kayd ve tahrîr ve zabt ve tescîline mahsûs olmak ve me’mûrîn ve ketebe ve müstahdimîn-i sâire haklarında intihâbât ve terakkiyât ile mükâfât ve mücâzât vesâir her nev‘ mu‘âmelât ve icrââtda ma‘mûlun bih tutulmak üzere vaz‘ ve te’sîs buyrulmuştur

Suâl	Ecvice
Sâhib-i tercümenin kendüsiyle pederinin ismi ve mahlas ve şöhreti ve lakabı ve gerek kendüsi ve gerek pederi ismiyle mi mahlasıyla mı veya hem ismi ve hem de mahlasıyla mı veyahud şöhretiyle mi yâd olundığı ve kendüsi ve babası beğ midir efendi midir ağa mıdır paşa mıdır ve babası me’mûrînden ise	İsmim Osmân ve mahlasım Nûrî Efendi pederimin ismi Mustafa ve mahlası Mazhar Efendi ve lakabımız “Kitâbcıoğlu” ve şöhretimiz “Hâcezâde” olup isim ve şöhretimizle yâd olunuruz pederim nefis-i Sivas’da “Hâce Hüsam” mahallesi ahâlîsinden ve hulefâ-i nakşibendiyeden ve Hacı Mustafa Beğ câmi‘-i şerîfi hatîbi olup bin üç yüz on dört senesi Rebî‘ü’l-evvel’inin on sekizinde (15 Ağustos sene 312) vefât itmiştir her ikimiz tebe‘a-i devlet-i aliyye-i Osmâniyeden ve hamdüllâhi te‘âlâ mü’mînîndeniz sâdât-ı kirâmdan olduğımızı ve fakat şeceremizin zâyî‘

son me'mûriyet ve rütbesi ve değil ise kangı sınıfdandır ve nerelidir ve berhayat mıdır değil midir ve milliyet ve tâbi'yyeti nedir ve ebeveyni cihetden ma'rûf bir sülâleye mensûb mudur	oldığını pederim merhûm ifâde ider idi.
Mahall ve târîh-i vilâdeti: Sene-i hicriye ve âna müsâdif sene-i mâliyenin mümkün mertebe şühûr ve eyyâmı tasrîh olunarak gösterilmelidir	Bin iki yüz yetmiş iki senesi Rebî'ü'l-evvel'inin on beşinde (22 Teşrîn-i evvel sene 272) mahalle-i mezkûrede tevellüd itdim.
Kangı memleket ve mekteblerde ve kangı ilm ve fenn ve san'at ve lisânları ne dereceye kadar tahsîl eylediği ve şehâdetnâme ve tasdîknâme ve icâzetnâme alup almadığı ve kangı lisânlarla kitâbet veyahud yalnız tekellüm itdiği beyân olunmalıdır ancak tekellüm ve kitâbetiyle me'lûf ve ma'rûf olmadığı lisânların usûl ve lügâtini âdî bilmeğle o lisânlarla tekellüm ve kitâbet iderim denilmeyüp okudum âşinâyım ve ketb	Tahmînen iki yüz yetmiş yedi sene-i hicriyesinde pederim merhûmdan bidâ-i besmele ile dürûs-ı ibtidâiyyeyi ve müte'âkiben tecvîd ve secâvend ile berâber hıfz-ı Kur'ân-ı Kerîm'i ve muahharan müderrisinden el-Hâcc Hâfız Mehmed ve Sofî Ahmed efendilerden sarf nahiv mantık me'ânî fennleriyle ilm-i fikhî memleketimde ba'de'l-ikmâl bin iki yüz doksan iki senesi Zi'l-ka'de'sinin yigirmi beşinde (12 Kânûn-ı evvel sene 291) Dersa'âdet'e bi'l-azîme Bâyezîd câmi' nûr-ı lâmi'inde müderrisinden Sivâsî Ömer Efendi'nin dersine hâzır oldum ve tahmînen yedi mâh sonra Üsküdar'a nakl ile Selimiye Câmi'-i şerîfi imâm-ı evveli üstâz-ı şehîr Ispartavî el-Hâcc Hüseyin Sabrî Efendi merhûmdan tekrâren tecvîd ve secâvendi ahkâm ve ilm-i kırâetden seb'a ve aşere ve takrîbi itmâm ittiğim gibi o sırada ulemâ-yı

ve resâilden bâ ruhsat-ı resmiye tab‘ ve neşr olunmuş bir eser ve te’lîfi var ise neye dâir olduğu ve kangı târîhde ve nerede tab‘ ve neşr olduğu ve ihtirâ‘ât-ı fenniye ve sanâ‘iyye vesâireye dâir bâ berât-ı âlî bir imtiyâzı hâiz olduğu hâlde kangı fenn ve san‘ata dâir kangı şeyi ve nerede ve kangı târîhde ihtirâ‘ itmişdir ve bir me’mûriyete dâir intihâbnâmesi var ise kangı mahalden virilmişdir ve kangı me’mûriyete dâir ve o me’mûriyetin kaçınıcı sınıfındandır ve târîh ve numrosu nedir gösterilmelidir.	benâmdan Kara Hüseyin Efendi merhûmun eşref-i telâmizi ve sahr-ı müfrezi üstâz-ı erkemim Alâiyyevî Hâce Mustafa Hulûsî Efendi’nin dersine dahi tasavvurâtdan bidâ’ ile devâm ve iktisâb-ı feyz-nâm iderek bimennehu te‘âlâ bin iki yüz doksan dört senesi Şa‘bân’ının on yedisinde (20 Ağustos 293) vücûhdan ve bin üç yüz bir senesi Cemâziye’l-ahiresinin on üçünde (25 Mart sene 1300) ulûm-ı âliye ve âliyyeden ahz-ı icâzeye kesb-i istihkâk itdim ve icâzetnâmelerim yedimde mevcûddur neşr-i ulûma bin iki yüz doksan beş senesi Şevvâl’inin on beşinde (1 Teşrin-i evvel sene 294) husûsî ve birinci ve bin iki yüz doksan dokuz senesi Şevvâl’inin yigirmi birinde (25 Ağustos sene 298) resmî ve ikinci ve bin üç yüz on dört senesi Şevval’inin on sekizinde (9 Mart sene 313) kezâ resmî ve üçüncü def‘a olmak üzere mübâşeret ve bi lütfullâhi te‘âlâ bin üç yüz on senesi Receb’inin on beşinde (21 Kânûn-ı sâni sene 308) beş ve bin üç yüz on üç senesi Cemâziye’l-âhire’sinin on beşinde (20 Teşrin-i sâni sene 311) on sekiz ve bin üç yüz yigirmi yedi senesi Cemâziye’l-âhire’sinin yigirmi altısında (29 Haziran sene 325) yigirmi yedi ki cem‘an elli ekfiye(?) dersden ve tahmînen bin üç yüz üç sene-i hicriyesinde dahi bir efkiye vücûhdan i‘tâ-yı icâzeye muvaffak oldum ve elyevm Üsküdar’da Çarşuboyu’nda Yenicami‘ nâmıyla ma‘rûf olan câmi‘-i şerîfde Kadı Beyzâvî tefsîr-i şerîfini tadrîs ve Salı günleri dahi şifâ-i şerîfi takrîr itmekdeyim bin iki yüz doksan dokuz senesi Zi’l-hicce’sinin altısında (7 Teşrin-i evvel sene 298) tadrîse mahsûs olmak üzere ibtidâ yüz ve tevârîh-i muhtelifede tadrîcen zamm ile elyevm sekiz yüz
--	---

	guruşa ve bin üç yüz bir senesi Receb'inin beşinci gününde (16 Nisan sene 300) ruûs imtihânına bi'd-duhûl bin üç yüz altı Safer'inin beşinde (20 Eylül sene 305) bâ ibtidâ-i hâric İstanbul ruûsuna nâil oldum ve teselsül ve terfî'le el-ân hâmise-i Süleymâniye râddesinde bulunuyorum ruûs-ı hümayûnum yedimde mevcûddur Arabî ve Türkî ve Fârisî lisânlarıyla tekellüm ve kitâbet iderim matbû' bir eserim ve ihtirâ'ım olmadığı gibi mine'l-kadîm me'mûriyet-i devletde bulunmadığım için buna dair intihâbnâmem dahi yokdur bin üç yüz senesi Cemâziye'l-evvel'isinin on beşinden (12 Mart sene 299) bin üç yüz dört senesi Receb'inin yigirmi sekizine (1 Nisan sene 303) kadar Hace Harrânî ve târîh-i mezkûrdan bin üç yüz beş senesi Safer'inin yigirmi sekizine (1 Teşrîn-i sâni sene 303) kadar da kayınpederim üstâz-ı müşârün ileyh Hace Mustafa Hulûsî efendilere nısf ma'âşla vekâleten Üskûdar'da Toptaşı rüşdiye-i askeriyesi Arabî mu'allimliğinde bulundum ve târîh-i ahîrden i'tibâren dört yüz seksen guruş ma'âşla asâletim icrâ olundu el-ân mezkûr mu'allimlikde bulunuyorum bu müddet esnâsında hüsn-i hıdmetim meşhûd olmağla bin üç yüz on yedi senesi Şa'bân'ının yigirmi birinde (14 Kânûn-ı evvel sene 315) mekâtib-i askeriye nezâretinin inhâsıyla beşinci ve muahharan emr-i tedrîsdeki sa'y ve gayretim üzerine talebemin sâir mekâtib talebesine tefevvukuna mebnî meclis-i ma'ârif-i askeriyenin tensîbi ve nezâret-i müşârün ileyhânın inhâsıyla bin üç yüz yigirmi beş senesi Şevvâl'inin on yedinci gününde (10 Teşrîn-i sâni sene 323) dördüncü rütbeden mecîdî nişân-ı zîşânlarına
--	---

	nâil oldum berâtları yedimde mevcûddur.
Hıdmet-i devlete kangı târîhde ve kaç yaşında ve nerede ve muvazzafen mi veyahud mülâzemetle mi dâhil olmuştur ve ândan sonra sırasıyla ma'âşlı ve ma'âşsız gerek dâimî ve muvakkat ve gerek asâlet ve vekâlet-i me'mûriyet sûretleriyle kangı me'mûriyetlere geçmiştir ve her birinden ne kadar ma'âş veyâ ma'âşa mukâbil veyahud fevka'l-âde harcırâh ve yevmiye ve ücret-i maktu'a ve gayr-ı maktû'a ve âidât-ı sâire almıştır ve mu'ayyenâtınca dâimî ve muvakkat ne kadar zamâyim ve tenzîlât vukû' bulmuştur ve her bir hıdmet ve me'mûriyetde kangı târîhde işine mübâşeret itmiş ve ma'âşını istîfâya başlamış ve kangı târîhde iş başından ayrılup kangı târîhe kadar ve ne mikdâr ma'âş almıştır ve kezaîk sırasıyla kangı rütbe ve nişânlara ve ne sebeblerle	

nâil olmuştur ve hıdmet-i devlete dühûlünden tercüme-i hâlini tanzîm eylediği târîhe kadar ba‘zen açıkda kalmış mıdır ve müddet-i ma‘zûliyeti ne mikdâr imtidâd itmiş ve o müddetde ma‘zûliyet ma‘âşını almış mıdır almış ise mikdârı nedir ve ecnebî nişânı hâmil olanlar nerede ve ne sebeble kangı devletin kangı nişânını almıştır ve bunun kabûl ve ta‘lîki hakkında kangı (silik) hazret-i pâdişâhî şeref-müte‘allik buyrulmuştur ve hıdmet-i devletde bulunmadığı esnâda hıdemât-ı husûsiyede bulunmuş ise nerede ve kimin hıdmetinde ve ne kadar müddet bulunmuştur ve ândan ne sebeble ayrılmıştır ve hıdemât-ı husûsiyede bulunmamış ise o müddeti kangı mahalde imrâr eylemiştir buraları sene-i hicriye ve âna müsâdif sene-i mâliye târîhlerinin mümkün

mertebe şuhûr ve eyyâmı tasrîhiyle tahrîr olunmalıdır şâtasrîhiyle tahrîr olunmalıdır şâyed sâhib-i tercümenin işbu târîhler tamamıyla mazbûtî değil ise takrîben filan senenin filan ayının evâil veya evâsıt veya evâhirinde ibâresiyle iktifâ kılınır bunlara dair yedinde evrâk-ı müsbite-i resmiye olup olmadığı ve var ise neden ibâret idüğü tasrîh olunmalıdır.	
Hıdmet-i devlete dühûlünden varakası târîhine kadar arada infisâli vukû‘ bulmuş ise esbâb-ı hakîkiyesi ve bir zann ve şübhe ve şikâyet üzerine işden el çekdirilmiş ise ne sebebe mebnî ve ne târîhde el çekdirilmiştir ve netîcesi ne olmuştur ve tekrâr işe mübâeret idenler ne müddet sonra ve ne târîhde me’mûriyetine ircâ‘ idilmiştir ve aradaki eyyâm ma‘âşı nasıl tesviye olunmuştur ve taht-ı muhâkemeye alınmış ise	İşbu terceme-i hâl varakasını bin üç yüz yigirmi sekiz senesi Cumâde’l-uhârâ’nın birinci (27 Mayıs sene 326) günü Üsküdar’da tahrîr ve tahtîm iderek tezkere-i Osmâniye’min ve sâlifü’z-zıkr evrâk-ı müsbitemin asıllarıyla berâber merci’-i mahsûsuna takdîm itdim Fî 27 Mayıs sene 1326 Üsküdar mümeyyiz dersi’âmlarından Sivâsî (mühür)

töhmət veya berâetinden ne hükme netice virmişdir ve cezâ görmüş müdür ve yedinde berâet zimmet evrâkı var mıdır

İhtâr

Tercüme-i hal varakaları bâlâdaki suâllere nazaran tanzîm ve cevâb hânelerine terkîm olundukdan sonra zîrine beş guruşluk bir pul yapışdırılıp tanzîm olunduğı sene ve ay ve günün hicrî ve mâlî târîhleri ve kangı mahalde yazıldığıнын ve müstahdem bulunduğu esnâda ise me'mûriyet-i hâziresi ve ma'zûl ise son me'mûriyeti tasrîhiyle imzâsı vaz' olundukdan sonra mühr-i zâtî ile temhîr olunur vukû'ât-ı mezkûrenin muahharan tashîhi istid'âsına ve isti'lâmlarla izâ'a-i vakte ve sâhiblerinin dahi intizârlarına hâcet kalmamak içün kemâl-i dikkat ve ihtimâm ile ve mümkün ise kendü hatt-ı

destiyle yazılması ve zahr-ı varakada envâ'ı ta'dâd olunan evrâk-ı müsbitenin musaddak sûretlerinin veyâhûd yine i'âde olunmak üzre asıllarının işbu varakaya rabt olunması lâzım gelür	
Mülâhazât	

13

Bâ irâde-i seniyye-i hazret-i pâdişâhî mer'ıyyü'l-icrâ olan mâdde-i nizâmiyedir

Tercüme-i hâllerini i'tâda bilâ mâni' tekâsül idenler ve tercüme-i hâline hilâf-ı vâki' bir şey derc iden yahud her ne sebebe mebnî olursa olsun evvelki me'mûriyetini ketm eyleyen olup da inde't-tahkîk tebeyyün eylerse böyle bir hâli tecvîz ve ihtiyâr eylediği ve hakîkati neden ibâret idüğü sûret-i mahsûsada tahrîr ve tasrîh olur

İhtâr

Tercüme-i hâller hukûk-ı müşterekeyi ya'ni bir taraftan devletin ve diğer cihetden bendegânın hukûkunu mutazammın olduğundan sâhib-i tercümenin hıdmet-i devlete dühûlünden varakası târîhine değin ne kadar hıdmet ve me'mûriyetlerde bulunmuş ise bunların kâffesini vâkı'a mutâbık olarak müteselsilen göstermesi nizâmı iktizâsından olup sahib-i tercümenin bunu yalnız kendi hukûk-ı şahsiyesinden ibâretdir za'mıyla velev bir gûne sû-i niyetden münba's olmasun ba'zı me'mûriyet ve hıdmet veya ma'aşlarını vesair cihetlerini göstermemesi aslâ ve kat'â câiz değildir ve bu kâ'ideye ittibâ' itmeyen me'mûrîn ve ketebe ve müstahdimîn sâire haklarında

bâlâda muharrer mâtde-i nizâmiye hükmünce sicilât-ı umûmiye ve husûsiyede mukayyed olan tercüme-i hâllerine şerh virilür.

Tercüme-i hâl varakaları mündericâtının isbâtı için sâhibleri tarafından rabt ve ibrazı meşrût olan evrâkın envâ'ı ber vech-i âtî ta'dâd olunur

Tercüme-i hâl varakalarında muharrer birinci ve ikinci suâllerin cevâbı için: Sâhib-i tercümenin tezkere-i Osmâniyesi ve mensûb olduğu silsileyi irâe ider evrâk-ı mevsûka üçüncü suâlin cevâbı için: Devlet-i aliyye ma'ârif nezâretinin taht-ı tasdîkinde bulunan mekâtib şehâdetnâme ve tasdîknâmeleriyle dürrus-ı âmm ulyâ-yı kirâm icâzetnâmeleri ve hâricen memâlik-i mütemedinne mekteblerinin o devlet ma'ârif nezâretince musaddak şehâdetnâme ve tasdîknâmeleri ve ma'ârif nezâretiyle vilâyât-ı şâhâne ma'ârif me'mûrları tarafından virilen resmî ruhsatnâmeler ve te'lîf ve neşr olunan ketb ve resâilin birer nüshası ve ihtirâ'ât-ı fenniye ve sinâ'îyye imtiyâz berâtları ve me'mûriyet intihâbnâmeleri dördüncü ve beşinci suâllerin cevâbı için: Muharrerât ve mezâbit ve i'lâmât-ı resmiye ve ruûs ve ferâmîn-i hümayûn ve berevât-ı âliye ve evrâk-ı mevsûka-i saire veyahud bir makâm-ı resmîden musaddak olmak ve aslındaki mühür ve imzâ ve tarih ve numrolarıyla beraber kaffe-i mündericatına harfîyen mutabık bulunmak üzere suretleri ibraz olunmak ve işbu evrak-ı müsbitede ma'aşlı ve ma'aşsız ve asâlet ve kefâlet ve dâimî ve muvakkat ve ilâve-i me'mûriyet sûretiyle ne gibi hıdmet ve me'mûriyetlerde kangı târîhden kangı târihe kadar istihdâm olunduğu ve mikdar-ı ma'aş ve âidâtı ve keyfiyet-i infisâl ve berâetini temâmen musarrah bulunmak meşrûtdur

İhtâr

Bir me'murdan bir daire veya vilayetce bir kere tercüme-i hal varakası ahz ve ale'l-usûl sicil-i ahval daire-i umûmiyesine irsal ile tescil olunduktan sonra gerek oraca ve gerek ahar daire veya vilayetce diğer tercüme-i hal varakası ahz ve tescil asla caiz değildir ancak bu kere tercüme-i hal varakası virmiş olan zevatın varakası şayed bir tarafda kalupda sicil-i ahval daire-i umumiyesine vasıl olmamış ve sicilât-ı umumiye ve hususiyeye geçmemiş olur ise sahibi nezdinde nüsha-i saniyesi bulunduğu halde ânın ve olmadığı takdirde tekrar bir tercüme-i hal varakasının ahz ve tescili ve ashabının da i'tâ ve takdim itmeleri vazife-i asliye ve umur-ı zaruriyeden ise de

sahib-i tercümenin mukaddema kangı tarih ve memuriyetde ve kaç defa tercüme-i hal varakası i'ta eylediğini ve nerede ve ne vasıta ile virdiğini ahiren tanzim eylediği varakasına işaret eylemesi muktezîdir.

Tercüme-i hal evrakına kaffe-i vuku'atın tarihleri ibareten Arabî ve yanlarına kavis içinde rakamen rûmi olarak yazılup mümkün olduğu halde tarihler günü gününe tasrih idilür ve mümkün olamadığı takdirde bi't-tab' takrîben yazılır.

4. 416B İBRAHİM EFENDİ

1

Türkiye Cumhûriyeti

Diyânet İşleri Reîsliği

Me'mûrîn ve Sicil Müdîriyeti

6615 umûmî

2455 husûsî

İstanbul Müftiliği Cânib-i Alfisine

Mülgâ meşîhat dâiresi hademe müdîri sâbık İbrâhîm Muhyiddîn Efendi'nin 1 Teşrîn-i sânî sene 338 târîhinden 15 Şubat sene 339 târîhine kadar bin guruş ma'âşla istihdâm idildiğinden bahisle almakda olduğu ma'zûliyet ma'âşının âna göre tashihi istid'âsında bulunduğundan keyfiyetin inbâsı muhassesât-ı zâtiye müdîriyetinden talep idilmeğle icrâ-yı îcâbı temennî olunur efendim fî 7 Ağustos sene 1926

Diyânet işleri reîsi Refî‘

Sicile fi 10 minhü

177 numrolu 14 Ağustos sen 926 târîhli arîza ile cevâb virilmiştir

2

6450/789

3

Dosyası 416

İbrâhîm Muhyiddîn Efendi ibn-i Halîl Efendi

Tevellidi 1290 mâlî

Hıdmete duhûli 1 Kânûn-ı evvel sene 313

Son me’mûriyeti İstanbul mahkemesi muhızrlığı

İstid‘â târîhi 28 Teşrîn-i evvel sene 331

1 Kânûn-ı evvel 313	8 Haziran 314	0	6	8	0	0	0	Dâire-i meşîhat-i ulyâ hademeliği	190
9 Haziran 314	Gâye-i Temmuz 316	2	1	22	0	0	0	“ “	200
1 Ağustos	Gâye-i Ağustos	0	1	0	0	0	0	“ “	219

316	316								
1 Eylül 316	Gâye-i Teşrin-i sani 318	2	3	0	0	0	0	“ “	262,75
1 Kânûn-ı evvel 318	Gâye-i Teşrin-i evvel 319	0	11	0	0	0	0	“ “	281,75
1 Teşrin-i sânî 319	Gâye-i Ağustos 324	4	10	0	0	0	0	“ “	304
1 Eylül 324	Gâye-i Ağustos 325	1	0	0	0	0	0	“ “	361
1 Eylül 325	14 Kânûn-ı evvel 327	2	3	14	0	0	0	“ “	400
15 Kânûn-ı evvel 327	25 Teşrin-i evvel 331	3	10	11	0	0	0	İstanbul kadılığı muhtırlığı	400

İnfikâk 26 Kânûn-ı evvel sene 331

Min	İlâ	Müddet-i hıdmeti	Ma‘zûliyeti	Ünvân-ı me’mûriyeti	Ma‘âş
-----	-----	------------------	-------------	------------------------	-------

26 Teşrin-i evvel 331	26 Teşrin-i evvel 331								0
27 Teşrin-i evvel 331	15 Şubat 332				1	3	19	Ma'zûliyet	100
1 Mart 333	7 Teşrin-i sani 333					8	7	Ma'zûliyet	100
8 Teşrin-i sani 333	Gaye-i Kanun-ı evvel 333		1	23				Daire-i meşîhat hademeliği	400
1 Kanun-ı sani 334	Gaye-i Şubat 334		2					Daire-i meşîhat hademeliği	400
1 Mart 334	Gaye-i Nisan 335	1	2					Daire-i meşîhat hademeliği	500
1 Mayıs 335	Gaye-i Ağustos 335		5					Daire-i meşîhat hademeliği	550
1 Teşrin-i	15 Teşrin-i		1	15				Dâire-i meşîhat	650

evvel 335	sani 335							serhademeliği	
16 Teşrin-i sani 335	Gaye-i Nisan 336		5	15				Dâire-i meşîhat hademe müdîriyeti	650
1 Mayıs 336	11 Ağustos 336		3	11				Dâire-i meşîhat müdîriyeti	1000
12 Ağustos 336	12 Teşrin-i evvel 336		2	1				Meclis-i tedkîkât-ı şer‘iyye hademeliği	700
13 Teşrin-i evvel 336	Gaye-i Teşrin-i sani 338	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>18</u>				Dâire-i meşîhat hademeliği	1000
		3	23	83	1	11	26		
		<u>14</u>	<u>45</u>	<u>55</u>					
		17	67	138					

7 6 138

3 11 26

1 67 15 zammı iktizâ iden

14 84 1

25 84 180

00 180

000

Müsveddedir 4 Mart sene 339

4

İstanbul vilâyeti evrâk odasının 3150 numrosunda kayd-ı istid‘âya merbûtdur dosyası 416

Mülgâ dâire-i meşihat hademe müdürü İbrâhîm Muhyiddîn Efendi ibni Halîl Ağa 1290 Sivas’da Mes‘ûdiye kâdîsi

Mûmâ ileyh 1 Kânûn-ı evvel sene 313 târîhinde dâire-i meşihat hademeliğine ta‘yîn ve 16 Mart sene 336 târîhinden mukaddem 16 Teşrîn-i sânî 335 târîhinde ma‘âşî altı yüz elli guruşdan ibâret iken 12 Ağustos sene 336 târîhinde yedi yüz guruşa ve 13 Teşrîn-i evvel sene 336 bin guruş ma‘âşla ikinci def‘a hademe müdîriyetine ta‘yîn olunmuştur.

Mûmâ ileyhin hizmete dühûlünden gâye-i Teşrîn-i sânî sene 338 târîhine kadar müddet-i hıdmeti 24 sene on bir mâh on beş günden ibâret bulunduğu kayden anlaşılmıştır

13 Şubat sene 339

5

1	8	0	6	8	0	0	0	Dâire-i	190
Kânûn-ı	Haziran							meşihat-i	
evvel	314							ulyâ	

313								hademelîği	
9 Haziran 314	Gâye-i Temmuz 316	2	1	22	0	0	0	“ “	200
1 Ağustos 316	Gâye-i Ağustos 316	0	1	0	0	0	0	“ “	219
1 Eylül 316	Gâye-i Teşrin-i sani 318	2	3	0	0	0	0	“ “	262,75
1 Kânûn-ı evvel 318	Gâye-i Teşrin-i evvel 319	0	11	0	0	0	0	“ “	281,75
1 Teşrin-i sânî 319	Gâye-i Ağustos 324	4	10	0	0	0	0	“ “	304
1 Eylül 324	Gâye-i Ağustos 325	1	0	0	0	0	0	“ “	361
1 Eylül 325	14 Kânûn-ı evvel 327	2	3	14	0	0	0	“ “	400
15 Kânûn-ı evvel	25 Teşrin-i evvel	3	10	11	0	0	0	İstanbul kadılığı muhzırlığı	400

327	331								
-----	-----	--	--	--	--	--	--	--	--

İnfikâkî 26 Kânûn-ı evvel sene 331

55 45 14

30 1 3

25 46 17

36

10

Müsveddedir fî 10 Kânûn-ı evvel sene 331

2543

Mûmâ ileyh İbrâhîm Muhyiddîn Efendi'nin mûlgâ ilmiye ikrâz ve mütekâ'idîn ilm sînûfına gerek asâleten ve gerek kefâleten cihet-i istikrâzdan ve âidât-ı tekâ'üdiyyeden deyni olmadığı icrâ kılınan tedkîkâtdan anlaşılmış olmağla îfâ-yı muktezâsı zımında işbu cedvel sicil müdîriyet-i behiyyesine i'âde kılındı

Fî 12 Kânûn-ı evvel sene 331

Mikdâr-ı ma‘âş	Esâmî-i kazâ	Tâbi‘ oldığı vilâyet	Sınıfı	Sebeb-i inhilâli	Târîh-i zabtı
1250	Karamürse 1	İzmit livâsı	Hâlî	Hâlî	7 Eylül sene 331
Yazılacak nüvvâb efendilerin ism ve şöhretleri	Sınıfları	Târîh-i infisâlleri	Mu‘âmelât	Teklîf târîhi	
İntihâb olunan zât hakkında yazılacak karar					

Muhâsebât müdürî Yûsuf Ziyâeddîn dâire-i ilmiye

6

Münhal niyâbetlerin mülâzimîn-i nüvvâbe teklîfine mahsûs pusuladır

7

27 Nisan sene 336

Huzûr-ı Sâmi-i Cenâb-ı Meşîhat-Penâhîye

Müzekkire numrosu 328

Esâsen muhaddes olan hademe müdürîyetinin lağvıyla vezâif kemâ fi’s-sâbık dâire müdürî tarafından tedvîr idilmek üzere münhal olan dâire müdürîyetine hademe müdürî İbrâhîm Efendi’nin şehri bin guruş ma‘âşla ta‘yîn ve hademe müdürîyetinden münhal şehri altı yüz elli guruşdan iki yüz elli guruşun rükûb-ı fetvâ-penâhîlerine mahsûs

otomobil şöförü Sıdkî Efendi'nin muhassesâtına zammıyla bin iki yüz elli ve yüz guruşunun makâm-ı meşihat-penâhîleri hademesi İsmâ'îl Ağa'nın ma'âşına zamlı sekiz yüz guruşa iblâğı ve ellişer guruşdan üç yüz guruşunun hademedden Mes'ûdiyelî Hasan ve Divrik'li Veli ve Malatyalı Ahmed ve Divrekli Hasan ve Malatyalı diğer Hasan ve Yûsuf ağaların ma'âş ve muhassesâtlarına zammı ve ma'âş kaydlarının 1 Mayıs sene 336 târîhinden i'tibâren ol vechile tashîhi şeref-müte'allik olunan irâde-i aliyye-i meşihat-penâhîleri iktizâ-yı âlîsinden olmağla icrâ-yı îcâbı zımnında işbu müzekkire-i dâ'iyânemin işâret-i aliyyeleriyle tevşîh buyrulması bâbında

İşâret-i aliye mûcebince fi 8 Nisan sene 338

Mûlgâ meşihat me'mûrîn kalemi mümeyyizi İsmâ'îl

8

Me'mûrîn Kalemi

Numro

Târîh-i tesvîdi		Müsevvid	Hülâsa	Mümeyyiz	Târîh-i tebyîz	
Arabî	Rûmî				Arabî	Rûmî

9

Huzûr-ı Âlî-i Cenâb-ı Meşihat-Penâhîye

Ma'rûz-ı bendeleridir

Kulları İstanbul mahkemesi muhızrlığında hıdmet itmekde iken bugün azlimi bendelerine tefhîm itdiklerinden (silik) istihdâm karârıyla münâsib yere tefhim ve şimdilik ma'zûliyet ma'âş tahsîsi husûsuna müsâ'ade-i celîle-i meşihat-penâhîlerinin şâyân buyrulması bâbında emr ü fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir

Fi 28 Teşrin-i evvel sene 331

10

Dosyası 416

Me'mûrîn kalemi müdîriyet-i behiyyesine fi 2 Muharrem sene 334

2/1852

Arz-ı hâl

Evrâk kalemince kayd olunmuş numrosu 1062

Ahvâli derkenâr idilmek üzre sicil müdîriyet-i behiyyesine fi minhü

Dosyası 416

Hasan Efendi'ye fi 28 Teşrîn-i evvel sene 331

31/1421

İstanbul kadılığı muhızrlarından İbrâhîm Ağa'nın üç yüz on iki târîhinde tahsîs idilen ma'âşî mikdârıyla âhiren vukû' (silik)

Mûmâ ileyhî tercüme-i hâli hülâsası sûreti rabt idilmeğle me'mûrîn müdîriyet-i behiyyesine i'âdeten tevdi' kılındı

Fi 15 Safer sene 1334 fî 10 Kânûn-ı evvel sene 1331

99

Dârü'l-hilâfeti'l-aliyye mahkemesi muhızr-ı sâbıkı müsted'î İbrâhîm Muhyiddîn Efendi'nin sicil müdîriyet-i behiyyesinden rabt idilen terceme-i hâli hülâsasına nazaran câizü'l-istihdâm olduğu anlaşılmağla mu'âmele-i lâzîmenin ikmâli zımnında müdîriyet-i mezkûreye i'âdesi tezekkür kılındı ol bâbda emr ü fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir

Fî 17 Safer sene 1334 ve fî 12 Kânûn-ı evvel sene 1331

Mûcebince fî 17 Safer sene 334

11

1582

Dâire-i meşîhat-i ulyâ tebâbetine fî 5 Râ sene 337 istid'â 548

Dûçâr olduğu şiddetli İspanyol nezlesinin mûceb olduğu za'f-ı kuvvâdan dolayı bir mâh kadaristirâhat ve tedâviye ihtiyâcı olduğu ma'rûzdur emr ü fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir fî minhü

Mûcebince fî 6 Rebî'ü'l-evvel sene 337

Karîn-i tasvîb-i âlî buyrulan tebâbet derkenârına nazaran müsted'î İbrâhim Ağa'ya bir mâh me'zûn olduğu tefhîm idilmiş olmağla mu'âmele-i kaydiye îfâsı zımnında sicil müdürîyet-i behiyyesine tevdi' kılındı.

Fî 11 Rebî'ü'l-evvel sene 337 ve fî 15 Kânûn-ı evvel sene 334

Dosyası 416

12

Huzûr-ı sâmi-i cânib-i fetvâpenâhîye

Devletlü semâhatlü efendim hazretleri

Kulları hayli zamândan beri rahatsız bulunduğumdan mu'âyenem icrâ olunarak icrâyı îcâbına müsâ'ade-i celîle-i cenâb-ı fetvâpenâhîleri şâyân buyrulamak bâbında emr ü fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir

Fi 5 Rebî'ü'l-evvel sene 1338

Fi Kânûn-ı evvel sene 1334

Bâb-ı meşîhat-i ulyâ ihvânından İbrâhîm Zekî

13

Bâb-ı Fetvâ

Me'mûrîn Kalemi Müdîriyeti

Aded 262

Huzûr-ı Sâmi-i Meşîhat-Penâhîye

Dâire-i celîle-i meşîhat-penâhîlerinde münhal bulunan hademeliğe dört yüz guruşla sâbık hademedden Karahisâr-ı şarkîli İbrâhîm Ağa'nın ta'yîni tensîb idilmiş olmağla karîn-i tasvîb-i âlî buyrulduğu takdîrde icrâ-yı îcâbı bâbında emr ü fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir

Fî 22 Muharrem sene 1336 ve fî 8 Teşrîn-i sâni sene 1333

Kayd olunmuşdur

Mûcebince fî 28 Muharrem sene 336

Mu'âmele-i kaydiye îfâ idilmiş olmağla sicil müdîriyet-i behiyyesine tevdî' kılındı

Fî 11 Safer sene 1336 ve fî (silik) Teşrîn-i sâni sene 1333

33/654

Dosyası 416

14

226

Yapılan tedkîkât ve hesâbât netîcesinde hademe ma'âşâtı miyânında iki yüz guruşun münhal olduğu anlaşılmış ve mezkûr iki yüz guruş mûmâ ileyhimanın ma'âşlarına zamm idilmiş olduğunun beyânıyla muhâsebât müdîriyet-i aliyyesine i'âde kılındı fî 15 Cemâziye'l-âhir sene 336 ve fî 28 Mart sene 334

M/463

Îcâbı 225 numrolu müzekkire ile icrâ kılınmış olduğundan me'mûrîn müdîriyet-i behiyyesine i'âde kılındı.

Fî 15 Nisan sene 1334

Mu'âmele-i kaydiye îfâ kılınmış olmağla sicil müdîriyet-i behiyyesine tevdî' kılındı

Fi 8 Receb sene 1336 ve fi 20 Nisan sene 1334

15

Bâb-ı Fetvâ

Me'mûrîn Kalemi Müdîriyeti

Aded 153

Huzûr-ı Sâmi-i Cenâb-ı Meşîhat-Penâhiye

Dâire-i celîle-i meşîhat-penâhîleri hademesinden Ca'fer ve odacılarından İbrâhîm ağaların ma'âşlarına 1 Mart sene 334 târîhinden i'tibâren yüzer guruşun bi'z-zamm Ca'fer Ağa'nın ma'âşının dört yüz ve İbrâhîm Ağa'nın ma'âşının beş yüz guruşa iblâğı tensîb idilmiş olmağla karîn-i tasvîb-i âlî buyrulduğu takdîrde icrâ-yı îcâbı bâbında emr ü fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 23 Cemâziye'l-evvel sene 336 ve fi 7 Mart sene 334

Mûcebince fi 23 Cumâde'l-ûlâ sene 336

213

İcrâ-yı îcâbı zımnında muhâsebât müdîriyet-i aliyyesine tevdî' kılındı

Fî 10 Cemâziye'l-âhir sene 336 ve fi 23 Mart sene 334

179

Ca'fer ve İbrâhîm ağaların ma'âşına zamm idilen mebâliğin karşılığı beyân olunmak üzere işbu müzekkire me'mûrîn müdîriyet-i behiyyesine i'âde kılındı

Fî 27 Mart sene 334

M/378

Dosyası 416

16

Bâb-ı Fetvâ

Me'mûrîn Kalemi Müdîriyeti

Tahakkuk ve Levâzım Kısmı

Aded 901

Huzûr-ı âlî-i meşîhat-penâhîye

Dâire-i celîle-i meşîhatpenâhîleri serhademesi İbrâhîm Ağa'nın mühr-i resmî isti'mâl itmemek ve vazîfesinde kemâfî's-sâbık dâire müdîriyetine olan irtibâtı bâkî kalmak üzere ünvân me'mûriyetinin hademe müdîriyetine tahvîli şifâhen şeref-telakkî olunan irâde-i aliyye-i fetvâ-penâhîleri iktizâsından olmağla icrâ-yı îcâbı zımında bâlâ-yı müzekkire-i âcizînin işâret-i aliyye-i veliyyü'n-ni'metleriyle tevşîh buyrulması bâbında emr ü fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir

Fî 22 Safer sene 1338 ve fî 16 Teşrîn-i sâni sene 1335

Mûcebince fî 22 Safer sene 1338

1093

İdâre-i âcizîce defter-i mahsûsuna kayd idilmiş olmağla mu'âmele-i lâzimesinin îfâsı zımında sicil müdîriyet-i behiyyesine tevdi' kılındı

Fî 19 Teşrîn-i sâni sene 335

35/747

Dosyasına 416

17

İstanbul mahkemesi muhızrânından İbrâhîm Efendi tenbîhât-ı mükerrereye rağmen vazîfe-i mevdû'asını îfâda tekâsül göstermekde olduğundan müceb-i intibâh olmak üzere ma'âşlı olan dört yüz guruşdan yüz guruşunun bi't-tenzîl üç yüz guruş ma'âşla başka bir dâirede istihdâmı ve yerine okur yazar takımdan olup ifa-yı vazîfede ciddiyet ve gayreti meşhûd olan üç yüz guruş ma'âşlı Abdullâh Efendi'nin merkûm İbrâhîm Efendi'den inhilâl iden yüz guruşun zammıyla dört yüz guruş ma'âşla ta'yîni ve Abdullâh Efendi'den inhilâl idecek olan hademeliğe münâsib birinin ta'yîni tensîb kılınmış olmağla icrâ-yı îcâbı zımında işbu müzekkire sicil-i ahvâl müdîriyet-i aliyyesine tevdi' kılındı

Fi 30 Zi'l-hicce sene 1333 ve fi 26 Teşrin-i evvel sene 1331

İbrâhîm Efendi'nin devâm-ı me'mûriyeti muvâfık görülemediğinden azliyle yerine Abdullâh Efendi'nin ta'yîni tensîb idilmiş olmağla sicil müdîriyetine fi 30 R sene 333

Müzekkire / 852

Ber müceb-i işâret-i aliyye ifâ-yı muktezası zımında me'mûrîn müdîriyet-i aliyyesine takdîm olunur

Fî 26 Teşrin-i evvel sene 331

18

Bâb-ı Fetvâ

Sicill-i ahvâl müdîriyeti

Aded 363

İstanbul kadılığı muhızırlarından İbrâhîm Ağa'nın üç yüz on iki târîhinde tahsîs idilen ma'âşlı mikdârıyla âhiren vukû'bulan zamâim ve tenzîlâtın ve târîh-i kat'ının zeylen beyânı zımında işbu müzekkire me'mûrîn müdîriyet-i aliyyesine tevdi' kılındı

Fî 7 Teşrin-i sâni sene 331

Kaleme fi 8 minhü

Müzekkire / 874

Guruş

190	ta'yîni	1 Kanun-ı evvel sene 313
10	zamm	9 Haziran sene 314
19	zamm	1 Ağustos sene 316
30	43 zamm	1 Eylül sene minhü
	19 zamm	1 Kânûn-ı sâni sene 318
10	22 zamm	1 Teşrîn-i sâni sene 319
	<u>57</u> zamm	1 Eylül sene 324
00	361	
	<u>361</u>	tensîkan tenzil gâye-i Eylül sene 325
	000	

Guruş

400 Tensîkan ta'yîni fi Eylül sene 325

400 İstanbul kadılığı muhızrlığına 1 Kanun-ı evvel sene 327 tarih-i mezkûrda müsta'fî add olunmuşdur

000

Mûmâ ileyh İbrâhîm Ağa'nın tahsîsât-ı ilmiye miyânında almış olduğu ma'âşâtın mekâdîr ve târîhleri bâlâ

Mûmâ ileyh İbrâhîm Ağa'nın tahsîsât-ı ilmiye miyânında almış olduğu ma'âşâtın mekâdir ve târîhleri bâlâyâ terkîm kılınmış olmağla îfâ-yı muktezâsı zımnında işbu müzekkire sicil müdiriyet-i aliyyesine tevdi' kılındı

Fî 14 Teşrîn-i sâni sene 331

19

Bâb-ı Fetvâ

Sicill-i ahvâl müdiriyeti

Aded 394

İstanbul Kadılığı Cânib-i Fâdılânesine

Ma'zûliyet ma'âş tahsîsi derdest bulunan mahkeme-i aliyyeleri sâbık muhızırlarından İbrâhîm Ağa'nın işe mübâşeret ve infikâk târîhleriyle mikdâr-ı ma'âşının zeylen beyânı zımnında takdîm-i müzekkireye mübâderet kılındı efendim fî 17 Teşrîn-i sâni sene 331

Numro 378

Mezbûr İbrâhîm Efendi fî 15 Kânûn-ı evvel sene 337 târîhinde encümen-i intihâb karârıyla dört yüz gurus ma'âşlı İstanbul mahkemesi muhızırlığına ta'yîn ve yevm-i mezkûrda vazîfeye mübâşeret idüp fî 26 Teşrîn-i evvel sene 331 târîhinde infikâk itdiğinin beyânıyla terkîm-i zeyle ibtidâr kılındı efendim

Fî 22 Muharrem sene 334 fî 18 Teşrîn-i sâni sene 331

20

Bâb-ı fetvâ

Me'mûrîn kalemi müdiriyeti

Aded 328

Huzûr-ı sâmi-i cenâb-ı meşîhat-penâhîye

Esâsen muhaddes olan hademe müdürîyetinin lağvıyla vezâifi kemâfi's-sâbık dâire müdürî tarafından tedvîr idilmek üzre münhal olan dâire müdürîyetine hademe müdürî İbrâhîm Efendi'nin şehrî bin guruş ma'âşla ta'yîni ve hademe müdürîyetinden münhal şehrî altı yüz elli guruşdan iki yüz elli guruşunun rükûb-ı fetvâ-penâhîye mahsûs otomobil şoförü Sıdkî Efendi'nin muhassesâtına zammıyla bin iki yüz elli ve yüz guruşunun makâm-ı meşîhat-penâhîleri hademesi İsmâ'îl Ağa'nın ma'âşına zamlı sekiz yüz guruşa iblâğı ve ellişer guruşdan üç yüz guruşunun hademedan Mes'ûdiyeli Hasan ve Divriğli Veli ve Malatyalı Ahmed ve Divriğli Hasan ve Malatyalı diğer Hasan ve Yûsuf ağaların ma'âş ve muhassesâtlarına zammı ve ma'âş kaydlarının 16 Mayıs sene 1336 tarihinden i'tibâren ol vechile tashîhi şeref-telakkî olunan irâde-i aliyye-i meşîhat-penâhîleri iktizâ-yı âlîsinden olmağla icrâ-yı icâbı zımnında işbu müzekkire-i dâ'iyânemin işâret-i aliyyeleriyle tevşîh buyrulması bâbında emr ü fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir

Fî 27 Nisan sene 1336

Mûcebince 8 Şa'bân sene 338

İşbu sûret aslına muvâfıktır fî 23 Eylül sene 338

21

Türkiye Cumhûriyeti

Diyânet İşleri Reîsliği

Me'mûrîn ve sicil müdürîyeti

5140 umûmî

2220 husûsî

İstanbul Müftûliğine

13 Temmuz sene 341 târîh ve 22 numrolu derkenâr cevâbıdır:

Mülga meşîhat dâire müdiriyetinden ma‘zûl İbrâhîm Muhyiddîn Efendi’nin memleketi olan Mes‘ûdiye kazasının Pareci karyesinde ikâmeti tensîb idilmiştir efendim

Fî 22 Temmuz sene 341

Diyanet işleri reisi

22

52 sicil

1908

Sicil ve mu‘âmele me’mûrluğuna fi 28 Temmuz sene 341

23

Türkiye Cumhuriyeti

Diyanet İşleri Reisliği

Me’mûrîn ve sicil müdiriyeti

4300 umûmî

1538 husûsî

İstanbul Müftülüğü Cânib-i Fâdılânesine

Fî 29 Teşrîn-i evvel sene 340 târîh ve 1597 numrolu tahrîrât cevâbıdır:

Mes‘ûdiyeli İbrâhîm Muhyiddîn Efendi’ye âid fi 22 Mayıs sene 340 tarih ve 113 numrolu derkenârla vürûd iden istid‘ânâmenin tervîcine imkân olmadığının mûmâ ileyhın tefhîmi zımında İstanbul müftülüğine iade kılındığı ve elden müessesât-ı dîniye müdiri Es‘ad Beğ’e virildiği kayden anlaşılmıştır efendim

Fi 5 Teşrin-i sani sene 340

Diyanet işleri reisi Refî‘

24

Sicil me'mûrluğuna fî 9 Teşrin-i sani sene 340

25

Mûlgâ dâire-i meşihat dâire müdîri İbrâhîm Muhyiddîn Efendi ibni Halil Ağa'nın 1 Temmuz sene 310 tarihinden daire hademeliğine bi't-ta'yîn 1 Kanun-ı evvel sene 313 tarihinde tavzîf idilmiş olduğu ve ara yerde geçen müddetde âidâtla istihdâm idildiğine vukûfumuz bulunduğunu mübeyyin

Mûlga dâire-i meşihat dâire müdîri

26

221

Mûlgâ Bâb-ı fetvâ dâire müdîri İbrâhîm Muhyiddîn Efendi'ye

İstanbul müftiliği dâiresinde inhilâl iden üç bin gurus ücret-i maktû'alı tedkîk-i mesâhif-i şerîfe heyeti odacılığını kabûl idüp itmeyeceğinin zeylen beyânı zımında işbu teblîgâtnâme i'tâ kılındı

Fî 6 Teşrin-i sani sene 926

Mezkur üç bin gurus ücret-i maktû'alı odacılığı kabulde ma'zûrum istinkâf eylerim

Fi 6 Teşrin-i sani sene 1926

Mûlgâ bâb-ı fetvâ dâire müdîr-i sâbıkı Mes'ûdiyeli İbrâhîm Muhyiddîn

27

Mûmâ ileyh İbrâhim Efendi istinkâf itmiş ise de aynı tarihte bâ istid‘ânâme mürâca‘atla mezkûr odacılığı kabûl itmiş ve istid‘ânâmesi 224 numrolu ve 16 Teşrin-i sani sene 926 tarihli arıza cevâbıdır leffen diyânet işleri riyâset-i celîlesine takdîm idilmiştir

Fi 16 Teşrin-i sâni sene 926

Sicil me’mûrî (imza)

28

İstanbul Vilâyeti

Müftiliği

Aded

1342 senesi Ramazan-ı mübârek’inde cevâmi‘-i şerîfede va‘z u nasîhate me’zûn olup bu bâbda yedlerine ruhsatiye virilen zevâtın esâmîsini mübeyyin cedveldir

Sıra numrosu	Vâ‘iz efendinin ismi	Vâ‘iz efendinin hüviyeti
Va‘z		

İdeceği câmi‘-i şerîfin ismi	Va‘z ideceği evkât	Ruhsatiyenin
sûret-i i‘tâsı		

Sıra numrosu ruhsatiyede virilecektir

29

Mektûbî kalemi odacısı Ahmed Ağa ile İstanbul kadılığı ser muhızırî Mustafa ağalar tarafından virilecek şehâdetnâme

İstid‘â virilecek

Dosyası 416

30

Türkiye Cumhuriyeti

Umûr-ı şer‘iyye ve evkâf vekâleti

Me’mûrin ve sicil müdürîyeti

1503 umûmî

521 husûsî

İstanbul Müftülüğine

Üç yüz kırk senesi için muvâzene-i mâliye encümenince tesbît ve kabul olunan kadro mucebince mülgâ dâire-i meşihatde müstahdem altı hademenin 1 Mart 340 târîhinden i’tibaren hizmetlerine nihâyet virildiğinin merkûmûna tebliği temennî olunur efendim 3 Mart 340 umûr-ı şer‘iyye ve evkâf vekîli (imza)

Tahakkuk me’mûrî İhsân Beğ’e fî sene minhü

Ser‘an mûmâ ileyhime tebliğ ve i‘ade idilmek üzere dâire müdürî İbrâhîm Muhyiddîn Efendi’ye tevdî‘ kılındı fî 8 Mart sene 1340

Tahakkuk me’mûrî (imza)

Mûmâ ileyhime teblîgât-ı lâzıme îfâ kılınmış olmağla i‘ade kılındı

Fî 8 Mart sene 340

Evrâk-ı müsbite miyânında hıfzı fî 11 Mayıs sene 1340

31

Türkiye Cumhuriyeti

Umur-ı şer‘iyye ve evkâf vekâleti

Me’mûrîn ve sicil müdürîyeti

1132 umûmî

494 husûsî

İstanbul müftülüğü cânib-i fâdılânesine

10925/10928 esas numrolarında mukayyed olup 15 Şubat 340 tarihinden i'tibaren iki yüz on altı gurus ma'zûliyet ma'aşı tahsîs kılınan İbrâhîm Muhyiddîn Efendi ve yüz elli gurus ma'âşı bulunan hademe ve Osman Ağa ve üç yüz gurus ma'aşı olan Ahmed Rüşdî Efendi ile yüz yigirmi beş gurus ma'aşlı Mustafa Ağanın ma'aşlarının mebde'i 15 Şubat 339 tarihine tashîh idilmiş olduğundan istihkâklarının âna göre tesviyesi muhassesât-ı zatiye müdîriyetinin 31-1-341 tarih ve 2704/7 numrolu tahrîratıyla bildirilmekte olduğundan ifâ-yı muktezası temennî olunur efendim 11 Şubat 341

Diyanet işleri reisi (imza)

32

484

İcrâ-yı muktezâsı zımnında muhâsib-i mes'ullüğe fi 15 minhü

Âidiyeti cihetiyle sicil ve idare me'murluğu cânib-i valasına tevdi' kılındı fi 15 Câ sene 341

Muhasib-i mes'ûl (imza)

33

İstanbul Vilâyeti

Müftiliği

Aded

1342 senesi Ramazan-ı mübârek'inde cevâmi'-i şerîfede va'z u nasîhate me'zûn olup bu bâbda yedlerine ruhsatiye virilen zevâtın esâmîsini mübeyyin cedveldir

Sıra numrosu

Vâ'iz efendinin ismi

Vâ'iz efendinin hüviyeti

Va'z

İdeceği câmi‘-i şerîfin ismi
sûret-i i‘tâsı

Va‘z ideceği evkât

Ruhsatiyenin

Sıra numrosu ruhsatiyede virilecektir

34

Mektûbî kalemi odacısı Ahmed Ağa ile İstanbul kadılığı ser muhızı Mustafa ağalar tarafından virilecek şehâdetnâme

İstid‘â virilecek

Dosyası 416

35

Aded 654

Bab-ı Fetvâ me‘mûrîn kalemi müdiriyet-i aliyyesine

İstanbul mahkemesi muhızrlarından olup mesâlihın kesretinden dolayı celb-i me‘mûriyetinde istihdam olunan Küçük Mustafa Efendi henüz kur‘ası isâbet itmemişken rızâsıyla ihtiyât-ı zâbıta mektebine kayd olunmak suretiyle silk-i celîl-i askeriye dehâlet itmiş ve mektebin müddet-i tahsiliyesi olan sekiz mahı ikmâlinden sonra yine me‘muriyetine devam etmek üzere efrâd-ı ihtiyatiye misillü me‘muriyetinin vekaleten îfâ itdirilmesini taleb ve ifade etmekde ise de me‘murin ve ketebeden hıdmet-i askeriye alınacaklar hakkında olunacak mu‘ameleye dair fi 6 Mayıs sene 326 tarihli nizamnamenin ikinci maddesinde “bi’l-umum me‘murin ve ketebeden ihtiyat ve redîf ve müstahfızlıkları esnâsında silah altına alınanların me‘zûn adıyla yerlerine vekîl ta‘yin idilmesi” diyü muharrer olup nizâmnâme-i mezkurun rızâsıyla askere duhûl idenlere şümûlü anlaşılamamakda olduğundan mûmâ ileyh Mustafa Efendi’nin vazîfesinin vekalet suretiyle îfâ itdirilmesi muvafık olmadığı suretde bir seneden fazla bir müddetden beri mülazemeten istihdâm olunan ve şimdiki halde muma ileyh Mustafa Efendi’nin vazifesini ifa etmekde olan Kazım Efendi’nin asalet

suretiyle mezkur muhızrlığa ta'yini tensib olunmağla beyan-ı icabı zımında işbu müzekkire tevdi' kılındı.

Fî 27 Zi'l-hicce sene 329 fi 6 Kanun-ı evvel sene 327

M/1320

1316

İstanbul kadılığının işbu müzekkiresi encümen-i dâ'iyânemizde kırâet olundu mündericata nazaran İstanbul mahkemesi muhızrlarından olup kendi rızasıyla ihtiyât zâbita mektebine kayd olunarak silk-i celîl-i askerîye intisâb iden Mustafa Ağa'nın fi 15 Kanun-ı evvel sene 327 tarihinden i'tibaren müsta'fî adı ile mezkur muhızrlığa evrak kalemi hademesinden olup mukaddemâ bilâ me'zuniyet memleketine gitmesinden dolayı müsta'fî ad olunan İbrâhîm Efendi'nin tarih-i mezkurdan i'tibaren ya'ni tensib idilmiş olmağla karîn-i tasvîb-i âlî buyrulduğu takdîrde mu'amele-i mukteziyenin îfâsı zımında me'mûrîn kalemi müdiriyyet-i behiyyesine havale buyrulması tezekkür kılındı ol babda emr ü fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir

Fî 10 Muharrem sene 330 ve fi 18 Kanun-ı evvel sene 327

4130

Encümen intihâb me'murin-i ilmiyenin balaya muharrer kararı işaret-i aliyye-i fetvâ-penâhîye iktirân eylemiş olmağla keyfiyyetin ba tezkere-i aliyye İstanbul vilayetine iş'ârından sonra mu'amele-i lâzîmenin ikmalî zımında sicil müdiriyyet-i behiyyesine havâle buyrulması babında emr ü fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 11 Muharrem sene 330 ve fi 19 Kanun-ı evvel sene 327

İstanbul kadılığına da ma'lumat i'ta olunmak üzere kaleme fi 11 Muharrem sene 330

Sicile fi 13 Muharrem sene 1330

36

Huzur-ı sami-i cenab-ı meşihat-penâhiye

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir

Dâire-i hâzîre-i meşîhat-penâhîlerinde hıdmet itmek şerefiyle mübâhî olup on beş seneyi mütecâviz hıdmet-i çâkeranem sebk eylediği halde bu kere me'muriyetimden ihrac idildiğim haberi ye's ve fütûr-ı bendegânemi bâ'is ve aile-i kemterânemin perîşânisi mucceb olmuşdur sebab-i ihrâcım ise bila me'zûniyet gaybûbetim gösteriliyor halbuki kulunuz geçen Ağustos on beşinde memleket-i çâkerâneme ... gitmek zarûretine binaen me'zuniyet-i istid'âmı i'tâ ve takdim itmekliğim üzerine me'mûrin müdîriyet-i aliyyesinden virilen me'zûniyet üzerine memleketime giderek bu kere geldim. Melhûz istid'âmı abîdânem bi't-taharrî bulunamamış ise de evrak kalemince kaydı mevcuddur. Bu babda merhamet-i müslime-i veliyyü'n-ni'mîlerine (...) mürâca'at idiyorum. İ'âde-i me'mûriyetim husûsuna lutf ve âtîfet-i cenâb-ı meşîhat-penâhîlerinin hakk-ı abîdânemde râbikân buyrulmasını istid'a ve istirham eylerim ol babda ve kâtıbetü'l-ahvalde emr ü ferman hazret-i veliyyü'l-emrindir

Fi 12 Kanun-ı evvel sene 1327

Dâire-i aliyye-i meşîhatpenahi hademesinden İbrahim Muhyiddin

37

Me'mûrîn kalemine fi 4 Muharrem sene 331

İstid'a 6431

Dosyalarına işâret idilmesi hüsn-i vasiye olundu

Mustafa Ağa'nın dosyada tercüme-i hali olmadığı

İbrahim Efendi encümenin 27 Zi'l-hicce sene 329 ve 6 Kanun-ı evvel 327 tarihli ve 1208 numrosu ile 1 Kanun-ı evvel 327 tarihinden müsta'fî add olunmuşdur

38

Devlet-i aliyye-i Osmaniyye tezkeresidir

İsm	ve	Peder	Valides	Tarih	Millet	San'at	Müte'ehhi	Derecat
-----	----	-------	---------	-------	--------	--------	-----------	---------

şöhreti	ismiyl e mahal- i ikamet i	i ismiyle mahal-i ikameti	ve mahal- i viladet i	i	ve sıfat ve intihab-ı salahiyet i	l ve zevcesi müte'addi d olup olmadığı	ve sınıf-ı askeriyes i
İsa Beğ oğlu İbrahim Muhyiddi n Efendi	Halil Ağa	Ayişe	1290 Pareci karyesi	İslam		Bir zevcesi vardır	

Eşkali				Sicil-i nüfusda kayd olunan mahalli					
Bo y	Gö z	Sima	Alame t-i farika- i sabite	Vilaye ti	Kazası	Mahall e ve karyes i	Zoka ğı	Meske n numros u	Nev'-i meske n
Ort a	Ela	Buğda y	Tam	Sivas	Mes'udi ye	Pareci karyes i		107/1	Hane

Balada ism ve şöhreti ve hal ve sıfatı muharrer olan İbrahim Muhyiddin Efendi bin Halil Ağa devlet-i aliyyenin tabi'iyetini haiz olup ol suretle ceride-i nüfusda mukayyed olduğunu müş'ir işbu tezkere i'ta kılındı.

Fi 5 Kanun-ı evvel sene 327

Fi 22 Teşrin-i sani sene 331

Aslına mutabıkdır

Mukabele idilmiştir

39

Türkiye Cumhuriyeti

Maliye vekaleti

İstanbul Muhassessat-ı Zatiye Muhasebe Mes'ullüğü

Aded 9901/2343

İstanbul Müftülüğü Canib-i Alisine

16 Şubat sene 927 tarih ve 1574/83 numrolu tezkere-i aliyyeleri cevabıdır. Mülga meşihat daire müdiri İbrahim Muhyiddin Efendi'ye 15 Şubat sene 339 tarihinden i'tibaren muhassas üç yüz otuz üç gurus ma'zuliyet ma'aşının 15 Şubat sene 927 tarihinden i'tibaren tütün idare-i inhisâriyesi satış sevk me'murluğuna ta'yin kılınmasından dolayı kat' idildiği beyan ve bi'l-vesile te'yid-i ihtiram olunur efendim

Fi 25 Ağustos sene 927

İstanbul muhassessat-ı zatiye muhasebe mes'ulü

Sicile fi 27 minhü

40

Türkiye Cumhuriyeti

Diyanet İşleri Reisliği

Me'murin ve Sicil Müdiriyeti

3328 umûmî

1431 husûsî

İstanbul Müftülüğü Canib-i Fadılanesine

Hülasa

Mülga meşihat dairesi müdirliğinden ma'zul İbrahim Muhyiddin Efendi'ye İstanbul'dan te'diye olunmak üzere 16 Şubat sene 927 tarihinden itibaren iki yüz kırk guruş bi't-tahsis teka'üdi icra kılınarak 6435 esas numrosuna kayd olunduğu muhassasat-ı zatiye müdiriyetinden varid 31 Mayıs sene 927 tarih 26/10429 numrolu müzekkire ile bildirilmiştir efendim

Fi 8 Haziran sene 927

Diyanet işleri reisi

Sicil me'murluğuna fi 14 minhü

41

Dairesince hakkında müttehiz mukarrerat						
Bulunduğu me'muriyet		Hülasa-i meali		Vesikanın		
				Cinsi	Numrosu	Tarihi
Darü'l-hilafeti'l-aliyye mahkemesi muhızrlığı		İşaret-i aliyye-i fetva-penâhîye iktiran iden encümen intihab me'muriyet-i aliyye kararıyla caizü'l-istihdam add olunmuştur Fi 14 Kanun-ı evvel sene 331		Encümen kararı	99	17 Safer sene 334 12 Kanun -1 evvel sene 331
Ma'zuliyeti						
Ma'zuliyet ma'aşı mikdarı	Mebde'-i ma'zuliyeti	Münteha-yı ma'zuliyeti		Vesikasının		
				Cinsi	Numrosu	Tarihi

100	27 Teşrin-i evvel 331		Dersa'adet emvalinde n alınmak üzere tarih-i mezkurda n i'tibaren yüz gurus ma'zuliyet maaşı tahsis kılınmıştır fi 13 Şubat sene 331	Muhasses at tezkeresi	34941/927 4	30 Kanun -ı sani 331
216	15 Şubat sene 339		Tarih-i mezkurda n i'tibaren iki yüz on altı gurus ma'zuliyet maaşı bi't-tahsis 10925/28 esas numrosun a kayd olunmuşdur	mühimme tarafında mahfuz Diyanet işleri riyaseti tahrirati ve sicil kaydı	1132/494	11 Şubat sene 341
333	15 Şubat sene 339		Vuku'bula n istid'asına	mühimme tarafında mahfuz	1132/494	11 Şubat 341

			mebni son ma‘aşı bin guruş olduğuna göre ma‘zuliyet ma‘aşı mikdarı mebde’-i tahsisinde n i‘tibaren üç yüz otuz guruş tahsis kılınmıştır	Diyanet işleri riyaseti tahrirâtı ve sicil kaydı		
--	--	--	---	---	--	--

42

Kıymeti 10 guruşdur

Sicil-i ahvâl: Sınûf-ı me’mûrîn ve müstahdimîn-i devlet-i aliyyenin asıl tercüme-i ahvâl-i zâtiyeleriyle sâir vukû‘ât-ı mütenevvi‘a-i resmîyelerinin müteselsilen kayd ve tahrîr ve zabt ve tescîline mahsûs olmak ve me’mûrîn ve ketebe ve müstahdimîn-i sâire haklarında intihâbât ve terakkiyât ile mükâfât ve mücâzât vesâir her nev‘ mu‘âmelât ve icrââtta ma‘mûlun bih tutulmak üzere vaz‘ ve te’sîs buyrulmuştur

Suâl	Cevâb
Sâhib-i tercümenin kendüsiyle pederinin ismi ve mahlas ve şöhreti ve lakabı ve gerek kendüsi ve	İsmim İbrahim Muhyiddin Efendi pederim zürra‘dan Halil Ağa’dır

gerek pederi ismiyle mi mahlasıyla mı veya hem ismi ve hem de mahlasıyla mı veyahud şöhretiyle mi yâd olunduğı ve kendüsi ve babası beğ midir efendi midir ağa mıdır paşa mıdır ve babası me'mûrînden ise son me'mûriyet ve rütbesi ve değil ise kangı sınıfdandır ve nerelidir ve berhayat mıdır değil midir ve milliyet ve tâbi'iyeti nedir ve ebeveyni cihetden ma'rûf bir sülâleye mensûb mudur	
Mahall ve târîh-i vilâdeti: Sene-i hicriye ve âna müsâdif sene-i mâliyenin mümkün mertebe şühûr ve eyyâmı tasrîh olunarak gösterilmelidir	1290 1291 tarihinde Sivas vilayetinin Mes'udiye kazasının Pareci karyesinde tevellüd itdim
Kangı memleket ve mekteblerde ve kangı ilm ve fenn ve san'at ve lisânları ne dereceye kadar tahsîl eylediğı ve şehâdetnâme ve tasdîknâme ve icâzetnâme alup almadığı ve kangı lisânlarla kitâbet veyahud	Mahallî mekteb-i ibtidâî ve rüşdiyesinde ikmal-i tahsil ile Mes'udiye kazasında müderrisîn-i kiramdan ... Hacı Bekir Efendi'nin halka-i tedrisine devam ile câmi' dersine kadar tahsîl gördüm Türkçe okur yazar ve mümkün mertebe kitabet iderim

yalnız tekellüm itdiği beyân olunmalıdır ancak tekellüm ve kitâbetiyle me'lûf ve ma'rûf olmadığı lisânların usûl ve lügâtini âdî bilmeğle o lisânlarla tekellüm ve kitâbet iderim denilmeyüp okudum âşinâyım ve ketb ve resâilden bâ ruhsat-ı resmiye tab' ve neşr olunmuş bir eser ve te'lîfi var ise neye dâir olduğu ve kangı târîhde ve nerede tab' ve neşr olduğu ve ihtirâ'ât-ı fenniye ve sanâ'iyeye vesâireye dâir bâ berât-ı âlî bir imtiyâzı hâiz olduğu hâlde kangı fenn ve san'ata dâir kangı şeyi ve nerede ve kangı târîhde ihtirâ' itmişdir ve bir me'mûriyete dâir intihâbnâmesi var ise kangı mahalden virilmişdir ve kangı me'mûriyete dâir ve o me'mûriyetin kaçınıcı sınıfındandır ve târîh ve numrosu nedir gösterilmelidir.	
Hıdmet-i devlete kangı târîhde ve kaç yaşında ve nerede ve muvazzafen mi	Üç yüz on senesinde bab-ı meşihat-i ulya kapu ağalığına mülazemeten ta'yin olunarak iki sene devam ile üç yüz üç yüz on iki senesinde yüz doksan gurus

veyahud mülâzemetle mi dâhil olmuştur ve ândan sonra sırasıyla ma'âşlı ve ma'âşsız gerek dâimî ve muvakkat ve gerek asâlet ve vekâlet-i me'mûriyet sûretleriyle kangı me'mûriyetlere geçmiştir ve her birinden ne kadar ma'âş veya ma'âşa mukâbil veyahud fevka'l-âde harcırâh ve yevmiye ve ücret-i maktu'a ve gayr-ı maktû'a ve âidât-ı sâire almıştır ve mu'ayyenâtınca dâimî ve muvakkat ne kadar zamâyim ve tenzîlât vukû' bulmuştur ve her bir hıdmet ve me'mûriyetde kangı târîhde işine mübâşeret itmiş ve ma'âşını istîfâya başlamış ve kangı târîhde iş başından ayrılup kangı târîhe kadar ve ne mikdâr ma'âş almıştır ve kezaik sırasıyla kangı rütbe ve nişânlara ve ne sebeblerle nâil olmuştur ve hıdmet-i devlete dühûlünden tercüme-i hâlini tanzîm eylediği târîhe kadar ba'zen	ma'âş tahsis olunup tedricen dört yüz guruşa iblağ idildi rütbe ve nişanım yokdur ve şimdiye kadar da taht-ı muhakemeye alınmadım Daire-i meşihat hademelerinden Fi (okunmuyor) Nisan sene 327
---	--

açıkda kalmış mıdır ve
 müddet-i ma'zûliyeti ne
 mikdâr imtidâd itmiş ve o
 müddetde ma'zûliyet ma'âş
 almış mıdır almış ise
 mikdârı nedir ve ecnebî
 nişânı hâmil olanlar nerede
 ve ne sebeble kangı devletin
 kangı nişânını almışdır ve
 bunun kabûl ve ta'lîki
 hakkında kangı (silik)
 hazret-i pâdişâhî şeref-
 müte'allik buyrulmuşdur ve
 hıdmet-i devletde
 bulunmadığı esnâda
 hıdemât-ı husûsiyede
 bulunmuş ise nerede ve
 kimin hıdmetinde ve ne
 kadar müddet bulunmuşdur
 ve ândan ne sebeble
 ayrılmışdır ve hıdemât-ı
 husûsiyede bulunmamış ise
 o müddeti kangı mahalde
 imrâr eylemişdir buraları
 sene-i hicriye ve âna
 müsâdif sene-i mâliye
 târîhlerinin mümkün
 mertebe şuhûr ve eyyâmı
 tasrîhiyle tahrîr olunmalıdır
 şâtasrîhiyle tahrîr
 olunmalıdır şâyed sâhib-i

tercümenin işbu târîhler tamamıyla mazbûtî değil ise takrîben filan senenin filan ayının evâil veya evâsıt veya evâhirinde ibâresiyle iktifâ kılınır bunlara dair yedinde evrâk-ı müsbite-i resmiye olup olmadığı ve var ise neden ibâret idüğü tasrîh olunmalıdır.	
Hıdmet-i devlete dühûlünden varakası târîhine kadar arada infisâli vukû‘ bulmuş ise esbâb-ı hakîkiyesi ve bir zann ve şübhe ve şikâyet üzerine işden el çekdirilmiş ise ne sebebe mebnî ve ne târîhde el çekdirilmişdir ve netîcesi ne olmuştur ve tekrâr işe mübâeret idenler ne müddet sonra ve ne târîhde me’mûriyetine ircâ‘ idilmişdir ve aradaki eyyâm ma‘âşı nasıl tesviye olunmuştur ve taht-ı muhâkemeye alınmış ise töhmet veya berâetinden ne hükme netice virmişdir ve cezâ görmüş müdür ve yedinde berâet zimmet	

evrâkı var mıdır

İhtâr

Tercüme-i hal varakaları bâlâdaki suâllere nazaran tanzîm ve cevâb hânelerine terkîm olundukdan sonra zîrine beş guruşluk bir pul yapışdırılıp tanzîm olunduğı sene ve ay ve günün hicrî ve mâlî târîhleri ve kangı mahalde yazıldığıının ve müstahdem bulunduğu esnâda ise me'mûriyet-i hâziresi ve ma'zûl ise son me'mûriyeti tasrîhiyle imzâsı vaz' olundukdan sonra mühr-i zâtî ile temhîr olunur vukû'ât-ı mezkûrenin muahharan tashîhi istid'âsına ve isti'lâmlarla izâ'a-i vakte ve sâhiblerinin dahi intizârlarına hâcet kalmamak içün kemâl-i dikkat ve ihtimâm ile ve mümkün ise kendü hatt-ı destiyle yazılması ve zahr-ı varakada envâ'ı ta'dâd olunan evrâk-ı müsbitenin musaddak sûretlerinin

veyâhûd yine i'âde olunmak üzre asıllarının işbu varakaya rabt olunması lâzım gelür	
Mülâhazât	

43

Bâ irâde-i seniyye-i hazret-i pâdişâhî mer'ıyyü'l-icrâ olan mâdde-i nizâmiyedir

Tercüme-i hâllerini i'tâda bilâ mâni' tekâsül idenler ve tercüme-i hâline hilâf-ı vâki' bir şey derc iden yahud her ne sebebe mebnî olursa olsun evvelki me'mûriyetini ketm eyleyen olup da inde't-tahkîk tebeyyün eylerse böyle bir hâli tecvîz ve ihtiyâr eylediği ve hakîkatı neden ibâret idüğü sûret-i mahsûsada tahrîr ve tasrîh olur

İhtâr

Tercüme-i hâller hukûk-ı müşterekeyi ya'ni bir taraftan devletin ve diğer cihetden bendegânın hukûkunu mutazammın olduğundan sâhib-i tercümenin hıdmet-i devlete dühûlünden varakası târîhine değin ne kadar hıdmet ve me'mûriyetlerde bulunmuş ise bunların kâffesini vâkı'a mutâbık olarak müteselsilen göstermesi nizâmı iktizâsından olup sahib-i tercümenin bunu yalnız kendi hukûk-ı şahsiyesinden ibâretdir za'mıyla velev bir gûne sû-i niyetden münba's olmasun ba'zı me'mûriyet ve hıdmet veya ma'aşlarını vesair cihetlerini göstermemesi aslâ ve kat'â câiz değildir ve bu kâ'ideye ittibâ' itmeyen me'mûrîn ve ketebe ve müstahdimîn sâire haklarında bâlâda muharrer mâdde-i nizâmiye hükmünce sicilât-ı umûmiye ve husûsiyede mukayyed olan tercüme-i hâllerine şerh virilür.

Tercüme-i hâl varakaları mündericâtının isbâtı için sâhibleri tarafından rabt ve ibrâzı meşrût olan evrâkın envâ'ı ber vech-i âtî ta'dâd olunur

Tercüme-i hâl varakalarında muharrer birinci ve ikinci suâllerin cevâbı için: Sâhib-i tercümenin tezkere-i Osmâniyesi ve mensûb olduğu silsileyi irâe ider evrâk-ı mevsûka

üçüncü suâlin cevâbı için: Devlet-i aliyye ma‘ârif nezâretinin taht-ı tasdîkinde bulunan mekâtib şehâdetnâme ve tasdîknâmeleriyle dürrus-ı âmm ulyâ-yı kirâm icâzetnâmeleri ve hâricen memâlik-i mütemedinne mekteblerinin o devlet ma‘ârif nezâretince musaddak şehâdetnâme ve tasdîknâmeleri ve ma‘ârif nezâretiyle vilâyât-ı şâhâne ma‘ârif me’mûrları tarafından virilen resmî ruhsatnâmeler ve te’lîf ve neşr olunan ketb ve resâilin birer nüshası ve ihtirâ‘ât-ı fenniye ve sînâ‘iyye imtiyâz berâtları ve me’mûriyet intihâbnâmeleri dördüncü ve beşinci suâllerin cevâbı için: Muharrerât ve mezâbit ve i‘lâmât-ı resmiye ve ruûs ve ferâmîn-i hümayûn ve berevât-ı âliye ve evrâk-ı mevsûka-i saire veyahud bir makâm-ı resmîden musaddak olmak ve aslındaki mühür ve imzâ ve tarih ve numrolarıyla beraber kaffe-i mündericatına harfîyen mutabık bulunmak üzre suretleri ibraz olunmak ve işbu evrak-ı müsbitede ma‘aşlı ve ma‘aşsız ve asâlet ve kefâlet ve dâimî ve muvakkat ve ilâve-i me’mûriyet sûretiyle ne gibi hıdmet ve me’mûriyetlerde kangı târîhden kangı târihe kadar istihdâm olunduğı ve mikdar-ı ma‘aş ve âidâtı ve keyfiyet-i infisâl ve berâetini temâmen musarrah bulunmak meşrûtdur

İhtâr

Bir me’murdan bir daire veya vilayetce bir kere tercüme-i hal varakası ahz ve ale’l- usûl sicil-i ahval daire-i umûmiyesine irsal ile tescil olunduktan sonra gerek oraca ve gerek ahar daire veya vilayetce diğer tercüme-i hal varakası ahz ve tescil asla caiz değildir ancak bu kere tercüme-i hal varakası virmiş olan zevatın varakası şayed bir tarafda kalupda sicil-i ahval daire-i umumiyesine vasıl olmamış ve sicilat-ı umumiye ve hususiyeye geçmemiş olur ise sahibi nezdinde nüsha-i saniyesi bulunduğu halde ânın ve olmadığı takdirde tekrar bir tercüme-i hal varakasının ahz ve tescili ve ashabının da i’tâ ve takdim itmeleri vazife-i asliye ve umur-ı zaruriyeden ise de sahib-i tercümenin mukaddema kangı tarih ve memuriyetde ve kaç defa tercüme-i hal varakası i’ta eylediğini ve nerede ve ne vasıta ile virdiğini ahiren tanzim eylediğı varakasına işaret eylemesi muktezîdir.

Tercüme-i hal evrakına kaffe-i vuku‘atın tarihleri ibareten Arabî ve yanlarına kavis içinde rakamen rûmi olarak yazılup mümkün olduğu halde tarihler günü gününe tasrih idilür ve mümkün olamadığı takdirde bi’t-tab‘ takrîben yazılır.

5. 649.ABDURRAHMAN HİLMÎ EFENDİ

1

Kangal mahkeme-i şer'îyye başkatibi Abdurrahman Hilmî

2

Şura-yı Devletin gayrı devairden mesalih-i şahsiyeye dair virilen mazbatalara mahsus varakadır

Kıymeti beş guruşdur

Devlet-i aliyye-i Osmaniyye tezkeresidir

İsm ve şöhreti	Peder ismiyle mahal-i ikameti	Validesi ismiyle mahal-i ikameti	Tarih ve mahal -i vilade ti	Mille ti	San'at ve sıfat ve intihab-ı salahiy eti	Müte'eh hil ve zevcesi müte'add id olup olmadığı	Derecat ve sınıf-ı askeriyesi
Altıparmak oğlu Abdurrahman Efendi	Mütevef fâ İsmâ'il Sîvâsî	Müteveffî ye Selîme Sîvâsî	271 hicrî 270 rûmî Sivas	İslam	İmam-ı mahalle	Zevcesi var	

Eşkali				Sicil-i nüfusda kayd olunan mahalli					
Bo y	Gö z	Sima	Alame t-i farika-i sabite	Vilaye ti	Kaza sı	Mahalle ve karyesi	Zokağ ı	Meske n numros u	Nev'-i meske n
Ort a	Ela	Esme r	Tam	Sivas	Sivas	Akdeğirm en mahallesi	Çıkma z	5	Hane

Balada ism ve şöhret ve hal ve sıfatı muharrer olan Abdurrahman Efendi ibn-i İsmâ'il devlet-i aliyyenin tabi'iyetini haiz olup ol suretle ceride-i nüfusda mukayyed olduğunu müş'ir işbu tezkere i'ta kılındı.

Fi 28 Teşrin-i sani sene 320

Mustafa İbrâhîm

Nezaret-i nüfus vilayet-i Sivas

Nezaret-i umur-ı dahiliye

Dâru'l-mu'allimîn şehadetnâmesi

İşbu şehadetname taraf-ı hâlisânemizden tasdik olunmuştur

Fi 10 Şubat sene 316

Sivas valisi Hasan Hilmi

Ma'a tecvîd Kur'a n-ı Kerim	Ulû m-ı diniy e	Ara bî	Farisi	Kavâ'i d-i Türkiy e	Hesâb	Tarih	Coğraf ya	Hatt -ı rık'a	Mecmu ' numro
Aded 10 Ondur	Aded 10 ondu r	Ade d 10 ond ur	Aded 8 sekizd ir	Aded 10 ondur	Aded 9 dokuzd ur	Aded 7 yedid ir	Aded 6 altıdır	Ade d 10 ond ur	Aded 80 seksen dir

Sivas dâru'l-mu'allimin ibtidâî ikinci sene müdâvimîninden Altıparmak zade Abdurrahman Efendi'nin mekteb-i mezkurda müddet-i mahdude zarfında tahsili lazım gelen fenlerden usul-i imtihaniyesi bi'l-icra balada muharrer fennlerin her birinden ibraz eylediği ma'lumat-ı muktesibesine göre takdir olunan kıymet-i sahihası cem'an seksen adede baliğ olduğundan kendisinin sınıfında dördüncü i'tibar olduğu gibi derecesi dahi a'la bulunduğunu musaddak yedine işbu şehadetname i'ta kılındı

Fi 25 Şa'ban sene 317 ve fi 16 Kanun-ı evvel sene 315

Sarı Şeyh mektebi mu'allim-i evveli İsmâ'il Sabri

Feyz mektebi mu'allim-i evveli es-Seyyid Hafız İbrahim

Daru'l-mu'allimin mu'allimi ed-Da'î Mehmed Rasih

Mekteb-i i'dadi hesap ve kimya mu'allimi İsmâ'il Hakkı

Mekteb-i i'dadi mu'avin-i evveli ve ulum-ı diniye ve arabî mu'allimi es-Seyyid
Abdurrahman Hilmi

Ulemadan Kellecizade ed-Dâ'î Ali Rıza

Mekteb-i mezbur şakirdanının imtihanına me'mur olan mümeyyiz efendilerin muma
ileyh Abdurrahman Efendi hakkında vuku'a gelen işbu şehadetleri meclis-i ma'arif
tarafından dahi tasdik kılınmıştır

Fi 23 Nisan sene 316

Meclis-i ma'arif-i vilayet-i Sivas

Suret-i Mazbata

Niksar kazası kaimmakamlığı 82

Niksar kazası mekteb-i rüşdiye-i mülkiye mu'allim-i saniliğinde müstahdem iken
naklen kaza-i mezbur mahkeme-i şer'iyeye başkitabetine ta'yin kılındığından bahisle
mu'allimlik-i mezkurda bulunduğu müddete aid bir kıta beraet-i zimmet ve hüsn-i
hıdmet mazbatasının i'tası mahkeme-i mezkure başkitabeti Abdurrahman Efendi
imzasıyla virilen arz-ı halde ifade idilmiş ve lede'l-havale muma ileyh fi 16 Haziran
sene 324 tarihinden sene-i merkume Şubat'ı gayesine kadar sekiz mah on beş gün
istihdam olunarak şehri yüz ellışer guruşdan bin iki yüz yetmiş beş guruş ma'aş
aldığı ve bundan yetmiş altı buçuk guruş yüzdesin ve bir tevkifatın tesviye eylediği
ve bir guna ilişiği olmadığı bâ fenn kitabetinden ve muma ileyhin ma'aşı üç yüz
yiğirmi beş senesi Mart'ının ibtidasından i'tibaren maliyeye nakli dildiği ve maliyece
de sene-i merkume Mart'ının ibtidasından Şubat'ının on dokuzuncu günü gayesine
kadar on bir ay on dokuz gün bi'l-istihdam bu müddet zarfında da bin yedi yüz elli
bir guruş otuz pare ma'aş alarak keza yüzde beş ve bir tevkifatı olan yüz beş guruşun
mah be mah tevkif idildiği kayden anlaşıldığı ve bir guna zimmet ve ilişiği olmadığı

mal kaleminden yazılan derkenarlarda beyan idilmiş ve müddet-i istihdamı olan bir sene sekiz mah dört gün zarfında cem'an üç bin yigirmi altı gurus otuz pare ma'aş alup bundan yüz seksen bir buçuk gurus yüzde beş ve bir tevkifatı te'diye itdiği ve devam iden müddet-i me'muriyetince vazifesini hüsn-i ifâ ve tahşiyet(?) itdiği anlaşılmış olmağla muma ileyhın beraet-i zimmet ve hüsn-i halini mutazammın işbu mazbata yedine i'ta kılındı.

Fi 26 Cemaziye'l-evvel sene 328 ve fi 22 Mayıs sene 326

A'za Milidya dis	A'za Ohann es	A'za El- Hacc Ahm ed	A'za Musta fa	Katib- i tahrir at Musta fa Rahm i	Müdi r-i mal Ahm ed Ziya	Müfti Musta fa Fehmi	Katib Hüseyin Hüsamed din	Niksar Kaimmak amı Boyacı oğlu Kostantin
------------------------	---------------------	----------------------------------	---------------------	---	---	-------------------------------	------------------------------------	---

İşbu üç kıta suret aslına muvafık olduğu tasdik kılındı. Fi 27 Mayıs sene 326

Niksar Naibi (mühür)

3

Sicill-i ahval me'murin nizamnamesinin ba'zı mevaddı

Dördüncü madde – Tercüme-i hal evrakında maaş ve me'muriyete müte'allik hususatda yalnız sene-i maliye ve viladet vesaire gibi kuyûdât ve mu'âmelâtta sene-i hicriye ile beraber sene-i maliye tarihleri rakam ve yazı ile tahrir idilecektir.

Beşinci madde – Tercüme-i hal varakalarında muharrer bi'l-cümle ifâdâtın evrak-ı müsbite ile te'yid ve tevsiki mecburidir binaen aleyh tercüme-i hal varakaları âtîde enva'ı ta'dad olunan evrak-ı müsbite ile birlikde i'ta olunmalıdır.

1- Tezkere-i Osmaniye

- 2- Me'zuniyet ru'usu icâzetnâme ve şehâdetnâme, tasdîkname, ehliyetnâme, intihâbnâmeler
- 3- İmtiyaz ve ihtirâ' ferman ve beratları
- 4- Asâr ve te'lifât-ı matbu'anın birer nüshası
- 5- Ta'yin ve işe mübaşeret ve infikakın ve kat'-ı ma'aş tarihleriyle mikdar-ı ma'aşı müş'ir mazbata ve tasdiknameler
- 6- Beraet-i zimmet aranılan hıdmetlerden keyfiyet-i beraeti mübeyyin lazım gelen mazbata ve evrak-ı resmiye-i saire
- 7- Rütbe ve nişan ruusu ve beratları
- 8- Taht-ı muhakemeye alınmış olanlar için lahık olan hükümleri mutazammın i'lamat

Yedinci madde – Tercüme-i hal varakaları ile rabt idilecek evrak-ı müsbite suretleri usul ve nizamı dairesinde kıymetli varaka-i mahsusaya yazılacağı gibi üzerlerine de tamga kanunu mucebince iktiza iden pullar ilsak ve ibtâl olunacaktır.

Ondördüncü madde – Tercüme-i hal varakalarının bi'z-zat sahibleri tarafından tahrir ve bu suret mümkün olamadığı takdirde sebebinin tasrihi muktezidir.

Onbeşinci madde – Me'murin-i devletden tercüme-i hal varakası bir defa alınur bir me'murun tercüme-i hali tescil olunduktan sonra her nereye olursa olsun tekrar tercüme-i hal i'ta itmesi caiz değildir ancak evvelce virilen varaka kable't-tescil zayi' olduğu takdirde diğeri virilecek ve bunda evvelki tercüme-i halin hangi tarihte nereye virildiği gösterilecektir.

Otuzüçüncü madde – Tercüme-i hal varakalarına hilaf-ı hakikat fıkra derc ve ilave veya me'muriyetine müte'allik mu'amelatı ketm ve tağyir ve hüviyet ve ahval-i şahsiyesini ihfa eylediği tebeyyün idenlerin böyle bir hale ictisar eyledikleri ve hakikati neden ibaret olduğu sicilinde suret-i mahsusada tasrih olunur şayed tağyir ve ihfa olunan ahval müstelzim-i mücazat ise ayruca ta'kibat-ı kanuniye icra olunur.

Me'murin ve ketebe ve müstahdimîn-i Devlet-i aliyyenin

tercüme-i hallerinin tahririne mahsus varakadır

Kıymeti on guruşdur

Suâl	Cevâb
1- Tercüme-i hal sahibinin ism ve mahlası ve şöhret ve lakabı, bir sülale-i ma'rufeye mensub ise keyfiyet-i nisbeti mezhebi, ecnebi ise tabi'iyeti, pederinin ism ve meslek ve şöhreti	İsmim Abdurrahman mahlasım Hilmi şöhretim Altıparmakzade ma'ruf bir sülaleye mensub değilim pederim Mu'allim Ceyyân
2- Tarih ve mahal-i viladeti	Bin iki yüz yetmiş bir sene-i hicriyesine müsadif bin iki yüz yetmiş tarih-i rumisinde Sivas'da tevellüd itmişim
3- Memalik-i Osmaniye ve ecnebiyenin resmî ve husûsî hangi mekteb ve medreselerinde yahud mu'allim-i mahsusdan hangi ilm ve fenn ve san'at ve lisanları ne dereceye kadar tahsil eylediği, şehadetname ve tasdikname ve icazetname alup almadığı almış ise tarihleri, hangi lisanlarla kitabet yahud yalnız tekellüm itdiği, tab' ve neşr olunmuş eser ve te'lifi var ise neye dair olup ne zaman ve	Zaman-ı sabavetimde Sivas'da gayr-ı resmî mahalle mektebinde ta'lim-i Kur'an-ı azimü's-şan ve ilm-i hal iderek ba'dehu yine Sivas'ın Sahibiye medresesinde bir müddet ulum-ı âliye ve aliyye ile meşgul olduktan sonra medine-i Kayseriye'de tûl müddet yine tahsil-i ulûm-ı âliye ve aliyye le meşgul olarak tekmil-i nesh idüp bin üç yüz üç tarihinde meşhur Divriğ'li faziletli Mehmed Emin Efendi Hâce'den icazet ahz eyledim ve yedimde tarih-i mezkur ile müverrah ve muma ileyh Mehmed Emin Efendi Hâce'nin dest-i hattıyla ve mühriyle musaddak bir kıt'a icazetnamem dahi mevcuddur ve yine Sivas'da Karslı Hacı İbrahim Efendi Hâce'den talim-i ilm-i feraiz iderek bin üç yüz bir tarihli bir kıt'a muma ileyh Hacı İbrahim Efendi Hâce'nin tasdikiyle musaddak bir kıt'a icâzetnâmem dahi mevcûddur Türkî ve Arabî ve Farisîce tekellüm

nerede tab‘ ve neşr olunduğı ihtira‘at-ı fenniye ve hususat-ı saireye dair bir imtiyaz ve ruhsatı haiz ise mahiyeti, bir me‘muriyete aid intihabname veya ehliyetnamesi varsa o me‘muriyetin kaçınıcı sınıfı içün hangi mahalden ne tarihde virildiğı	ve kitabet iderim tab‘ ve neşrden bir eserim yok ise de yiğirmi sene kadr Sivas’da Sahibiye medresesinde hüsn-i neşr-i ulûm itdim ve Sivas dâru’l-mu‘allimîne devam iderek bir kıt‘a bin üç yüz on yedi Şa‘bân târîhlü şehâdetnâmem dahi yedimde mevcûddur
--	--

4

Suâl	Cevâb
4- Evvelce hıdmet-i devlete dahil olup da henüz tercûme-i hal varakası virmemiş olanların muvazzaf veya mülazım olarak ne târîhinde ve nerede dahil olduğı ve sırasıyla nasıl me‘mûriyetlere hangi tarihlerde ta‘yin olunup ne mikdar ma‘aş veya ücret ve âidat aldığı, her me‘mûriyetde ne zaman ifa- yı vazifeye ve istîfa-yı ma‘âşa mübaşeret idüp o ma‘âşı ne vakte kadar ahz	Bin üç yüz on bir sıralarında aidatıyla Sivas mahkeme-i şer‘iyyesinde bir buçuk sene kadar kitabetde istihdam idildim ba‘dehu oradan bi’l-isti‘fa fi 16 Haziran sene 1324 tarihinde yüz elli guruş ma‘aşla Niksar kazası mekteb-i rüşdiye mu‘allim-i saniliğine ta‘yin olunarak bir sene sekiz mah dört gün istihdam olunup o esnada bir kıt‘a tercûme-i hal varakası musaddak olarak ma‘arif nezaret-i celilesine irsal olundu idi. Fi 20 Şubat sene 1325 tarihinde mekteb-i mezkurdan bi’l-isti‘fa fi 22 Mayıs sene 326 tarihli beraat mazbatasını alarak üç yüz guruş maaşla yine Niksar mahkeme-i şer‘iyye başkitabetine bi’l- imtihan ta‘yin olunarak o esnada maaşım dört yüz guruşa iblağ idildi mahkeme-i mezkurda dört sene altı ay yiğirmi beş gün istihdam idildikten sonra fi 17 Eylül sene 330 tarihinde me‘muriyet ve maaş-ı

eylediği, arada ma'zul kalmış ise müddeti ve ma'zuliyet ma'aşı almış ise mikdarı, me'mûriyet ve ma'zûliyetinde muhasse-sâtınca dâimî ve muvakkat zamâyim ve tenzilât olup olmadığı, ne rütbe ve nişan ve madalyaları hangi tarihlerde ihraz eylediği, ecnebî nişan ve madalyaları varsa ne sebeble ve ne zaman virildiği, hıdemât-ı gayr-ı resmîyede bulunmuş ve me'mûriyet-i mahsûsa ile bir tarafa i'zâm kılınmış ise keyfiyeti	haliyemle Yıldızeli kazasına becayış-i nakl-i me'muriyet itdim fi 18 Eylül sene 330 tarihlü bir kıt'a beraat mazbatası mevcuddur kaza-i mezkurda iki ay ifa-yı vazife iderek becayışımız esnasında Yıldızeli kadılığı tarafından selefim aleyhine yazılan birkaç maddeden dolayı azliyle yerine meşihat-ı ulyâdan altı yüz guruş ma'aşla başkasının gelmesinden âcizleri açıkda kalarak mezkur Yıldızeli kazasından bu suretle infıkak itdim fi 23 Kanun-ı evvel sene 330 tarihlü bir kıt'a dahi beraat mazbatası mevcuddur ba'dehu Kangal kazası mahkeme-i şer'îyyesi başkitabetine bi't-ta'yin fi 15 Teşrin-i sani sene 1331 tarihinde işe mübaşeret ve dört yüz guruş ma'aşla elyevm istihdam olunmakdayım öyle bir rütbe ve nişan ve madalya ihraz idemedim.
5- Bulunduğu me'muriyetlerden infisali vuku'bulmuş ise esbab-ı hakikiyesi ve bi'l-ahire cevaz-ı istihdam kararı alup almadığı gerek bunlardan ve gerek vazife-i me'muresine ta'alluk itmeyen ahvalden dolayı taht-ı muhakemeye alınmış ise neticede ne hükm sadır olduğu ve ceza görüp görmediği	Me'muriyetlerimden infisal itmedim lehü'l-hamd taht-ı muhakemeye dahi alınmadım

Fi 4 Nisan sene 332

Kangal kazası mahkeme-i şer‘iyye kâtibi

İşbu tercüme-i hal varakasının muvafık olduğu anlaşılmağla ale’l-usûl tasdik kılındı.

Fî 5 Mayıs sene 332

5

Numro 13

Bab-ı meşihat-i uzmâ ahval müdürîyeti cânib-i fâdılânesine

Ma‘rûz-ı dâ‘îleridir

Kangal kazâsı şer‘iyye başkatibi Abdurrahman Efendi’nin tercüme-i hal varakası ile tezkere-i Osmaniye ve evrak-ı saire suretleri bi’t-tasdik huzur-ı fâdılânelerine takdîm kılınur ol bâbda irade efendim hazretlerininindir

Fî 14 Cemaziye’l-ahir sene 1334 ve fi 6 Nisan sene 1332

Kangal kadısı ed-Dâ‘î (mühür)

6

Dosyasına 3957

Sivas mahkemesi zabıt katibi Abdurrahman Efendi

Diğer tercüme-i hali ve evrak-ı müteferri‘ası adliyyeye gönderilmiştir

15 Kanun-ı sani sene 336

6. 3957 ABDURRAHMAN HİLMİ EFENDİ

1

Huzûr-ı sâmi-i cenâb-ı meşihat-penâhîye

Ma'rûz-ı dâ'î-i dîrîneleridir ki

Münhal Kangal mahkeme-i şer'îyye başkitâbetine Niksar başkâtib-i sâbıkı Sivaslı Abdurrahman Efendi ta'yîn ve fi 15 Teşrin-i sani sene 331 târîhinde vazîfe-i mevdû'asına mübâşeret itmiş olduğu kazâ-i mezkûr kadılığının fi 18 Teşrîn-i sâni sene 331 târîh ve doksan bir numrolu tahrîrâtı üzerine ma'rûzdur ol bâbda ve kâtibe-i ahvâlde emr ü fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir

Fi 5 Safer sene 334 ve fi 30 Teşrin-i sani sene 331

2

Me'murîn müdürîyet-i behiyyesine fî 14 Safer sene 1334

M 2811

197

2240

Meâline nazaran mu'âmele-i kaydiye îfâsı zımnında sicil müdürîyet-i behiyyesine tevdi' olunur

Fi 17 Safer sene 1334 ve fî 12 Kânûn-ı evvel sene 1331

Dosyası 3957

3

Sivas vilayeti merkez mahkeme-i şer' iyyesi

Numro 10

Huzûr-ı sâmi-i cenâb-ı meşihat-penâhiye

Ma'rûz-ı dâ'î-i dîrîneleridir ki

Mahkeme-i şer' iyye zabt kâtibi hâfız Yâdigâr Efendi'nin fî 27 Şubat sene 331 tarihinde isti'fâsına mebnî münhal bulunan zabt kitâbetine Kangal kazâsı mahkeme-i şer' iyye baş kâtibi Abdurrahman Efendi dâ'îleri bi'l-intihâb me'mûriyeti vilâyetce tasdik idilmeğle fî 26 Nisan sene 332 târîhinde vazîfe-i mevdû'asına mübâşeret itdirildiğinin arzına ictisâr kılındı ol bâbda ve kâtibe-i ahvâlde emr ü fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir

Fi Receb sene 334 ve fî 27 Nisan sene 332

Kâdî-i merkez vilâyet-i Sivas el-abdü'd-dâ'î (mühür)

4

Me'mûrîn müdîriyetine fî 15 Receb sene 334

75

M/729

580

Meâline nazaran mu'âmele-i kaydiye îfâsı zımnında sicil müdîriyet-i behiyesine tevdi' kılındı

Fi 17 Receb sene 1334 ve fî 7 Mayıs sene 1332

32 sicil 676

Hasan Efendi'ye fî 8 Mayıs sene minhü

Dosyasına 3957

5

104

Huzûr-ı sâmi-i cenâb-ı meşîhat-penâhiye

Ma'rûz-ı dâ'î-i dîrîneleridir ki

Ber müceb-i emr-i celîl hazret-i fetvâpenâhî Niksar kazâsı mahkeme-i şer'îyye baş kâtibi Abdurrahman Efendi tarafından tanzîm kılınan tercüme-i hal varakasıyla merbûtı mazbata vesaire sûretleri leffen takdîm-i hâkipâ-yi-i sâmi-i veliyyü'n-ni'mîleri kılınmış olmağla ol bâbda emr ü fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir

Fi 28 Cemâziye'l-evvel sene 328 ve fî 24 Mayıs sene 326

Niksar nâibi ed-dâ'î bende (mühür)

6

Sicile fî 9 C sene 328

Bir takım hülâsa 2648

Kaleme fi 7 Haziran sene 326

Dosyası 3957

7

Sivas merkez kâdî-i esbakı merhûm ve mağfûr Hasan Sıdkî Efendi'nin zamân-ı me'mûriyeti bin üç yüz on bir senesinde Sivas ulemâsından Altıparmak zâde Abdurrahman Hilmî Efendi sene-i mezbûre Teşrîn-i sâni'sinden üç yüz on üç senesi şehr-i Mayıs gâyesine değin bir sene yedi ay mahkeme-i şer'îyye zabt kitâbetinde âidâtla istihdâm idildiğini mübeyyin işbu şehâdetnâme tasdîk kılındı.

Fi 29 Teşrin-i sani sene 334

Müderriş Şemseddîn

Mahkeme-i şer'îyye esbak baş kâtibi

Muma ileyhimâ Sâbit ve Rahmî efendiler ulemâdan ve müderrişinden ve ezher cihet şâyân-ı i'timâd zevâtdan oldukları tasdîk kılınur

Fi 14 Kânûn-ı evvel sene 334

8

Kangal kazâsı kâdîlîğî cânib-i fâdılânesine

Tercüme-i hâli Adliye nezâretinden taleb idilen mahkeme-i şer'îyye başkâtib-i sâbıkı Abdurrahman Efendi'nin târîh-i infikâkının zeylen ve serî'an iş'ârı temennî olunur efendim

Fi 9 Haziran sene 334

Muma ileyhy Abdurrahman Efendi'nin tarih-i infikakının beyânı mâl müdîriyet-i vâlâsına

Fi 19 minhü

Muma ileyh Abdurrahman Efendi 19 Nisan sene 332 târîhinde infikâk itdiği kayden anlaşıldığı mu‘arrefiye i‘âdeten takdîm kılınır

Fi 20 Haziran sene minhü

Numro 91

Mazrûfen sicil-i ahvâl müdürîyeti cânib-i fâdılânesine

Fi 20 minhü

9

Numro 363

Bâb-ı fetvâ sicil müdürliği cânib-i âlîsine

Şeref-vârid olan fî 9 Haziran sene 334 târîh ve 3957 numrolu tahrîrât-ı aliyyeleri cevâbıdır. Kâtib Abdurrahman Efendi’nin âidâtla târîh-i ta’yîn ve infisâli ile almış olduğu ma‘âş mikdârına dâir tanzîm bir gûna kayda destres olunamadığından bir kere de keyfiyet kâtib-i mûmâ ileyhden bi’t-tahkîk nâib-i esbak merhûm Hasan Sıdkî Efendi’nin zamânında yedine i’tâ olunan mürâsele ile üç yüz on bir senesi Teşrîn-i sânisinden üç yüz on üç senesi Mayıs evâhirine kadar zabt kitâbetinde istihdâm olunmuş ve âhiren bi’l-isti‘fâ bir müddet kendi umûruyla meşgûl bulunduğu ve ez kazâ yedindeki mürâseleyi zâyî‘ itmiş olduğu muma ileyh Abdurrahman Efendi’nin ifâdesi üzerine ma‘rûzdur ol bâbda

Fi 24 Temmuz sen 334

Kadî-i merkez vilâyet-i Sivas (imza)

311

52

Mûmâ ileyh Abdurrahman Efendi’nin müddet-i hıdmetine dâir kayd ve ta’yînine mütedâ‘ir vesikası bulunmamasından dolayı sicil-i ahvâl me’mûrîn nizâm-nâme-i cedîdinin madde-i mahsûsası hükmüne tevfikân erbâb-ı vüsûk ve şâyân-ı i’timâd iki

zât tarafından mahtûm ve bir mevki'-i resmîden musaddak olarak tanzîm itdireceği şehâdetnâme ile müddet-i hıdmet ve ma'âşının tesbîti mûmâ ileyhe tebliğ idilerek bu yolda musaddakan alınacak şehâdetnâme ile işbu tahrîrât-ı cevâbiyenin i'âdesi zımnında Sivas vilâyeti merkez kâdîlığı cânib-i fâdılânesine tisyâr kılındı

Fi 5 Zi'l-ka'de sene 1336 ve fi 12 Ağustos sene 1334

283

Abdurrahman Efendi elyevm Canık'de a'şâr me'mûrluğundadır geldiğinde kendüsine tefhîmi zımnında baş (...) fi 24 Ağustos sene 334

Kâtib Abdurrahman Efendi'den alınan şehâdetnâmenin musaddak olarak bâb-ı fetvâ sicil müdürliği cânib-i âlîsine takdîm kılınur fi 14 Kânûn-ı evvel sene 334

Kâdî-i merkez (imza)

10

Dosya (847)

Sivas mahkeme-i şer'iiyesi zabt ketebesinden Abdurrahman Hilmî Efendi

Muma ileyh 22 Mayıs sene 333 târîhinde isti'fâ idüp 24 Temmuz sene 333 târîhinde tekrâr kitâbet-i mezkûreye ta'yîn kılınmıştır

Tezyili 8 Şubat sene 336

Muma ileyhin adem-i devâmına mebnî 1 Kânûn-ı evvel sene 335 târîhinde müsta'fî add idilmiş olduğu Sivas istînâf müdde'î-i umûmîliğinden vârid olan 11 Şubat sene 336 târîhli ve 29 numrolu tahrîrâtda bildirilmiştir

Tezyili 3 Mart sene 336

11

Târîh-i telhîs	Târîh-i tescîl	Sivas mahkeme-i	Müsevvi	Mümeyyi	Defter
			d	z	ve

							sahîfe numros u
Arabî	Rûmî	Arabî	Rûmî	şer'iyyesi ketebesinde n dosyası			6/182
29 R sene 338	18 Kanun -1 sani sene 336	2 Cemaziye' l-ahir sene 38	24 Kanun -1 sani sene 36	3957			
Dosya 847				Abdurrahman Hilmî Efendi Altıparmak oğlu müteveffâ İsmâ'îl Efendi'nin oğludur bin iki yüz yetmiş bir sene-i hicriyesine müsâdif 1270 sene-i mâliye Sivas kasabasında tevellüd itmiştir. Mukaddemât-ı ulûmı ba'de't-tederrüs Kayseriye'de ulûm-ı âliye ve aliyyeyi Divriğli Mehmed Emîn Efendi'den tahsîl ve tekmîl-i nesh iderek üç yüz üç sene-i hicriyesinde icâzetnâme aldıktan sonra Sivas'a gelerek müderris Hâcî İbrâhîm Efendi'den ilm-i ferâiz icâzetnâmesi ve Sivas dâru'l-mu'allimi ibtidâî kısmından a'lâ derecede 16 Kanun-ı evvel sene 315 târîhinde şehâdetnâme almıştır yigirmi sene kadar ücretle tedrîsâtda bulunup Türkî Arabî Fârisî lisânlarıyla tekellüm ve kitâbet eylediği tercüme-i halinde mündericdir 1 Teşrin-i sani sene 311 tarihinden gaye-i Mayıs sene 313 tarihine kadar âidâtla Sivas mahkeme-i şer'iyyesi zabt kitâbetinde ve 16 Haziran sene 324 tarihinden 20 Şubat sene 1325 tarihine kadar şehrî yüz elli guruş			

	ma'âşla Niksar kazası mekteb-i rüşdî mu'allim-i sânilğinde ve 20 Şubat sene 325 tarihinden üç yüz guruş ma'âşla kaza-i mezkur mahkeme-i şer'yyesi başkitâbetinde işe mübâşeret idüp 1 Temmuz sene 326 ma'âşı dört yüz guruşa terakki iderek Yıldızili mahkeme-i şer'yyesi başkitâbetine becâyiş icrâ kılınmasına mebnî 17 Eylül sene 330 tarihinde infikâk ve 25 Eylül sene 330 tarihinden dört yüz guruş ma'âşla Yıldızili başkitâbetinde işe mübâşeret idüp 24 Teşrin-i sani sene 330 tarihinde infikâk itmiş ve dört yüz guruş ma'âşla Kangal kazâsı mahkeme-i şer'yye başkitâbetine bi't-ta'yîn 15 Teşrin-i sani sene 331 işe mübâşeret ve 19 Nisan sene 332 tarihinde infikak iderek üç yüz guruş ma'âşlı Sivas mahkeme-i şer'yyesi zabt kitabetine bi't-ta'yîn 26 Nisan sene 332 vazîfesine mübâşeret eylediği ve zikr olunan me'mûriyetlerden her birine ta'yîn ve işe mübâşeret ve infikak tarihleriyle mikdar-ı ma'âşatı şehâdetnâme ve mezâbit ve mu'âmeleli evrâk ve kuyûd-ı mevcûdeden müstebân olup âidâtla istihdâm idildiği Sivas mahkeme-i şer'yyesi zabt kitâbetinin mu'adil ma'âşı iki yüz elli guruş bulunmuş ve tarih ve mahall-i vilâdetin mübeyyin tezkere-i Osmâniye ve iki kıt'a icâzetnâme ve dâru'l-mu'allimîn şehâdetnâme sûret-i musaddakaları ve evrâk-ı müteferri'ası tercüme-i hâliyle dosyasında hıfz idilmiştir. Tescili fi 20 minhü
--	---

İsmi: Abdurrahman Efendi

Pederinin ismi:

Me'mûriyeti: Sivas Merkez mahkeme-i şer'îyyesi zabt kitâbeti

Tarih-i azl veya tahvîli: 1 Kanun-ı evvel sene 335

Halefinin tarih-i ta'yîni:

Esbâb-ı azl veya tahvîli hakkında izâhât: Adem-i devâmına mebnî müsta'fî add olunmuşdur

Halefi

İsmi: Hafız Fâik Efendi

Pederinin ismi: Hüseyin Efendi

Me'mûriyeti: Sivas Merkez mahkeme-i şer'îyyesi zabt kitâbeti

Halefinin tarih-i ta'yîni: 6 Kanun-ı evvel sene 335

Sivas Merkez mahkeme-i şer'îyyesi zabt kâtiblerinden Abdurrahman Efendi'nin adem-i devâmına mebni müsta'fî adıyla yerine mahkeme-i mezkurun mülâzımlarından Hâfız Fâik Efendi 6 Kanun-ı evvel sene 335 tarihinde intihâb olunarak me'mûriyeti 11 Kanun-ı evvel sene 335 tarihinde makâm-ı âlî-i vilâyet-penâhîden tasdik buyrulmuş ve muma ileyhimadan Abdurrahman Efendi 1 Kanun-ı evvel sene 335 tarihinde infikak iderek halefî Hafız Fâik Efendi 6 Kanun-ı evvel sene 335 tarihinde işe mübaşeret itmiş olmağla keyfiyet-i intihâbını mübeyyin mazbata ve tercüme-i hal varakası ve hûlasası ve evrak-ı müsbitesi rabten takdim kılındı

Fi 27 Kanun-ı sani sene 334

Sivas vilayeti encümen-i adliyesi Hayreddîn

İşbu suret aslına mutabıktır

Mukâbele olunmuşdur (imza)

Sivas istînâf müdde'î-i umûmîliğinin 11 Şubat sene 336 tarihli ve 29 numrolu tahrîrâtı ile işbu cedvelin aslı halefî Hâfız Fâik Efendi'nin 881 numrolu dosyasındadır

13

Târîh-i tesvîdi 29 Kanun-ı sani sene 336

Huzur-ı sâmi-i cenâb-ı nezâret-penâhîye

Sivas mahkeme-i şer'îyyesi zabt ketebesinden Abdurrahman Hilmî Efendi'nin (1270) tevellüdli olup altmış beş yaşını ikmâl eylediği ve binaen aleyh mülkiye tekâ'üd kanûnunun üçüncü maddesi mucebince teka'üde sevki lâzım geldiği tercüme-i halinin tedkikinden anlaşılmış olmağla ol vechile icra-yı icabı vâbeste-i re'y ve irade-i sâmiye-i cenab-ı nezâret-penâhîleridir ol bâbda

Ba'de'l-istîzân altıncı şu'beye i'âde olunacaktır

Dosya 847

14

Adliye Nezâreti Umûr-ı Zâtiye Müdîriyeti

Müteselsil

Dosya numrosu

Karton numrosu

Tarih-i tanzîmi

Nev'-i mu'âmeleye nazaran dosya numrosu

Meâl

Mu'âmelesi ikmâl idilen dosyaların mahzendeki hıfz numrosu

15

Abdurrahman Hilmi Efendi Altıparmak oğlu müteveffâ İsmâ'îl Efendi'nin oğludur

Bin iki yüz yetmiş bir sene-i hicriyesine müsadif 1270 sene-i maliye Sivas kasabasında tevellüd itmiştir

Mukaddemât-ı ulûmı ba'de't-tederrüs ulûm-ı âliye ve aliyyeyi Divriğli Mehmed Emîn Efendi'den tahsîl ve tekmîl-i nesh iderek üç yüz üç sene-i hicriyesinde icâzetnâme aldıktan sonra Sivas'a gelerek müderris Hâcî İbrâhîm Efendi'den ilm-i ferâiz icâzetnâmesi ve Sivas dâru'l-mu'allimîn ibtidâî kısmından a'lâ derecede 16 Kanun-ı evvel sene 315 târîhinde şehâdetnâme almıştır yigirmi sene kadar ücretle tedrîsâtta bulunup Türkî Arabî Fârisî lisânlarıyla tekellüm ve kitâbet eylediği tercüme-i halinde mûndericidir 1 Teşrin-i sani sene 311 tarihinden gaye-i Mayıs sene 313 tarihine kadar âidâtla Sivas mahkeme-i şer'iiyesi zabt kitâbetinde ve 16 Haziran sene 324 tarihinden 20 Şubat sene 1325 tarihine kadar şehri yüz elli gurus ma'âşla Nîksar kazası mekteb-i rüşdî mu'allim-i sânilîğinde ve 20 Şubat sene 325 tarihinden üç yüz gurus ma'âşla kaza-i mezkur mahkeme-i şer'iiyesi başkitâbetinde işe mübâşeret idüp 1 Temmuz sene 326 ma'âşî dört yüz gurus terakki iderek Yıldızili mahkeme-i şer'iiyesi başkitâbetine becâyîş icrâ kılınmasına mebnî 17 Eylül sene 330 tarihinde infikâk ve 25 Eylül sene 330 tarihinden dört yüz gurus ma'âşla Yıldızili başkitâbetinde işe mübâşeret idüp 24 Teşrin-i sani sene 330 tarihinde infikâk itmiş ve dört yüz gurus ma'âşla Kangal kazâsı mahkeme-i şer'iiye başkitâbetine bi't-ta'yîn 15 Teşrin-i sani sene 331 işe mübâşeret ve 19 Nisan sene 332 tarihinde infikak iderek üç yüz gurus ma'âşlı Sivas mahkeme-i şer'iiyesi zabt kitabetine bi't-ta'yîn 26 Nisan sene 332 vazîfesine mübâşeret eylediği ve zikr olunan me'mûriyetlerden her birine ta'yîn ve işe mübâşeret ve infikak tarihleriyle mikdar-ı ma'âşatı şehâdetnâme ve mezâbit ve mu'âmeleli evrâk ve kuyûd-ı mevcûdeden müstebân olup âidâtla istihdâm idildiği Sivas mahkeme-i şer'iiyesi zabt kitâbetinin mu'adil ma'âşî iki yüz elli gurus bulunmuş ve tarih ve mahall-i vilâdetin mübeyyin tezkere-i Osmâniye ve iki kıt'a icâzetnâme ve dâru'l-mu'allimîn şehâdetnâme sûret-i musaddakaları ve evrâk-ı müteferri'ası tercüme-i hâliyle dosyasında hıfz edilmiştir.

Muma ileyh 22 Mayıs sene 333 târîhinde isti'fâ idüp 24 Temmuz sene 333 târîhinde tekrâr kitâbet-i mezkûreye ta'yîn kılınmıştır

Muma ileyhın adem-i devâmına mebnî 1 Kânûn-ı evvel sene 335 târîhinde müsta'fî add edilmiş olduğu Sivas istînâf müdde'î-i umûmîliğinden vârid olan 11 Şubat sene 336 târîhli ve 29 numrolu tahrîrâtta bildirilmiştir

İşbu suret aslına mutabıktır

3 Mart sene 336

16

Adliye ve Mezâhib Nezâreti

Umûr-ı zâtiye müdürîyeti

Aded

Huzûr-ı âlî-i cenâb-ı nezâret-penâhîye

Sivas mahkeme-i şer'îyyesi zabt ketebesinden Abdurrahman Hilmi Efendi'nin bin iki yüz yetmiş tevellüdli olup altmış beş yaşını ikmâl eylediği ve binaen aleyh mülkiye tekâ'üd kânûnunun üçüncü maddesi mücebince tekâ'üde sevki lâzım geldiği tercüme-i halinin tedkikinden anlaşılmış olmağla ol vechile icrâ-yı icâbı vâbeste-i re'y ve irâde-i sâmiye-i cenâb-ı nezâret-penâhîleridir ol bâbda emr ü fermân hazret-i menlehü'l-emrindir

Fi 1 Şubat sene 336

Mu'âvin (imza)

Mücebince

Muma ileyhın merbût hülâsa-i tercüme-i hâli sûretinin tebyîz masasından yazdırılarak altıncı şu'beye i'âde olunmak üzere kayd masasına tevdi' olunur

Dosya 847

12 Şubat sene 336

Muma ileyhin hülâsa-i tercüme-i hâli sûret-i musaddakası rabt idilmeğle beşinci şu‘beye

3 Mart sene 336

17

Fi 4 Mart sene 336

Maliye nezaret-i celilesine

Tezkere-i aliyye

Sivas mahkeme-i şer‘iyyesi zabt ketebe-i sabıkasından olup altmış beş yaşı ikmâl eylemesine mebni mülkiye tekâ‘üd kanûnnâme-i hümayûnunun üçüncü maddesi mucebince tekâ‘üde sevk idilen Abdurrahman Hilmi Efendi’nin hıdemât-ı mesbûkasını mübeyyin tanzim olunan müddet-i hıdmet cedveli bir kıt‘a tercüme-i hali suret-i musaddakasıyla ma‘an ve leffen irsal kılınmış olmağla ol bâbda

Muma ileyh elyevm açıkda bulunmasına mebni teka‘üdlüğü ba istid‘a taleb eylediği ve tahsis olunacak teka‘üd ma‘âşını nere emvalinden almak istediği anlaşıldığı takdirde âna göre maliye nezâret-i celîlesine iş‘âr kılınmak üzere mürâca‘atına ta‘lîkan dörd sene (...) olunmak üzere altıncı şu‘beye

Fi minhü

18

Dâru’l-mu‘allimîn şehâdetnâme sûretidir

İşbu şehâdetnâme taraf-ı hâlisânemizden tasdîk olunmuşdur fi 10 Şubat sene 316

Sivas valisi Hasan Hilmî

Ma‘a tecvîd Kur’â n-ı Kerîm	Ulû m-ı dîniy e	Ara bî	Fârisî	Kavâ‘i d-i Türkî	Hesâb	Târîh	Coğraf ya	Hatt -ı rik‘a	Mecmû ‘ numro
10 ondur	10 ondur	10 ondur	8 sekizdir	10 ondur	9 dokuzdur	7 yedidir	6 altıdır	10 ondur	80 seksen dir

Sivas dâru’l-mu‘allimîn ibtidâî ikinci sene müdâvimlerinden Altıparmak zade es-Seyyid Abdurrahman Efendi’nin mekteb-i mezburda müddet-i mahdûde zarfında tahsîli lâzım gelen fenlerden usûl-i imtihâniyesi bi’l-icrâ bâlâda muharrer fennlerin her birinden ibrâz eylediği ma‘lûmât-ı muktesibesine göre takdîr olunan kıymet-i sahîhası cem‘an seksen adede bâliğ olduğundan kendisinin hakkında dördüncü i‘tibâr olduğu gibi derecesi dahi a‘lâ bulunduğu musaddak yedine işbu şehâdetnâme i‘tâ kılındı

Fi 25 Şa‘ban sene 1317 ve fi 16 Kanun-ı evvel sene 1315

Sarışeyh mektebi mu‘allim-i evveli İsmâ‘îl Sabrî

Feyziye mektebi mu‘allim-i evveli Hâfız İbrâhîm

Dâru’l-mu‘allimîn mu‘allimi ed-dâ‘î Mehmed Râsih

Mekteb-i i‘dâdî hesâb ve kimya mu‘allimi İsmâ‘îl Hakkı

Mekteb-i i‘dâdî mu‘avin-i evveli ve ulûm-ı dîniye ve Arabî mu‘allimi ed-dâ‘î es-Seyyid Abdurrahman Hilmi

Ulemâdan Güllecizâde ed-dâ‘î Alî Rızâ

Mekteb-i mezbur şâkirdânının imtihânına me'mûr olan mümeyyiz efendilerin muma ileyh Abdurrahman Efendi hakkında vuku'a gelen işbu şehâdetleri meclis-i ma'arif tarafından dahi tasdik kılınmıştır

Fi 23 sene 316

Meclis-i ma'arif-i vilâyet-i Sivas

Mazbata Sûreti

Niksar kazası mekteb-i rüşdiye mu'allim-i saniliğinde müstahdem iken naklen kaza-i mezbur mahkeme-i şer'iyeye başkitabetine ta'yîn kılındığından bahisle mu'allimlik-i mezkurda bulunduğu müddete aid bir kıt'a beraet zimmet ve hüsn-i hıdmet mazbatasının i'tâsı mahkeme-i mezkure başkâtibi Abdurrahman Efendi imzasıyla virilen arz-ı halde ifade idilmiş ve lede'l-havâle muma ileyh fi 16 Haziran sene 324 tarihinden sene-i merkume Şubatı gayesine kadar sekiz mah on beş gün istihdam olunarak şehri yüz elliser guruşdan bin iki yüz yetmiş beş guruş ma'âş aldığı ve bundan yetmiş altı buçuk guruş yüzde beş ve bir tevkifatını tesviye eylediği ve bir gûna ilişiği olmadığı baş kitabetden ve muma ileyhin ma'âşı üç yüz yigirmi beş senesi Mart'ının ibtidâsından i'tibaren mâliyece nakl idildiği ve mâliyece de sene-i merkume Mart'ının ibtidâsından Şubat'ının on dokuzuncu günü gâyesine kadar on bir ay on dokuz gün bi'l-istihdâm bu müddet zarfında da bin yedi yüz elli bir guruş otuz pare ma'âş alınarak keza yüzde beş ve bir tevkîfâtı olan yüz beş guruşun mah be mah tevkîf idildiği kayden anlaşıldığı ve bir gûna zimmet ve ilişiği olmadığı mal kaleminden yazılan derkenârlarda beyân idilmiş müddet istihdâmı olan bir sene sekiz mah zarfında cem'an üç bin yigirmi altı guruş otuz pare ma'âş alup bundan yüz seksen bir buçuk guruş yüzde beş ve bir tevkîfâtı te'diye itdiği ve devam iden müddet-i me'mûriyetince vazîfesini hüsn-i îfâ ve temşît itdiği anlaşılmış olmağla muma ileyhin berâet-i zimmet ve hüsn-i hâlini mutazammın işbu mazbata yedine i'tâ kılındı

Fî 26 Cemâziye'l-evvel sene 328 ve fi 22 Mayıs sene 326

A'zâ	A'zâ	A'z	A'zâ	Kâtib-	Müdî	Müftî	Nâib	Niksar
------	------	-----	------	--------	------	-------	------	--------

Belediy as	Ohann es	â	Osmâ n	i tahrîrâ t Musta fa Rahmî	r-i mâl Ahme d Rızâ	Musta fa Fehmî	Hüseyin Hüsâmed dîn	kâimmakâ mı Kasatın
---------------	-------------	---	-----------	---	---------------------------------	----------------------	---------------------------	------------------------

19

Mazbata Sûreti

Niksar kazası mahkeme-i şer'îyye başkatibi olduğu halde becayişen Yıldızili kazası mahkeme-i şer'îyye başkitabetine tahvil-i me'muriyet iden Abdurrahman Efendi'nin zaman-ı idaresine aid devri vekâleten ta'yîn kılınan Müezzinzade Mustafa Efendi'ye teslim idilmiş ve bir gunâ ilişiği kalmamış olduğundan usulen bir kıt'a mazbatasının itası kadı vekaletinden virilen müzekkire ile ifade idilmiş ve muma ileyh 20 Şubat 325 tarihinde işe mübaşeret ve 17 Eylül 330 tarihinde infikak idüp devam iden dört sene altı ay yigirmi beş gün müddet-i me'muriyetinde şehri dörder yüz guruşdan yigirmi bir bin dokuz yüz yigirmi yedi guruş ma'âş alup bundan yüzde bir ma'zuliyet ve beş ve on iki guruş hesâbıyla tekâ'üdiye olarak bin beş yüz kırk üç guruş otuz pare ve ilk nısfı olan iki yüz ve taraf-ı vilayet hissesi olan bir guruş otuz pare ki cem'an bin yedi yüz kırk beş buçuk guruş tevkifatını tamamen mal sanduğuna teslim iderek bir guna ilişiği olmadığı mal müdürlüğünden yazılan derkenarda ifade idilmiş olmağla muma ileyhin beraet-i zimmet ve hüsn-i halini mutazammın işbu mazbata tanzim ve ita kılındı

Fi 12 Zi'l-ka'de sene 332 ve fi 18 Eylül sene 330

Aza Karye de	Az a	Aza Ago b	Aza Sali h	Murah has vekili Begos	Metrepo lid vekili Bezaz	Tahrir at katibi Musta	Mal müdiri Abdull ah	Kadı vekili ve müfti	Niksar kaimmak amı Mehmed
--------------------	---------	-----------------	------------------	---------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------	-------------------------------	-------------------------------	------------------------------------

					Rolyos	fa Rahm i		Musta fa Fehmi	Rahmi
--	--	--	--	--	--------	-----------------	--	----------------------	-------

Yıldızili mahkeme-i şer'iyye başkatibi iken me'muriyet-i sabıkası olan Niksar başkitabetine iade-i me'muriyet iden Abdurrahman Efendi'nin fi 25 Eylül sene 330 tarihinde işe mübaşeret ve fi 24 Teşrin-i sani sene 330 tarihinde infikak eylediği ve müddet-i me'muriyetinde şehri dört yüz gurus ma'âş ahz ve bundan tevkifan nizamiye ve harb ve (...) tesviye idüp emval-i emiriyeden bir gûna zimmet ve ilişiği kalmadığı kadı vekaletinin ol babdaki müzekkiresi zahrına mal müdürlüğünden yazılan derkenardan anlaşılmış olmağla işbu beraet-i zimmet mazbatası bi't-tanzim muma ileyhe ita kılındı

Fi 23 Kanun-ı evvel sene 330

Az a	Aza Avidi s Begos	Aza Mehme d Ali	Az a	Murahha s vekili	Tahrira t katibi vekili Halil	Mal müdür ü İsmail Hakkı	Kadı vekili müfti Mehme d Adil	Kaimmaka m Reşad
---------	----------------------------	-----------------------	---------	---------------------	--	--------------------------------------	--	---------------------

Devlet-i aliyye-i Osmaniyye tezkeresidir								
İsim şöhreti	ve	Pederi ismiyle mahall-i ikameti	Validesi ismiyle mahall-i ikameti	Tarih ve mahal l-i vilade ti	Mille ti	Sanat ve sıfat ve hizmet ve intihab salahiye	Müteehh il ve zevcesi müteadd id olup olmadığı	Derecat -ı sınıf- ı askeriye si

					ti		
Altıparmak oğlu Abdurrahm an Efendi	Mütevef fa İsmâ'îl Sivas	Müteveffî ye Selime Sivas	271 Hicri 270 Rumi Sivas	İslam	İmam-ı mahalle	Zevcesi var	

Bo y	Gö z	Sima	Alame t-i farika- i sabite	Vilaye ti	Fırka sı	Mahalle ve karyesi	Zokağ ı	Meske n numros u	Nev'-i meske n
Ort a	Ela	Esme r	Tam	Sivas	Sivas	Akdeğirm en mahallesi	Çıkma z	5	Hane

20

Balada ism ve şöhret ve hal ve sıfatı muharrer olan Abdurrahman Efendi bin İsmail devlet-i aliyyenin tâbî'iyetini haiz olup ol suretle ceride-i nüfusda mukayyed olduğunu müş'ir işbu tezkere ita kılındı

Fi 28 Teşrin-i sani sene 320

Sivas nüfus nezareti

Nezaret-i umur-ı dahiliye

Fi 4 Nisan sene 332

Kangal kazası mahkeme-i şer'iyeye katibi (mühür)

İşbu evrak-ı müsbite suretlerinin muvafık olduğu anlaşılmışla ale'l-usul tasdik kılındı

Fi 5 Nisan sene 332

21

Kıymeti 10 guruşdur

Sicil-i ahvâl: Sınûf-ı me'mûrîn ve müstahdimîn-i devlet-i aliyyenin asıl tercüme-i ahvâl-i zâtiyeleriyle sâir vukû'ât-ı mütenevvi'a-i resmîyelerinin müteselsilen kayd ve tahrîr ve zabt ve tescîline mahsûs olmak ve me'mûrîn ve ketebe ve müstahdimîn-i sâire haklarında intihâbât ve terakkiyât ile mükâfât ve mücâzât vesâir her nev' mu'âmelât ve icrââtda ma'mûlun bih tutulmak üzere vaz' ve te'sîs buyrulmuştur

Suâl	Cevab
Sâhib-i tercümenin kendüsiyle pederinin ismi ve mahlas ve şöhreti ve lakabı ve gerek kendüsi ve gerek pederi ismiyle mi mahlasıyla mı veya hem ismi ve hem de mahlasıyla mı veyahud şöhretiyle mi yâd olundığı ve kendüsi ve babası beğ midir efendi midir ağa mıdır paşa mıdır ve babası me'mûrînden ise son me'mûriyet ve rütbesi ve değil ise kangı sınıfdandır ve nerelidir ve berhayat mıdır değil midir ve milliyet ve tâbi'iyyeti nedir ve ebeveyni cihetden ma'rûf bir sülâleye mensûb	İsmim Abdurrahman mahlasım Hilmi'dir ismim ile yad olunmakdayım pederim es-Seyyid İsmâ'îl Efendi olup Altıparmak zade şöhretiyle ma'rufuz pederim mekteb mu'allimi idi ber-hayat değildir kendim ve pederim Devlet-i aliyye tebeasındanız ma'ruf bir sülale mensubiyetimiz yoktur

mudur	
Mahall ve târîh-i vilâdeti: Sene-i hicriye ve âna müsâdif sene-i mâliyenin mümkün mertebe şühûr ve eyyâmı tasrîh olunarak gösterilmelidir	Sivas'ın Akdeğirmen mahallesinde bin iki yüz yetmiş bir sene-i hicriyesine müsadif bin iki yüz yetmiş sene- i rumiyesinde tevellüd itmişim
Kangı memleket ve mekteplerde ve kangı ilm ve fenn ve san'at ve lisânları ne dereceye kadar tahsîl eylediği ve şehâdetnâme ve tasdîknâme ve icâzetnâme alup almadığı ve kangı lisânlarla kitâbet veyahud yalnız tekellüm itdiği beyân olunmalıdır ancak tekellüm ve kitâbetiyle me'lûf ve ma'rûf olmadığı lisânların usûl ve lügâtini âdî bilmeğle o lisânlarla tekellüm ve kitâbet iderim denilmeyüp okudum âşinâyım ve ketb ve resâilden bâ ruhsat-ı resmiye tab' ve neşr olunmuş bir eser ve te'lîfi var ise neye dâir olduğu ve kangı târîhde ve nerede tab' ve neşr olduğu ve ihtirâ'at-ı fenniye ve sanâ'iyeye	Mukaddemat-ı ulumı mekteb-i sıbyanda tahsil-i ulum- ı aliyye ve âliyeyi Kayseriye'de merhum Divriği Mehmed Emin Efendi Hacı'den ikmal-i nesh iderek merhum-ı muma ileyh Mehmed Emin Efendi mühriyle memhur ve bin üç yüz üç tarihiyle müverrah bir kıt'a icazetname ahz iderek Sivas'a bi'l-avd Sahibiye medresesinde merhum Karslı Hacı İbrahim Efendi Hacı'den ilm-i feraiz te'allüm idüp kezaik musaddak bir kıt'a icazetname ahz itdim ve Sivas'da vaki Daru'l-mu'allimîn ibtidâî şubesine bi'd-duhûl fünun-ı mütenevvi'a-i lazımeyle ahz ve ikmal idüp bir kıt'a da şehadetname aldıktan sonra mezkur Sahibiye medresesinde gayr-ı resmi ücretle bi'l-vekale yigirmi sene kadar tedris-i ulum ile meşgul ve Meydan Cami'-i şerifinde dahi dokuz sene kadar bi'l-vekale imamet eyledim bir guna eser ve te'lifatım olmadığı gibi ihtira'at-ı fenniyem ve bir me'muriyete dair intihabnamem yokdur

vesâireye dâir bâ berât-ı âlî bir imtiyâzı hâiz olduğu hâlde kangı fenn ve san'ata dâir kangı şeyi ve nerede ve kangı târîhde ihtirâ' itmişdir ve bir me'mûriyete dâir intihâbnâmesi var ise kangı mahalden virilmişdir ve kangı me'mûriyete dâir ve o me'mûriyetin kaçınıcı sınıfındandır ve târîh ve numrosu nedir gösterilmelidir.	
Hıdmet-i devlete kangı târîhde ve kaç yaşında ve nerede ve muvazzafen mi veyahud mülâzemetle mi dâhil olmuşdur ve ândan sonra sırasıyla ma'âşlı ve ma'âşsız gerek dâimî ve muvakkat ve gerek asâlet ve vekâlet-i me'mûriyet sûretleriyle kangı me'mûriyetlere geçmiştir ve her birinden ne kadar ma'âş veyâ ma'âşa mukâbil veyahud fevka'l-âde harcırâh ve yevmiye ve ücret-i maktu'a ve gayr-ı maktû'a ve âidât-ı sâire almıştır ve mu'ayyenâtınca	Ancak mezkur Sahibiye medresesinde üç yüz dokuz senesinden üç yüz yigirmi dört senesine kadar beratlı müderrislerine bi'l-vekele tedrisatda bulunduğum esnada senevi gayr-i mu'ayyen bir mikdar gayr-ı resmi suretde ücret ahz itdim ve fi 16 Haziran sene 324 tarihinde Niksar mekteb-i rüşdiye mu'allim-i saniliğine ba imtihan ta'yîn olunarak bir sene sekiz ay dört gün kadar da mekteb-i mezkurda yüz elli gurus ma'âşla hıdmet itdim fi 20 Şubat sene 325 tarihinde mekteb-i mezkurdan bi'l-isti'fa yine Niksar'ın mahkeme-i şer'iyeye başkitabetine bi'l-imtihan üç yüz gurus ma'âşla ta'yîn ve tarih-i mezkurda ifa-yı hıdmete mübaşeret itdim.

dâimî ve muvakkat ne kadar
 zamâyim ve tenzîlât vukû'
 bulmuşdur ve her bir hıdmet
 ve me'mûriyetde kangı
 târîhde işine mübâşeret
 itmiş ve ma'âşını istîfâya
 başlamış ve kangı târîhde iş
 başından ayrılup kangı
 târîhe kadar ve ne mikdâr
 ma'âş almışdır ve keza lik
 sırasıyla kangı rütbe ve
 nişânlara ve ne sebeblerle
 nâil olmuşdur ve hıdmet-i
 devlete dühûlünden
 tercüme-i hâlini tanzîm
 eylediği târîhe kadar ba'zen
 açıkda kalmış mıdır ve
 müddet-i ma'zûliyeti ne
 mikdâr imtidâd itmiş ve o
 müddetde ma'zûliyet ma'âşı
 almış mıdır almış ise
 mikdârı nedir ve ecnebî
 nişânı hâmil olanlar nerede
 ve ne sebeble kangı devletin
 kangı nişânını almışdır ve
 bunun kabûl ve ta'likî
 hakkında kangı (silik)
 hazret-i pâdişâhî şeref-
 müte'allik buyrulmuşdur ve
 hıdmet-i devletde
 bulunmadığı esnâda

hıdemât-ı husûsiyede bulunmuş ise nerede ve kimin hıdmetinde ve ne kadar müddet bulunmuşdur ve ândan ne sebeble ayrılmıştır ve hıdemât-ı husûsiyede bulunmamış ise o müddeti kangı mahalde imrâr eylemiştir buraları sene-i hicriye ve âna müsâdif sene-i mâliye târîhlerinin mümkün mertebe şuhûr ve eyyâmı tasrîhiyle tahrîr olunmalıdır şâtasrîhiyle tahrîr olunmalıdır şâyed sâhib-i tercümenin işbu târîhler tamamıyla mazbûtî değil ise takrîben filan senenin filan ayının evâil veya evâsıt veya evâhirinde ibâresiyle iktifâ kılınır bunlara dair yedinde evrâk-ı müsbite-i resmiye olup olmadığı ve var ise neden ibâret idüğü tasrîh olunmalıdır.	
Hıdmet-i devlete dühûlünden varakası târîhine kadar arada infisâli vukû' bulmuş ise esbâb-ı hakîkiyesi ve bir zann ve	Lehü'l-hamd ve'l-minne bir cürm ile taht-ı muhakemeye alınmadım salifü'l-arz şehadetname ve mazbata ile nüfus tezkere-i Osmaniyem işbu dest-i hattımla tanzim kılınan tercüme-i hal varakasına

şübhe ve şikâyet üzerine işden el çekdirilmiş ise ne sebebe mebnî ve ne târîhde el çekdirilmiştir ve netîcesi ne olmuştur ve tekrâr işe mübâeret idenler ne müddet sonra ve ne târîhde me'mûriyetine ircâ' edilmiştir ve aradaki eyyâm ma'âşı nasıl tesviye olunmuştur ve taht-ı muhâkemeye alınmış ise töhmet veya berâetinden ne hükme netice virmiştir ve cezâ görmüş müdür ve yedinde berâet zimmet evrâkı var mıdır İhtâr Tercüme-i hal varakaları bâlâdaki suâllere nazaran tanzîm ve cevâb hânelerine terkîm olunduktan sonra zîrine beş guruşluk bir pul yapışdırılup tanzîm olunduğı sene ve ay ve günün hicrî ve mâlî târîhleri ve kangı mahalde yazıldığıının ve müstahdem bulunduğı esnâda ise me'mûriyet-i hâzıresi ve ma'zûl ise son	rabten takdim kılındı Fi 27 Cemaziye'l-evvel sene 328 ve fi 23 Mayıs sene 326 Niksar mahkeme-i şer'iyeye başkitabeti Efendi-i muma ileyh hüsn-i hal ashabından ve tercüme-i hali muvafık-ı hakikat olup işbu me'muriyeti ifaya muktedir bulunduğı tasdik kılındı Fi 23 minhü Naib-i kaza-i Niksar
--	---

me'mûriyeti tasrîhiyle imzâsı vaz' olundukdan sonra mühr-i zâtî ile temhîr olunur vukû'ât-ı mezkûrenin muahharan tashîhi istid'âsına ve isti'lâmlarla izâ'a-i vakte ve sâhiblerinin dahi intizârlarına hâcet kalmamak için kemâl-i dikkat ve ihtimâm ile ve mümkün ise kendü hatt-ı destiyle yazılması ve zahr-ı varakada envâ'ı ta'dâd olunan evrâk-ı müsbitenin musaddak sûretlerinin veyâhûd yine i'âde olunmak üzre asıllarının işbu varakaya rabt olunması lâzım gelür	
Mülâhazât	

22

Bâ irâde-i seniyye-i hazret-i pâdişâhî mer'ıyyü'l-icrâ olan mâtde-i nizâmiyedir

Tercüme-i hâllerini i'tâda bilâ mâni' tekâsül idenler ve tercüme-i hâline hilâf-ı vâki' bir şey derc iden yahud her ne sebebe mebnî olursa olsun evvelki me'mûriyetini ketm eyleyen olup da inde't-tahkîk tebeyyün eyleyse böyle bir hâli tecvîz ve ihtiyâr eylediği ve hakîkati neden ibâret idüğü sûret-i mahsûsada tahrîr ve tasrîh olur

İhtâr

Tercüme-i hâller hukûk-ı müşterekeyi ya'ni bir taraftan devletin ve diğer cihetden bendegânın hukûkunu mutazammın olduğundan sâhib-i tercümenin hıdmet-i devlete dühûlünden varakası târîhine değin ne kadar hıdmet ve me'mûriyetlerde bulunmuş ise bunların kâffesini vâkı'a mutâbık olarak müteselsilen göstermesi nizâmı iktizâsından olup sahib-i tercümenin bunu yalnız kendi hukûk-ı şahsiyesinden ibâretidir za'mıyla velev bir gûne sû-i niyetden münba's olmasun ba'zı me'mûriyet ve hıdmet veya ma'aşlarını vesair cihetlerini göstermemesi aslâ ve kat'â câiz değildir ve bu kâ'ideye ittibâ' itmeyen me'mûrîn ve ketebe ve müstahdimîn sâire haklarında bâlâda muharrer mâdde-i nizâmiye hükmünce sicilât-ı umûmiye ve husûsiyede mukayyed olan tercüme-i hâllerine şerh virilür.

Tercüme-i hâl varakaları mündericâtının isbâtı için sâhibleri tarafından rabt ve ibrazı meşrûr olan evrâkın envâ'ı ber vech-i âtî ta'dâd olunur

Tercüme-i hâl varakalarında muharrer birinci ve ikinci suâllerin cevâbı için: Sâhib-i tercümenin tezkere-i Osmâniyesi ve mensûb olduğu silsileyi irâe ider evrâk-ı mevsûka üçüncü suâlin cevâbı için: Devlet-i aliyye ma'ârif nezâretinin taht-ı tasdîkinde bulunan mekâtib şehâdetnâme ve tasdîknâmeleriyle dürrus-ı âmm ulyâ-yı kirâm icâzetnâmeleri ve hâricen memâlik-i mütemedinne mekteblerinin o devlet ma'ârif nezâretince musaddak şehâdetnâme ve tasdîknâmeleri ve ma'ârif nezâretiyle vilâyât-ı şâhâne ma'ârif me'mûrları tarafından virilen resmî ruhsatnâmeler ve te'lîf ve neşr olunan ketb ve resâilin birer nüshası ve ihtirâ'ât-ı fenniye ve sinâ'iyye imtiyâz berâtları ve me'mûriyet intihâbnâmeleri dördüncü ve beşinci suâllerin cevâbı için: Muharrerât ve mezâbit ve i'lâmât-ı resmiye ve ruûs ve ferâmîn-i hümayûn ve berevât-ı âliye ve evrâk-ı mevsûka-i saire veyahud bir makâm-ı resmîden musaddak olmak ve aslındaki mühür ve imzâ ve tarih ve numrolarıyla beraber kaffe-i mündericâtına harfîyen mutabık bulunmak üzere suretleri ibraz olunmak ve işbu evrak-ı müsbitede ma'aşlı ve ma'aşsız ve asâlet ve kefâlet ve dâimî ve muvakkat ve ilâve-i me'mûriyet sûretiyle ne gibi hıdmet ve me'mûriyetlerde kangı târîhden kangı târihe kadar istihdâm olunduğı ve mikdar-ı ma'aş ve âidâtı ve keyfiyet-i infisâl ve berâetini temâmen musarrah bulunmak meşrûtdur

İhtâr

Bir me'murdan bir daire veya vilayetce bir kere tercüme-i hal varakası ahz ve ale'l-usûl sicil-i ahval daire-i umûmiyesine irsal ile tescil olundukdan sonra gerek oraca ve gerek ahar daire veya vilayetce diğer tercüme-i hal varakası ahz ve tescil asla caiz değildir ancak bu kere tercüme-i hal varakası virmiş olan zevatın varakası şayed bir tarafda kalupda sicil-i ahval daire-i umumiyesine vasıl olmamış ve sicilat-ı umumiye ve hususiyeye geçmemiş olur ise sahibi nezdinde nüsha-i saniyesi bulunduğu halde ânın ve olmadığı takdirde tekrar bir tercüme-i hal varakasının ahz ve tescili ve ashabının da i'tâ ve takdim itmeleri vazife-i asliye ve umur-ı zaruriyeden ise de sahib-i tercümenin mukaddema kangı tarih ve memuriyetde ve kaç defa tercüme-i hal varakası i'ta eylediğini ve nerede ve ne vasıta ile virdiğini ahiren tanzim eylediği varakasına işaret eylemesi muktezîdir.

Tercüme-i hal evrakına kaffe-i vuku'atın tarihleri ibareten Arabî ve yanlarına kavis içinde rakamen rûmi olarak yazılup mümkün olduğu halde tarihler günü gününe tasrih idilür ve mümkün olamadığı takdirde bi't-tab' takrîben yazılır.

23

Numro 251

Mahkeme-i temyiz hukuk dairesi üçüncü sınıf kitabetine Muhyiddin ve dördüncü kitabetine Abdullah efendilerin ta'yınlerine dair muamele zarfı

7. 2321 MUSTAFA EFENDİ

1

Huzur-ı samî-i cenâb-ı meşihat-penâhîye

Hülâsa-i meal: Mustafa Efendi'nin Sivas mahkeme-i şer'iyeye zabt kitabetine ta'yinini havi akdemce takdim kılınan arızanın tarih ve numrosunun takdimine dair.

Ma'ruz-ı dâ'î-i dîrîneleridir ki

Sivas mahkeme-i şer'îyyesi zabt kitabetine ta'yin kılınan Sabûnîzâde Mustafa Efendi fi 8 Eylül sene 326 tarihinde işe mübâşeret ve ahîren fi 16 Mayıs sene 327 tarihinde mezkur mahkeme birinci zabt kitabetine teselsülen bi't-ta'yin keyfiyet makam-ı samî-i cenâb-ı meşihat-penâhîlerine fi 28 Mayıs sene minhü tarih ve on yedi numrolu arîza ile arz kılınmış olmasına binaen mûmâ ileyhın tasdik-i me'muriyetini mutazammın (...) olan fi 26 Temmuz sene minhü tarih ve yüz elli dört numrolu emirname-i sâmilîleri üzerine mûmâ ileyhden alınan tercüme-i hal varakası dahi fi 19 Şubat sene minhü tarih ve elli numrolu diğer ariza ile makam-ı sâmilî-i fehîmânelerine arz kılınmış olduğunun hâme-pîrâ-yı ta'zîm olan fi 8 Kanun-ı sani sene 328 tarih ve üç yüz otuz üç numrolu emirname-i sâmilî-i cenab-ı meşihat-penâhîlerine cevâben arzına ictisâr eyledim ol bâbda ve kâtıbe-i ahvâlde emr ü ferman hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 11 Rebi'ü'l-evvel sene 1331 ve fi 4 Şubat sene 1328

Naib-i vekil-i vilayet-i Sivas ed-dâ'î (mühür)

2

Kaydı evrakdan fi 20 Ra sene 331

Dosya 30193

Dosyası birleştirilecektir

646

Me'mûrîn kalemi müdiriyeti ifadesiyle tastîr buyrulan tahrirat-ı aliyye cevabı olmağla ol babda emr ü ferman hazret-i veliyyü'l-emrindir

Fi 20 Rebi'ü'l-evvel sene 331

Ed-da'î Ahmed Asım

Me'mûrîn kalemi müdiriyet-i behiyesine fi 21 Râ sene 331

1844 M vürûdı fi 27 Râ sene minhü

53

İşbu arıza-i cevâbiye üzerine icrâ kılınan taharriyat-ı kuyudiyeden muma ileyh Mustafa Efendi'nin me'muriyeti tasdik-i âliye iktirân eylediği anlaşılmış olmağla sicille ve muhasebat müdiriyet-i aliyyelerine tevdi' kılındı.

Fi 12 Rebi'ü'l-ahir sene 331 ve fi 7 Mart sene 329

29/55 dosyasına konuldu

Hasan Efendi'ye fi 9 sene minhü

Dosyasında hıfzı 3531

8. 2355 MUSTAFA ŞEVKİ EFENDİ

1

Müteveffa Mustafa Efendi ibni Abdurrahman	Tarih-i viladeti 1284	Hıdmete duhulu Ağustos sene 318	Son me'muriyeti Sivas vilayeti merkez taşra müderresliği	İstid'a tarihi 25 Teşrin-i sani sene 328
--	---------------------------------	--	--	--

1 Ağustos 318	Gâye-i Eylül sene 325	7	2	0	0	0	0	Taşra ruus maaşı 150	Taşraya yüz elli guruşla gönderilen
1 Teşrin-i evvel 325	10 Teşrin- i sani 328	3	1	10	0	0	0	Taşra ruus maaşı 300	Müderresinden oldığı Nişanı yokdur
Vefatı 11 sani 328	Teşrin-i	10	3	10	0	0	0		

2

4 Haziran sene 329 Derkenar-ı evrak 355

3

Maliye nezareti

Muhassesat-ı zatiye müdiriyeti

Mülkiye ve ilmiye şu‘besi

Tahsisat kalemi

5626

66

Makam-ı ulya-yı cenab-ı meşihat-penahiye

Ma‘ruz-ı bende-i dirîneleridir

30 Haziran sene 329 tarihli ve yüz kırk sekiz numrolu tezkere-i aliyyeleri cevabıdır Sivas vilayeti Müderris Mustafa Efendi ailesine 11 Teşrin-i sani sene 329 tarihinden i'tibaren yüz altmış gurus maaş tahsis idilmiş olduğundan sicil kaydına işâret itdirilmesi hususunun îcâb idenlere emr ve tebliğ buyurulması temennisiyle arz-ı ihtiram olunur ol babda emr ü ferman hazret-i menlehü'l-emrindir

Fi 12 Şevval sene 331 ve fi 2 Eylül sene 329

Maliye nazırı nâmına

Muhassesat-ı zatiye müdiri (imza)

4

Dosya 33168

Sicil müdiriyetine fi 14 L sene 1331

231

29/1372

Ahmed Efendi fi 8 Eylül sene 325

958

5

Şura-yı devletin gayr-ı devairden mesalih-i şahsiyeye dair virilen mazbatalara mahsus varakadır

Kıymeti beş guruşdur

İsm ve şöhreti	Peder ismiyle	Valide si	Tarih ve	Mille ti	San'at ve sıfat	Müte'ehh il ve	Derecat ve
----------------	---------------	-----------	----------	----------	-----------------	----------------	------------

	mahal-i ikameti	ismiyl e mahal- i ikamet i	mahal -i vilade ti		ve hıdmet ve intihab- ı salahiye ti	zevcesi müte‘add id olup olmadığı	sınuf-ı askeriye si
Haraccıza de mekremetl ü Mustafa Efendi	Müteveffa Abdurrahm an	Hafize	285 hicri 284 rûmî	İslam	Müderri s	Zevcesi var	Redif

Eşkali				Sicil-i nüfusda kayd olunan mahalli					
Boy	Gö z	Sima	Alame t-i farika- i sabite	Vilaye ti	Kaza sı	Mahalle ve karyesi	Zoka ğı	Meske n numros u	Nev‘-i meske n
Az uzunc a	Ela	Buğda y	Tam	Sivas	Sivas	Üçlerbe ği mahalle si		43	Hane

Balada ism ve şöhrat ve hal ve sıfatı muharrer olan Mustafa Efendi bin Abdurrahman devlet-i aliyyenin tabi‘iyetini haiz olup ol suretle ceride-i nüfusda mukayyed olduğunu müş‘ir işbu tezkere i‘ta kılındı.

Fi 1 Mayıs sene 321

Mustafa İbrahim

Sivas vilayeti nüfus nezareti

Nezaret-i umur-ı dahiliye

6

Medrese-i sâniye-i şerefiye der Edirne

Münhale olan medrese-i mezbure kırk medresesinden münfasıl Nişancı-i cedid Mehmed Paşa medresesinde sakin iken ahz-ı icare iden kıdvetü'l-ulemâ ve'l-muhakkikîn Sivaslı Mustafa Şevki Efendi zide ilmuhu mahal ve müstahık olmağla bi'l-fi'l şeyhü'l-islâm ve müftü'l-enâm olup imtiyaz nişan-ı hümayunuyla murassa'-i Osmânî ve mecîdî nişân-ı zîşânlarını hâiz ve hâmil olan Hâlid Efendi zâde devletlü semâhatlü Mehmed Cemâleddîn Efendi hazretlerinin işâretleri mücebince bi'l-ibtidâ hâric-i tevcih olunmak

Fî 8 Zi'l-ka'de sene işrûn ve selase ve mie ve elf

Birinci ikinci sene dersinden imtihanı icra kılınan talebe-i ulûma mahsûs şehâdetnâme													
Sa nc ağı	K az âsı	Mahal lesi	Ha ne si	Nu mr osu	Şöhr eti	İs mi	Peder inin ismi	Tev ellü di	Te rtî bi	Nu mr osu	H âri cî ter tib	İmt iha nı	Mah all-i ikâ meti
Siv as	Si va s	Şemsî ferâş' dan müfre z Üçler beği	97	3	Hara ccızâ de	Mu sta fa	Abdu rrah man	284	30 6 Te rti b-i ev ve l	45		Bir inc i iki nci	Nişa ncı' da med rese -i taht anid

									30 5				e tale be
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---------	--	--	--	-----------------

Sıra numrosu 262

şu‘be 3 / Tahrirat 474

Evrak 5201

Balada künyesi muharrer olan Mustafa Efendi’nin birinci ikinci sene-i dersinden usûl ve nizâmına tatbîkan imtihanı bi’l-icra isbat-ı ehliyet-i ilmiye eylediğine dair işbu şehadetname bi’t-tanzim efendi-i muma ileyh yedine i‘ta kılındı

Fi 1 Teşrin-i sani sene 1306

Üçüncü sene dersinden imtihanı icra kılınan talebe-i ulûma mahsûs şehâdetnâme													
Sa nc ağı	Ka zâ sı	Mah alles i	Ha ne si	Nu mr osu	Şöhr eti	İs mi	Peder inin ismi	Tev ellü di	Te rtî bi	Nu mr osu	H âri cî ter tib	İmt iha nı	Maha ll-i ikâm eti
Siv as	Si va s	Şem sîfer râş	97	3	Hara ccızâ de	Mu sta fa	Abdu rrah man	284	30 7 Te rti b-i ev ve l	45		Üç ünc ü	Fatih 'de Nişan cı Meh med Paşa medr esesi nde taleb

													e
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

Sıra numrosu 368

Şu‘be 3 / İstid‘a 2608

Evrak 4655

Balada künyesi muharrer olan Mustafa Efendi’nin üçüncü sene dersinden usûl ve nizâmına tatbîkan imtihânı bi’l-icra isbât-ı ehliyet-i ilmiye eylediğine dâir işbu şehâdetnâme bi’t-tanzim efendi-i muma ileyh yedine i‘ta kılındı.

Fi 19 Teşrin-i evvel sene 307

Dördüncü sene dersinden imtihanı icra kılınan talebe-i ulûma mahsûs şehâdetnâme													
Sa nc ağı	K az âsı	Mah alles i	Ha ne si	Nu mr osu	Şöhr eti	İs mi	Peder inin ismi	Tev ellü di	Te rtî bi	Nu mr osu	H âri cî ter tib	İmti han ı	Maha ll-i ikâm eti
Siv as	Si va s	Şem sîfer râş	97	3	Hara ccızâ de	Mu sta fa	Abdu rrah man	284	30 8 Te rti b-i ev ve l	45		Dör dün cü	Nişa ncı-i cedîd Meh med Paşa medr esesi nde taleb e

Sıra numrosu 72

Şu‘be 3 / İstid‘a 1663

Evrak 2194

Balada künyesi muharrer olan Mustafa Efendi’nin dördüncü sene dersinden usûl ve nizâmına tatbîkan imtihânı bi’l-icra isbât-ı ehliyet-i ilmiye eylediğine dâir işbu şehâdetnâme bi’t-tanzim efendi-i muma ileyh yedine i’ta kılındı.

Fi 29 Ağustos sene 1308

23 Mayıs sene 326

Asıllarına mutabık olduğu tasdik olunur

7

Kıymeti 10 guruşdur

Sicil-i ahvâl: Sınûf-ı me’mûrîn ve müstahdimîn-i devlet-i aliyyenin asıl tercüme-i ahvâl-i zâtiyeleriyle sâir vukû‘ât-ı mütenevvi‘a-i resmîyelerinin müteselsilen kayd ve tahrîr ve zabt ve tesciline mahsûs olmak ve me’mûrîn ve ketebe ve müstahdimîn-i sâire haklarında intihâbât ve terakkiyât ile mükâfât ve mücâzât vesâir her nev‘ mu‘âmelât ve icrââtta ma‘mûlun bih tutulmak üzere vaz‘ ve te’sîs buyrulmuştur

Suâl	Cevab
Sâhib-i tercümenin kendüsiyle pederinin ismi ve mahlas ve şöhreti ve lakabı ve gerek kendüsi ve gerek pederi ismiyle mi mahlasıyla mı veya hem ismi ve hem de mahlasıyla	İsmim Mustafa Efendi mahlasım Şevkî’dir ismimle yâd olunurum pederim Haraccızade şöhretiyle ma‘ruf olan müteveffa Abdurrahman Efendi’dır. Sivas’da medfun mazenne-i kiramdan Şeyh Hüseyin Râ’î evladı şu‘ûbâtından oluruz pederimin son me’muriyeti Sivas’a merbût Celalli memlihası me’muriyetidir tâbî‘iyyeti Devlet-i aliyye-i Osmaniye’dır.

mı veyahud şöhretiyle mi yâd olunduğı ve kendüsi ve babası beğ midir efendi midir ağa mıdır paşa mıdır ve babası me'mûrînden ise son me'mûriyet ve rütbesi ve değil ise kangı sınıfdandır ve nerelidir ve berhayat mıdır değil midir ve milliyet ve tâbi'iyyeti nedir ve ebeveyni cihetden ma'rûf bir sülâleye mensûb mudur	
Mahall ve târîh-i vilâdeti: Sene-i hicriye ve âna müsâdif sene-i mâliyenin mümkün mertebe şühûr ve eyyâmı tasrîh olunarak gösterilmelidir	Sivas'ın Üçlerbeği mahallesinde iki yüz seksen beş sene-i kameriyesi Ramazan-ı şerif'inin birinci gününe müsadif çeharşenbih gününe müsadif fi 3 Kanun-ı evvel sene 284 tarihinde tevellüd itmişim.
Kangı memleket ve mekteblerde ve kangı ilm ve fenn ve san'at ve lisânları ne dereceye kadar tahsîl eylediğı ve şehâdetnâme ve tasdîknâme ve icâzetnâme alup almadığı ve kangı lisânlarla kitâbet veyahud yalnız tekellüm itdiği beyân olunmalıdır ancak tekellüm ve kitâbetiyle me'lûf ve	Sivas'da mekteb-i ibtidâide tahsili meşrût olan ulûm ve fûnûn mukaddemâtını bi't-tahsîl fi 1 Şevval sene 299 senesinin gününe müsadif 3 Ağustos sene 298 tarihinde Sivas'ın Sahibiye medresesine devamla sarfdan bida' ile Molla Câmi'ye ve fıkıhdan Mülteka'ya kadar ve Fârisîden kavâ'id-i Fârisiye ve yine Attâr ve Gülistânı okudukdan sonra fi 15 Zi'l-hicce sene 305 ve 10 Ağustos sene 304 tarihinde li ecli't-tahsil Dersa'adet'e azimetle Fatih dersi'âmlarından Sivasî Mehmed Sa'id Efendi'nin halka-i tedrisine devamla tekmil-i nesh iderek fi 6

ma'rûf olmadığı lisânların usûl ve lügâtini âdî bilmeğle o lisânlarla tekellüm ve kitâbet iderim denilmeyüp okudum âşinâyım ve ketb ve resâilden bâ ruhsat-ı resmiye tab' ve neşr olunmuş bir eser ve te'lîfi var ise neye dâir olduğu ve kangı târîhde ve nerede tab' ve neşr olduğu ve ihtirâ'ât-ı fenniye ve sanâ'iyeye vesâireye dâir bâ berât-ı âlî bir imtiyâzı hâiz olduğu hâlde kangı fenn ve san'ata dâir kangı şeyi ve nerede ve kangı târîhde ihtirâ' itmişdir ve bir me'mûriyete dâir intihâbnâmesi var ise kangı mahalden virilmişdir ve kangı me'mûriyete dâir ve o me'mûriyetin kaçınıcı sınıfındandır ve târîh ve numrosu nedir gösterilmelidir.	Cemaziye'l-âhir sene 317'nin altıncı çeharşenbih günü Fatih cami-i şerifi'nde muma ileyhdan ahz-ı icazet eyledim ve ders vekili Fakıllılu Hâlisî Efendi'den dahi başkaca tefsir-i Kâdî ve Mir'ât ve Muhtasarü'l-Me'ânî ve Hamasiye ve Şehrî Ahmed Efendi hazretlerinden dahi mutavvel ve Ödemişli Mustafa Efendi hazretlerinden hikmet ve şerh-i Çelânî okudum ve bir aralık sıra için Sivas şehrine gelerek Mehmed Medhî Efendi'den ilm-i ferâiz okuyarak gurre-i Muharrem sene 311 tarihinde icazet aldım Arabca ve Türkce tekellüm ve kitâbet iderim ve Fârisiye âşinâyım bir günâ müellifat ve muhterî'âtım yoktur yedimde Edirne medrese-i sâniye-i şerefiye ruusu ve cihet-i askeriyeden üç kıt'a şehâdetnâme ve iki icâzetnâmem mevcûddur.
Hıdmet-i devlete kangı târîhde ve kaç yaşında ve nerede ve muvazzafen mi veyahud mülâzemetle mi dâhil olmuşdur ve ândan sonra sırasıyla ma'âşlı ve	Tekmil nesh iderek ahz-ı icazetle Fatih civarında Üçbaş ve Selvili medreselerinde ruûs imtihanlarına duhûl itdikden sonra Sivas medârisinde tedrîs-i ulûm-ı diniye itmek üzere makâm-ı meşihat-penâhînin fi 11 Rebi'ü'l-evvel sene 320 ve 4 Haziran sene 318 tarih 58 numrolu ve Dahiliye nezaret-i celilesinin fi 10

ma'âşsız gerek dâimî ve muvakkat ve gerek asâlet ve vekâlet-i me'mûriyet sûretleriyle kangı me'mûriyetlere geçmiştir ve her birinden ne kadar ma'âş veyâ ma'âşa mukâbil veyahud fevka'l-âde harcırâh ve yevmiye ve ücret-i maktu'a ve gayr-ı maktû'a ve âidât-ı sâire almıştır ve mu'ayyenâtınca dâimî ve muvakkat ne kadar zamâyim ve tenzîlât vukû' bulmuştur ve her bir hıdmet ve me'mûriyetde kangı târîhde işine mübâşeret itmiş ve ma'âşını istîfâya başlamış ve kangı târîhde iş başından ayrılıp kangı târîhe kadar ve ne mikdâr ma'âş almıştır ve keza lik sırasıyla kangı rütbe ve nişânlara ve ne sebeblerle nâil olmuştur ve hıdmet-i devlete dühûlünden tercüme-i hâlini tanzîm eylediği târîhe kadar ba'zen açıkda kalmış mıdır ve müddet-i ma'zûliyeti ne mikdâr imtidâd itmiş ve o	Cemaziye'l-ahir sene 320 ve fi 1 Ağustos sene 318 tarih ve 96 numrolu tahrirat-ı aliyyeleri ile Sivas'a geldim 320 senesi Cemaziye'l-evvel'inin 10. Gününe müsadif fi 1 Ağustos sene 318 tarihinde bidâ ile 327 senesi gününe müsadif fi 30 Eylül sene 325 tarihine kadar yüz elli gurus maaşla Sivas'da Sahibiye medresesinde tedrîs ile iştigâl iderken tarih-i mezkurda Dersa'adet tensîk komisyonunca Sivas merkez müderrisliğine mahiye üçer yüz gurus maaşla ta'yin buyrularak 327 senesi me'muriyet-i sâbıkama mebdâ' olan 1 Teşrin-i evvel sene 325 tarihinde merkez müderrisliğini ifaya başladım 318 tarihinden infikakım tarihi olan 30 Eylül sene 325 tarihine kadar sekiz sene bir mah devam iden hıdmetimde şehri yüz ellişer gurusdan on dört bin beş yüz elli gurus maaş aldım ise de işbu me'muriyetim sırasında tevkîfat vesâire alınmayarak son me'muriyete ta'yinim tarihi olan fi 1 Teşrin-i evvel sene 325 tarihinden i'tibaren tevkîfât i'ta itmekdeyim nişanım yokdur azl ve infisâlim vuku'bulmadığı cihetle ma'zuliyet maaşı almadım
---	---

müddetde ma'zûliyet ma'âş
 almış mıdır almış ise
 mikdârı nedir ve ecnebî
 nişânı hâmil olanlar nerede
 ve ne sebeble kangı devletin
 kangı nişânını almışdır ve
 bunun kabûl ve ta'likî
 hakkında kangı (silik)
 hazret-i pâdişâhî şeref-
 müte'allik buyrulmuşdur ve
 hıdmet-i devletde
 bulunmadığı esnâda
 hıdemât-ı husûsiyede
 bulunmuş ise nerede ve
 kimin hıdmetinde ve ne
 kadar müddet bulunmuşdur
 ve ândan ne sebeble
 ayrılmışdır ve hıdemât-ı
 husûsiyede bulunmamış ise
 o müddeti kangı mahalde
 imrâr eylemişdir buraları
 sene-i hicriye ve âna
 müsâdif sene-i mâliye
 târîhlerinin mümkün
 mertebe şuhûr ve eyyâmı
 tasrîhiyle tahrîr olunmalıdır
 şâtasrîhiyle tahrîr
 olunmalıdır şâyed sâhib-i
 tercümenin işbu târîhler
 tamamıyla mazbûtî değil ise
 takrîben filan senenin filan

ayının evâil veya evâsıt veya evâhırinde ibâresiyle iktifâ kılınır bunlara dair yedinde evrâk-ı müsbite-i resmiye olup olmadığı ve var ise neden ibâret idüğü tasrîh olunmalıdır.	
Hıdmet-i devlete dühûlünden varakası târîhine kadar arada infisâli vukû‘ bulmuş ise esbâb-ı hakîkiyesi ve bir zann ve şübhe ve şikâyet üzerine işden el çekdirilmiş ise ne sebebe mebnî ve ne târîhde el çekdirilmiştir ve netîcesi ne olmuştur ve tekrâr işe mübâeret idenler ne müddet sonra ve ne târîhde me’mûriyetine ircâ‘ idilmiştir ve aradaki eyyâm ma‘âşı nasıl tesviye olunmuştur ve taht-ı muhâkemeye alınmış ise tühmet veya berâetinden ne hükme netice virmiştir ve cezâ görmüş müdür ve yedinde berâet zimmet evrâkı var mıdır	Salifü’l-arz ma‘zûliyet ve infisalim vuku‘bulmadığı gibi bihamdillâhi te‘âlâ hakkımda şikâyet ve isnâd-ı tühmet idilmemiş ve taht-ı muhakemeye alınmamışım mezkur üç kıt‘a şehadetname ile iki icazetname ve bir ruus ve tezkere-i Osmâniye suretleri merbûten takdim kılınmıştır Fi 27 Cemaziye’l-evvel sene 328 ve fi 29 Mayıs sene 326 Sivas vilayeti merkez müderrisi (mühür) İşbu tercüme-i hal varakası mündericatının muvafık-ı nefsü’l-emr idüğü anlaşılmağla tasdik olunur. Fi 24 Mayıs sene 326 Sivas valisi (mühür)
İhtâr	

Tercüme-i hal varakaları bâlâdaki suâllere nazaran tanzîm ve cevâb hânelerine terkîm olundukdan sonra zîrine beş guruşluk bir pul yapışdırılıp tanzîm olduğu sene ve ay ve günün hicrî ve mâlî târîhleri ve kangı mahalde yazıldığıнын ve müstahdem bulunduğu esnâda ise me'mûriyet-i hâziresi ve ma'zûl ise son me'mûriyeti tasrîhiyle imzâsı vaz' olundukdan sonra mühr-i zâtî ile temhîr olunur vukû'ât-ı mezkûrenin muahharan tashîhi istid'âsına ve isti'lâmlarla izâ'a-i vakte ve sâhiblerinin dahi intizârlarına hâcet kalmamak için kemâl-i dikkat ve ihtimâm ile ve mümkün ise kendü hatt-ı destiyle yazılması ve zahr-ı varakada envâ'ı ta'dâd olunan evrâk-ı müsbitenin musaddak sûretlerinin veyâhûd yine i'âde olunmak üzere asıllarının işbu varakaya rabt olunması	
--	--

lâzım gelür	
Mülâhazât	İşbu tercüme-i hal varakası mündericatı sureti merbut evraka nazaran muvafık olup kendüsi vazifesine mukaddem olduğu ve hüsn-i hal ashabından bulunduğu tasdik kılındı. Fi 27 Cemaziye'l-evvel sene 1328 Sivas naibi (mühür)

8

Bâ irâde-i seniyye-i hazret-i pâdişâhî mer'ıyyü'l-icrâ olan mâdde-i nizâmiyedir

Tercüme-i hâllerini i'tâda bilâ mâni' tekâsül idenler ve tercüme-i hâline hilâf-ı vâkı' bir şey derc iden yahud her ne sebebe mebnî olursa olsun evvelki me'mûriyetini ketm eyleyen olup da inde't-tahkîk tebeyyün eyleser böyle bir hâli tecvîz ve ihtiyâr eylediği ve hakîkati neden ibâret idüğü sûret-i mahsûsada tahrîr ve tasrîh olur

İhtâr

Tercüme-i hâller hukûk-ı müşterekeyi ya'ni bir taraftan devletin ve diğer cihetden bendegânın hukûkunu mutazammın olduğundan sâhib-i tercümenin hıdmet-i devlete dühûlünden varakası târîhine değin ne kadar hıdmet ve me'mûriyetlerde bulunmuş ise bunların kâffesini vâkı'a mutâbık olarak müteselsilen göstermesi nizâmı iktizâsından olup sahib-i tercümenin bunu yalnız kendi hukûk-ı şahsiyesinden ibâretdir za'mıyla velev bir gûne sû-i niyetden münba's olmasun ba'zı me'mûriyet ve hıdmet veya ma'aşlarını vesair cihetlerini göstermemesi aslâ ve kat'â câiz değildir ve bu kâ'ideye ittibâ' itmeyen me'mûrîn ve ketebe ve müstahdimîn sâire haklarında bâlâda muharrer mâdde-i nizâmiye hükmünce sicilât-ı umûmiye ve husûsiyede mukayyed olan tercüme-i hâllerine şerh virilür.

Tercüme-i hâl varakaları mündericâtının isbâtı için sâhibleri tarafından rabt ve ibrâzı meşrûr olan evrâkın envâ'ı ber vech-i âtî ta'dâd olunur

Tercüme-i hâl varakalarında muharrer birinci ve ikinci suâllerin cevâbı için: Sâhib-i tercümenin tezkere-i Osmâniyesi ve mensûb olduğu silsileyi irâe ider evrâk-ı mevsûka üçüncü suâlin cevâbı için: Devlet-i aliyye ma'ârif nezâretinin taht-ı tasdîkinde bulunan mekâtib şehâdetnâme ve tasdîknâmeleriyle dürrus-ı âmm ulyâ-yı kirâm icâzetnâmeleri ve hâricen memâlik-i mütemedinne mekteblerinin o devlet ma'ârif nezâretince musaddak şehâdetnâme ve tasdîknâmeleri ve ma'ârif nezâretiyle vilâyât-ı şâhâne ma'ârif me'mûrları tarafından virilen resmî ruhsatnâmeler ve te'lîf ve neşr olunan ketb ve resâilin birer nüshası ve ihtirâ'ât-ı fenniye ve sinâ'iyye imtiyâz berâtları ve me'mûriyet intihâbnâmeleri dördüncü ve beşinci suâllerin cevâbı için: Muharrerât ve mezâbit ve i'lâmât-ı resmiye ve ruûs ve ferâmîn-i hümayûn ve berevât-ı âliye ve evrâk-ı mevsûka-i saire veyahud bir makâm-ı resmîden musaddak olmak ve aslındaki mühür ve imzâ ve tarih ve numrolarıyla beraber kaffe-i mündericatına harfîyen mutabık bulunmak üzere suretleri ibraz olunmak ve işbu evrak-ı müsbitede ma'aşlı ve ma'aşsız ve asâlet ve kefâlet ve dâimî ve muvakkat ve ilâve-i me'mûriyet sûretiyle ne gibi hıdmet ve me'mûriyetlerde kangı târihten kangı târihe kadar istihdâm olunduğu ve mikdar-ı ma'aş ve âidâtı ve keyfiyet-i infisâl ve berâetini temâmen musarrah bulunmak meşrûtdur

İhtâr

Bir me'murdan bir daire veya vilayetce bir kere tercüme-i hal varakası ahz ve ale'l-usûl sicil-i ahval daire-i umûmiyesine irsal ile tescil olunduktan sonra gerek oraca ve gerek ahar daire veya vilayetce diğer tercüme-i hal varakası ahz ve tescil asla caiz değildir ancak bu kere tercüme-i hal varakası virmiş olan zevatın varakası şayed bir tarafda kalupda sicil-i ahval daire-i umumiyesine vasıl olmamış ve sicilat-ı umumiye ve hususiyeye geçmemiş olur ise sahibi nezdinde nüsha-i saniyesi bulunduğu halde ânın ve olmadığı takdirde tekrar bir tercüme-i hal varakasının ahz ve tescili ve ashabının da i'tâ ve takdim itmeleri vazife-i asliye ve umur-ı zaruriyeden ise de sahib-i tercümenin mukaddema kangı tarih ve memuriyetde ve kaç defa tercüme-i hal

varakası i'ta eylediğini ve nerede ve ne vasıta ile virdiğini ahiren tanzim eylediği varakasına işaret eylemesi muktezîdir.

Tercüme-i hal evrakına kaffe-i vuku'atın tarihleri ibareten Arabî ve yanlarına kavis içinde rakamen rûmi olarak yazılup mümkün olduğu halde tarihler günü gününe tasrih idilür ve mümkün olamadığı takdirde bi't-tab' takrîben yazılır.

9. 2383 HASAN HİLMİ EFENDİ

1

Devlet-i aliyye-i Osmâniye tezkeresi sûretidir

İsm ve	Pederi ismiyle	Vâlide i	Târîh-i mahal-	Millet	San'at ve sıfat ve	Müte'ehhil ve zevcesi	Derecât ve sınıf-ı
-----------	-------------------	-------------	-------------------	--------	-----------------------	--------------------------	-----------------------

şöhret i	mahal-i ikâmeti	ismiyle mahal-i ikâmeti	i vilâdet i	i	hıdmet ve ashâb-ı salâhiyet i	müte'addi d olup olmadığı	askeriyes i
Hacı Hasan oğlu Hafız Hasan Efendi	Müteveff a Ahmed	Emine	287 Hicri 286 Rumi Seksen altı	İslam	İmam-ı mahalle	Zevci var	Redîf

Eşkâli				Sicil-i Nüfûsa Kayd Olunan Mahalli					
Bo y	Gö z	Sîm â	Alâmet -i fârîka	Vilâyet i	Kazâs ı	Mahalle ve karyesi	Zokağ ı	Mesken numros u	Nev'-i meske n
				Sivas	Sivas	Hacı Mehme d	Eğri Köşe	87	Hane

Balada ism ve şöhret ve hal ve sıfatı muharrer olan Hasan Efendi bin Ahmed Devlet-i aliyye'nin tabiiyetini haiz olup ol suretle ceride-i nüfusda mukayyed olduğunu müş'ir işbu tezkere ita kılındı

Fi 28 Mart sene 321

İşbu suretler aslına mutabık olmağla tasdik kılındı.

2

Mekatib-i rüşdiye şهادetnamesi

İşbu şهادetname taraf-ı halisanemden dahi tasdik olunmuşdur

Ali Sürûrî

Ara bi	Fari si	Hesa b	Coğraf ya	Hende se	Ulu m-ı diniy e	Kavai d-i imla	Sülü s	Rik' a	Yekü n	Kevk eb
10	12	9	9	9	12	13	15	9	98	7

Nefs-i Sivas rüşdî mülki dördüncü sene şakirdanından Hacı Hasan zade Hafız Hasan Efendi mekatib-i rüşdiyede tahsili meşrut olan fenden ve lisan ve hutûtdan lede'l- imtihan ma'lûmât-ı muktesibesi derece-i kafiyyede görölüp ber vech-i bala kazandığı numroların mecmuı doksan sekiz adede balığ olduğuna nazaran kendisi mektebce birinci itibar olunmuş

Ed-Da'î Mu'allim- i evvel-i mekteb-i mezbur Sırrı Selim	Ed-Da'î Sivas daru'l- muallimin şهادetna melilerind en Mehmed Arab	Ed-Da'î Hattatdan Mehmed Kemal	Muhasebe kalemi hulefa-i mütehayyi zanından Mehmed Şevki	Ed-Da'î ulemadan dâr-ı âlî Emin Edib	Ed-Da'î Ulemadan sikkenişin zade Ali Rıza	Ed-Da'î rüşdi-i asrî-i Arabî muallimi Halil Hilmi
---	--	---	--	--	---	---

Fi 31 Temmuz sene 304

İmtihana memur olan mümeyyiz efendilerin işbu şehadetleri meclis-i ma‘arif canibinden dahi tasdik olunduğundan muma ileyh Hafız Hasan Efendi mekatib-i rüşdiyenin mâfevkinde nizamen kabulî mücaz olan mekteblerin her kangısına ister ise bedel-i imtihan kabul olunmak için işbu şehadetname ita kılındı.

Fi 1 Ağustos sene 304

Meclis-i maarif-i vilayet-i Sivas

3

Zeyd Hind’i iki bin dirhem akçe mihr ile kendüye tezevvüce Ömer’i tevkiîl itdikden sonra Ömer ve Zeyd’den izinsiz Hind’i sekiz bin akçe mihr ile Zeyd’e tezevvüc eylese Zeyd vakıf oldukda kabul itmeyüp red idicek akd-i mezbur batıl olur mı el-cevab olur

S1: İşbu nakl-i nahv-i arabi üzre harekelenecek ve tercüme idilecektir

S2: Şer‘an nikâh neye dirler

S3: Nikahın rüknü nedir

S4: Nikahın şartı nedir ve mihr tesmiye olunmaksızın nikah sahih midir

S5: Nikah ne ile mün‘akid olur ve icab ve kabul (kesik)

S6: Mihr tesmiye olmayan nikahda ne gibi mihr lazım gelür

S7: Fetvadaki (izinsiz) kaydı vukû‘î midir ihtirâzî midir

S8: Suret-i fetvada akd-i mezbur niçün batıl oluyor

S9: Bu fetva-yı şerife naklin neresinden alınmıştır

S10: Fetva-yı şerifeye muvafık i‘lam tanzim idilecektir

S11:

3 Sümün	4 Südüs	17 Fi 68		T ₁	
Zevce 12	Ümm 16	İbneteyn(?) 34	İbn 34	Ümmlehumma	Asıl mesele 24 <u>04</u> 96

C1: Nakli harekeledim (naklin tercümesi) bir kimse bir kadını bin dirhem mihr ile kendüye tezvic itmek üzere âhar bir kimseyi tevkil itdikden sonra vekil dahi o kadını iki bin dirhem mihr ile müvekkiline tezvic itmeğe müvekkil iki bin dirhem mihri duydukda vekile icazet virirse akd-i mezbur caiz ve sahih olur eğer müvekkil redd iderse batıl olur

C2: Şer'an nikah kasden mülk-i mete'ayı müfid olur bir akddir mülk-i mete'a kadının menfaat-ı mahsusasına malikiyetdir ki nikahı memnu' olmayan kadından erkeğin istifadesi helal olmaktır o istifadeye istimta' tabir olunur

C3: Nikahın rüknü icab ve kabuldür

C4: Nikahın şartı zevc ve zevce mani-i şer'iden hâlî olmak ve âkidler yekdiğerinin icab ve kabulünü işidir olmak ve hin-i akdde anların icab ve kabule dair olan sözlerini işidici her mükellef iki müslim şahid veya sıfat-ı mezkure üzere bir müslim ile iki müslime bulunmaktır velev ki şahidler tarafeynin usul veya furuğundan olsunlar (mihr tesmiye olunmaksızın nikah sahihdir)

C5: Nikah icab ve kabul ile mün'akid olur (icab ve kabul) tarafeynden biri nefsimi yahud müvekkilemi veyahud kızımı sana tezvic itdim diyüp diğèrinin dahi ben de tezvic eyledim yahud nefsim veya müvekkilem veyahud oğlum için kabul itdim dimesidir

C6: Mihr-i misl lazım gelür (mihr-i misl) zevcenin baba tarafı akrabasından bekaret ve sinn ve hüsn ve ân ve kemal-i halk ve akl ve ilm ve edeb ve mal gibi evsaf-ı mergubece kendine emsal olanların mihridir

C7: (izinsiz) kaydı ihtirazîdir

C8: Zevcin vekile icazeti iki bin akçe olduğu halde ziyadesi müvekkilin icazetine mevkuf olduğundan vekil kendi fi'iliyle sekiz bin akçeye akd eylediği ve zevcin akd-i mezburi redd itdiğine mebni akd-i mezbur batıl olur

C9: (Fetva-yı şerife) naklin (in redde batale) ibaresinden alınmıştır

C11: Bi hükmi'l-feraiz hisse-i irsiyeleri virilmiştir.

4

İ'lâm

C10: Medine-i Sivas mahallatından Hacı Mehmed mahallesi sakinlerinden Zâtî Kuyûdbağçesi mahallesi ahalisinden Receb bin Abdullah ve Ali bin Ahmed tarifleriyle muarrefe Hacı Ahmed kerimesi Aişe binti Hacı Ahmed nam hatun medine-i mezkure mahkeme-i şer'yyesinde ma'kud meclis-i şer'-i münîrde mezkur Hacı Mehmed mahallesi ahalisinden Hacı Hasanzade İbrahim bin Ahmed muvacehesinde mezbur İbrahim bin gurus mihr-i müeccel tesmiyesiyle kendüsine beni tezevvüc itmek üzre Ağcabulke mahallesinden Haraccızade Mustafa bin Ömer'i vekil idüp vekil-i mezbur dahi mahalle-i mezkurda vaki hanesinde mezbur İbrahim Ağa'nın mezuniyeti hilafında olarak iki bin gurus mihr-i müeccel tesmiyesiyle akdimizi icra ve akd-i mezbur mezbur İbrahim Ağa'ya ihbar olunması üzerine mezbur kabul itmeyüp redd itdiğinde geçen üç yüz yigirmi dokuz senesi Şevval'in birinci gününde zevcim mezbur İbrahim Ağa beni talak-ı selase ile tatlik eylemesine mebni mihr-i müeccel mezkur iki bin gurusun merkumdan bi'l-ahz tarafıma verilmesi matlubumdur diyü tasaddî eylediği iki bin gurus mihr davası meşru'a ve iltifata şayan olmadığı müdde'yye-i mezbureye ba'de't-tefhim dava-yı mezkuresiyle mezbur İbrahim Ağa'ya ber vech-i şer'i mu'arazadan men' olindığı tescil olındı fi'l-yevmi'l-sadis ve'l-işrîn min şehr-i Zi'l-hicce lisene tis'a ve işrîn ve selase-mie ve elf

Sivas'ın Hacı Mehmed mahallesinden İmamzade (mühür)

Muma ileyhın imtihanı marifet-i acizanemizle icra idildiğini tasdik ideriz

Fi 3 Muharremü'l-haram sene 330

Neticesi itibariyle kabul olunabilir

5

Kıymeti 10 guruşdur

Sicil-i ahvâl: Sınûf-ı me'mûrîn ve müstahdimîn-i devlet-i aliyyenin asıl tercüme-i ahvâl-i zâtiyeleriyle sâir vukû'ât-ı mütenevvi'a-i resmîyelerinin müteselsilen kayd ve tahrîr ve zabt ve tescîline mahsûs olmak ve me'mûrîn ve ketebe ve müstahdimîn-i sâire haklarında intihâbât ve terakkiyât ile mükâfât ve mücâzât vesâir her nev' mu'âmelât ve icrââtda ma'mûlun bih tutulmak üzere vaz' ve te'sîs buyrulmuştur

Suâl	Cevab
Sâhib-i tercümenin kendüsiyle pederinin ismi ve mahlas ve şöhreti ve lakabı ve gerek kendüsi ve gerek pederi ismiyle mi mahlasıyla mı veya hem ismi ve hem de mahlasıyla mı veyahud şöhretiyle mi yâd olunduğı ve kendüsi ve babası beğ midir efendi midir ağa mıdır paşa mıdır ve babası me'mûrînden ise son me'mûriyet ve rütbesi ve değil ise kangı	İsmim Hafız Hasan Hilmi pederimin ismi Ahmed Efendi şöhretimize İmamzade dirler lakin nüfus ceridesinde Hacı Hasan oğlu diye mukayyedir ben ve pederim ismimizle yad olunuruz pederim berhayat değildir maruf bir sülaleye de mensub değiliz

sınıfdandır ve nerelidir ve berhayat mıdır değil midir ve milliyet ve tâbi'yyeti nedir ve ebeveyni cihetden ma'rûf bir sülâleye mensûb mudur	
Mahall ve târîh-i vilâdeti: Sene-i hicriye ve âna müsâdif sene-i mâliyenin mümkün mertebe şühûr ve eyyâmı tasrîh olunarak gösterilmelidir	Sivas'ın Hacı Mehmed mahallesinde Eğriköşe'de iki yüz seksen yedi sene-i hicriyesine müsadif iki yüz seksen altı sene-i rumiyesinde tevellüd itmişim
Kangı memleket ve mekteblerde ve kangı ilm ve fenn ve san'at ve lisânları ne dereceye kadar tahsîl eylediği ve şehâdetnâme ve tasdîknâme ve icâzetnâme alup almadığı ve kangı lisânlarla kitâbet veyahud yalnız tekellüm itdiği beyân olunmalıdır ancak tekellüm ve kitâbetiyle me'lûf ve ma'rûf olmadığı lisânların usûl ve lügâtini âdî bilmeğle o lisânlarla tekellüm ve kitâbet iderim denilmeyüp okudum âşinâyım ve ketb ve resâilden bâ ruhsat-ı resmiye tab' ve neşr	Mukaddime-i ulumı tahsilden sonra Sivas'da mülkiye rüşdiyesine devamla tahsil-i meşrut fennleri bi't-tahsil birinci derecede şehadetname aldım ve ahiren Sivas'da İhsaniye medresesine devamla meşahir-i ulemadan Hacı Halil Efendi'den ulum-ı Arabiye tederrüsiyle meşgul olduktan sonra tekmil-i nesh iderek bir kıt'a icazetname ahzına muvaffak oldum Türkçe tekellüm ve kitabet iderim bir guna telifatım yokdur ve ihtira'at-ı fenniye ve sına'ıyye vesaireye dair bir imtiyazı haiz değilim ve bir me'muriyete dahi intihab idilmedim

olunmuş bir eser ve te'lîfi var ise neye dâir olduğu ve kangı târîhde ve nerede tab' ve neşr olduğu ve ihtirâ'ât-ı fenniye ve sanâ'îyye vesâireye dâir bâ berât-ı âlî bir imtiyâzı hâiz olduğu hâlde kangı fenn ve san'ata dâir kangı şeyi ve nerede ve kangı târîhde ihtirâ' itmişdir ve bir me'mûriyete dâir intihâbnâmesi var ise kangı mahalden virilmişdir ve kangı me'mûriyete dâir ve o me'mûriyetin kaçınıcı sınıfındandır ve târîh ve numrosu nedir gösterilmelidir.	
Hıdmet-i devlete kangı târîhde ve kaç yaşında ve nerede ve muvazzafen mi veyahud mülâzemetle mi dâhil olmuşdur ve ândan sonra sırasıyla ma'âşlı ve ma'âşsız gerek dâimî ve muvakkat ve gerek asâlet ve vekâlet-i me'mûriyet sûretleriyle kangı me'mûriyetlere geçmiştir ve her birinden ne kadar ma'âş veyâ ma'âşa mukâbil	Tensikata kadar hiçbir memuriyetde bulunmadım rütbe ve nişanım yokdur ber mucib-i tensik icra kılınan musabakada ibraz-ı ehliyet iderek üç yüz gurus maaşla Sivas'ın Abadan mahallesinde vaki ibtidâî muallim-i evvelliğine bi't-ta'yîn 1 Şubat sene 325 tarihinde işe mübaşeret eyledim elyevm ifa-yı hüsn-i hıdmet itmekdeyim

veyahud fevka'l-âde
 harcırâh ve yevmiye ve
 ücret-i maktu'a ve gayr-ı
 maktû'a ve âidât-ı sâire
 almışdır ve mu'ayyenâtınca
 dâimî ve muvakkat ne kadar
 zamâyim ve tenzîlât vukû'
 bulmuşdur ve her bir hıdmet
 ve me'mûriyetde kangı
 târîhde işine mübâşeret
 itmiş ve ma'âşını istîfâya
 başlamış ve kangı târîhde iş
 başından ayrılup kangı
 târîhe kadar ve ne mikdâr
 ma'âş almışdır ve keزالik
 sırasıyla kangı rütbe ve
 nişânlara ve ne sebeblerle
 nâil olmuşdur ve hıdmet-i
 devlete dühûlünden
 tercüme-i hâlini tanzîm
 eylediği târîhe kadar ba'zen
 açıkda kalmış mıdır ve
 müddet-i ma'zûliyeti ne
 mikdâr imtidâd itmiş ve o
 müddetde ma'zûliyet ma'âşı
 almış mıdır almış ise
 mikdârı nedir ve ecnebî
 nişânı hâmil olanlar nerede
 ve ne sebeble kangı devletin
 kangı nişânını almışdır ve
 bunun kabûl ve ta'lîki

hakkında kangı tarihte irade-i seniyye-i hazret-i pâdişâhî şeref-müte‘allik buyrulmuşdur ve hıdmet-i devletde bulunmadığı esnâda hıdemât-ı husûsiyede bulunmuş ise nerede ve kimin hıdmetinde ve ne kadar müddet bulunmuşdur ve ândan ne sebeble ayrılmıştır ve hıdemât-ı husûsiyede bulunmamış ise o müddeti kangı mahalde imrâr eylemiştir buraları sene-i hicriye ve âna müsâdif sene-i mâliye târîhlerinin mümkün mertebe şuhûr ve eyyâmı tasrîhiyle tahrîr olunmalıdır şâtasrîhiyle tahrîr olunmalıdır şâyed sâhib-i tercümenin işbu târîhler tamamıyla mazbûtî değil ise takrîben filan senenin filan ayının evâil veya evâsıt veya evâhirinde ibâresiyle iktifâ kılınır bunlara dair yedinde evrâk-ı müsbite-i resmiye olup olmadığı ve var ise neden ibâret idüğü tasrîh olunmalıdır.

Hıdmet-i devlete dühûlünden varakası târîhine kadar arada infisâli vukû‘ bulmuş ise esbâb-ı hakîkiyesi ve bir zann ve şübhe ve şikâyet üzerine işden el çekdirilmiş ise ne sebebe mebnî ve ne târîhde el çekdirilmişdir ve netîcesi ne olmuştur ve tekrâr işe mübâeret idenler ne müddet sonra ve ne târîhde me’mûriyetine ircâ‘ idilmişdir ve aradaki eyyâm ma‘âşî nasıl tesviye olunmuştur ve taht-ı muhâkemeye alınmış ise töhmetsi veya berâetinden ne hükme netice virmiştir ve cezâ görmüş müdür ve yedinde berâet zimmet evrâkı var mıdır	Lehü’l-hamd şimdiye kadar hakkımda hiçbir guna şikayet vukubulmayup cünha ve cinayetle itham olunmadım maru’l-arz şehadetname ve icazetname hülasası ve tezkere-i Osmaniye suret-i musaddakaları rabten takdim kılınmış olmağla ol babda... Fi gurre-i Muharrem sene 1330 ve fi 8 Kanun-ı evvel sene 327 Hacı Mehmed mahallesinden Hacı Hasanzade ed-dâ‘î İşbu tercüme-i hal varakası usulüne muvafık olmağla taraf-ı daiyanemden tasdik kılındı Fi 8 minhü Sivas naibi ed-da‘î (mühür)
İhtâr Tercüme-i hal varakaları bâlâdaki suâllere nazaran tanzîm ve cevâb hânelerine terkîm olundukdan sonra zîrine beş guruşluk bir pul yapışdırılup tanzîm olunduğı sene ve ay ve günün hicrî ve	

mâlî târîhleri ve kangı mahalde yazıldığıının ve müstahdem bulunduğu esnâda ise me'mûriyet-i hâziresi ve ma'zûl ise son me'mûriyeti tasrîhiyle imzâsı vaz' olunduktan sonra mühr-i zâtî ile temhîr olunur vukû'ât-ı mezkûrenin muahharan tashîhi istid'âsına ve isti'lâmlarla izâ'a-i vakte ve sâhiblerinin dahi intizârlarına hâcet kalmamak için kemâl-i dikkat ve ihtimâm ile ve mümkün ise kendü hatt-ı destiyle yazılması ve zahr-ı varakada envâ'ı ta'dâd olunan evrâk-ı müsbitenin musaddak sûretlerinin veyâhûd yine i'âde olunmak üzere asıllarının işbu varakaya rabt olunması lâzım gelür	
Mülâhazât	

6

Bâ irâde-i seniyye-i hazret-i pâdişâhî mer'ıyyü'l-icrâ olan mâtde-i nizâmiyedir

Tercüme-i hâllerini i'tâda bilâ mâni' tekâsül idenler ve tercüme-i hâline hilâf-ı vâki' bir şey derc iden yahud her ne sebebe mebnî olursa olsun evvelki me'mûriyetini ketm eyleyen olup da inde't-tahkîk tebeyyün eyleser böyle bir hâli tecvîz ve ihtiyâr eylediği ve hakîkati neden ibâret idüğü sûret-i mahsûsada tahrîr ve tasrîh olur

İhtâr

Tercüme-i hâller hukûk-ı müşterekeyi ya'ni bir taraftan devletin ve diğer cihetden bendegânın hukûkunu mutazammın olduğundan sâhib-i tercümenin hıdmet-i devlete dühûlünden varakası târîhine değin ne kadar hıdmet ve me'mûriyetlerde bulunmuş ise bunların kâffesini vâkı'a mutâbık olarak müteselsilen göstermesi nizâmı iktizâsından olup sahib-i tercümenin bunu yalnız kendi hukûk-ı şahsiyesinden ibâretdir za'mıyla velev bir gûne sû-i niyetden münba's olmasun ba'zı me'mûriyet ve hıdmet veya ma'aşlarını vesair cihetlerini göstermemesi aslâ ve kat'â câiz değildir ve bu kâ'ideye ittibâ' itmeyen me'mûrîn ve ketebe ve müstahdimîn sâire haklarında bâlâda muharrer mâtde-i nizâmiye hükmünce sicilât-ı umûmiye ve husûsiyede mukayyed olan tercüme-i hâllerine şerh virilür.

Tercüme-i hâl varakaları mündericâtının isbâtı için sâhibleri tarafından rabt ve ibrazı meşrût olan evrâkın envâ'ı ber vech-i âtî ta'dâd olunur

Tercüme-i hâl varakalarında muharrer birinci ve ikinci suâllerin cevâbı için: Sâhib-i tercümenin tezkere-i Osmâniyesi ve mensûb olduğu silsileyi irâe ider evrâk-ı mevsûka üçüncü suâlin cevâbı için: Devlet-i aliyye ma'ârif nezâretinin taht-ı tasdîkinde bulunan mekâtib şehâdetnâme ve tasdîknâmeleriyle dâris-ı âmm ulyâ-yı kirâm icâzetnâmeleri ve hâricen memâlik-i mütemedinne mekteblerinin o devlet ma'ârif nezâretince musaddak şehâdetnâme ve tasdîknâmeleri ve ma'ârif nezâretiyle vilâyât-ı şâhâne ma'ârif me'mûrları tarafından virilen resmî ruhsatnâmeler ve te'lîf ve neşr olunan ketb ve resâilin birer nüshası ve ihtirâ'ât-ı fenniye ve sinâ'iyye imtiyâz berâtları ve me'mûriyet intihâbnâmeleri dördüncü ve beşinci suâllerin cevâbı için: Muharrerât ve mezâbit ve i'lâmât-ı resmiye ve ruûs ve ferâmîn-i hümayûn ve berevât-ı âliye ve evrâk-ı mevsûka-i saire veyahud bir makâm-ı resmîden musaddak olmak ve aslındaki mühür ve imzâ ve tarih ve numrolarıyla beraber kaffe-i mündericâtına harfîyen mutabık bulunmak üzere suretleri ibraz olunmak ve işbu

evrak-ı müsbitede ma‘aşlı ve ma‘aşsız ve asâlet ve kefâlet ve dâimî ve muvakkat ve ilâve-i me’mûriyet sûretiyle ne gibi hıdmet ve me’mûriyetlerde kangı târîhden kangı târihe kadar istihdâm olundığı ve mikdar-ı ma‘aş ve âidâtı ve keyfiyet-i infisâl ve berâetini temâmen musarrah bulunmak meşrûtdur

İhtâr

Bir me’murdan bir daire veya vilayetce bir kere tercüme-i hal varakası ahz ve ale’l-usûl sicil-i ahval daire-i umûmiyesine irsal ile tescil olunduktan sonra gerek oraca ve gerek ahar daire veya vilayetce diğer tercüme-i hal varakası ahz ve tescil asla caiz değildir ancak bu kere tercüme-i hal varakası virmiş olan zevatın varakası şayed bir tarafda kalupda sicil-i ahval daire-i umumiyesine vasıl olmamış ve sicilat-ı umumiye ve hususiyeye geçmemiş olur ise sahibi nezdinde nüsha-i saniyesi bulunduğu halde ânın ve olmadığı takdirde tekrar bir tercüme-i hal varakasının ahz ve tescili ve ashabının da i’tâ ve takdim itmeleri vazife-i asliye ve umur-ı zaruriyeden ise de sahib-i tercümenin mukaddema kangı tarih ve memuriyetde ve kaç defa tercüme-i hal varakası i’ta eylediğini ve nerede ve ne vasıta ile virdiğini ahiren tanzim eylediği varakasına işaret eylemesi muktezîdir.

Tercüme-i hal evrakına kaffe-i vuku‘atın tarihleri ibareten Arabî ve yanlarına kavis içinde rakamen rûmi olarak yazılup mümkün olduğu halde tarihler günü gününe tasrih idilür ve mümkün olamadığı takdirde bi’t-tab‘ takrîben yazılır.

10. 2385 MAHMUD EFENDİ

1

Hind'in zevci Zeyd ahar diyarda iken birkaç kimseler gelüp Zeyd fevt oldu diyü ihbar eyleseler Hind inanıcak ba'de inkizaü'l-iddet nefsinin ahara tezvice kadire olur mu el-cevab olur

S1: İşbu naklin ibaresi nahv-i Arabi kaidesince harekelenecektir

S2: Nakl-i mezkur tercüme olunacaktır

S3: Tercümede bulunan Hind inanıcak kaydı vuku'î midir ihtirâzî midir

S4: Yine suret-i meselede kable'l-inkizaü'l-iddet nefsinin tezvice kadire olur mu olmaz mı

S5: İddet kaç kısımdır ve müddetleri nedir

S6: Suret-i fetva işbu naklin neresinden alınmıştır

S7: Nikah şer‘an neye derler

S8: Nikahın rükn ve şartları nedir

S9: Nikah-ı fuzûlî caiz midir

S10:

Zeyd

Zevce	bintîn	Uhtlehuma	Umm liebeveyn	Umm li-eb
Hind	Saniye	Fatıma	Hüseyin	Hasan
	Rukiyye			

S11: Fetva-yı mezkura muvafık bir i‘lam-ı şer‘i tanzim olunacaktır

C1: Harekeledim

C2: Bir kadına mevsuku’l-kelam olan kimseler haber virse ki gaib olan zevcin vefat itdi veyahud seni talak-ı selase ile tatlik itdi diyü mezbure nefsinin iddet-i munkaziye olıcak nefsinin zevc-i ahar tezvic ider

C3: Kayd vuku‘dur

C4: Kable’l-inkiza ve’l-iddet nefsinin ahar tezvice kadire olmaz

C5: İki kısımdır zevc vefat iderse dört ay on gündür zevc ve talak virirse üç aydır

C6: O talakha-i selase kelimelerinden ma‘ada umum ibaddan alınmıştır

C7: Bi’r-rıza icab-ı kabul ile akd-i rub‘ını zevce zevcin mülk olmasıdır

C8: Rükn icab-ı kabuldür şartı akil ve baliğ ve sima‘dır

C9: Nikah-ı fuzulî caiz değildir

C10:

Sümün	sülüsan		tı	tı
	Zeyd			
Zevce	Bintin	Uhtlehuma	Umm liebeveyn	Umm li-eb
Hind	Saniye 16 Rukiyye	Fatıma	Hüseyin	Hasan
3	8	8	5	

C11: Medine-i Sivas mahallatından Küçükminare mahallesi ahalisinden iken bundan akdem ahar-ı diyarda bulunup da vefat iden İmam oğlu İbrahim Ağa'nın zevcesi ve zatı mahalle-i merkume ahalilerinden Karabeğoglu Ahmed ibni Mehmed bin Abdullah ve Hacı Ali oğlu Mustafa ibni Bekir bin Ahmed tarifleriyle mu'arrefe olan işbu ba'is-i i'lam Hind binti Abdullah nam kadın medine-i merkume mahkeme-i şer'ıyyesinde müteveffa-yı merkumun er karındaşı Halil Ağa ibni Ahmed Ağa muvacehesinde dava ve takrir-i kelim idüp zevcim bulunan İmam oğlu İbrahim Ağa diyar-ı aharda iken bundan beş ay mukaddem vefat itdiğini mevsuku'l-kelim olan kimesnelerden haber aldım ve iddetim münkaziyye olup şimdi nefsimi zevc-i ahar tezvic ideceğim merkum Halil Ağa

2

tarafından müdahale olunmakda olunduğundan sual olunup müdahalesinin men'ine tenbih olunmak matlubumdur diyü dava itdikde müdde'a-i aleyh merkum Halil Ağa dahi cevabında ber vech-i muharrer biraderi İbrahim Ağa vefatını külliye inkar itmeğle mezbure ber vech-i muharrer müdde'asına muvafık beyyine lede'l-havale şahidleri olarak zabt davası zeyline esamilerini tahrir ve temhir itmiş olduğu iki nefer kesandan mu'arrefan merkuman Ahmed ve Mustafa ağalar li ecli's-şehade meclis-i şer'a hazıran olup istişhad olundukda fi'l-hakika müdde'ıyye-i mezburenin zevci İmam İbrahim Ağa ibni Ahmed Ağa Diyarbekir merkezinde Ali Beğ oğlu hanında bundan beş mah mukaddem vefat itdi biz bu hususa bu vech üzre şahidiz ve şehadet

dahi ideriz diyü her biri müttelikü'l-lafz ve'l-ma'na bi'l-muvacehe ber nehc-i şer'î eda-yı şehadet-i şer'îyye idüp şahidan-ı merkumanın mensub oldukları marru'z-zikr Küçükminare mahallesi imamı Abdullah Efendi ibni Osman Efendi ve Muhtar İbrahim oğlu Ahmed Ağa ibni Mehmed nam kimesnelerden evvelen ba varaka-i mesture sırren ve ba'dehu mahalle-i merkume ahalilerinden Mehmed oğlu Ahmed ibni Mahmud bin Abdullah ve Kara Ahmed oğlu Hasan ibni Hüseyin bin Abdullah nam kimesnelerden dahi alenen lede't-tezkiye udul ve makbulu's-şehade oldukları iş'ar ve ihbar ve tasdik olunmağın mucebince ba'de'l-hükm merkum Halil Ağa'nın mezbure Hind'e müdahale-i vakı'asının men'ine tenbih olunduğu tescil ve medine-i merkume mahkeme-i şer'îyyesinden i'lam olundu fi'l-yevmü't-tasi' min şehr-i Saferü'l-hayr lisene tis'a ve işrîn ve selase-mie ve elf

İşbu evrak imtihanımı imza ve temhir eyledim

Fi 29 Şubat sene 326

Sivas'ın Keçibole mahallesinden Ramazan oğlu Mahmud

Fi 26 Kanun-ı sani sene minhü

İşbu varaka-i imtihaniye ile i'lam-ı şer'î muma ileyh Mahmud Efendi tarafından huzurumuzda tanzim olunduğı tasdik kılındı

Fi 26 Kanun-ı sani sene 1326

Menşurlı nahiyesine tayinini tâlibdir

Neticesi itibariyle kabul olunabilir

3

Merkez vilayet eytam müdirliğinde bulunduğundan bahisle müddet-i istihdamını mübeyyin mazbata i'tasını ba arz-ı hal istid'a iden Sivas merkez eytam müdir-i sabıkı Mahmud Efendi'nin fi 1 Temmuz sene 321 tarihinden fi 8 Teşrin-i sani sene 325 tarihine kadar mezkur müdirlikde bulunarak bir güne zimmet ve ilişiğı olmadığı

mezkur arz-ı hal üzerine mahkeme-i şer'iyeden yazılan fi 31 Kanun-ı sani sene 326 tarihli derkenar mündericatından anlaşılmış olmağla işbu mazbata bi't-tanzim ita kılındı

Fi 20 Şubat sene 326

Ma'zeret-i meşru'asına mebni isti'fa itmiş olan Yenihan eytam müdiri Mahmud Efendi'nin fi 25 Teşrin-i sani sene 325 tarihinde işe mübaşeret ve fi 23 Temmuz sene 326 tarihinde infikak iderek devam iden yedi mah yiğirmi sekiz gün müddet me'muriyetinde şehri üç yüz gurusu hesabıyla iki bin dört yüz on dokuz gurusu yiğirmi beş pare ma'âş alarak bundan ilk nisf maaşıyla mazuliyet müteka'idîn aidatı iki yüz elli sekiz buçuk gurusu sanduğa terk iderek beriyyü'z-zimme bulunduğu mal kaleminden ifade kılınmış muma ileyh hüsn-i hal ashabından bulunmuş olmağla işbu mazbata bi't-tanzim yedine virildi

Fi 19 Şubat sene 326

4

Devlet-i aliyye-i Osmâniye tezkeresidir

İsm ve şöhreti	Pederi ismiyle mahal-i ikâmeti	Vâlidesi ismiyle mahal-i ikâmeti	Târîh-i mahal-i vilâdeti	Millet i	San'at ve sıfat ve hizmet ve ashâb-ı salâhiyeti	Müte'ehhi l ve zevcesi müte'addi olup olmadığı	Derecât-ı ve sınıf-ı askeriyesi
Ramazan oğlu	Ahmed	Müteveffiy	287	İslam	Mahalle	Bir zevcesi	Redif

Mahmu d Efendi	Yıldızıl i	e Hesna Menşurlı	rûmî Yıldızıl i		imamı	vardır	
-------------------	---------------	---------------------	-----------------------	--	-------	--------	--

Eşkâli				Sicil-i Nüfûsa Kayd Olunan Mahalli					
Bo y	Gö z	Sîmâ	Alâmet -i fârîka	Vilâyet i	Kazâs ı	Mahalle ve karyesi	Zokağı	Mesken numros u	Nev'-i meske n
Ort a	Ela	Esme r	Tam	Sivas	Sivas	Keçibol e	Çıkma z	67	Hane

Balada ism ve şöhrat ve hal ve sıfatı muharrer olan Mahmud Efendi bin Ahmed Devlet-i aliyye'nin tabiiyetini haiz olup ol suretle ceride-i nüfusda mukayyed olduğunu müş'ir işbu tezkere ita kılındı

Fi 13 Teşrin-i evvel sene 320

Mustafa İbrahim

Sivas vilayeti nüfus nezareti

Nezaret-i umur-ı dahiliye

Fi 1 Mart sene 327

İşbu suretler asıllarına mutabık olduğu tasdik kılınmıştır

5

Kıymeti 10 guruşdur

Sicil-i ahvâl: Sınûf-ı me'mûrîn ve müstahdimîn-i devlet-i aliyyenin asıl tercüme-i ahvâl-i zâtiyeleriyle sâir vukû'ât-ı mütenevvi'a-i resmîyelerinin müteselsilen kayd ve tahrîr ve zabt ve tesciline mahsûs olmak ve me'mûrîn ve ketebe ve müstahdimîn-i sâire haklarında intihâbât ve terakkiyât ile mükâfât ve mücâzât vesâir her nev' mu'âmelât ve icrââtta ma'mûlun bih tutulmak üzere vaz' ve te'sîs buyrulmuşdur

Suâl	Cevab
Sâhib-i tercümenin kendüsiyle pederinin ismi ve mahlas ve şöhreti ve lakabı ve gerek kendüsi ve gerek pederi ismiyle mi mahlasıyla mı veya hem ismi ve hem de mahlasıyla mı veyahud şöhretiyle mi yâd olunduğı ve kendüsi ve babası beğ midir efendi midir ağa mıdır paşa mıdır ve babası me'mûrînden ise son me'mûriyet ve rütbesi ve değil ise kangı sınıfdandır ve nerelidir ve berhayat mıdır değil midir ve milliyet ve tâbi'iyeti nedir ve ebeveyni cihetden ma'rûf bir sülâleye mensûb mudur	İsmim Mahmud mahlasım Hamdi pederim ismi Ahmed şöhretim Ramazanoğlu dirler kendi ismimle yad olunmakdayım kendim efendi pederim ağadır pederim an asl Sivas sancağına tabi Yıldızili kazasının Sarıkaya karyesinden olup ahiren Sivas'ın Keçibole mahallesinde 67 numrolı hanede mutavattın ve tuzcu esnaflığı ile meşgul ve ber hayatdır bir gûne rutbe ve nişanı haiz değildir islam milletinden ve tebe'a-i Devlet-i aliyye-i Osmaniyedenim ve maruf bir sülaleye mensub değilim
Mahall ve târîh-i vilâdeti: Sene-i hicriye ve âna müsâdif sene-i mâliyenin mümkün mertebe şühûr ve	Bin iki yüz seksen sekiz sene-i hicriyesi Zi'l-hicce'sinin yigirmi altıncı gününe müsâdif fi 20 Mart sene 1287 tarihinde Sarıkaya karyesinde tevellüd

eyyâmı tasrîh olunarak gösterilmelidir	itmişim
Kangı memleket ve mekteplerde ve kangı ilm ve fenn ve san‘at ve lisânları ne dereceye kadar tahsîl eylediği ve şehâdetnâme ve tasdîknâme ve icâzetnâme alup almadığı ve kangı lisânlarla kitâbet veyahud yalnız tekellüm itdiği beyân olunmalıdır ancak tekellüm ve kitâbetiyle me’lûf ve ma’rûf olmadığı lisânların usûl ve lügâtini âdî bilmeğle o lisânlarla tekellüm ve kitâbet iderim denilmeyüp okudum âşinâyım ve ketb ve resâilden bâ ruhsat-ı resmiye tab‘ ve neşr olunmuş bir eser ve te’lîfi var ise neye dâir olduğu ve kangı târîhde ve nerede tab‘ ve neşr olduğu ve ihtirâ‘ât-ı fenniye ve sanâ‘iyye vesâireye dâir bâ berât-ı âlî bir imtiyâzı hâiz olduğu hâlde kangı fenn ve san‘ata dâir kangı şeyi ve nerede ve kangı târîhde ihtirâ‘ itmişdir ve bir me’mûriyete dâir	Sabavetimde Sarıkaya karyesi sıbyan mektebinde Kur’an-ı Kerim tecvid ilm-i hal okuduktan sonra üç yüz bir sene-i hicriyesi Zi’l-ka‘de’sinin yigirmi dördüncü gününe müsadif fi 1 Eylül sene 1300 tarihinde Sivas’da Şifaiyye medresesine bi’d-duhul on iki sene devamla tasdikata kadar okudum ve üç yüz on dört sene-i hicriyesi Şevval-i şerif’in yedinci gününe müsadif fi 10 Mart sene 1312 tarihinde yine Sivas’da İhsaniye medresesine nakl ve on sene de oraya devamla ulum-ı Arabiyyeden tekml-i nesh idüp üç yüz yigirmi dört sene-i hicriyesi Şevval-i şerif’in on birinci gününe müsadif fi 14 Teşrin-i sani sene 1322 tarihinde icazet almaklığa muvaffak oldum Türkçe ve Arabca tekellüm ve kitabet iderim başka bir gûna telifat ve ihtira‘atım ve bir me’muriyete intihabnamem yokdur

intihâbnâmesi var ise kangı mahalden virilmiştir ve kangı me'mûriyete dâir ve o me'mûriyetin kaçınıcı sınıfındandır ve târîh ve numrosu nedir gösterilmelidir.	
Hıdmet-i devlete kangı târîhde ve kaç yaşında ve nerede ve muvazzafen mi veyahud mülâzemetle mi dâhil olmuştur ve ândan sonra sırasıyla ma'âşlı ve ma'âşsız gerek dâimî ve muvakkat ve gerek asâlet ve vekâlet-i me'mûriyet sûretleriyle kangı me'mûriyetlere geçmiştir ve her birinden ne kadar ma'âş veya ma'âşa mukâbil veyahud fevka'l-âde harcırâh ve yevmiye ve ücret-i maktu'a ve gayr-ı maktû'a ve âidât-ı sâire almıştır ve mu'ayyenâtınca dâimî ve muvakkat ne kadar zamâyim ve tenzîlât vukû' bulmuştur ve her bir hıdmet ve me'mûriyetde kangı târîhde işine mübâşeret itmiş ve ma'âşını istîfâya	Bin üç yüz yigirmi üç sene-i hicriyesi Cemaziye'l-evvel'in on birinci gününe müsadif fi 1 Temmuz sene 1321 tarihinde otuz dört yaşında olduğum halde Sivas merkez eytam müdirliğine aidatla ta'yîn ve ifa-yı hıdmet itmekde iken bu kere icra kılınan tensikatda bin üç yüz yigirmi yedi sene-i hicriyesi Zilka'de'sinin sekizinci gününe müsadif fi 8 Teşrin-i sani sene 1325 tarihinde Sivas sancağına tabi Yenihan kazası eytam müdirliğine üç yüz gurus maaşla ta'yîn ve mah-ı mezkurun yigirmi beşinci günü işe mübaşeret iderek yedi mah yigirmi sekiz gün ifa-yı hıdmetle 2419 gurus yigirmi beş pare maaşla ve merkez vilayet eytam müdirliğinden dahi cem'an 7590 gurus aidat aldım ve zuhur iden mazeret-i meşru'amdan dolayı bin üç yüz yigirmi sekiz sene-i hicriyesi Şa'ban-ı şerif'in birinci gününe müsadif fi 23 Temmuz sene 1326 tarihinde isti'fa iderek elyevm açıkda bulunuyorum

başlamış ve kangı târîhde iş başından ayrılup kangı târîhe kadar ve ne mikdâr ma'âş almışdır ve keزالik sırasıyla kangı rütbe ve nişânlara ve ne sebeblerle nâil olmuşdur ve hıdmet-i devlete dühûlünden tercüme-i hâlini tanzîm eylediği târîhe kadar ba'zen açıkda kalmış mıdır ve müddet-i ma'zûliyeti ne mikdâr imtidâd itmiş ve o müddetde ma'zûliyet ma'âşı almış mıdır almış ise mikdârı nedir ve ecnebî nişânı hâmil olanlar nerede ve ne sebeble kangı devletin kangı nişânını almışdır ve bunun kabûl ve ta'lîki hakkında kangı tarihde irade-i seniyye-i hazret-i pâdişâhî şeref-müte'allik buyrulmuşdur ve hıdmet-i devletde bulunmadığı esnâda hıdemât-ı husûsiyede bulunmuş ise nerede ve kimin hıdmetinde ve ne kadar müddet bulunmuşdur ve ândan ne sebeble ayrılmışdır ve

hıdemât-ı husûsiyede bulunmamış ise o müddeti kangı mahalde imrâr eylemişdir buraları sene-i hicriye ve âna müsâdif sene-i mâliye târîhlerinin mümkün mertebe şuhûr ve eyyâmı tasrîhiyle tahrîr olunmalıdır şâtasrîhiyle tahrîr olunmalıdır şâyed sâhib-i tercümenin işbu târîhler tamamıyla mazbûtî değil ise takrîben filan senenin filan ayının evâil veya evâsıt veya evâhirinde ibâresiyle iktifâ kılınır bunlara dair yedinde evrâk-ı müsbite-i resmiye olup olmadığı ve var ise neden ibâret idüğü tasrîh olunmalıdır.	
Hıdmet-i devlete dühûlünden varakası târîhine kadar arada infisâli vukû‘ bulmuş ise esbâb-ı hakîkiyesi ve bir zann ve şübhe ve şikâyet üzerine işden el çekdirilmiş ise ne sebebe mebnî ve ne târîhde el çekdirilmiştir ve netîcesi ne olmuştur ve tekrâr işe	Lehü’l-hamd bulunduğum memuriyetlerde infisalim vuku‘bulmadığı gibi hakkımda şikâyet de vaki olmamıştır taht-ı muhakemeye de alınmadım balada maruz memuriyetlere aid berat mazbatalarıyla icazetname ve tezkere-i Osmaniyem suret-i musaddakaları merbuten takdim kılınmıştır ol babda ferman Fi 13 Rebiü’l-evvel sene 1329 ve fi 1 Mart sene 327

mübâeret idenler ne müddet sonra ve ne târîhde me'mûriyetine ircâ' edilmiştir ve aradaki eyyâm ma'âşî nasıl tesviye olunmuştur ve taht-ı muhâkemeye alınmış ise töhmet veya berâetinden ne hükme netice virmiştir ve cezâ görmüş müdür ve yedinde berâet zimmet evrâkı var mıdır İhtâr Tercüme-i hal varakaları bâlâdaki suâllere nazaran tanzîm ve cevâb hânelerine terkîm olunduktan sonra zîrine beş guruşluk bir pul yapışdırılıp tanzîm olunduğu sene ve ay ve günün hicrî ve mâlî târîhleri ve kangı mahalde yazıldığıнын ve müstahdem bulunduğu esnâda ise me'mûriyet-i hâziresi ve ma'zûl ise son me'mûriyeti tasrîhiyle imzâsı vaz' olunduktan sonra mühr-i zâtî ile temhîr olunur vukû'ât-ı mezkûrenin muahharan	Yenihan eytam müdir-i sabıkı İşbu tercüme-i hal varakası taraf-ı da'ıyanemden tasdik kılınmıştır Fi 1 minhü
--	--

tashîhi istid'âsına ve isti'lâmlarla izâ'a-i vakte ve sâhiblerinin dahi intizârlarına hâcet kalmamak için kemâl-i dikkat ve ihtimâm ile ve mümkün ise kendü hatt-ı destiyle yazılması ve zahr-ı varakada envâ'ı ta'dâd olunan evrâk-ı müsbitenin musaddak sûretlerinin veyâhûd yine i'âde olunmak üzere asıllarının işbu varakaya rabt olunması lâzım gelür	
Mülâhazât	

6

Bâ irâde-i seniyye-i hazret-i pâdişâhî mer'ıyyü'l-icrâ olan mâtde-i nizâmiyedir

Tercüme-i hâllerini i'tâda bilâ mâni' tekâsül idenler ve tercüme-i hâline hilâf-ı vâki' bir şey derc iden yahud her ne sebebe mebnî olursa olsun evvelki me'mûriyetini ketm eyleyen olup da inde't-tahkîk tebeyyün eylerse böyle bir hâli tecvîz ve ihtiyâr eylediği ve hakîkati neden ibâret idüğü sûret-i mahsûsada tahrîr ve tasrîh olur

İhtâr

Tercüme-i hâller hukûk-ı müşterekeyi ya'ni bir taraftan devletin ve diğer cihetden bendegânın hukûkunu mutazammın olduğundan sâhib-i tercümenin hıdmet-i devlete dühûlünden varakası târîhine değin ne kadar hıdmet ve me'mûriyetlerde bulunmuş ise bunların kâffesini vâkı'a mutâbık olarak müteselsilen göstermesi nizâmı

iktizâsından olup sahib-i tercümenin bunu yalnız kendi hukûk-ı şahsiyesinden ibâretidir za'mıyla velev bir gûne sû-i niyetden münba's olmasun ba'zı me'mûriyet ve hıdmet veya ma'aşlarını vesair cihetlerini göstermemesi aslâ ve kat'â câiz değildir ve bu kâ'ideye ittibâ' itmeyen me'mûrîn ve ketebe ve müstahdimîn sâire haklarında bâlâda muharrer mâtde-i nizâmiye hükmünce sicilât-ı umûmiye ve husûsiyede mukayyed olan tercüme-i hâllerine şerh virilür.

Tercüme-i hâl varakaları mündericâtının isbâtı için sâhibleri tarafından rabt ve ibrâzı meşrût olan evrâkın envâ'ı ber vech-i âtî ta'dâd olunur

Tercüme-i hâl varakalarında muharrer birinci ve ikinci suâllerin cevâbı için: Sâhib-i tercümenin tezkere-i Osmâniyesi ve mensûb olduğu silsileyi irâe ider evrâk-ı mevsûka üçüncü suâlin cevâbı için: Devlet-i aliyye ma'ârif nezâretinin taht-ı tasdîkinde bulunan mekâtib şehâdetnâme ve tasdîknâmeleriyle dâim ulyâ-yı kirâm icâzetnâmeleri ve hâricen memâlik-i mütamedinne mekteblerinin o devlet ma'ârif nezâretince musaddak şehâdetnâme ve tasdîknâmeleri ve ma'ârif nezâretiyle vilâyât-ı şâhâne ma'ârif me'mûrları tarafından virilen resmî ruhsatnâmeler ve te'lîf ve neşr olunan ketb ve resâilin birer nüshası ve ihtirâ'ât-ı fenniye ve sînâ'iyye imtiyâz berâtları ve me'mûriyet intihâbnâmeleri dördüncü ve beşinci suâllerin cevâbı için: Muharrerât ve mezâbit ve i'lâmât-ı resmiye ve ruûs ve ferâmîn-i hümayûn ve berevât-ı âliye ve evrâk-ı mevsûka-i saire veyahud bir makâm-ı resmîden musaddak olmak ve aslındaki mühür ve imzâ ve tarih ve numrolarıyla beraber kaffe-i mündericâtına harfîyen mutabık bulunmak üzere suretleri ibraz olunmak ve işbu evrak-ı müsbitede ma'aşlı ve ma'aşsız ve asâlet ve kefâlet ve dâimî ve muvakkat ve ilâve-i me'mûriyet sûretiyle ne gibi hıdmet ve me'mûriyetlerde kangı târihden kangı târihe kadar istihdâm olunduğı ve mikdar-ı ma'aş ve âidâtı ve keyfiyet-i infisâl ve berâetini temâmen musarrah bulunmak meşrûtdur

İhtâr

Bir me'murdan bir daire veya vilayetce bir kere tercüme-i hal varakası ahz ve ale'l-usûl sicil-i ahval daire-i umûmiyesine irsal ile tescil olunduktan sonra gerek oraca ve gerek ahar daire veya vilayetce diğer tercüme-i hal varakası ahz ve tescil asla caiz değildir ancak bu kere tercüme-i hal varakası virmiş olan zevatın varakası şayed bir

tarafda kalupda sicil-i ahval daire-i umumiyesine vasıl olmamış ve sicilat-ı umumiye ve hususiyeye geçmemiş olur ise sahibi nezdinde nüsha-i saniyesi bulunduğu halde ânın ve olmadığı takdirde tekrar bir tercüme-i hal varakasının ahz ve tescili ve ashabının da i'tâ ve takdim itmeleri vazife-i asliye ve umur-ı zaruriyeden ise de sahib-i tercümenin mukaddema kangı tarih ve memuriyetde ve kaç defa tercüme-i hal varakası i'ta eylediğini ve nerede ve ne vasıta ile virdiğini ahiren tanzim eylediği varakasına işaret eylemesi muktezîdir.

Tercüme-i hal evrakına kaffe-i vuku'atın tarihleri ibareten Arabî ve yanlarına kavis içinde rakamen rûmi olarak yazılup mümkün olduğu halde tarihler günü gününe tasrih idilür ve mümkün olamadığı takdirde bi't-tab' takrîben yazılır.

11. 2406 MEHMED EFENDİ

1

Numro 67

Huzur-ı mu'alla-yı cenab-ı meşihat-penahiye

Ma'rûz-ı dâ'î-i kemîneleridir

Fi 17 Nisan sene 326 tarihli telgrafname-i âlî-i meşihat-penâhilerinde emr ve irade buyrulan tercüme-i hal varakası olarak Sonisa nahiyesi müderrisi Mehmed Efendi'nin tercüme-i hal varakasıyla evrak-ı müsbitesi ma'an ve musaddakan arz ve takdim kılındığı ma'ruzdur ol babda emr ü irade hazret-i veliyyü'l-emrindir

Fi 20 Cemaziye'l-ahir sene 328 ve fi 14 Haziran sene 326

Ed-Da‘i naib-i kaza-i Erba‘a (mühür)

2

Kıymeti 10 guruşdur

Sicil-i ahvâl: Sınûf-ı me‘mûrîn ve müstahdimîn-i devlet-i aliyyenin asıl tercüme-i ahvâl-i zâtiyeleriyle sâir vukû‘ât-ı mütenevvi‘a-i resmîyelerinin müteselsilen kayd ve tahrîr ve zabt ve tescîline mahsûs olmak ve me‘mûrîn ve ketebe ve müstahdimîn-i sâire haklarında intihâbât ve terakkiyât ile mükâfât ve mücâzât vesâir her nev‘ mu‘âmelât ve icrââtta ma‘mûlun bih tutulmak üzere vaz‘ ve te’sîs buyrulmuştur

Suâl	Cevab
Sâhib-i tercümenin kendüsiyle pederinin ismi ve mahlas ve şöhreti ve lakabı ve gerek kendüsi ve gerek pederi ismiyle mi mahlasıyla mı veya hem ismi ve hem de mahlasıyla mı veyahud şöhretiyle mi yâd olunduğı ve kendüsi ve babası beğ midir efendi midir ağa mıdır paşa mıdır ve babası me‘mûrînden ise son me‘mûriyet ve rütbesi ve değil ise kangı sınıfdandır ve nerelidir ve berhayat mıdır değil midir ve milliyet ve tâbi‘iyyeti nedir ve ebeveyni cihetden	İsmim Mehmed pederimin ismi Emin Efendi’dir ismimle yad olunuyorum pederim doksan üç tarihinde Sonisa’da vefat itmiştir şöhretimize Haşroğlı dimeğle marufdur

ma'rûf bir sülâleye mensûb mudur	
Mahall ve târîh-i vilâdeti: Sene-i hicriye ve âna müsâdif sene-i mâliyenin mümkün mertebe şühûr ve eyyâmı tasrîh olunarak gösterilmelidir	Bin iki yüz seksen dokuz sene-i hicriyesi Ramazan-ı şerif'inin on ikinci gününe müsadif fi 15 Eylül sene 288 sene-i maliyesinde Erba'a kazasının Sonisa nahiyesinde tevellüd itmişim
Kangı memleket ve mekteplerde ve kangı ilm ve fenn ve san'at ve lisânları ne dereceye kadar tahsîl eylediği ve şehâdetnâme ve tasdîknâme ve icâzetnâme alup almadığı ve kangı lisânlarla kitâbet veyahud yalnız tekellüm itdiği beyân olunmalıdır ancak tekellüm ve kitâbetiyle me'lûf ve ma'rûf olmadığı lisânların usûl ve lügâtini âdî bilmeğle o lisânlarla tekellüm ve kitâbet iderim denilmeyüp okudum âşinâyım ve ketb ve resâilden bâ ruhsat-ı resmiye tab' ve neşr olunmuş bir eser ve te'lîfi var ise neye dâir olduğu ve kangı târîhde ve nerede tab' ve neşr olduğu ve ihtirâ'ât-ı	Tedris-i ibtidâîyi nahiyemizin sıbyan mektebinde tahsil itdikten sonra tahsil-i ilm-i Arabî için fi 15 Teşrin-i evvel sene 304 tarihinde Amasya'ya gitdim tarih-i mezkurdan üç yüz dokuz tarihine kadar Amasya'nın Bekir Paşa medresesinde müderrisinden Hafız Kamil Efendi'nin halka-i tedrisinde bulundum badehu üç yüz on bir sene-i hicrîsi Safer'inin üçüncü gününe müsadif fi 3 Ağustos sene 309 tarihinde Dersaadet'e giderek Şehzadebaşı'nda Damad Cedid İbrahim Paşa medresesinde Bayezid dersi'amlarından Tokadlı Mehmed Nuri Efendi'nin dersinde hazır bulunup müderris-i muma ileyhden icazet aldım badehu yüz elli guruh müderrislik maaşıyla üç yüz yigirmi sene-i hicrîsi Rebiü'l-evvel'inin on üçüncü gününe müsadif fi 5 Haziran sene 318 tarihinde Sivas vilayet-i celilesinin Erba'a kazasına gönderildim bir gûna telifatım yokdur Türkce ve Arabca tekellüm ve kitabet eylerim

fenniye ve sanâ'yye vesâireye dâir bâ berât-ı âlî bir imtiyâzı hâiz olduğu hâlde kangı fenn ve san'ata dâir kangı şeyi ve nerede ve kangı târîhde ihtirâ' itmişdir ve bir me'mûriyete dâir intihâbnâmesi var ise kangı mahalden virilmişdir ve kangı me'mûriyete dâir ve o me'mûriyetin kaçmıcı sınıfındandır ve târîh ve numrosu nedir gösterilmelidir.	
Hıdmet-i devlete kangı târîhde ve kaç yaşında ve nerede ve muvazzafen mi veyahud mülâzemetle mi dâhil olmuşdur ve ândan sonra sırasıyla ma'âşlı ve ma'âşsız gerek dâimî ve muvakkat ve gerek asâlet ve vekâlet-i me'mûriyet sûretleriyle kangı me'mûriyetlere geçmiştir ve her birinden ne kadar ma'âş veyâ ma'âşa mukâbil veyahud fevka'l-âde harcırâh ve yevmiye ve ücret-i maktu'a ve gayr-ı maktû'a ve âidât-ı sâire	Üç yüz yigirmi sene-i hicrisi Rebiü'l-evvel'inin on üçüncü gününe tesadüf iden fi 5 Haziran sene 318 tarih-i malîsinde ba emr-i meşihat-penahi yüz elli guruh maaşla Sivas vilayet-i celilesinin Erba'a kazasına ta'yîn olup müderrislik vazifesiyle gönderildim ve taşra ruusu ve evvelce de madalya aldım tarih-i tayinimden üç yüz yigirmi beş Kanun-ı sanisi on ikisine kadar Sonisa nahiyesinin Hamidiye medresesinde tedris-i ilm-i Arabi ile meşgul oldum ve bi mennehu te'ala haylüce talebe yetiştirdim badehu fi 12 Kanun-ı sani sene 325 tarihinde naklen Sivas vilayetinin Yenihan kazasına müderris ta'yîn olup orada da iki ay on dört gün kadar hıdmet itdikden sonra inhilal iden Erbaa müderrisliğine nakl-i me'mûriyet itdimse de Erbaa'da münhal medrese bulunmadığından meclis-i idare-i kazanın tensib ve kararıyla yine Sonisa nahiyesinin Hamidiye

almışdır ve mu'ayyenâtınca dâimî ve muvakkat ne kadar zamâyim ve tenzîlât vukû' bulmuştur ve her bir hıdmet ve me'mûriyetde kangı târîhde işine mübâşeret itmiş ve ma'âşını istîfâya başlamış ve kangı târîhde iş başından ayrılup kangı târîhe kadar ve ne mikdâr ma'âş almışdır ve keزالik sırasıyla kangı rütbe ve nişânlara ve ne sebeblerle nâil olmuştur ve hıdmet-i devlete dühûlünden tercüme-i hâlini tanzîm eylediği târîhe kadar ba'zen açıkda kalmış mıdır ve müddet-i ma'zûliyeti ne mikdâr imtidâd itmiş ve o müddetde ma'zûliyet ma'âşı almış mıdır almış ise mikdârı nedir ve ecnebî nişânı hâmil olanlar nerede ve ne sebeble kangı devletin kangı nişânını almışdır ve bunun kabûl ve ta'likî hakkında kangı tarihde irade-i seniyye-i hazret-i pâdişâhî şeref-müte'allik buyrulmuştur ve hıdmet-i	medresesine gönderildim elyevm vazife-i mevdu'am ile meşgul bulunuyorum
---	--

devletde bulunmadığı esnâda hıdemât-ı husûsiyede bulunmuş ise nerede ve kimin hıdmetinde ve ne kadar müddet bulunmuştur ve ândan ne sebeble ayrılmıştır ve hıdemât-ı husûsiyede bulunmamış ise o müddeti kangı mahalde imrâr eylemiştir buraları sene-i hicriye ve âna müsâdif sene-i mâliye târîhlerinin mümkün mertebe şuhûr ve eyyâmı tasrîhiyle tahrîr olunmalıdır şâtasrîhiyle tahrîr olunmalıdır şâyed sâhib-i tercümenin işbu târîhler tamamıyla mazbûtî değil ise takrîben filan senenin filan ayının evâil veya evâsıt veya evâhirinde ibâresiyle iktifâ kılınır bunlara dair yedinde evrâk-ı müsbite-i resmiye olup olmadığı ve var ise neden ibâret idüğü tasrîh olunmalıdır.	
Hıdmet-i devlete dühûlünden varakası târîhine kadar arada infisâli	Lehu'l-hamd ve'l-minne şimdiye kadar hakk-ı da'ıyanemde şikayet vuku'bulmadı taht-ı muhakemeye alınmadığım gibi ceza dhi görmedim

vukû‘ bulmuş ise esbâb-ı hakîkiyesi ve bir zann ve şübhe ve şikâyet üzerine işden el çekdirilmiş ise ne sebebe mebnî ve ne târîhde el çekdirilmiştir ve netîcesi ne olmuştur ve tekrâr işe mübâeret idenler ne müddet sonra ve ne târîhde me’mûriyetine ircâ‘ idilmiştir ve aradaki eyyâm ma‘âşı nasıl tesviye olunmuştur ve taht-ı muhâkemeye alınmış ise töhmet veya berâetinden ne hükme netice virmiştir ve cezâ görmüş müdür ve yedinde berâet zimmet evrâkı var mıdır İhtâr Tercüme-i hal varakaları bâlâdaki suâllere nazaran tanzîm ve cevâb hânelerine terkîm olunduktan sonra zîrine beş guruşluk bir pul yapışdırılıp tanzîm olunduğı sene ve ay ve günün hicrî ve mâlî târîhleri ve kangı mahalde yazıldığıının ve müstahdem bulunduğı	yedimde bulunan evrak-ı müsbitenin suret-i musaddakaları leffen arz ve takdim kılınmıştır ol babda Fi 10 Haziran sene 1326 Erbaa kazası Sonisa nahiyesi müderrisi (mühür) İşbu tercüme-i hal varakası mukarin-i sıhhat olup efendi-i muma ileyh hüsn-i ahlak ile muttasıf vazifesinde müdavim olduğu tasdik kılınur fi 18 Cemaziye’l-ahir sene 1328 ve fi 12 Haziran sene 326 Naibü’ş-şer‘ kaza-i Erbaa (mühür) Müderris-i muma ileyh medresesine müdavim ve müstahdem bulunduğı tasdik kılınur Fi 12 minhü Erbaa kaimmakamı (mühür)
--	--

esnâda ise me'mûriyet-i hâziresi ve ma'zûl ise son me'mûriyeti tasrîhiyle imzâsı vaz' olundukdan sonra mühr-i zâtî ile temhîr olunur vukû'ât-ı mezkûrenin muahharan tashîhi istid'âsına ve isti'lâmlarla izâ'a-i vakte ve sâhiblerinin dahi intizârlarına hâcet kalmamak için kemâl-i dikkat ve ihtimâm ile ve mümkün ise kendü hatt-ı destiyle yazılması ve zahr-ı varakada envâ'ı ta'dâd olunan evrâk-ı müsbitenin musaddak sûretlerinin veyâhûd yine i'âde olunmak üzre asıllarının işbu varakaya rabt olunması lâzım gelür	
Mülâhazât	

3

Bâ irâde-i seniyye-i hazret-i pâdişâhî mer'ıyyü'l-icrâ olan mâdde-i nizâmiyedir

Tercüme-i hâllerini i'tâda bilâ mâni' tekâsül idenler ve tercüme-i hâline hilâf-ı vâki' bir şey derc iden yahud her ne sebebe mebnî olursa olsun evvelki me'mûriyetini

ketm eyleyen olup da inde't-tahkîk tebeyyün eylerse böyle bir hâli tecvîz ve ihtiyâr eylediği ve hakîkatı neden ibâret idüğü sûret-i mahsûsada tahrîr ve tasrîh olur

İhtâr

Tercüme-i hâller hukûk-ı müşterekeyi ya'ni bir taraftan devletin ve diğer cihetden bendegânın hukûkunu mutazammın olduğundan sâhib-i tercümenin hıdmet-i devlete dühûlünden varakası târîhine değin ne kadar hıdmet ve me'mûriyetlerde bulunmuş ise bunların kâffesini vâkı'a mutâbık olarak müteselsilen göstermesi nizâmı iktizâsından olup sahib-i tercümenin bunu yalnız kendi hukûk-ı şahsiyesinden ibâretdir za'mıyla velev bir gûne sû-i niyetden münba's olmasun ba'zı me'mûriyet ve hıdmet veya ma'aşlarını vesair cihetlerini göstermemesi aslâ ve kat'â câiz değildir ve bu kâ'ideye ittibâ' itmeyen me'mûrîn ve ketebe ve müstahdimîn sâire haklarında bâlâda muharrer mâdde-i nizâmiye hükmünce sicilât-ı umûmiye ve husûsiyede mukayyed olan tercüme-i hâllerine şerh virilür.

Tercüme-i hâl varakaları mündericâtının isbâtı için sâhibleri tarafından rabt ve ibrâzı meşrût olan evrâkın envâ'ı ber vech-i âtî ta'dâd olunur

Tercüme-i hâl varakalarında muharrer birinci ve ikinci suâllerin cevâbı için: Sâhib-i tercümenin tezkere-i Osmâniyesi ve mensûb olduğu silsileyi irâe ider evrâk-ı mevsûka üçüncü suâlin cevâbı için: Devlet-i aliyye ma'ârif nezâretinin taht-ı tasdîkinde bulunan mekâtib şehâdetnâme ve tasdîknâmeleriyle dâimî âmm ulyâ-yı kirâm icâzetnâmeleri ve hâricen memâlik-i mütemedinne mekteblerinin o devlet ma'ârif nezâretince musaddak şehâdetnâme ve tasdîknâmeleri ve ma'ârif nezâretiyle vilâyât-ı şâhâne ma'ârif me'mûrları tarafından virilen resmî ruhsatnâmeler ve te'lîf ve neşr olunan ketb ve resâilin birer nüshası ve ihtirâ'ât-ı fenniye ve sînâ'iyye imtiyâz berâtları ve me'mûriyet intihâbnâmeleri dördüncü ve beşinci suâllerin cevâbı için: Muharrerât ve mezâbit ve i'lâmât-ı resmiye ve ruûs ve ferâmîn-i hümayûn ve berevât-ı âliye ve evrâk-ı mevsûka-i saire veyahud bir makâm-ı resmîden musaddak olmak ve aslındaki mühür ve imzâ ve tarih ve numrolarıyla beraber kaffe-i mündericatına harfîyen mutabık bulunmak üzere suretleri ibraz olunmak ve işbu evrak-ı müsbitede ma'aşlı ve ma'aşsız ve asâlet ve kefâlet ve dâimî ve muvakkat ve ilâve-i me'mûriyet sûretiyle ne gibi hıdmet ve me'mûriyetlerde kangı târîhden kangı

târihe kadar istihdâm olunduğı ve mikdar-ı ma‘aş ve âidâtı ve keyfiyet-i infisâl ve berâetini temâmen musarrah bulunmak meşrûtdur

İhtâr

Bir me‘murdan bir daire veya vilayetce bir kere tercüme-i hal varakası ahz ve ale’l-usûl sicil-i ahval daire-i umûmiyesine irsal ile tescil olundukdan sonra gerek oraca ve gerek ahar daire veya vilayetce diğer tercüme-i hal varakası ahz ve tescil asla caiz değildir ancak bu kere tercüme-i hal varakası virmiş olan zevatın varakası şayed bir tarafda kalupda sicil-i ahval daire-i umumiyesine vasıl olmamış ve sicilat-ı umumiye ve hususiyeye geçmemiş olur ise sahibi nezdinde nüsha-i saniyesi bulunduğu halde ânın ve olmadığı takdirde tekrar bir tercüme-i hal varakasının ahz ve tescili ve ashabının da i’tâ ve takdim itmeleri vazife-i asliye ve umur-ı zaruriyeden ise de sahib-i tercümenin mukaddema kangı tarih ve memuriyetde ve kaç defa tercüme-i hal varakası i’ta eylediğini ve nerede ve ne vasıta ile virdiğini ahiren tanzim eylediği varakasına işaret eylemesi muktezîdir.

Tercüme-i hal evrakına kaffe-i vuku‘atın tarihleri ibareten Arabî ve yanlarına kavis içinde rakamen rûmi olarak yazılıp mümkün olduğu halde tarihler günü gününe tasrih idilür ve mümkün olamadığı takdirde bi’t-tab‘ takrîben yazılır.

4

Berat-ı alişan suretidir

Hıdmat-ı aliyyemde ibraz-ı haiz-i sadakat ve şecaat idenlerin mazhar-ı mükafat ve beyne’l-misal nail-i imtiyazat ve inayet olmaları şan-ı atıfet-penah-ı padişahanem iktiza-yı alisinden olduğına ve Bayezid cami‘-i şerifinde mücaz talebe-i ulumdan Erbaalı kıdvatü’l-ulemai’l-muhakkıkın Mehmed Efendi zide ilmuhunun müşahid olan asar-ı sadakat ve hüsn-i hıdmeti takdir-i mahsus-ı mülûkaneme şayan bulunduğunu mebni bu kerre tesis ve ihdasına muvaffak olduğum liyakat madalyasının gümüşden ma‘mul bir kıt‘ası şeref-efza-yı sünuh ve sudur olan irade-i lütf-ade-i tacdarânem hükm-i celili vechile zatınca ve zatlarınca mucib-i mübahat ve

iftihar olmak üzre muma ileyhe inayet ve ihsan kılınmış olduğunu mutazammın işbu berat-ı mevhibet-âyât-ı şehriyârânem tasdir ve ita olındı tahriren fi'l-yevmü'r-râbi' ve'l-işrîn min şehr-i Cemaziye'l-ahir lisene tis'a-aşer ve selase-mie ve elf

5

Münhal olan medrese-i mezbure fark medresesinden munfasıl Damad İbrahim Paşa medresesinde sakin iken ahz ve icazet iden kıdvetü'l-ulemai'l-muhakkikin Sonisalı Mehmed Efendi zide ilmuhu mahall ve müstahıkk olmağla bi'l-fi'l şeyhü'l-islam ve müftü'l-enam olup imtiyaz nişan-ı hümayunuyla murassa' Osmânî ve Mecîdî nişan-ı zîşânlarını haiz ve hamil olan Halid Efendi zâde devletlü semahatlü Mehmed Cemaleddin Efendi hazretlerinin işaretleri mucebince bâ ibtidâ-i haric teveccüh olındı

Mazbata suretidir

Numro 32

Erbaa'ya nakl-i me'mûriyet iden Yenihan müderrisi Mehmed Efendi'nin fi 24 Kanun-ı sani sene 325 tarihinde işe mübaşeret ve fi 6 Nisan sene 326 tarihinde infikak iderek devam iden iki mah on dört gün müddet-i memuriyetinde şehrî iki yüz guruş hesabıyla kesb-i istihkak eylediği dört yüz doksan bir guruş maaşdan dört yüz elli bir guruş yigirmi beş paresini ahz iderek mütebaki altı günlük ma'âşî olan otuz dokuz guruş otuz beş parenin havalenamesi vürud itmediğinden tediye olunamadığı ve tekaüdiye aidatıyla ilk nısf maaşı olan yüz on yedi buçuk guruşu sanduka terk iderek beriyyü'z-zimme bulunduğu mal kaleminden ifade kılınmış ve muma ileyh hüsn-i hal sahibi bulunmuş olmağla işbu mazbata yedine virildi

Fi 6 Nisan sene 326

Devlet-i aliyye-i Osmâniye tezkeresidir

İsm ve şöhreti	Pederi ismiyle mahal-i ikâmeti	Vâlide-i ismiyle mahal-i ikâmeti	Târîh-i mahal-i vilâdeti	Milleti	San'at ve sıfat ve hıdmet ve ashâb-ı salâhiyeti	Müte'ehhi l ve zevcesi müte'addi olup olmadığı	Derecât-ı ve sınıf-ı askeriyesi
Haşr oğlu Mehmed Efendi	Müteveffa Emin	Katib	1288 mâliye Sonisa	İslam	Edirne ruus ve liyakat madalyası nı haiz müderris ve me'zun dersi'am	Zevcesi vardır	Redif

Eşkâli				Sicil-i Nüfûsa Kayd Olunan Mahalli					
Bo y	Gö z	Sîmâ	Alâmet -i fârîka	Vilâyet i	Kazâs ı	Mahall e ve karyesi	Zokağ ı	Mesken numros u	Nev'-i mesken
Ort a	Ela	Buğda y	Tam	Sivas	Erbaa	Sonisa		43	Hane

Balada ism ve şöhret ve hal ve sıfatı muharrer olan Mehmed Efendi bin müteveffa Emin Devlet-i aliyye'nin tabiiyetini haiz olup ol suretle ceride-i nüfusda mukayyed olduğunu müş'ir işbu tezkere ita kılındı

Fi 22 Nisan sene 321

Erbaa kazası nüfus memurı

Nezaret-i umur-ı dahiliye

Balada muharrer suretler aslına mutabık olduğu tasdik kılındı

Fi 18 Cemaziye'l-ahir sene 328 ve fi 12 Haziran sene 326

Naibü's-ser' kaza-i Erbaa (mühür)

12 2429 MEHMED EFENDİ

1

Bab-ı fetva sicil-i ahval şubesi

Aded 394

Huzur-ı ali-i cenab-ı meşihat-penahiye

Seyran kazası müftisi fekahetlü Hacı Mehmed Efendi tarafından mürsel tercüme-i hal varakalarında şehri yüz gurus maaşla me'muriyet-i haliyesine ta'yîn olunup ahiren ma'âş-ı mezkurı altmış sekiz gurus tenezzül eylediği ve kaza-i mezkur niyabetinde yigirmi otuz gün kadar vekalet itdiği muharrer ise de bunları müeddi evrak-ı resmiye mevcut olmadığından muma ileyhin müftiliğe tarih-i ta'yîniyle mikdar-ı ma'âşının makam-ı ali-i cenab-ı meşihat-penahileri mektûbî kaleminden ve marru'l-arz niyabet vekaletinde müddet-i istihdamıyla aldığı ma'âş kemiyetinin kaza-i mezbur niyabetinden istifsar ve ulum-ı aliye ve âliyeden istihsal eylemiş olduğu

icazetnamenin veya bir mahall-i resmîden tasdik itdirilecek suretinin îsâli lüzumunun dahi müfti-i muma ileyhe emr ve izbar buyrulması babında emr ü fermân hazret-i menlehü'l-emrindir

Fi 21 Receb sene 1311

Kaleme fi 22 Receb sene 311

Hülasa

3473

İbrahim Beğ Efendi'ye fi 19 Kanun-ı sani sene 1309

856

Bayburd meclis idaresinden meb'us mazbatanın leffiyle Erzurum vilayetinden gelen tahrirat üzerine 23 Cumade'l-ula sene 1302 tarihinde muma ileyh Hacı Mehmed Efendi kaza-i mezkur müftiliğine ta'yîn buyrulduğu kayden anlaşılup ol babda icab iden muharrerat-ı aliyye müsveddesi merbuten takdim kılınmış olmağla mikdar-ı maaşının muhasebe-i aliyyeden istifsar buyrulması babında emr ü fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir

Fi 7 Ramazan sene 1311

Ed-Dâ'î Tevfik

Muhasebeye fi 27 Ramazan sene 1311

Hülasa 71

Kaleme fi 2 Nisan sene 310

Seyran kazası müftisi Hacı Mehmed Efendi'nin tahsisat-ı ilmiye miyanında şehri altmış sekiz gurus on pare ma'âş olduğu kayden anlaşılmağla ol babda emr ü fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir

Fi 15 Şevval sene 1311 ve 9 Nisan sene 1310

Bab-1 fetva sicil şubesine fi 16 Şevval sene 1311

2

Es'ile	
Sâhib-i tercemenin isim ve mahlas veyâ kendisiyle pederi ismi ve pederi me'mûriyetden ise me'mûriyet ve rütbesi ile berâber ma'rûf zevâtdan ise kangı sülâleye nisbet ve şöhreti	İsmim el-Hacc Mehmed Efendi pederimin ismi Ahmed şöhretim Timuroğlu'dır
Târîh ve mahall-i vilâdeti	Bin iki yüz kırk beş sene-i hicriyesinde Seyran kazasında Sarıca karyesinde tevellüd eyledim
Mekâtib-i ibtidâiye ve resmiye veya mu'allim-i mahsûsdan nasıl ilm ve fennleri lâıykıyla veyâ muhtasarca kırâat ve ta'allüm eylemiştir ve kangı lisânlarda kitâbet veyâhûd yalnız tekellüm ider bir eser ve te'lîfi de var ise neye müte'allikdir ve ruhsat-ı resmiye ile intişâr itmiş midir ve mekteb şehâdetnâmesi ve bir me'mûriyete intihâbnâmesi	Sıbyan mekteblerinde talim ve tedris-i ilm eyledikten sonra muahharan Tokad sancağında Müfti mahallesinde Abdurrahman Efendi dairesi medresesinde ulum-ı âliye ve arabiyeyi tahsile tahsil-i ulum ile ruhsat ve icazetname istihsal eyledim Türkçe kitabet ve tekellüm iderim te'lifatım yokdur

var mıdır	
Hıdmet-i devlete muvazzaf veya mülâzım olarak kaç yaşında ve nerede dâhil ve bi't-terakkî ne kadar ma'âş veyâ harcırâh ve ücret ve âidât-ı sâireye nâil olup refte refte nasıl me'mûriyetlerde bulunmuş ve ne rütbe ve nişânlar ihsân buyrulmuştur ve mu'ayyenâtının dâimî ve muvakkat zamâyim ve tenzîlâtıyla infisâl ve müddet-i ma'zûliyetde ma'âş-ı nâiliyet ve tekrâr mensûbiyeti vâki' olmuş mudur ve ba'zı zevât-ı kirâm kitâbet ve ma'iyyeti gibi husûsî işlerde bulunmuş ise keyfiyeti ve bu vukû'atın mümkün olduğu kadar şuhûr ve eyyâmı tasrîh ile târîhleri gösterilmelidir ve ecnebî nişânını hâmil ise ne sebeb ve vesîle ile kangı târîh ve me'mûriyetde aldığı dahi beyan olunmalıdır.	Kırk yaşında muvazzafen Seyran kazası müftiliğine yüz gurus maaşla ba emr-i meşihat-penahi ta'yîn buyrularak muahharan icra kılınan tenkîhâtta altmış sekiz gurus tenzil idilerek elyevm hıdmet-i mezkurda ifa-yı hüsn-i hıdmet itmekdeyim ara sıra kaza-i mezburun niyabet vekaletlerinde yigirmi otuz gün kadar ilaveten vekalet eyledim rütbe ve nişanım yokdur
İnfisâlinin esbâb-ı hakîkiyesi nedir şikâyetle münfasıl olup taht-ı	Hıdmet-i mezkureye ta'yînimden berü infisalim vuku'bulmadığı gibi hakkımda bir guna şikayet vuku'bulmuş ve şimdiye kadar hiçbir sebeble taht-ı

muhâkemeye alınmış ise tōhmet ve berâetden ne hükme netîce virmiştir ve cezâ görmüş müdür ve bulunduğu hıdemâtdan ve teberrü'esi lâzım sâir husûsâtdan berâat zimmetine dâir şâyân-ı i'timâd evrâkı var mıdır vukû'ât-ı mezkûrenin muahharan tashîhi istid'âsına ve isti'lâmlarla izâ'ına dikkat ve sâhiblerinin dahi intizârlarına mahal kalmamak için kemâl-i dikkat ve ihtimâm ile mümkün ise kendi hatt-ı destiyle yazılması ve ruûs ve fermân-ı hümayûnlar ile berevât-ı âliye ve mekteb şehâdetnâmeleri ve intihâb ve icâzetnâme ve berâatnâme vesâir evrâk-ı mevsûka ve müteferri'a suver-i musaddakasının veyâhûd i'âde kılınmak üzere asıllarının işbu varakaya rabtı lâzım gelür.	muhakemeye alınmadım tahsil-i ulum itmiş olduğuma dair istihsal kılınan icazetname sureti merbuten takdim kılındı ve tercüme-i hal-i bendeganem ma'ruzat-ı acizanemden ibaret bulunmuştur Fi 9 Muharremü'l-haram sene 310 ve fi 21 Temmuz sene 308 Ed-Da'î müfti-i kaza-i Seyran (mühür)
Mülâhazât	

3

Devlet-i Osmaniye tezkeresidir

İsim ve şöhreti	Pederinin ismiyle mahall-i ikameti	Sinni	Sanat ve sıfat ve maiyyeti	Tarih ve mahall-i viladeti	Mezhebi	İntihab salahiyeti
Timuroğlu Mehmed Efendi	Ahmed Sarıca	55	Müfti	245	İmam-ı A'zam	Haiz

Bo y	Gö z	Bıyık Sakal	Alamet -i farika-i sabite	Memlek et	Dair e	Mahall e	Zoka k	Mesken numros u	Nev'-i meske n
Ort a	Ela	Kumra l	Tam	Seyran kazası Bayburd sancağı					

Balada ism ve şöhret ve hal ve sıfatı muharrer olan Mehmed Efendi bin Ahmed Devlet-i aliyyenin tâbi'iyetini haiz olup ol suretle ceride-i nüfusunda mukayyed bulunduğunu müş'ir işbu tezakire ita kılındı

Fi 24 Temmuz sene 300

İşbu tezakir-i Osmaniye sureti aslına ve usulüne muvafık olduğu tasdik kılındı

Fi 21 Temmuz sene 308

Nezaret-i umur-ı dahiliye

İşbu suret aslına mutabıkdır fi 21 Temmuz sene 308

4

Nüfus tezkeresi melfuf ve mutabıkdır müftiliği kaleminden niyabet vekaleti Seyran kazasından icazetnamem kendüsinden

13. 2430 ALİ RIZA EFENDİ

1

Kıymeti beş guruşdur

Devlet-i aliyye-i Osmaniyye tezkeresidir

İsm ve şöhreti	Peder ismiyle mahal-i ikameti	Validesi ismiyle mahal-i ikameti	Tarih ve mahal-i vilade ti	Mille ti	San'at ve sıfat ve intihab-ı salahiye ti	Müte'ehh il ve zevcesi müte'add id olup olmadığı	Derecat ve sınıf-ı askeriyesi
Sabuncıza de Hafız Ali Efendi	Mütevef fa Hüseyin	Müteveffi ye Şerife	275 hicri 274	İslam		Bir zevcesi vardır	İhrac

	Efendi	Sivas	rumi				
	Sivas						

Eşkali				Sicil-i nüfusda kayd olunan mahalli					
Bo y	Gö z	Sim a	Alamet -i farika-i sabite	Vilayet i	Kazas ı	Mahalle ve karyesi	Zokağ ı	Mesken numros u	Nev'-i meske n
			Tam	Sivas	Sivas	Kabarcı k	Giceli	2	Hane

Balada ism ve şöhrat ve hal ve sıfatı muharrer olan Ali Efendi bin Hüseyin Efendi devlet-i aliyyenin tabi'iyetini haiz olup ol suretle ceride-i nüfusda mukayyed olduğunu müş'ir işbu tezkere i'ta kılındı.

23 Teşrin-i evvel sene 320

İbrahim bin Mustafa

Sivas vilayeti nüfus nezareti

Nezaret-i umur-ı dahiliye

Meclis-i idare-i kaza-i Alucra

2

Alucra mahkeme-i şer'iyeye başkitabetine Sivas ulemazadesinden Sabunizade meveddetlü Hafız Ali Rıza Efendi fi 6 Haziran sene 306 tarihinde ta'yîn kılınarak fi 22 Ağustos sene 307 tarihi gününe değin ve kaza-i mezbur naibi Hüseyin Kemali

Efendi'nin fi 9 Temmuz sene 307 tarihi günü vuku-ı vefatına mebni niyabet umurunun muma ileyh Ali Rıza Efendi'ye vekaleten tesviye idilmesi fi 10 Temmuz 307 tarihli Karahisar-ı şarki sancağı mutasarrıflığı canib-i valasından şeref-mevrud telgrafname beyan ve izbar buyrulmağla kırk iki gün niyabet vekaletiyle ve kitabet umurunu muma ileyh Ali Rıza Efendi doğrusu hüsn-i ifa eylediğinden şabeste-i atifet bulunduğu ve hoşnudiye-i umumîyi kazandığını mübeyyin işbu mazbata ma'a'l-mahviye bi't-tanzim ita kılındı

Fi 19 Muharrem sene 309 ve fi 22 Ağustos sene 307

Aza	Aza	Aza	Aza	Katib-i tahrirat	Müdür-i mal	Müfti	Kaimmakam kaza-i Alucra
Pedro Ağa	Osman	Es-Seyyid Mehmed Emin	Süleyman Vasfı	Mehmed Rasim	Mehmed Hayri bin Arif	Osman Nuri	Mehmed Rüşdi

Fi 23 Receb sene 1328 fi 17 Temmuz sene 1326

İşbu evrak-ı müsbite suretleri asıllarına muvafık olduğu tasdik kılındı

3

Evrak Tarihi		Evrâkın numrosu	
Arabi	Rumi		
	11 Eylül sene 328	883 Sivas tahriratı	Hafık kazası mahkeme-i şer'iyeye ikinci kitabetine 3 Temmuz sene 328 tarihinde işe mübaşeret-i iş'ar olunan Kangal eytam müdir-i sabıkı Hafız Ali Efendi'nin keyfiyet-i ta'yîni

			muvafık görüldüğü ve tasdik-i memuriyetini mutazammın cevapname-i âlî tastîri encümen-i intihab-ı aliyyenin 13 Teşrin-i evvel sene 328 1653 numrolu kararı işaret-i aliyyeye iktiran itmiştir 28 sicil 2305 Ve selefi Hafız Şerif'in 19 Nisan sene 328 tarihinde infikak ve katib-i lahıkın vüruduna değin kitabet-i mezkure 25 Nisan sene 328 tarihinden 3 Temmuz sene 328 tarihine kadar Bekir Efendi tarafından ifa-yı vekalet olunduğuna dair mezkur tahrirat-ı cevabiyede mündericidir
--	--	--	--

4

Kıymeti 10 guruşdur

Sicil-i ahvâl: Sınûf-ı me'mûrîn ve müstahdimîn-i devlet-i aliyyenin asıl tercüme-i ahvâl-i zâtiyeleriyle sâir vukû'ât-ı mütenevvi'a-i resmîyelerinin müteselsilen kayd ve tahrîr ve zabt ve tesciline mahsûs olmak ve me'mûrîn ve ketebe ve müstahdimîn-i sâire haklarında intihâbât ve terakkiyât ile mükâfât ve mücâzât vesâir her nev' mu'âmelât ve icrââtta ma'mûlun bih tutulmak üzere vaz' ve te'sîs buyrulmuştur

Suâl	Cevab
Sâhib-i tercümenin kendüsiyle pederinin ismi ve mahlas ve şöhreti ve lakabı ve gerek kendüsi ve gerek pederi ismiyle mi	İsmim Hafız Ali mahlasım Rıza Efendi pederimin ismi Hüseyin Kemali Efendi'dir şöhretimiz Sabunizade olup şöhretimle ve ismimle yad olunurum pederim Alucra kazasında naibü's-şer'î iken vefat itmiştir millet-i necibe-i İslamiye ve tebea-i devlet-i

mahlasıyla mı veya hem ismi ve hem de mahlasıyla mı veyahud şöhretiyle mi yâd olunduğı ve kendüsi ve babası beğ midir efendi midir ağa mıdır paşa mıdır ve babası me'mûrînden ise son me'mûriyet ve rütbesi ve değil ise kangı sınıfdandır ve nerelidir ve berhayat mıdır değil midir ve milliyet ve tâbi'iyeti nedir ve ebeveyni cihetden ma'rûf bir sülâleye mensûb mudur	aliyyedenim ebeveynim cihetinden maruf bir sülaleye mensub değilim
Mahall ve târîh-i vilâdeti: Sene-i hicriye ve âna müsâdif sene-i mâliyenin mümkün mertebe şühûr ve eyyâmı tasrîh olunarak gösterilmelidir	Bin iki yüz yetmiş beş sene-i hicriyesi Saferü'l-hayr'ının sekizinci gününe müsadif 1274 sene-i rumiyesi Ağustos'unun beşinci Salı günü Sivas'ın Kabarcık mahallesinde tevellüd itmişim
Kangı memleket ve mekteblerde ve kangı ilm ve fenn ve san'at ve lisânları ne dereceye kadar tahsîl eylediğı ve şehâdetnâme ve tasdîknâme ve icâzetnâme alup almadığı ve kangı lisânlarla kitâbet veyahud yalnız tekellüm itdiği beyân	Bin iki yüz seksen senesinde sıbyan mektebine devam iderek mukaddime-i ulum olan Kuran-ı Kerim'in hıfzına muvafık oldum tecvid ve ilm-i hal ve subha-i sıbyan okuyarak bin iki yüz seksen sekiz senesinde Sivas'da vaki İhsaniye medresesine bi'd-duhul sarf ve nahivi ve mantık ve feraiz ve ilm-i hesap tahsil iderek ârız olan mevaki'-i şer'iyeden dolayı ikmal-i nesihle icazet-i tamme ahzına muvaffak olamadım eser telifatım ve memuriyete dair intihab-ı tammem

olunmalıdır ancak tekellüm ve kitâbetiyle me'lûf ve ma'rûf olmadığı lisânların usûl ve lügâtini âdî bilmeğle o lisânlarla tekellüm ve kitâbet iderim denilmeyüp okudum âşinâyım ve ketb ve resâilden bâ ruhsat-ı resmiye tab' ve neşr olunmuş bir eser ve te'lîfi var ise neye dâir olduğu ve kangı târîhde ve nerede tab' ve neşr olduğu ve ihtirâ'ât-ı fenniye ve sanâ'îyye vesâireye dâir bâ berât-ı âlî bir imtiyâzı hâiz olduğu hâlde kangı fenn ve san'ata dâir kangı şeyi ve nerede ve kangı târîhde ihtirâ' itmişdir ve bir me'mûriyete dâir intihâbnâmesi var ise kangı mahalden virilmişdir ve kangı me'mûriyete dâir ve o me'mûriyetin kaçınıcı sınıfındandır ve târîh ve numrosu nedir gösterilmelidir.	yokdur Türkçe kitâbet ve tekellüm iderim
Hıdmet-i devlete kangı târîhde ve kaç yaşında ve nerede ve muvazzafen mi veyahud mülâzemetle mi	Bin iki yüz doksan beş senesinde Sivas merkezi mahkeme-i şer'îyyesine mülazemeten devamla bi'l-ahire otuz iki yaşında olduğum halde bin üç yüz yedi sene-i hicriyesi Zi'l-ka'detü's-şerifinin birinci

dâhil olmuştur ve ândan sonra sırasıyla ma'âşlı ve ma'âşsız gerek dâimî ve muvakkat ve gerek asâlet ve vekâlet-i me'mûriyet sûretleriyle kangı me'mûriyetlere geçmiştir ve her birinden ne kadar ma'âş veyâ ma'âşa mukâbil veyahud fevka'l-âde harcırâh ve yevmiye ve ücret-i maktu'a ve gayr-ı maktû'a ve âidât-ı sâire almıştır ve mu'ayyenâtınca dâimî ve muvakkat ne kadar zamâyim ve tenzîlât vukû' bulmuştur ve her bir hıdmet ve me'mûriyetde kangı târîhde işine mübâşeret itmiş ve ma'âşını istîfâya başlamış ve kangı târîhde iş başından ayrılup kangı târîhe kadar ve ne mikdâr ma'âş almıştır ve kezaik sırasıyla kangı rütbe ve nişânlara ve ne sebeblerle nâil olmuştur ve hıdmet-i devlete dühûlünden tercüme-i hâlini tanzîm eylediği târîhe kadar ba'zen açıkda kalmış mıdır ve	gününe müsadif 306 sene-i rumiyesi Haziran'ının altıncı günü Alucra kazası mahkeme-i şer'iyeye başkitabetine aidatla ta'yîn buyrularak bir sene bir mah on yedi gün hıdmet ve bu esnada kaza-i mezkur naibinin vuku-ı vefatıyla kırk iki gün dahi ifa-yı vekalet eyledim bin üç yüz dokuz sene-i hicriyesi Muharremü'l-haramının yigirmi dokuzuncu gününe müsadif 1309 sene-i rumiyesi Ağustos'unun yigirmi iki tarihinde bi'l-istifa infıkak itdim oradan memleketime avdetle umur-ı zatiyemle meşgul oldum teşkilat ve tensikat-ı cedide mucebince ta'yîni muktezi bulunan eytam müdirliğine bi'l-imtihan tahakkuk iden ehliyetime binaen münhal olan Kangal eytam müdirliğine şehrî üç yüz gurus ma'âşla ta'yîn buyrularak bin üç yüz yigirmi sekiz senesi Rebiü'l-evvel'inin yigirmi altıncı gününe müsadif 1326 senesi Mart'ının yigirmi beşinci günü işe mübâşeret eyledim elyevm istihdam olunmakdayım rütbe ve nişanım yokdur
--	--

müddet-i ma'zûliyeti ne
 mikdâr imtidâd itmiş ve o
 müddetde ma'zûliyet ma'âş
 almış mıdır almış ise
 mikdârı nedir ve ecnebî
 nişânı hâmil olanlar nerede
 ve ne sebeble kangı devletin
 kangı nişânını almışdır ve
 bunun kabûl ve ta'likî
 hakkında kangı tarihde
 irade-i seniyye-i hazret-i
 pâdişâhî şeref-müte'allik
 buyrulmuşdur ve hıdmet-i
 devletde bulunmadığı
 esnâda hıdemât-ı husûsiyede
 bulunmuş ise nerede ve
 kimin hıdmetinde ve ne
 kadar müddet bulunmuşdur
 ve ândan ne sebeble
 ayrılmıştır ve hıdemât-ı
 husûsiyede bulunmamış ise
 o müddeti kangı mahalde
 imrâr eylemiştir buraları
 sene-i hicriye ve âna
 müsâdif sene-i mâliye
 târîhlerinin mümkün
 mertebe şuhûr ve eyyâmı
 tasrîhiyle tahrîr olunmalıdır
 şâtasrîhiyle tahrîr
 olunmalıdır şâyed sâhib-i
 tercümenin işbu târîhler

tamamıyla mazbûtî değil ise takrîben filan senenin filan ayının evâil veya evâsıt veya evâhirinde ibâresiyle iktifâ kılınır bunlara dair yedinde evrâk-ı müsbite-i resmiye olup olmadığı ve var ise neden ibâret idüğü tasrîh olunmalıdır.	
Hıdmet-i devlete dühûlünden varakası târîhine kadar arada infisâli vukû‘ bulmuş ise esbâb-ı hakîkiyesi ve bir zann ve şübhe ve şikâyet üzerine işden el çekdirilmiş ise ne sebebe mebnî ve ne târîhde el çekdirilmişdir ve netîcesi ne olmuşdur ve tekrâr işe mübâeret idenler ne müddet sonra ve ne târîhde me’mûriyetine ircâ‘ edilmişdir ve aradaki eyyâm ma‘âşı nasıl tesviye olunmuşdur ve taht-ı muhâkemeye alınmış ise töhmet veya berâetinden ne hükme netice virmişdir ve cezâ görmüş müdür ve yedinde berâet zimmet	Lehü’l-hamd şimdiye kadar hiçbir vechile taht-ı muhakemeye alınmadım ve ceza dahi görmedim mazbata ve tezkere-i Osmaniye suret-i musaddakaları rabten takdim kılınmış olmağla ol babda ferman. Fi 23 Receb sene 1328 ve fi 17 Temmuz sene 1326 Elyevm Kangal kazası eytam müdiri (mühür)

evrâkı var mıdır

İhtâr

Tercüme-i hal varakaları bâlâdaki suâllere nazaran tanzîm ve cevâb hânelerine terkîm olunduktan sonra zîrine beş guruşluk bir pul yapışdırılıp tanzîm olduğu sene ve ay ve günün hicrî ve mâlî târîhleri ve kangı mahalde yazıldığıнын ve müstahdem bulunduğu esnâda ise me'mûriyet-i hâziresi ve ma'zûl ise son me'mûriyeti tasrîhiyle imzâsı vaz' olunduktan sonra mühr-i zâtî ile temhîr olunur vukû'ât-ı mezkûrenin muahharan tashîhi istid'âsına ve isti'lâmlarla izâ'a-i vakte ve sâhiblerinin dahi intizârlarına hâcet kalmamak için kemâl-i dikkat ve ihtimâm ile ve mümkün ise kendü hatt-ı destiyle yazılması ve zahr-ı varakada envâ'ı ta'dâd olunan evrâk-ı müsbitenin musaddak sûretlerinin veyâhûd yine i'âde olunmak

üzre asıllarının işbu varakaya rabt olunması lâzım gelür	
Mülâhazât	İşbu tercüme-i hal varakası Kangal kazası eytam müdiri Hafız Ali Rıza Efendi'nin olduğu ve mündericatı mukarin-i sıhhat olup muma ileyh erbab-ı iffet ve istikametden olduğu tasdik kılındı Fi 23 Receb sene 1328 ve fi 17 Temmuz sene 1326 Ed-Dâ'î nâib-i kazâ-i Kangal es-Seyyid Mehmed Kemal

5

Bâ irâde-i seniyye-i hazret-i pâdişâhî mer'ıyyü'l-icrâ olan mâdde-i nizâmiyedir

Tercüme-i hâllerini i'tâda bilâ mâni' tekâsül idenler ve tercüme-i hâline hilâf-ı vâki' bir şey derc iden yahud her ne sebebe mebnî olursa olsun evvelki me'mûriyetini ketm eyleyen olup da inde't-tahkîk tebeyyün eyleser böyle bir hâli tecvîz ve ihtiyâr eylediği ve hakîkati neden ibâret idüğü sûret-i mahsûsada tahrîr ve tasrîh olur

İhtâr

Tercüme-i hâller hukûk-ı müşterekkeyi ya'ni bir taraftan devletin ve diğer cihetden bendegânın hukûkunu mutazammın olduğundan sâhib-i tercümenin hıdmet-i devlete dühûlünden varakası târîhine değin ne kadar hıdmet ve me'mûriyetlerde bulunmuş ise bunların kâffesini vâkı'a mutâbık olarak müteselsilen göstermesi nizâmı iktizâsından olup sâhib-i tercümenin bunu yalnız kendi hukûk-ı şahsiyesinden ibâretdir za'mıyla velev bir gûne sû-i niyetden münba's olmasun ba'zı me'mûriyet ve hıdmet veya ma'aşlarını vesair cihetlerini göstermemesi aslâ ve kat'â câiz değildir ve bu kâ'ideye ittibâ' itmeyen me'mûrîn ve ketebe ve müstahdimîn sâire haklarında

bâlâda muharrer mâtde-i nizâmiye hükmünce sicilât-ı umûmiye ve husûsiyede mukayyed olan tercüme-i hâllerine şerh virilür.

Tercüme-i hâl varakaları mündericâtının isbâtı için sâhibleri tarafından rabt ve ibrâzı meşrût olan evrâkın envâ'ı ber vech-i âtî ta'dâd olunur

Tercüme-i hâl varakalarında muharrer birinci ve ikinci suâllerin cevâbı için: Sâhib-i tercümenin tezkere-i Osmâniyesi ve mensûb olduğu silsileyi irâe ider evrâk-ı mevsûka üçüncü suâlin cevâbı için: Devlet-i aliyye ma'ârif nezâretinin taht-ı tasdîkinde bulunan mekâtib şehâdetnâme ve tasdîknâmeleriyle dürrus-ı âmm ulyâ-yı kirâm icâzetnâmeleri ve hâricen memâlik-i mütemedinne mekteblerinin o devlet ma'ârif nezâretince musaddak şehâdetnâme ve tasdîknâmeleri ve ma'ârif nezâretiyle vilâyât-ı şâhâne ma'ârif me'mûrları tarafından virilen resmî ruhsatnâmeler ve te'lîf ve neşr olunan ketb ve resâilin birer nüshası ve ihtirâ'ât-ı fenniye ve sinâ'îyye imtiyâz berâtları ve me'mûriyet intihâbnâmeleri dördüncü ve beşinci suâllerin cevâbı için: Muharrerât ve mezâbit ve i'lâmât-ı resmiye ve ruûs ve ferâmîn-i hümayûn ve berevât-ı âliye ve evrâk-ı mevsûka-i saire veyahud bir makâm-ı resmîden musaddak olmak ve aslındaki mühür ve imzâ ve tarih ve numrolarıyla beraber kaffe-i mündericatına harfîyen mutabık bulunmak üzere suretleri ibraz olunmak ve işbu evrak-ı müsbitede ma'aşlı ve ma'aşsız ve asâlet ve kefâlet ve dâimî ve muvakkat ve ilâve-i me'mûriyet sûretiyle ne gibi hıdmet ve me'mûriyetlerde kangı târîhden kangı târihe kadar istihdâm olunduğu ve mikdar-ı ma'aş ve âidâtı ve keyfiyet-i infisâl ve berâetini temâmen musarrah bulunmak meşrûtdur

İhtâr

Bir me'murdan bir daire veya vilayetce bir kere tercüme-i hal varakası ahz ve ale'l-usûl sicil-i ahval daire-i umûmiyesine irsal ile tescil olunduktan sonra gerek oraca ve gerek ahar daire veya vilayetce diğer tercüme-i hal varakası ahz ve tescil asla caiz değildir ancak bu kere tercüme-i hal varakası virmiş olan zevatın varakası şayed bir tarafda kalupda sicil-i ahval daire-i umumiyesine vasıl olmamış ve sicilât-ı umumiye ve hususiyeye geçmemiş olur ise sahibi nezdinde nüsha-i saniyesi bulunduğu halde ânın ve olmadığı takdirde tekrar bir tercüme-i hal varakasının ahz ve tescili ve ashabının da i'tâ ve takdim itmeleri vazife-i asliye ve umur-ı zaruriyeden ise de

sahib-i tercümenin mukaddema kangı tarih ve memuriyetde ve kaç defa tercüme-i hal varakası i'ta eylediğini ve nerede ve ne vasıta ile virdiğini ahiren tanzim eylediği varakasına işaret eylemesi muktezîdir.

Tercüme-i hal evrakına kaffe-i vuku'atın tarihleri ibareten Arabî ve yanlarına kavis içinde rakamen rûmi olarak yazılup mümkün olduğu halde tarihler günü gününe tasrih idilür ve mümkün olamadığı takdirde bi't-tab' takrîben yazılır.

14. 2431 HASAN EFENDİ

1

Hâmise-i cedîde-i nusretiye der Burusa

Münhale olan medrese-i mezbûre Kırk medresesinden münfasıl Ünye müftîsi kıdvetü'l-ulemâi'l-muhakkikîn Hâcî Hasan Efendi zîde ilmuhû mahall ve müstehıkk olmağla bi'l-fi'il Şeyhü'l-islâm ve müftü'l-enâm olup murassa' Osmânî ve mecîdî nişân-ı hümayûnlarıyla imtiyâz nişân-ı zîşânını hâiz ve hâmil olan Üryânîzâde devletlü semâhatlü Ahmed Es'ad Efendi hazretlerinin işâretleri mücebince bâ ibtidâ-i hâric tevcîh olundu

Fî 29 Rebî'ü'l-evvel sene 1302

Fi 10 Rebî'ü'l-âhir sene 310

2

Kalem-i Dîvân-ı hümayûn

3

Numro 24

Huzûr-ı mu‘allâ-yı cenâb-ı meşîhat-penâhîye

Ma‘rûz-ı dâ‘î-i kemîneleridir ki

Me‘mûrîn-i ilmiye ve şer‘iyyeden sicil-i ahvâl-i umûmiye ta‘rîfnâmesi mücebince ahzı îcâb iden terceme-i hâl varakalarının müsâra‘aten irsâli irâdesini hâvî fi 31 Mayıs sene 308 târîhlü emirnâme-i sâmi-i cenâb-ı meşîhat-penâhîleri Canik niyâbet-i şer‘iyyesinden fi 27 Ağustos sene 308 târîhinde teblîğ buyrulması üzerine tercüme-i hâl varaka-i dâ‘iyânem geçen haftaki postaya teslîmen takdîm olunmuşidi bu kere Ünye müftîsi fekâhatlü Hacı Hasan Efendi dâ‘îleri tarafından alınan bir kıt‘a tercüme-i hal varakası dahi ma‘a teferru‘ât leffen merfû‘-ı huzûr-ı âlî-i meşîhat-penâhîleri kılınmış olmağın ol bâbda ve her hâlde emr ü fermân hazret-i menlehü’l-emrindir

Fi 12 Rebî‘ü’l-âhir sene 310

El-Abdü’d-dâ‘î nâib-i kazâ-i Ünye

4

Sicill-i ahvâl şu‘besine fi 26 R sene 310

Hûlâsa 3

2753

5

Bâb-ı fetvâ

Dâire-i meşîhat-i İslâmiyye

Tokâdî fekâhatlû Hâcî Hasan Efendi

Ünye kazâsı müftîsi Yûsuf Efendi'nin vukû'-ı isti'fâsına ve liyâkat ve kifâyetinize mebnî yerine zât-ı şerîfinizin intihâb olunduğuna dâir kazâ-i mezkûr meclis idâresinden gönderilen mazbata ve melfûfâtının leffîyle ifâ-yı muktezâsı Trabzon vilâyeti makâmından bâ tahrîrât iş'âr kılınmakdan nâşî mûmâ ileyhın isti'fâsı bi'l-kabûl kazâ-i mezbûr müftîliği uhdenize tefvîz ve ihâle kılınmış olmağla inde'l-istiftâ eimme-i hanîfiye aleyhim rahmetü Rabbi'l-beriyye hazerâtının ırcı'-i ekvâliyle bi'l-iftâ ketb-i mu'tebereden tahrîr-i nakl-i sarîh ve imzâlarınızı Ünye kazâsı müftîsi diyü vaz' ve tasrîh eyleyesiniz harîr fi'l-yevmü't-tâsi' min Şevvâlû'l-mükerrem lisene isnâ ve selâse-miete ve elf

Ketbû'l-fakîr Üryânîzâde Ahmed Es'ad afâ anhumâ

Tıbk-ı asliyyü'l-âlî

Fi 10 Rebî'ü'l-âhir sene 310

6

Suâl	Cevâb
Sâhib-i tercemenin isim ve mahlas veyâ kendisiyle pederi ismi ve pederi me'mûrînden ise me'mûriyet ve rütbesi ile berâber ma'rûf zevâtdan ise kangı sülâleye nisbet ve şöhreti ve tebe'a-i gayr-ı müslimeden ise milliyeti ve ecnebiyeden ise tâbi'iyeti	İsmim Hâcî Hasan Tahsîn Efendi pederim Harbûdîzâde Ahmed Efendi'dir
Târîh ve mahall-i vilâdeti	Bin iki yüz kırk dört senesi Receb-i şerîf'inin on birinci günü Sivas vilayeti muzâfâtından Tokad

	kasabasında tevellüd itmişim
Mekâtib-i ibtidâiye ve resmiye veya mu'allim-i mahsûsdan nasıl ilm ve fennleri lâıykıyla veyâ muhtasarca kırâat ve ta'allüm eylemiştir ve kangı lisânlarda kitâbet veyâhûd yalnız tekellüm ider bir eser ve te'lîfi de var ise neye müte'allikdir ve ruhsat-ı resmiye ile intişâr itmiş midir ve mekteb şehâdetnâmesi ve bir me'mûriyete intihâbnâmesi var mıdır	Kaza-i mezkûr sıbyân mektebinde mukaddemât-ı ulûmı okuduktan sonra medâris-i müte'addidede ve bir müddet de Harput'da Sâriye Hâtûn medresesinde Hâcî Velî Efendi'den ulûm-ı Arabiyyeyi tahsîl ve muahharan Erzincânî müteveffâ Hâcî Fehmî Efendi'den ulûm-ı âliye ve aliyyeyi tekmîl ile icâzetnâme aldım Türkçe kitâbet ve Arabî ve Fârisîce tekellüm ve tefehhüm iderim bir gûne te'lîfâtım yoktur
Hıdmet-i devlete muvazzaf veya mülâzım olarak kaç yaşında ve nerede dâhil ve bi't-terakkî ne kadar ma'âş veyâ harcırâh ve ücret ve âidât-ı sâireye nâil olup refte refte nasıl me'mûriyetlerde bulunmuş ve ne rütbe ve nişânlar ihsân buyrulmuşdur ve mu'ayyenâtının dâimî ve muvakkat zamâyim ve tenzîlâtıyla infisâl ve müddet-i ma'zûliyetde ma'âş-ı nâiliyet ve tekrâr	Bin iki yüz doksan iki senesi Muharremü'l-haram'ının on birinci günü kırk sekiz yaşında olduğum halde Ünye kasabası rüşdiye mektebi mu'allim-i sânilîğine iki yüz elli gurus ma'âşla ta'yîn olunup bin iki yüz doksan altı senesi Zi'l-hicce'nin on üçüncü günü mezkûr mu'allim-i sânilîğin vukû'-ı lağvına mebnî açıkda kaldım bin üç yüz iki senesi Şevvâlü'l-mükerrem'inin dokuzuncu günü târîhinde yüz gurus ma'âşla kaza-i mezkur müftîliğine bi't-ta'yîn üç yüz iki senesi Rebî'ü'l-evvel'inin yigirmi dokuzuncu günü uhde-i âcizâneme Burusa müderrisliği tevcih buyruldu.

mensûbiyeti vâki' olmuş mudur ve ba'zı zevât-ı kirâm veya mültezim ve kumpanyalar kitâbet ve ma'îyyeti gibi husûsî işlerde bulunmuş ise keyfiyeti ve bu vukû'atın mümkün olduğu kadar şuhûr ve eyyâmı tasrîhiyle târîhleri gösterilmelidir	
İnfisâlinin esbâb-ı hakîkiyesi nedir şikâyetle münfasıl olup taht-ı muhâkemeye alınmış ise töhmetsiz ve berâetden ne hükme netîce virmiştir ve cezâ görmüş müdür ve bulunduğu hıdemâtdan ve teberrü'esi lâzım sâir husûsâtdan berâat zimmetine dâir şâyân-ı i'timâd evrâkı var mıdır vukû'ât-ı mezkûrenin muahharan tashîhi istid'âsına ve isti'lâmlarla izâ'ına dikkat ve sâhiblerinin dahi intizârlarına mahal kalmamak için kemâl-i dikkat ve ihtimâm ile mümkün ise kendi hatt-ı	Ber vech-i meşrûh bidâyet-i me'mûriyetim olan rüşdiye mektebi mu'allim-i sânilîğinden lağv sûretiyle infisâl eyledim ise de ol vakit usûl-i ittihâz idilmemiş olmasından dolayı hüsn-i hıdmetime dâir mazbata almadım ruûs-ı hümâyûn ile menşûr-ı âlînin musaddak sûretleri merbûten takdîm kılındı Fî 11 Rebî'ü'l-âhir sene 310 Ed-dâ'î müftî-i kazâ-i Ünye

destiyle yazılması ve ruûs ve fermân-ı hümayûnlar ile berevât-ı âliye ve mekteb şehâdetnâmeleri ve intihâb ve icâzetnâme ve berâatnâme vesâir evrâk-ı mevsûka ve müteferri'a suver-i musaddakasının veyâhûd i'âde kılınmak üzere asıllarının işbu varakaya rabtı lâzım gelür.	
Mülâhazât	Hüsn-i sülûk ve sîret ashâbından olan Müftî el-Hâcc Hasan Tahsîn Efendi'nin mukârin-i hakikat tercüme-i hal varakası olduğu tasdîk kılınır Fi 11 Rebî'ü'l-âhir sene 310 Ed-dâ'î nâib-i kazâ-i Ünye

7

Ruûs ve nüşûr sûretleri melfûfdur

Nüfus tezkeresi ve icâzetnâme taleb olunacaktır bir nüshadır iki nüsha irsâli ihtâr olunacaktır

Mu'allimliği ma'ârifden ma'âş muhâsebeden

15. 2440 M. HAYRÎ EFENDİ

1

Numro 6

Huzur-ı sami-i cenab-ı meşihat-penahiye

Ma‘ruz-ı da‘î-i kemîneleridir ki

Umum me‘murîn-i şer‘iyye ve ilmiyeye aid fî Muharrem 1327 tarih ve on iki numrolu emirname-i samileriyle irsali irade buyrulan kazamız mahkeme-i şer‘iyye katibi Mehmed Sabri Efendi’nin tercüme-i hal varakasıyla tezkere-i Osmaniye suret-i musaddakası ve hüsn-i hal mazbatası leffen takdim-i huzur-ı veliyyü’n-ni‘mîleri kılınmış olmağla icra-yı icabına müsaade buyrulması babında emr ü fermân hazret-i veliyyü’l-emrindir

Fi 14 Şa‘banü’l-mu‘azzam sene 1327 ve fi 17 Ağustos sene 1325

Ed-Dâ'î Yıldızili kazâsı nâibi (mühür) Mehmed Raşid

2

Sicil-i ahval idaresine 24 Şaban sene 327

Esas 33

3 hülâsa 2635

25/320

3

Devlet-i aliyye-i Osmaniyye tezkeresidir

İsm ve şöhreti	Peder ismiyle mahal-i ikameti	Valides i ismiyle mahal-i ikameti	Tarih ve mahal-i viladet i	Millet i	San'at ve sıfat ve intihab-ı salahiyet i	Müte'ehhi l ve zevcesi müte'addi d olup olmadığı	Derecat ve sınıf-ı askeriyes i
Kadıze Mehmed Hayri Efendi	Mehmed Efendi Sivas	Raziye Sivas	1293 rumi 1294 hicri	İslam	Şer'iyye katib	Müte'ehhi l	

Eşkali				Sicil-i nüfusda kayd olunan mahalli					
Bo y	Göz	Sima	Alame t-i farika-	Vilaye ti	Kazası	Mahall e ve	Zokağı	Meske n numro	Nev'-i meske

			i sabite			karyesi		su	n
Ort a	Ela	Buğda y	Tam	Sivas	Yıldızı li	Yeniha n	Mes'udi ye	Yaban cı umumi 579	

Balada ism ve şöhet ve hal ve sıfatı muharrer Mehmed Hayri Efendi bin Mehmed Efendi devlet-i aliyyenin tabi'iyetini haiz olup ol suretle ceride-i nüfusda mukayyed olduğunu müş'ir işbu tezkere i'ta kılındı.

Fi 15 Mart sene 321

Fi 16 Ağustos sene 325

Yıldızili kazası mehkeme-i şer' iyye katibi

Nüfus memurı Mehmed Tevfik

Sivas vilayeti nüfus nezareti

Nezaret-i umur-ı dahiliye

İşbu suret aslına mutabıkdır fi 17 minhü

4

Şura-yı devletin gayrı devairden mesalih şahsiyyeye dair virilen mazbatalara mahsus varakadır

Kıymeti beş guruşdur

Numro 80

Yenihan mahkeme-i şer'-i şerif katibi Hayri Efendi'nin vezaif-i mevdu'asını ifâda hüsn-i hıdmet ve gayreti görülmekde olup ahlak-ı hamîde ile muttasıf olması

hasebiyle hoşnûdî-i ammeye mazhar olarak şimdiye kadar hakkında bir gûna şikayet vuku‘ bulmadığı gibi vazifesinde her vechile meleke ve rusûh kesb eylemiş olduğunu mübeyyin işbu mazbata vuku‘bulan müracaatı üzerine ita kılındı

Fi 17 Ağustos sene 325

Aza	Aza	Aza	Aza	Katib-i tahrirat	Müdür-i mal	Naib	Yenihan kaimmakamı
	Mühür	Mühür		Mühür	Mühür	Mühür	Mühür

5

Kıymeti 10 guruşdur

Sicil-i ahvâl: Sınûf-ı me’mûrîn ve müstahdimîn-i devlet-i aliyyenin asıl tercüme-i ahvâl-i zâtîyeleriyle sâir vukû‘ât-ı mütenevvi‘a-i resmîyelerinin müteselsilen kayd ve tahrîr ve zabt ve tescîline mahsûs olmak ve me’mûrîn ve ketebe ve müstahdimîn-i sâire haklarında intihâbât ve terakkîyât ile mükâfât ve mücâzât vesâir her nev‘ mu‘âmelât ve icrââtta ma‘mûlun bih tutulmak üzere vaz‘ ve te’sîs buyrulmuştur

Suâl	Cevab
Sâhib-i tercümenin kendüsiyle pederinin ismi ve mahlas ve şöhreti ve lakabı ve gerek kendüsi ve gerek pederi ismiyle mi mahlasıyla mı veya hem ismi ve hem de mahlasıyla mı veyahud şöhretiyle mi yâd olundığı ve kendüsi ve babası beğ midir efendi midir ağa mıdır paşa mıdır	İsmim Mehmed mahlasım Hayri pederim ismi Mehmed mahlası Nuri şöhretim Kadızade dirler kendi mahlasımla pederim ismiyle yad olunmakdayım pederim efendilikle yad olunur ve nahiye niyabetlerinde bulunarak vefat itmiştir rütbe ve nişana nail olmamıştır islam milletinden ve tebea-i Devlet-i Osmaniyedenim maruf sülaleye mensub değilim

ve babası me'mûrînden ise son me'mûriyet ve rütbesi ve değil ise kangı sınıfdandır ve nerelidir ve berhayat mıdır değil midir ve milliyet ve tâbi'iyyeti nedir ve ebeveyni cihetden ma'rûf bir sülâleye mensûb mudur	
Mahall ve târîh-i vilâdeti: Sene-i hicriye ve âna müsâdif sene-i mâliyenin mümkün mertebe şühûr ve eyyâmı tasrîh olunarak gösterilmelidir	Sivas'ın Çavuşbaşı mahallesinde bin iki yüz doksan dört sene-i hicriyesine müsadif bin iki yüz doksan üç sene-i rumisi evailinde tevellüd itmişimdir
Kangı memleket ve mekteblerde ve kangı ilm ve fenn ve san'at ve lisânları ne dereceye kadar tahsîl eylediği ve şehâdetnâme ve tasdîknâme ve icâzetnâme alup almadığı ve kangı lisânlarla kitâbet veyahud yalnız tekellüm itdiği beyân olunmalıdır ancak tekellüm ve kitâbetiyle me'lûf ve ma'rûf olmadığı lisânların usûl ve lügâtini âdî bilmeğle o lisânlarla tekellüm ve kitâbet iderim denilmeyüp	Sivas'ın Çavuşbaşı mahallesinde vaki sıbyan mektebinde mukaddime-i ulum olan Kur'an-ı Kerim, tecvid, ilm-i hal ve muhtasar hesab ve coğrafya vesaire okuduktan sonra rüşdiye-i mülkiyeye bi'd-duhul orada dahi dördüncü sınıfına kadar tedrisi meşrût olan Arabî Farisî coğrafya hesabdandır kesr-i a'sarîye kadar hendese vesaire okuyarak sınıf-ı mezkurda şehadetname ahz ideceğim esnada mekteb-i mezburun lağvıyla mülkiye i'dadisine kalb edilmesinden dolayı orada dahi iki sene okudum ise de bazı esbab-ı mani'anın zuhuruna mebni ikmal-i tahsil ve şehadetname ahzı müyesser olamayarak Sivas'da vaki Şifahîye ve Gökmedreselere devamla müderris-i mahsuslarından sarf nahiv fıkıh ve feraiz kadar ders gördüm ve okudum Türkçe ve oldukça

okudum âşinâyım ve ketb ve resâilden bâ ruhsat-ı resmiye tab‘ ve neşr olunmuş bir eser ve te’lîfi var ise neye dâir olduğu ve kangı târîhde ve nerede tab‘ ve neşr olduğu ve ihtirâ‘ât-ı fenniye ve sanâ‘iyye vesâireye dâir bâ berât-ı âlî bir imtiyâzı hâiz olduğu hâlde kangı fenn ve san‘ata dâir kangı şeyi ve nerede ve kangı târîhde ihtirâ‘ itmişdir ve bir me’mûriyete dâir intihâbnâmesi var ise kangı mahalden virilmişdir ve kangı me’mûriyete dâir ve o me’mûriyetin kaçınıcı sınıfındandır ve târîh ve numrosu nedir gösterilmelidir.	Arabî ve Farisi lisanlarıyla tekellüm ve kitabet bilirim icazetnamem yokdur bir guna telifat ve ihtirâ‘âtım yokdur başka bir me’muriyete intihabname alamadım
Hıdmet-i devlete kangı târîhde ve kaç yaşında ve nerede ve muvazzafen mi veyahud mülâzemetle mi dâhil olmuşdur ve ândan sonra sırasıyla ma‘âşlı ve ma‘âşsız gerek dâimî ve muvakkat ve gerek asâlet ve vekâlet-i me’mûriyet sûretleriyle kangı	Bin üç yüz sekiz sene-i hicriyesine müsadif bin üç yüz yedi sene-i rumisi evailinde Sivas mahkeme-i şerîyyesine mülâzemetle duhul iderek dört sene devam eyledikten sonra fi 18 Şevvalü’l-mükerrem sene 1312 ve fi 1 Nisan sene 1311 tarihinde on dokuz yaşında olduğum halde münhal olan Yenihan kazası mahkeme-i şer‘iyye kitabetine ta’yîn olundum elhaletü hazihi istihdam olunmakdayım kaza-i mezbur naiblerinin gaybubetlerinde defeatle birer ikişer mah vekaletde bulundum ise de ma‘âş almadım ve kitabet-i

me'mûriyetlere geçmişdir ve her birinden ne kadar ma'âş veyâ ma'âşa mukâbil veyahud fevka'l-âde harcırâh ve yevmiye ve ücret-i maktu'a ve gayr-ı maktû'a ve âidât-ı sâire almışdır ve mu'ayyenâtınca dâimî ve muvakkat ne kadar zamâyim ve tenzîlât vukû' bulmuştur ve her bir hıdmet ve me'mûriyetde kangı târîhde işine mübâşeret itmiş ve ma'âşını istîfâya başlamış ve kangı târîhde iş başından ayrılup kangı târîhe kadar ve ne mikdâr ma'âş almışdır ve keزالik sırasıyla kangı rütbe ve nişânlara ve ne sebeblerle nâil olmuştur ve hıdmet-i devlete dühûlünden tercüme-i hâlini tanzîm eylediği târîhe kadar ba'zen açıkda kalmış mıdır ve müddet-i ma'zûliyeti ne mikdâr imtidâd itmiş ve o müddetde ma'zûliyet ma'âşı almış mıdır almış ise mikdârı nedir ve ecnebî nişânı hâmil olanlar nerede	mezkurenin ma'âş-ı muhassası olmayup hasılat ve aidat-ı şer'iyeye ile idare itmekdeyim taltifim için mükerreren makamat-ı aidesine inha idilmiş isem de bir guna rütbe ve nişana nail olamadım hiçbir kimsenin işi ve hıdmetinde bulunmadım
---	--

ve ne sebeble kangı devletin kangı nişânını almışdır ve bunun kabûl ve ta'lıki hakkında kangı tarihde irade-i seniyye-i hazret-i pâdişâhî şeref-müte'allik buyrulmuşdur ve hıdmet-i devletde bulunmadığı esnâda hıdemât-ı husûsiyede bulunmuş ise nerede ve kimin hıdmetinde ve ne kadar müddet bulunmuşdur ve ândan ne sebeble ayrılmışdır ve hıdemât-ı husûsiyede bulunmamış ise o müddeti kangı mahalde imrâr eylemişdir buraları sene-i hicriye ve âna müsâdif sene-i mâliye târîhlerinin mümkün mertebe şuhûr ve eyyâmı tasrîhiyle tahrîr olunmalıdır şâtasrîhiyle tahrîr olunmalıdır şâyed sâhib-i tercümenin işbu târîhler tamamıyla mazbûtî değil ise takrîben filan senenin filan ayının evâil veya evâsıt veya evâhirinde ibâresiyle iktifâ kılınır bunlara dair yedinde evrâk-ı

müşbite-i resmiye olup olmadığı ve var ise neden ibâret idüğü tasrîh olunmalıdır.	
Hıdmet-i devlete dühûlünden varakası târîhine kadar arada infisâli vukû‘ bulmuş ise esbâb-ı hakîkiyesi ve bir zann ve şübhe ve şikâyet üzerine işden el çekdirilmiş ise ne sebebe mebnî ve ne târîhde el çekdirilmiştir ve netîcesi ne olmuştur ve tekrâr işe mübâeret idenler ne müddet sonra ve ne târîhde me’mûriyetine ircâ‘ idilmiştir ve aradaki eyyâm ma‘âşî nasıl tesviye olunmuştur ve taht-ı muhâkemeye alınmış ise töhmet veya berâetinden ne hükme netice virmiştir ve cezâ görmüş müdür ve yedinde berâet zimmet evrâkı var mıdır İhtâr Tercüme-i hal varakaları bâlâdaki suâllere nazaran tanzîm ve cevâb hânelerine	Hıdmet-i devlete duhulum tarihi olan fi 1 Nisan sene 1321 tarihinden bu ana kadar infisal itmedim ve işden el çekmedim bir guna mahkumiyetim yokdur. Bir kıt‘a hüsn-i hal mazbatasıyla tezkere-i Osmaniye sureti merbut bulunmağla işbu tercüme-i hal varaka-i da‘iyanem bi’t-tanzim takdim kılındı Fi 14 Şabanü’l-muazzam sene 1327 fi 17 Ağustos sene 1325 Yıldızili kazası mahkeme-i şeriyeye katibi bende (mühür) Efendi-i muma ileyhın vezaif-i mevdu‘asını hüsn-i ifaya sâ‘î idüğü tasdik olunur Fi 17 Ağustos sene 325 Yenihan kaimmakamı (mühür)

terkîm olundukdan sonra zîrine beş guruşluk bir pul yapışdırılup tanzîm olunduğı sene ve ay ve günün hicrî ve mâlî târîhleri ve kangı mahalde yazıldığıının ve müstahdem bulunduğı esnâda ise me'mûriyet-i hâziresi ve ma'zûl ise son me'mûriyeti tasrîhiyle imzâsı vaz' olundukdan sonra mühr-i zâtî ile temhîr olunur vukû'ât-ı mezkûrenin muahharan tashîhi istid'âsına ve isti'lâmlarla izâ'a-i vakte ve sâhiblerinin dahi intizârlarına hâcet kalmamak içün kemâl-i dikkat ve ihtimâm ile ve mümkün ise kendü hatt-ı destiyle yazılması ve zahr-ı varakada envâ'ı ta'dâd olunan evrâk-ı müsbitenin musaddak sûretlerinin veyâhûd yine i'âde olunmak üzere asıllarının işbu varakaya rabt olunması lâzım gelür	
Mülâhazât	Efendi-i muma ileyh hüsn-i ahlak sahibi olup vazifesini bihakkın ifaya muktedir bulunduğı tasdik

	kılındı fi 17 Ağustos sene 325
	Naib-i kaza-i Yıldızili Mehmed Râşid

6

Bâ irâde-i seniyye-i hazret-i pâdişâhî mer'ıyyü'l-icrâ olan mâdde-i nizâmiyedir

Tercüme-i hâllerini i'tâda bilâ mâni' tekâsül idenler ve tercüme-i hâline hilâf-ı vâki' bir şey derc iden yahud her ne sebebe mebnî olursa olsun evvelki me'mûriyetini ketm eyleyen olup da inde't-tahkîk tebeyyün eylerse böyle bir hâli tecvîz ve ihtiyâr eylediği ve hakîkati neden ibâret idüğü sûret-i mahsûsada tahrîr ve tasrîh olur

İhtâr

Tercüme-i hâller hukûk-ı müşterekeyi ya'ni bir taraftan devletin ve diğer cihetden bendegânın hukûkunu mutazammın olduğundan sâhib-i tercümenin hıdmet-i devlete dühûlünden varakası târîhine değin ne kadar hıdmet ve me'mûriyetlerde bulunmuş ise bunların kâffesini vâkı'a mutâbık olarak müteselsilen göstermesi nizâmı iktizâsından olup sahib-i tercümenin bunu yalnız kendi hukûk-ı şahsiyesinden ibâretdir za'mıyla velev bir gûne sû-i niyetden münba's olmasun ba'zı me'mûriyet ve hıdmet veya ma'aşlarını vesair cihetlerini göstermemesi aslâ ve kat'â câiz değildir ve bu kâ'ideye ittibâ' itmeyen me'mûrîn ve ketebe ve müstahdimîn sâire haklarında bâlâda muharrer mâdde-i nizâmiye hükmünce sicilât-ı umûmiye ve husûsiyede mukayyed olan tercüme-i hâllerine şerh virilür.

Tercüme-i hâl varakaları mündericâtının isbâtı için sâhibleri tarafından rabt ve ibrâzı meşrûr olan evrâkın envâ'ı ber vech-i âtî ta'dâd olunur

Tercüme-i hâl varakalarında muharrer birinci ve ikinci suâllerin cevâbı için: Sâhib-i tercümenin tezkere-i Osmâniyesi ve mensûb olduğu silsileyi irâe ider evrâk-ı mevsûka üçüncü suâlin cevâbı için: Devlet-i aliyye ma'ârif nezâretinin taht-ı tasdîkinde bulunan mekâtib şehâdetnâme ve tasdîknâmeleriyle dâris-ı âmm ulyâ-yı kirâm icâzetnâmeleri ve hâricen memâlik-i mütemedinne mekteblerinin o devlet ma'ârif

nezâretince musaddak şehâdetnâme ve tasdîknâmeleri ve ma'ârif nezâretiyle vilâyât-ı şâhâne ma'ârif me'mûrları tarafından virilen resmî ruhsatnâmeler ve te'lîf ve neşr olunan ketb ve resâilin birer nüshası ve ihtirâ'ât-ı fenniye ve sînâ'îyye imtiyâz berâtları ve me'mûriyet intihâbnâmeleri dördüncü ve beşinci suâllerin cevâbı için: Muharrerât ve mezâbit ve i'lâmât-ı resmiye ve ruûs ve ferâmîn-i hümâyûn ve berevât-ı âliye ve evrâk-ı mevsûka-i saire veyahud bir makâm-ı resmîden musaddak olmak ve aslındaki mühür ve imzâ ve tarih ve numrolarıyla beraber kaffe-i mündericatına harfîyen mutabık bulunmak üzere suretleri ibraz olunmak ve işbu evrak-ı müsbitede ma'aşlı ve ma'aşsız ve asâlet ve kefâlet ve dâimî ve muvakkat ve ilâve-i me'mûriyet sûretiyle ne gibi hıdmet ve me'mûriyetlerde kangı târihden kangı târihe kadar istihdâm olunduğı ve mikdar-ı ma'aş ve âidâtı ve keyfiyet-i infisâl ve berâetini temâmen musarrah bulunmak meşrûtdur

İhtâr

Bir me'murdan bir daire veya vilayetce bir kere tercüme-i hal varakası ahz ve ale'l-usûl sicil-i ahval daire-i umûmiyesine irsal ile tescil olundukdan sonra gerek oraca ve gerek ahar daire veya vilayetce diğer tercüme-i hal varakası ahz ve tescil asla caiz değildir ancak bu kere tercüme-i hal varakası virmiş olan zevatın varakası şayed bir tarafda kalupda sicil-i ahval daire-i umumiyesine vasıl olmamış ve sicilat-ı umumiye ve hususiyeye geçmemiş olur ise sahibi nezdinde nüsha-i saniyesi bulunduğu halde ânın ve olmadığı takdirde tekrar bir tercüme-i hal varakasının ahz ve tescili ve ashabının da i'tâ ve takdim itmeleri vazife-i asliye ve umur-ı zaruriyeden ise de sahib-i tercümenin mukaddema kangı tarih ve memuriyetde ve kaç defa tercüme-i hal varakası i'ta eylediğini ve nerede ve ne vasıta ile virdiğini ahiren tanzim eylediği varakasına işaret eylemesi muktezîdir.

Tercüme-i hal evrakına kaffe-i vuku'atın tarihleri ibareten Arabî ve yanlarına kavis içinde rakamen rûmi olarak yazılup mümkün olduğu halde tarihler günü gününe tasrih idilür ve mümkün olamadığı takdirde bi't-tab' takrîben yazılır.

16.2446 ÖMER ŞÜKRÜ EFENDİ

1

Devlet-i aliyye-i Osmâniye tezkeresi sûretidir

İsm ve şöhret i	Pederi ismiyle mahal-i ikâmeti	Târîh-i mahal-i vilâdeti	Millet i	San‘at ve sıfat ve hıdmet ve ashâb-ı salâhiyet i	Müte’ehhi l ve zevcesi müte‘addi d olup olmadığı	Derecât-ı ve sınıf- ı askeriyes i	Vâlidese ismiyle mahal-i ikâmeti
Fazlı oğlu	Abdulla	1296 kameris	İslam		Zevcesi		Müteveffıy e Ümm

Ömer Şükri Efendi	h	i 1294 rumisi			yokdur		Gülsüm
-------------------------	---	-------------------------	--	--	--------	--	--------

Eşkâli				Sicil-i Nüfûsa Kayd Olunan Mahalli					
Bo y	Gö z	Sîmâ	Alâme t-i fârîka	Vilâye ti	Kazâsı	Mahall e ve karyesi	Zoka ğ	Meske n numro su	Nev'- i meske n
Ort a	Ela	Buğda y	Tam	Sivas	Koyulhis ar	Cami-i kebir mahalle si		Yaban cı hane	

Balada ism ve şöhret ve hal ve sıfatı muharrer olan Ömer Şükri Efendi bin Abdullah Devlet-i aliyye'nin tabiiyetini haiz olup ol suretle ceride-i nüfusda mukayyed olduğunu müş'ir işbu tezkere ita kılındı

Fi 5 Temmuz sene 324

Sivas vilayeti nüfus nezareti

Nezaret-i umur-ı dahiliye

Fi 5 Temmuz sene 324

İşbu suret aslına mutabık olmağla tasdik

Fi 12 Cemaziye'l-ahir sene 328

Fi 7 Haziran sene 326

Nüfus memurı Mehmed Alim

Koyulhisar kazası mahkeme-i şer'yye ikinci katibi

2

İşbu tezkere-i Osmaniye suretinin aslına mutabık olduğu tasdik kılındı

Fi 7 Haziran sene 326

IMG_00004

Kıymeti 10 guruşdur

Sicil-i ahvâl: Sınûf-ı me'mûrîn ve müstahdimîn-i devlet-i aliyyenin asıl tercüme-i ahvâl-i zâtiyeleriyle sâir vukû'ât-ı mütenevvi'a-i resmîyelerinin müteselsilen kayd ve tahrîr ve zabt ve tesciline mahsûs olmak ve me'mûrîn ve ketebe ve müstahdimîn-i sâire haklarında intihâbât ve terakkiyât ile mükâfât ve mücâzât vesâir her nev' mu'âmelât ve icrââtta ma'mûlun bih tutulmak üzere vaz' ve te'sîs buyrulmuştur

Suâl	Cevab
Sâhib-i tercümenin kendüsiyle pederinin ismi ve mahlas ve şöhreti ve lakabı ve gerek kendüsi ve gerek pederi ismiyle mi mahlasıyla mı veya hem ismi ve hem de mahlasıyla mı veyahud şöhretiyle mi yâd olundığı ve kendüsi ve babası beğ midir efendi midir ağa mıdır paşa mıdır	İsmim Ömer Efendi olup mahlasım Şükri'dir pederimin ismi Abdullah Efendi'dir şöhret ve liyakatimiz Fazlıoğlu namıyla yad olunur pederim bezaz olup büyük bir sülaleye mensub değildir elyevm Zile'de ber-hayatdır

ve babası me'mûrînden ise son me'mûriyet ve rütbesi ve değil ise kangı sınıfdandır ve nerelidir ve berhayat mıdır değil midir ve milliyet ve tâbi'iyyeti nedir ve ebeveyni cihetden ma'rûf bir sülâleye mensûb mudur	
Mahall ve târîh-i vilâdeti: Sene-i hicriye ve âna müsâdif sene-i mâliyenin mümkün mertebe şühûr ve eyyâmı tasrîh olunarak gösterilmelidir	6 Rebiülevvel sene 1296 ve fi 15 Şubat sene 1294 sene-i rumi ve hicrisinde Sivas vilayeti dahilinde Zile kasabasında tevellüd itdiğim nüfus tezkere-i Osmaniyesinde muharrerdir
Kangı memleket ve mekteplerde ve kangı ilm ve fenn ve san'at ve lisânları ne dereceye kadar tahsîl eylediği ve şehâdetnâme ve tasdîknâme ve icâzetnâme alup almadığı ve kangı lisânlarla kitâbet veyahud yalnız tekellüm itdiği beyân olunmalıdır ancak tekellüm ve kitâbetiyle me'lûf ve ma'rûf olmadığı lisânların usûl ve lügâtini âdî bilmeğle o lisânlarla tekellüm ve kitâbet iderim denilmeyüp	16 Saferü'l-hayr sene 311 sene-i hicrisi ve fi 18 Ağustos sene 1309 tarihine kadar kasaba-i mezkurede hususî bir muallimden ibtidâî ve rüşdî tahsillerini bade'l-ikmal salifü'l-arz kasabanın Keselek medresesi müderrisi Sirozlızade Bekir Sıdkı Efendi'den Kafiye'ye kadar tahsil eyledim fi 21 Şevvalü'l-mükerrem sene 1314 ve fi 10 Mart sene 1313 tarihinde Dersaadet'e gelerek Bab-ı ali'ye kurb İbrahim Paşa medresesinde ikamet ve ruz-ı şeb medrese-nişin olup tarih-i mezkurla kurb Cağaloğlu Rüstem Paşa medresesine kayd ve kabul olundum ve ati'z-zikr Bayezid dersi'amlarından Selanik Yenicevardarî Ömer Raci Efendi'nin izhardan halka-i tedrisinde on sene bila fasıla devamla on Cemaziye'l-evvel bin üç yüz yigirmi dört sene-i hicrisi ve fi 20

okudum âşinâyım ve ketb ve resâilden bâ ruhsat-ı resmiye tab‘ ve neşr olunmuş bir eser ve te’lîfi var ise neye dâir olduğu ve kangı târîhde ve nerede tab‘ ve neşr olduğu ve ihtirâ‘ât-ı fenniye ve sanâ‘iyye vesâireye dâir bâ berât-ı âlî bir imtiyâzı hâiz olduğu hâlde kangı fenn ve san‘ata dâir kangı şeyi ve nerede ve kangı târîhde ihtirâ‘ itmişdir ve bir me’mûriyete dâir intihâbnâmesi var ise kangı mahalden virilmişdir ve kangı me’mûriyete dâir ve o me’mûriyetin kaçınıcı sınıfındandır ve târîh ve numrosu nedir gösterilmelidir.	Haziran sene 1322 sene-i rumisinde tekmil-i neshle icazet aldım ise de icazetname ahzına muvaffak olamadım Rebiü’l-ahir yigirmi bir bin üç yüz yigirmi altı sene-i hicrisi ve fi 10 Mayıs sene 1324 sene-i rumisinde li-maslaha Koyulhisar’a gelerek bin üç yüz yigirmi yedi Şa‘ban on dokuzunda ve fi 23 Ağustos sene 1325 sene-i rumisinde kaza-i mezkur Naiblü nahiyesine naib ta’yîn olundum ve iki buçuk mah müddetle istihdam olunarak niyabet-i mezkure lağv olundu Türkçe ile tekellüm ve kitabet iderim telifat ve ihtira‘at-ı acizanem yokdur.
Hıdmet-i devlete kangı târîhde ve kaç yaşında ve nerede ve muvazzafen mi veyahud mülâzemetle mi dâhil olmuşdur ve ândan sonra sırasıyla ma‘âşlı ve ma‘âşsız gerek dâimî ve muvakkat ve gerek asâlet ve vekâlet-i me’mûriyet sûretleriyle kangı	Otuz iki yaşında olduğım halde ilk defa olarak inhilal iden kaza-i mezkur mahkeme-i şeriyeye ikinci kitabetine bi’l-imtihan altı Şevvalü’l-mükerrem bin üç yüz yigirmi yedi tarihiyle iki yüz elli guruş maaşla ta’yîn olundum ve Şevval yigirmi üç, bin üç yüz yigirmi yedi fi 25 Teşrin-i evvel sene 1325 tarihiyle işe mübaşeret eyledim henüz rütbe ve nişana nail olmadım nüfus tezkere-i Osmaniye’nin suret-i musaddakası merbuten takdim kılınmıştır.

me'mûriyetlere geçmişdir ve her birinden ne kadar ma'âş veyâ ma'âşa mukâbil veyahud fevka'l-âde harcırâh ve yevmiye ve ücret-i maktu'a ve gayr-ı maktû'a ve âidât-ı sâire almışdır ve mu'ayyenâtınca dâimî ve muvakkat ne kadar zamâyim ve tenzîlât vukû' bulmuşdur ve her bir hıdmet ve me'mûriyetde kangı târîhde işine mübâşeret itmiş ve ma'âşını istîfâya başlamış ve kangı târîhde iş başından ayrılup kangı târîhe kadar ve ne mikdâr ma'âş almışdır ve keزالik sırasıyla kangı rütbe ve nişânlara ve ne sebeblerle nâil olmuşdur ve hıdmet-i devlete dühûlünden tercüme-i hâlini tanzîm eylediği târîhe kadar ba'zen açıkda kalmış mıdır ve müddet-i ma'zûliyeti ne mikdâr imtidâd itmiş ve o müddetde ma'zûliyet ma'âşı almış mıdır almış ise mikdârı nedir ve ecnebî nişânı hâmil olanlar nerede

ve ne sebeble kangı devletin kangı nişânını almışdır ve bunun kabûl ve ta'lıki hakkında kangı tarihde irade-i seniyye-i hazret-i pâdişâhî şeref-müte'allik buyrulmuşdur ve hıdmet-i devletde bulunmadığı esnâda hıdemât-ı husûsiyede bulunmuş ise nerede ve kimin hıdmetinde ve ne kadar müddet bulunmuşdur ve ândan ne sebeble ayrılmışdır ve hıdemât-ı husûsiyede bulunmamış ise o müddeti kangı mahalde imrâr eylemişdir buraları sene-i hicriye ve âna müsâdif sene-i mâliye târîhlerinin mümkün mertebe şuhûr ve eyyâmı tasrîhiyle tahrîr olunmalıdır şâtasrîhiyle tahrîr olunmalıdır şâyed sâhib-i tercümenin işbu târîhler tamamıyla mazbûtî değil ise takrîben filan senenin filan ayının evâil veya evâsıt veya evâhirinde ibâresiyle iktifâ kılınır bunlara dair yedinde evrâk-ı

müsbite-i resmiye olup olmadığı ve var ise neden ibâret idüğü tasrîh olunmalıdır.	
Hıdmet-i devlete dühûlünden varakası târîhine kadar arada infisâli vukû‘ bulmuş ise esbâb-ı hakîkiyesi ve bir zann ve şübhe ve şikâyet üzerine işden el çekdirilmiş ise ne sebebe mebnî ve ne târîhde el çekdirilmiştir ve netîcesi ne olmuştur ve tekrâr işe mübâeret idenler ne müddet sonra ve ne târîhde me’mûriyetine ircâ‘ idilmiştir ve aradaki eyyâm ma‘âşı nasıl tesviye olunmuştur ve taht-ı muhâkemeye alınmış ise töhmet veya berâetinden ne hükme netice virmiştir ve cezâ görmüş müdür ve yedinde berâet zimmet evrâkı var mıdır İhtâr Tercüme-i hal varakaları bâlâdaki suâllere nazaran tanzîm ve cevâb hânelerine	Lehü’l-hamd şimdiye kadar taht-ı muhakemeye alınmadığım gibi bir ceza da görmedim evrak-ı müsbiteme dair yalnız nüfus tezkere-i Osmaniye suret-i musaddakası leffen arz ve takdim kılınmış ve işbu tercüme-i hal varakası dahi kendi hatt-ı destimle tahrir kılınmış olmağla ol babda emr ü fermân hazret-i menlehü’l-emrindir Fi 12 Cemaziye’l-ahir sene 328 ve fi 7 Haziran sene 326 Koyulhisar kazası mahkeme-i şer‘iyye ikinci katibi (mühür) İşbu tercüme-i hal varakası mündericatının muvafık-ı hakikat olduğu anlaşılmagla tasdik kılındı Fi 7 Haziran sene 326 Koyulhisar kaimmakam vekili naib (mühür)

terkîm olundukdan sonra zîrine beş gurusluk bir pul yapışdırılup tanzîm olunduğı sene ve ay ve günün hicrî ve mâlî târîhleri ve kangı mahalde yazıldığıının ve müstahdem bulunduğı esnâda ise me'mûriyet-i hâziresi ve ma'zûl ise son me'mûriyeti tasrîhiyle imzâsı vaz' olundukdan sonra mühr-i zâtî ile temhîr olunur vukû'ât-ı mezkûrenin muahharan tashîhi istid'âsına ve isti'lâmlarla izâ'a-i vakte ve sâhiblerinin dahi intizârlarına hâcet kalmamak içün kemâl-i dikkat ve ihtimâm ile ve mümkün ise kendü hatt-ı destiyle yazılması ve zahr-ı varakada envâ'ı ta'dâd olunan evrâk-ı müsbitenin musaddak sûretlerinin veyâhûd yine i'âde olunmak üzre asıllarının işbu varakaya rabt olunması lâzım gelür	
Mülâhazât	

3

Bâ irâde-i seniyye-i hazret-i pâdişâhî mer'ıyyü'l-icrâ olan mâdde-i nizâmiyedir

Tercüme-i hâllerini i'tâda bilâ mâni' tekâsül idenler ve tercüme-i hâline hilâf-ı vâki' bir şey derc iden yahud her ne sebebe mebnî olursa olsun evvelki me'mûriyetini ketm eyleyen olup da inde't-tahkîk tebeyyün eylerse böyle bir hâli tecvîz ve ihtiyâr eylediği ve hakîkati neden ibâret idüğü sûret-i mahsûsada tahrîr ve tasrîh olur

İhtâr

Tercüme-i hâller hukûk-ı müşterekeyi ya'ni bir taraftan devletin ve diğer cihetden bendegânın hukûkunu mutazammın olduğundan sâhib-i tercümenin hıdmet-i devlete dühûlünden varakası târîhine değin ne kadar hıdmet ve me'mûriyetlerde bulunmuş ise bunların kâffesini vâkı'a mutâbık olarak müteselsilen göstermesi nizâmı iktizâsından olup sahib-i tercümenin bunu yalnız kendi hukûk-ı şahsiyesinden ibâretdir za'mıyla velev bir gûne sû-i niyetden münba's olmasun ba'zı me'mûriyet ve hıdmet veya ma'aşlarını vesair cihetlerini göstermemesi aslâ ve kat'â câiz değildir ve bu kâ'ideye ittibâ' itmeyen me'mûrîn ve ketebe ve müstahdimîn sâire haklarında bâlâda muharrer mâdde-i nizâmiye hükmünce sicilât-ı umûmiye ve husûsiyede mukayyed olan tercüme-i hâllerine şerh virilür.

Tercüme-i hâl varakaları mündericâtının isbâtı için sâhibleri tarafından rabt ve ibrazı meşrût olan evrâkın envâ'ı ber vech-i âtî ta'dâd olunur

Tercüme-i hâl varakalarında muharrer birinci ve ikinci suâllerin cevâbı için: Sâhib-i tercümenin tezkere-i Osmâniyesi ve mensûb olduğu silsileyi irâe ider evrâk-ı mevsûka üçüncü suâlin cevâbı için: Devlet-i aliyye ma'ârif nezâretinin taht-ı tasdîkinde bulunan mekâtib şehâdetnâme ve tasdîknâmeleriyle dürrus-ı âmm ulyâ-yı kirâm icâzetnâmeleri ve hâricen memâlik-i mütemedinne mekteblerinin o devlet ma'ârif nezâretince musaddak şehâdetnâme ve tasdîknâmeleri ve ma'ârif nezâretiyle vilâyât-ı şâhâne ma'ârif me'mûrları tarafından virilen resmî ruhsatnâmeler ve te'lîf ve neşr olunan ketb ve resâilin birer nüshası ve ihtirâ'ât-ı fenniye ve snâ'iyye imtiyâz berâtları ve me'mûriyet intihâbnâmeleri dördüncü ve beşinci suâllerin cevâbı için: Muharrerât ve mezâbit ve i'lâmât-ı resmiye ve ruûs ve ferâmîn-i hümayûn ve

berevât-ı âliye ve evrâk-ı mevsûka-i saire veyahud bir makâm-ı resmîden musaddak olmak ve aslındaki mühür ve imzâ ve tarih ve numrolarıyla beraber kaffe-i mündericatına harfîyen mutabık bulunmak üzere suretleri ibraz olunmak ve işbu evrak-ı müsbitede ma‘aşlı ve ma‘aşsız ve asâlet ve kefâlet ve dâimî ve muvakkat ve ilâve-i me‘mûriyet sûretiyle ne gibi hıdmet ve me‘mûriyetlerde kangı târîhden kangı târihe kadar istihdâm olunduğı ve mikdar-ı ma‘aş ve âidâtı ve keyfiyet-i infisâl ve berâetini temâmen musarrah bulunmak meşrûtdur

İhtâr

Bir me‘murdan bir daire veya vilayetce bir kere tercüme-i hal varakası ahz ve ale’l- usûl sicil-i ahval daire-i umûmiyesine irsal ile tescil olundukdan sonra gerek oraca ve gerek ahar daire veya vilayetce diğer tercüme-i hal varakası ahz ve tescil asla caiz değildir ancak bu kere tercüme-i hal varakası virmiş olan zevatın varakası şayed bir tarafda kalupda sicil-i ahval daire-i umumiyesine vasıl olmamış ve sicilat-ı umumiye ve hususiyeye geçmemiş olur ise sahibi nezdinde nüsha-i saniyesi bulunduğu halde ânın ve olmadığı takdirde tekrar bir tercüme-i hal varakasının ahz ve tescili ve ashabının da i‘tâ ve takdim itmeleri vazife-i asliye ve umur-ı zaruriyeden ise de sahib-i tercümenin mukaddema kangı tarih ve memuriyetde ve kaç defa tercüme-i hal varakası i‘ta eylediğini ve nerede ve ne vasıta ile virdiğini ahiren tanzim eylediği varakasına işaret eylemesi muktezîdir.

Tercüme-i hal evrakına kaffe-i vuku‘atın tarihleri ibareten Arabî ve yanlarına kavis içinde rakamen rûmi olarak yazılup mümkün olduğu halde tarihler günü gününe tasrih idilür ve mümkün olamadığı takdirde bi’t-tab‘ takrîben yazılır.

17. 2460 YUSUF ZİYAEDDİN EFENDİ

1

Kıymeti 10 guruşdur

Sicil-i ahvâl: Sınûf-ı me'mûrîn ve müstahdimîn-i devlet-i aliyyenin asıl tercüme-i ahvâl-i zâtiyeleriyle sâir vukû'ât-ı mütenevvi'a-i resmîyelerinin müteselsilen kayd ve tahrîr ve zabt ve tescîline mahsûs olmak ve me'mûrîn ve ketebe ve müstahdimîn-i sâire haklarında intihâbât ve terakkiyât ile mükâfât ve mücâzât vesâir her nev' mu'âmelât ve icrââtda ma'mûlun bih tutulmak üzre vaz' ve te'sîs buyrulmuşdur

Suâl	Cevab
Sâhib-i tercümenin kendüsiyle pederinin ismi ve mahlas ve şöhreti ve lakabı ve gerek kendüsi ve gerek pederi ismiyle mi	İsmim Yusuf lakabım Ziyaeddin olup Hacı Ziya Efendi dimeğle yad olunurum pederim Sivas'ın erbab-ı servet ve tüccarından müteveffa Hacı Selim Efendi ibni Abdullah Efendi'dir. Bir sülale-i marufeye

mahlasıyla mı veya hem ismi ve hem de mahlasıyla mı veyahud şöhretiyle mi yâd olunduğı ve kendüsi ve babası beğ midir efendi midir ağa mıdır paşa mıdır ve babası me'mûrînden ise son me'mûriyet ve rütbesi ve değil ise kangı sınıfdandır ve nerelidir ve berhayat mıdır değil midir ve milliyet ve tâbî'yyeti nedir ve ebeveyni cihetden ma'rûf bir sülâleye mensûb mudur	intisabımız yoktur
Mahall ve târîh-i vilâdeti: Sene-i hicriye ve âna müsâdif sene-i mâliyenin mümkün mertebe şühûr ve eyyâmı tasrîh olunarak gösterilmelidir	Bin iki yüz yetmiş sekiz sene-i kameriyesine müsadif 1277 senesinde nefis-i Sivas kasabasının Oğlan Çavuş mahallesinde tevellüd eylemişimdir
Kangı memleket ve mekteblerde ve kangı ilm ve fenn ve san'at ve lisânları ne dereceye kadar tahsîl eylediğı ve şehâdetnâme ve tasdîknâme ve icâzetnâme alup almadığı ve kangı lisânlarla kitâbet veyahud yalnız tekellüm itdiği beyân	Bin iki yüz seksen yedi senesi Sivas rüşdî mülkî mektebine duhul ve tahsili meşrut olan mukaddemat-ı fûnunu tahsil iderek bi tevfikihî teala aliyyü'l-a'la derecesinde şehadetname ihraz eyledim ve şehir-i mezkurda Şifaiyye medresesinde ulum-ı Arabiye ve Farisi badehu vilayet-i mezkurenin Tokad sancağına azimetle beyan, bedi', mantık, kelam, fıkıh, hadis, tefsir gibi ulum-ı âliye ve Arabiyeyi bi't-tahsil bunlardan ve seb'a ve aşere tarîki üzre ilm-i celil-i

olunmalıdır ancak tekellüm ve kitâbetiyle me'lûf ve ma'rûf olmadığı lisânların usûl ve lügâtini âdî bilmeğle o lisânlarla tekellüm ve kitâbet iderim denilmeyüp okudum âşinâyım ve ketb ve resâilden bâ ruhsat-ı resmiye tab' ve neşr olunmuş bir eser ve te'lîfi var ise neye dâir olduğu ve kangı târîhde ve nerede tab' ve neşr olduğu ve ihtirâ'ât-ı fenniye ve sanâ'iyeye vesâireye dâir bâ berât-ı âlî bir imtiyâzı hâiz olduğu hâlde kangı fenn ve san'ata dâir kangı şeyi ve nerede ve kangı târîhde ihtirâ' itmişdir ve bir me'mûriyete dâir intihâbnâmesi var ise kangı mahalden virilmişdir ve kangı me'mûriyete dâir ve o me'mûriyetin kaçınıcı sınıfındandır ve târîh ve numrosu nedir gösterilmelidir.	vücut kiraet ve edadan hala Tokad müftisi faziletlü Hacı Osman Efendi hazretleri tarafından iki kıt'a icazetname ahz eyledim. Türki, Arabi, Farisi lisanlarıyla tekellüm ve kitabet iderim ilm-i kiraet ve edâdan "ed-delailü'l-mahkemetü fî kıraetü'z-zâdü'l-mu'acceme ve't-tâî'l-muhmile" namında arabiyyü'l-ibare bir risale ve bazı ehadis-i sahiha ve mesail-i fıkhiyyeyi havi "et-Takrir fî Ahkami't-Tasvir" isminde Türkçe bir risale ve farz ile sünnetin bir niyetle cem' idilerek kılınması caiz olmayacağına dair ve bazı dekayık-ı ahkam-ı şer'iyeyi havi Türkçe diğer bir risale ve "Hayrû'l-kelam fî Kıraetü'n-Nebi aleyhi's-selam" isminde bir risale-i Arabiye ve cehdü'l-mekal ve şüruh-ı cezeriye ve şatıbiyeden cem' ve tercüme olunan bir tecvid-i kebir ve sarfdan ibtida, vakf, iltika, sâkîne bahislerini havi Türkçe diğer bir risale ve mekatib-i i'adîyede tedris olunmak üzere şevahidiyle(?) beraber hükmi'l-edevat(?) bahsini havi bir kavaid-i farisiye cem' ve tertib eylemiş isem de hiçbir şey tab' olunmamış diğer matbu' te'lifim de yokdur
Hıdmet-i devlete kangı târîhde ve kaç yaşında ve nerede ve muvazzafen mi veyahud mülâzemetle mi	Bi tevfiikihi teala Tokad'da ahz-ı icazet ve Sivas'a avdet ile beş altı sene kadar suret-i gayr-ı resmîyede ulum-ı âliye ve arabiye neşr ve tedris ile iştigal itdikten sonra Dersaadet'e azimet iderek meclis-i

dâhil olmuştur ve ândan sonra sırasıyla ma'âşlı ve ma'âşsız gerek dâimî ve muvakkat ve gerek asâlet ve vekâlet-i me'mûriyet sûretleriyle kangı me'mûriyetlere geçmiştir ve her birinden ne kadar ma'âş veyâ ma'âşa mukâbil veyahud fevka'l-âde harcırâh ve yevmiye ve ücret-i maktu'a ve gayr-ı maktû'a ve âidât-ı sâire almıştır ve mu'ayyenâtınca dâimî ve muvakkat ne kadar zamâyim ve tenzîlât vukû' bulmuştur ve her bir hıdmet ve me'mûriyetde kangı târîhde işine mübâşeret itmiş ve ma'âşını istîfâya başlamış ve kangı târîhde iş başından ayrılıp kangı târîhe kadar ve ne mikdâr ma'âş almıştır ve keزالik sırasıyla kangı rütbe ve nişânlara ve ne sebeblerle nâil olmuştur ve hıdmet-i devlete dühûlünden tercüme-i hâlini tanzîm eylediği târîhe kadar ba'zen açıkda kalmış mıdır ve	kebir-i ma'arif bi'l-imtihan Sivas idadi-i mülkîsine şehri üç yüz gurus ma'âş ile ulum-ı diniye muallimliğine ta'yîn ve üç yüz on bir sene-i hicriyesi Zi'l-ka'de'sinin on sekizinci gününe müsadif fi 11 Mayıs sene 310 tarihinde işe mübâşeret iderek Sivas maarif idaresinin tasdiknamesinde dahi gösterildiği üzere muahharan mekteb-i mezkurun edebiyat, Türkçe, ahlak, Arabi, Farisi dersleri muallimliklerinde bila fasıla istihdam olunmuş ve tarih-i mezkurdan bu güne kadar cem'an (66,825) gurus ma'âş ahz ve ale'l-usul tevkîfân tamamen ita eylemişimdir muahharan mekteb-i mezburda muallimliğim esnasında Sivas merkez bidayet mahkemesi hukuk kısmı azalığı ile heyet-i ithamiye riyasetine bi'l-intihab iki yüz elli gurus ma'âş ile üç yüz yigirmi beş senesi Rebiü'l-evvel yigirmi sekizinci günü fi 28 Nisan sene 323 tarihinde ta'yîn olunarak mezkur üç yüz yigirmi beş senesi Zi'l-hicce-i şerifinin sekizinci günü fi 30 Kanun-ı evvel sene 323 tarihine kadar ifa-yı hıdmet ve ceman (2017) gurus ma'âş ahz iderek tarih-i mezkurda bi'l-isti'fa infikak eylemişimdir. Muahharan Sivas rüşdî-i askerîsi Farisi muallimliğine bi'l-imtihan üç yüz yigirmi gurus ma'âş ile ta'yîn ve üç yüz yigirmi altı senesi Muharrem'i evasıtında fi 3 Şubat sene 323 tarihinde ale'l-usul nısf ma'âş ile ve sene-i mezkure Cemaziye'l-ahir'i evasıtında fi 3 Temmuz sene 324 tarihinden i'tibâren tam (320) gurus ma'âş ile ifa-yı hıdmete mübâşeret ve fi 1 Temmuz sene 326 tarihine kadar cem'an 8450 gurus ma'âş ahz ve tevkifat-ı lazımesini ita eylemişimdir. Badehu geçen üç yüz yigirmi beş senesi makam-ı celil-i meşihat-penahiden
---	--

müddet-i ma'zûliyeti ne mikdâr imtidâd itmiş ve o müddetde ma'zûliyet ma'âş almış mıdır almış ise mikdârı nedir ve ecnebî nişânı hâmil olanlar nerede ve ne sebeble kangı devletin kangı nişânını almışdır ve bunun kabûl ve ta'likî hakkında kangı tarihde irade-i seniyye-i hazret-i pâdişâhî şeref-müte'allik buyrulmuşdur ve hıdmet-i devletde bulunmadığı esnâda hıdemât-ı husûsiyede bulunmuş ise nerede ve kimin hıdmetinde ve ne kadar müddet bulunmuşdur ve ândan ne sebeble ayrılmışdır ve hıdemât-ı husûsiyede bulunmamış ise o müddeti kangı mahalde imrâr eylemişdir buraları sene-i hicriye ve âna müsâdif sene-i mâliye târîhlerinin mümkün mertebe şuhûr ve eyyâmı tasrîhiyle tahrîr olunmalıdır şâtasrîhiyle tahrîr olunmalıdır şâyed sâhib-i tercümenin işbu	Sivas müderrisliğine tahsis buyrulan şehri bin küsur guruşdan üç yüz elli guruş maaşla kısmen Sivas merkez vilayet müderrisliğine vilayet tensik komisyonunca ta'yîn olunarak üç yüz yigirmi sekiz sene-i haliye-i hicriyesi şehir-i Cemaziye'l-ahir'i evasıtına müsâdif fi 9 Şubat sene 325 tarihinde resmen mübaşeret eylemiş ve hala devam itmekde bulunmuşum rütbe ve nişanı haiz değilim. Salifü'l-arz memuriyetlerime dair yedimde ayru ayru evrak-ı müsbite bulunarak suret-i musaddakaları leffen takdim olunmuşdur. Mukaddema tercüme-i hal varakası tanzim ve maarif-i umumiye nezaret-i celilesine takdim iderek nezaret-i müşarün ileyha sicil-i ahval şubesinden 4652 numrolu dosya pusulası ahz eylemiş idim.
---	--

târîhler tamamıyla mazbûti değil ise takrîben filan senenin filan ayının evâil veya evâsıt veya evâhirinde ibâresiyle iktifâ kılınır bunlara dair yedinde evrâk-ı müsbite-i resmiye olup olmadığı ve var ise neden ibâret idüğü tasrîh olunmalıdır.	
Hıdmet-i devlete dühûlünden varakası târîhine kadar arada infisâli vukû‘ bulmuş ise esbâb-ı hakîkiyesi ve bir zann ve şübhe ve şikâyet üzerine işden el çekdirilmiş ise ne sebebe mebnî ve ne târîhde el çekdirilmişdir ve netîcesi ne olmuştur ve tekrâr işe mübâeret idenler ne müddet sonra ve ne târîhde me’mûriyetine ircâ‘ edilmiştir ve aradaki eyyâm ma‘âşı nasıl tesviye olunmuştur ve taht-ı muhâkemeye alınmış ise tühmet veya berâetinden ne hükme netice virmiştir ve cezâ görmüş müdür ve yedinde berâet zimmet	Bidayet-i memuriyetimden şimdiye kadar infisalim vuku‘bulmamış ve bir zann ve şübhe üzerine işden el çekdirilmiş olmadığım gibi hamd olsun hakkımda hiçbir güne şikayet vaki olmamış ve taht-ı muhakemeye de alınmamışımıdır. İşbu tercüme-i hal varakasıyla evrak-ı müsbite olmak üzere leffen takdim olunan tezkere-i Osmaniye ve şehadetname ve icazetnameler ve mazbata ve tasdiknameler suret-i musaddakaları nefs-i Sivas kasabasında tanzim ve dest-i hatt-ı daiyanemle tahrir olunarak takdim olunmuştur Fi 17 Receb-i şerif sene 328 ve fi 11 Temmuz sene 326 Sivas merkez vilayet müderrislerinden ed-Da‘î (mühür)

evrâkı var mıdır

İhtâr

Tercüme-i hal varakaları bâlâdaki suâllere nazaran tanzîm ve cevâb hânelerine terkîm olundukdan sonra zîrine beş guruşluk bir pul yapışdırılıp tanzîm olunduğı sene ve ay ve günün hicrî ve mâlî târîhleri ve kangı mahalde yazıldığıının ve müstahdem bulunduğu esnâda ise me'mûriyet-i hâzıresi ve ma'zûl ise son me'mûriyeti tasrîhiyle imzâsı vaz' olundukdan sonra mühr-i zâtî ile temhîr olunur vukû'ât-ı mezkûrenin muahharan tashîhi istid'âsına ve isti'lâmlarla izâ'a-i vakte ve sâhiblerinin dahi intizârlarına hâcet kalmamak için kemâl-i dikkat ve ihtimâm ile ve mümkün ise kendü hatt-ı destiyle yazılması ve zahr-ı varakada envâ'ı ta'dâd olunan evrâk-ı müsbitenin musaddak sûretlerinin

veyâhûd yine i'âde olunmak üzre asıllarının işbu varakaya rabt olunması lâzım gelür	
Mülâhazât	Muma ileyh Yusuf Ziyaeddin Efendi ulema-i beldeden ve meşihat-i ulyadan şeref-mevrud seniyye-i sabıka bûdcesinde münderic mahallinden nasba müteallik müderrisliğe tensik komisyonunca bi't-ta'yîn tasdik-i aliye iktiran itmiş müderrisinden müzâyâ-yı ilmiye ve ahlakiye ile muttasıf olduğu tasdik kılındı Fi 20 Receb sene 1328 ve fi 14 Temmuz sene 1326 Sivas merkez naibi (mühür)

2

Bâ irâde-i seniyye-i hazret-i pâdişâhî mer'ıyyü'l-icrâ olan mâdde-i nizâmiyedir

Tercüme-i hâllerini i'tâda bilâ mâni' tekâsül idenler ve tercüme-i hâline hilâf-ı vâki' bir şey derc iden yahud her ne sebebe mebnî olursa olsun evvelki me'mûriyetini ketm eyleyen olup da inde't-tahkîk tebeyyün eylerse böyle bir hâli tecvîz ve ihtiyâr eylediği ve hakîkati neden ibâret idüğü sûret-i mahsûsada tahrîr ve tasrîh olur

İhtâr

Tercüme-i hâller hukûk-ı müşterekeyi ya'ni bir taraftan devletin ve diğer cihetden bendegânın hukûkunu mutazammın olduğundan sâhib-i tercümenin hıdmet-i devlete dühûlünden varakası târîhine değin ne kadar hıdmet ve me'mûriyetlerde bulunmuş ise bunların kâffesini vâkı'a mutâbık olarak müteselsilen göstermesi nizâmı iktizâsından olup sâhib-i tercümenin bunu yalnız kendi hukûk-ı şahsiyesinden ibâretdir za'mıyla velev bir gûne sû-i niyetden münba's olmasun ba'zı me'mûriyet ve

hıdmet veya ma'aşlarını vesair cihetlerini göstermemesi aslâ ve kat'â câiz değildir ve bu kâ'ideye ittibâ' itmeyen me'mûrîn ve ketebe ve müstahdimîn sâire haklarında bâlâda muharrer mâtde-i nizâmiye hükmünce sicilât-ı umûmiye ve husûsiyede mukayyed olan tercüme-i hâllerine şerh virilür.

Tercüme-i hâl varakaları mündericâtının isbâtı için sâhibleri tarafından rabt ve ibrâzı meşrûut olan evrâkın envâ'ı ber vech-i âtî ta'dâd olunur

Tercüme-i hâl varakalarında muharrer birinci ve ikinci suâllerin cevâbı için: Sâhib-i tercümenin tezkere-i Osmâniyesi ve mensûb olduğu silsileyi irâe ider evrâk-ı mevsûka üçüncü suâlin cevâbı için: Devlet-i aliyye ma'ârif nezâretinin taht-ı tasdîkinde bulunan mekâtib şehâdetnâme ve tasdîknâmeleriyle dürrus-ı âmm ulyâ-yı kirâm icâzetnâmeleri ve hâricen memâlik-i mütemedinne mekteblerinin o devlet ma'ârif nezâretince musaddak şehâdetnâme ve tasdîknâmeleri ve ma'ârif nezâretiyle vilâyât-ı şâhâne ma'ârif me'mûrları tarafından virilen resmî ruhsatnâmeler ve te'lîf ve neşr olunan ketb ve resâilin birer nüshası ve ihtirâât-ı fenniye ve sînâ'îyye imtiyâz berâtları ve me'mûriyet intihâbnâmeleri dördüncü ve beşinci suâllerin cevâbı için: Muharrerât ve mezâbit ve i'lâmât-ı resmiye ve ruûs ve ferâmîn-i hümayûn ve berevât-ı âliye ve evrâk-ı mevsûka-i saire veyahud bir makâm-ı resmîden musaddak olmak ve aslındaki mühür ve imzâ ve tarih ve numrolarıyla beraber kaffe-i mündericâtına harfîyen mutabık bulunmak üzere suretleri ibraz olunmak ve işbu evrak-ı müsbitede ma'aşlı ve ma'aşsız ve asâlet ve kefâlet ve dâimî ve muvakkat ve ilâve-i me'mûriyet sûretiyle ne gibi hıdmet ve me'mûriyetlerde kangı târîhden kangı târihe kadar istihdâm olunduğı ve mikdar-ı ma'aş ve âidâtı ve keyfiyet-i infisâl ve berâetini temâmen musarrah bulunmak meşrûtdur

İhtâr

Bir me'murdan bir daire veya vilayetce bir kere tercüme-i hal varakası ahz ve ale'l-usûl sicil-i ahval daire-i umûmiyesine irsal ile tescil olunduktan sonra gerek oraca ve gerek ahar daire veya vilayetce diğer tercüme-i hal varakası ahz ve tescil asla caiz değildir ancak bu kere tercüme-i hal varakası virmiş olan zevatın varakası şayed bir tarafda kalupda sicil-i ahval daire-i umumiyesine vasıl olmamış ve sicilât-ı umumiye ve hususiyeye geçmemiş olur ise sahibi nezdinde nüsha-i saniyesi bulunduğu halde

ânın ve olmadığı takdirde tekrar bir tercüme-i hal varakasının ahz ve tescili ve ashabının da i'tâ ve takdim itmeleri vazife-i asliye ve umur-ı zaruriyeden ise de sahib-i tercümenin mukaddema kangı tarih ve memuriyetde ve kaç defa tercüme-i hal varakası i'ta eylediğini ve nerede ve ne vasıta ile virdiğini ahiren tanzim eylediği varakasına işaret eylemesi muktezîdir.

Tercüme-i hal evrakına kaffe-i vuku'atın tarihleri ibareten Arabî ve yanlarına kavis içinde rakamen rûmi olarak yazılup mümkün olduğu halde tarihler günü gününe tasrih idilür ve mümkün olamadığı takdirde bi't-tab' takrîben yazılır.

3

Sivas mekteb-i idadi muallimlerinden faziletli Hacı Ziya Efendi fi 11 Mayıs sene 310 tarihinden bu tarihe kadar mekteb-i mezkurun ulum-ı diniye, edebiyat, Türkçe, ahlak, Arabî, Farisi dersleri muallimliklerinde muhtelif maaşlarla bila fasıla istihdam olunarak bu güne kadar ber vech-i bala cem'an altmış altı bin sekiz yüz yigirmi beş gurus ma'âş alarak bundan üç bin altmış yedi gurus on pare yüzde beş ve altı yüz dört gurus on beş pare yüzde bir ve beş yüz doksan gurus terakkî ve yüz bir gurus harik i'anesi ve yüz otuz iki Hicaz i'anesi ve kırk gurus virgü-yi şahsî i'ta eylemiş olduğu kayden anlaşılmıştır.

Fi 5 Temmuz sene 326

Hicaz pulu

Sivas maarif-i muhasebe memurı

Fi 5 Temmuz sene 326

Tamga pulu

Rûsum-ı maktu'a

Sivas maarif-i muhasebe memurı

Muhasebe-i maarifin baladaki kaydından anlaşılacağı üzere muallim-i muma ileyh Hacı Ziya Efendi fi 11 Mayıs sene 310 tarihinden bu güne kadar mekteb-i mezburda muhtelif maaşlarla dürrus-ı müte'addide muallimliklerinde istihdam olunarak aldığı ma'âş muvafık-ı kuyud olduğu ve muma ileyh ulema-yı mahalliyeden ve fazıl ve kemal ve hüsn-i ahlak ile muttasıf mu'allimînden bulunduğu ve müddet-i memuriyetinde ifa-yı hüsn-i hıdmet itdiği tasdik kılındı

Fi 5 Temmuz sene 326

Sivas maarif müdiriyeti

Kıymeti 5 guruşdur

Sivas rüşdiye-i askeriyesi farisi muallimi ilmiyeden Sivaslı Hacı Ziya Efendi bin Selim Efendi tevellüdi 77

Mektebe tarih-i tayini

Vekaleti fi 3 Şubat sene 323

Asaleti fi 3 Temmuz sene 324

Uhdesinde bulunan ders-i Farisi vekaleti	Ma'âş-ı şehrîsi	Yekün aldığı ma'âş	Müddet-i hıdmeti			Tarihi
			Yevm	Mah	Sene	Min 3 Şubat sene 323 ila 3 Temmuz sene 324
	160 guruş	800 guruş	0	5	0	
Ders-i mezkurun asaleti	320	<u>7653,15</u> 8453,15	29	11	1	Min 3 Temmuz sene 324 ila 1 Temmuz

						sene 326
--	--	--	--	--	--	----------

Sivas rüşdiye-i askerîsi Farisi muallimi faziletli Hacı Ziya Efendi fi 3 Şubat sene 323'den fi 3 Temmuz sene 324 tarihine kadar beş mah bi'l-vekele ve fi 3 Temmuz sene 324'den fi 1 Temmuz sene 326 tarihine kadar bir sene on bir mah yigirmi dokuz gün bi'l-asale ders-i mezkur muallimliğinde bulunarak ber vech-i bala cem'an sekiz bin dört yüz elli üç gurus on beş pare ahz eylemiş ve icab iden tevkifatını tamamen virmiş olduğu kayden anlaşılmış ve kendüsi fazıl ve kemal ve hüsn-i ahlak ashabından bulunmağla müddet-i memuriyetinde bihakkın ifa-yı tedrisatda bulunmuş olduğundan işbu tasdikname ita kılındı.

Fi 1 Temmuz sene 326 ve fi 6 Receb sene 328

Rüsum-ı maktu'a 5

Fi 8 Temmuz sene 326

Sivas merkez müderrislerinden ed-Da'î (mühür)

Sivas mekteb-i rüşdiye-i askeriyesi

İşbu varakada muharrer suretlerin asıllarına mutabık olduğu tasdik olunur

Fi 8 Temmuz sene 326

4

Encümen-i adliye mazbatası suretidir

Müddet-i hıdmetini havi yedine mazbata itasını istid'a iden merkez bidayet mahkemesi hukuk kısmı aza-yı sabıkasından Selim Efendizade Hacı Ziyaeddin Efendi üç yüz yigirmi beş senesi Rebiü'l-evvel'inin yigirmi sekizinci gününe müsadif üç yüz yigirmi üç senesi Nisan'ının yigirmi sekizinci günü mezkur azalığa iki yüz elli gurus maaşla ta'yîn olunarak fi 31 Kanun-ı evvel sene 323 tarihinde bi'l-

isti‘fa infikak idüp müddet-i memuriyeti olan sekiz ay iki gün zarfında uhdesine mevdu‘ heyet-i ithamiye riyaseti vazifesi ile hukuk ve ceza mahkemelerindeki vezaifini müstakimane ve ruyet-kârâne bir suretle ifa ve kendüsi erbab-ı fazıl ve kemalden bulunmak hasebiyle ahkam-ı kanuniyenin hüsn-i tatbikinde dahi asar-ı liyakat ibraz eylemiş olduğından muma ileyhın müddet-i hıdmet ve hüsn-i hal ve ehliyetini mutazammın işbu mazbatamız ita kılındı

Fi 27 Safer sene 326 ve fi 17 Mart sene 324

5

Devlet-i aliyye-i Osmâniye tezkeresidir

İsm ve şöhreti	Pederi ismiyle mahal-i ikâmeti	Vâlidesi ismiyle mahal-i ikâmeti	Târîh-i mahal-i vilâdeti	Milleti	San‘at ve sıfat ve hıdmet ve ashâb-ı salâhiyet i	Müte’ehh il ve zevcesi müte‘add id olup olmadığı	Derecât-ı ve sınıf-ı askeriyesi
Selim Efendiza de Hacı Yusuf Ziya Efendi	Mütevef fa Selim Efendi Sivas	Müteveffi ye Saniye Hanım Sivas	278 hicri 277 rumi Sivas	İslam	Ulemad an	İki zevcesi var	

Eşkâli	Sicil-i Nüfûsa Kayd Olunan Mahalli
--------	------------------------------------

Bo y	Gö z	Sîmâ	Alâmet -i fârîka	Vilâye ti	Kazâs ı	Mahalle ve karyesi	Zoka ğ	Meske n numros u	Nev'-i meske n
Ort a	Ela	Buğda y	Tam	Sivas	Sivas	Köseder e zimmi mahalle si	Keza	18	Hane

Balada ism ve şöhrret ve hal ve sıfatı muharrer olan Yusuf Ziya Efendi bin Selim Efendi Devlet-i aliyye'nin tabiiyetini haiz olup ol suretle ceride-i nüfusda mukayyed olduğunu müş'ir işbu tezkere ita kılındı

Fi 3 Temmuz sene 326

Damga-yı devlet-i aliyye-i Osmaniye nüfus müdiri namına Ahmed Hamdi

Sivas vilayeti nüfus nezaretii

Nezaret-i umur-ı dahiliye

El-Hacc Ahmed İzzet vali-i vilayet-i Sivas

İşbu şehadetname taraf-ı acizanemden dahi muayene ve tasdik kılınmıştır

Fi 27 Cemaziye'l-evvel sene 92

Taşra rüşdiyeleriçün şehadetname

Tür kî	Ara bî	Fari si	Coğra fya	Hes ab	Meba di-i	Medh al-i	Res m	Hat t-ı	Rik 'a	Mecm u'	Res m-i
-----------	-----------	------------	--------------	-----------	--------------	--------------	----------	------------	-----------	------------	------------

					Hend ese	tarih-i umu mi		sül üs		numr osu	kevk eb
10	10	10	10	10	10	10	“	10	5	85	11

Sivas mekteb-i rüşdiyesi sınıf-ı evvel şakirdanından Selim Efendizade Yusuf Ziya Efendi mekatib-i rüşdiyede müddet-i muayene zarfında tahsili meşrut olan el sine ve ulum ve hututdan balada gösterilen fenlerin herbirinden ibraz eylediği malumatına göre takdir olunan kıymet-i sahihası cem'an seksen beş adede balığ olup kendüsünün mektebce birinci itibar olunduğundan mekatib-i rüşdiyenin ma-fevkinde nizamen kabulü mücaz olan mekatibin her hangisine ister ise bilâ imtihan kabul olunmak için işbu şehadetname ita olunmuştur.

Fi 17 Haziran sene 91 ve fi 25 Cemaziye'l-evvel sene 92

Yevm-i Salı

Ed-Da'i mümeyyiz-i hatt	Ed-Dai mümeyyiz- i hesab ve coğrafya vesaire	Ed-Dai mümeyyiz- i Farisi hace-i dersi'am	Ed-Dai mümeyyiz- i Arabi
Es-Seyyid Mahmud Hamdi	Abdullah Hilmi	Es-Seyyid Ali Haydarî	Es-Seyyid Ömer Feyzi

Mekteb-i mezbur şakirdanının imtihanına memur olan mümeyyiz efendilerin şakird-i muma ileyh hakkında işbu hüsn-i şehadetleri meclis-i idare tarafından dahi tasdik olunmuştur

Fi 27 Cemaziye'l-evvel sene 92 ve fi 19 Haziran sene 91 pençşenbih

Muhasebeci-	Aza	Aza	Müfti	Mektubî	Defterdar	Naib-i vilayet-i
-------------	-----	-----	-------	---------	-----------	---------------------

i Evkaf						Sivas
Mehmed Rüşdi	Es- Seyyid Ahmed Rıfat	Bulunamadığı	Es- Seyyid Mehmed Zihni	Es- Seyyid Abdullah Hulusi	Es- Seyyid Osman Tevfik	Es- Seyyid Mehmed Sabit

18. 3481 HÜSEYİN HÜSNÜ EFENDİ

1

Bayezid cami-i şerifi dersi‘amlarından ve sahn medresesi kelim müderrisi Sivaslı Hüseyin Hüsnü Efendi ibn-i İbrahim Halil Ağa tevellüdi sene 1279 vefatı 16 Kanun-ı evvel sene 1337

Zevcesi Nafi‘a kerimesi Refi‘a hanımların virmiş oldukları 24 Kanun-ı evvel sene 337 tarih ve 1759 numrolu istid‘a üzerine tanzim idilen müddet-i hidmet cedveli muhassesata irsal olunmak üzere 25 Kanun-ı evvel sene 337 tarih ve 117 numrolu derkenarla evraka iade kılınmıştır

37/146

16 Kanun-ı evvel sene 337 tarihinden iki yüz elli gurus ailesine ma'âş tahsisi şod

1019/429 muhassesat müdiri

2

Maliye Nezareti

Muhassesat-ı zatiye müdiriyeti 1019/429

Bab-ı fetva sicil müdiriyet-i aliyyesine

Bayezid cami-i şerifi mümeyyiz dersi'amlarından ve sahn medresesi kelim müderrisi müteveffa Hüseyin Hüsni Efendi ailesine 16 Kanun-ı evvel sene 337 tarihinden i'tibâren iki yüz elli gurus ma'âş tahsis idilmiş olduğundan keyfiyetin sicil kaydına işaret olunması hususunun icab idenlere tebliği temenni olunur efendim

Fi 24 Kanun-ı sani sene 338

Kaleme fi 30 Kanun-ı sani sene 338

Dosyası bulunarak tebdili

3

Dosyası

3481

İbrahim Halil Ağazade Sivaslı Hüseyin Hüsni Efendi

Tevellüdi sene 1279

Hıdmete duhulu 7 Ağustos sene 316

Son me'muriyeti: Bayezid cami-i şerifi dersi'amlarından ve sahn medresesi kelim müderrisi

1	15 Şubat	1	4	15	0	0	0	“	1200
7 Teşrin-i Ağustos 336	15 Şubat Teşrin-i evvel 317	1	2	9	0	0	0	Bayezid cami-i şerifi dersi‘amlığı	140,50
1 Mart	Gaye-i	0	6	0	0	0	0	“	1200
16 Ağustos Teşrin-i evvel 333	5 Ağustos Temmuz 321	3	8	20	0	0	0	“	235,50
317									
6 Temmuz 321	Gaye-i Temmuz 324	3	0	25	0	0	0	“	273
1 Ağustos 324	Gaye-i Şubat 324	0	7	0	0	0	0	“	311
1 Mart 325	Gaye-i Temmuz 325	0	5	0	0	0	0	“	358
1 Ağustos 325	13 Şubat 330	5	6	13	0	0	0	“	600
14 Şubat 330	Gaye-i Nisan 331	0	2	17	0	0	0	“	800
1 Mayıs 331	Gaye-i Eylül 331	0	5	0	0	0	0	“	1000

İstid‘a tarihi 24 Kanun-ı evvel sene 337

11	15	2	1	5	0	0	0	“ “	2500	1000	1500
Teşrin-i sani	Kanun-ı evvel									Dersi‘amlık	Müderrislik
1 Eylül 335 333	Gaye-i 337 Kanun-ı	0	4	0	0	0	0	“ ve ibtida-i dahil	1500	1200	300
Vefatı 16 Kanun-ı evvel 333	Kanun-ı evvel 333	15	71	144	0	0	0	medresesi Arabi müderrisliği			
1 Kanun-ı sani 334	Gaye-i Teşrin-i sani 334	0	11	0	0	0	0	“ “	1500	1200	300
1 Kanun-ı evvel 334	29 Kanun-ı evvel 334	0	0	29	0	0	0	“ sahn medresesi beyan-ı arabiye müderrisliği	2000	1200	800
Gaye-i Kanun-ı evvel 334	Gaye-i Temmuz 335	5	4	1	0	0	0	“ “	2250	1200	1050
1 Mayıs 335	Gaye-i Ağustos 335	0	4	0	0	0	0	“ “	2450	1200	1250
1 Eylül 335	10 Teşrin-i sani 335	0	2	10	0	0	0	“ Kalam müderrisliği	2450	1200	1250

Müddet-i hıdmeti 21 4 9

Yekün

15 71 144

6 5 15 zammı iktiza iden

21 76 159

72 150

04 009

Müsveddedir fi 25 Kanun-ı evvel sene 1337

4

Meşihat-ı İslamiye

Ders vekaleti

Aded 75

Huzur-ı sami-i cenab-ı meşihat-penahiye

Daru'l-hilafeti'l-aliyye medresesi nizamnamesinin madde-i mahsusasına tevfikân sahn medresesi heyet-i tedrisiyesince üçüncü sınıf kelam dersi müderrisi Sivaslı Hüseyin Efendi'nin meclis-i mesalih talebe a'zalıḡına intihab idildiḡini müdiriyet-i umumiyyeden ba müzekkire iş'ar ve bi't-te'emmül tensib kılınmış olmaḡla nezd-i sami-i fehimanelerince de kabul ve tasdik buyrulduḡu takdirde muktezası ifa idilmek

üzre işbu müzekkire-i da‘iyanemin işaret-i celile-i meşihat-penahileriyle tezyin ve tevşih buyrulması babında emr ü fermân hazret-i veliyyü’l-emrindir

Fi 6 Cemaziye’l-evvel sene 339 ve fi 14 Kanun-ı sani sene 337

Mucebince fi 7 Cemaziye’l-evvel sene 1339 ve fi 17 Kanun-ı sani sene 1337

Numro 36

Muamele-i kalemiyesi ifa idilmiş olmağla icra-yı icabı zımında Bab-ı fetva sicil müdiriyet-i behiyyesine tevdi‘ kılındı

Fi 18 minhü

Kaleme fi 23 Kanun-ı sani sene 337

Dosyasına 3481

5

Evrak Tarihi		Evrâkın numrosu	Bayezid Dersi‘âmlarından
Arabi	Rumi		Hüseyin Hüsni Efendi ibni İbrahim Halil Ağa
Cemaziye’l-ahir sene 327	Haziran sene 325	281	Tarihli ve 1279 Menteşe tevellüdlü nüfus tezkeresi
20 Muharrem sene 314			Tarihli ders vekaletinden mu‘tî intihâbnamesi
29 Rebiü’l-ahir sene 318			Tarihli ve 7 Ağustos sene 316 tarihinden i‘tibâren tahsis olunan yüz kırk guruş yigirmi pare tarik ma‘âşın senedi

29 Rebiü'l-ahir sene 319			Tarihli ve 16 Teşrin-i evvel sene 317 tarihinden zamm olunan doksan beş guruş tarîk ma'âşın senedi
9 Cemaziye'l-evvel sene 323			Tarihli ve 16 Temmuz sene 321 tarihinden zamm olunan otuz yedi guruş yigirmi pare tarîk ma'âşın senedi
15 Rebiü'l-ahir sene 322			Tarihli ba ibtida-i haric İstanbul ruus-ı hümayunu
11 Safer sene 324			Tarihli ba ibtida-i hareket-i haric nail olduğu İstanbul ruus-ı hümayunu
Mündericâtı bâlâda kayd ve beyân olup Hüseyin Hüsni Efendi'ye âid bulunan yedi kıt'a evrâk-ı müsbite-i resmiyye aynen görülüp i'ade olunmuşdur. Fi 13 Haziran sene 326			
Mümeyyiz Baş kâtib (imza)			

6

Bab-ı fetva (silik)

Aded 676

1 Mayıs sene 331 ve 1 Teşrin-i evvel sene minhü tarihlerinde maaşı bin ve bin iki yüz guruşa iblağ idilen medaris-i aliye birinci sınıf usul-i fıkıh müderrisi Bayezid dersi'amlarından Sivaslı Hüseyin Hüsni Efendi'ye bidayeten tahsis kılınan ma'âş ve zamaim ve tenzilat mikdar ve tarihlerinin beyanı zımnında işbu müzekkire me'mûrîn müdiriyyet-i aliyyesine tevdi' kılındı

Fi 10 Muharrem sene 1335 ve fi 23 Teşrin-i sani sene 1332

Kaleme fi 24 minhü

Müzekkire kayd 2050

Ruus maaşı				Müderreslik		
140,20	Tahsis	7 Ağustos 316	İbtida-i dahil lisan-ı Arabi müderresliği	300	Tahsis	Fi 1 Eylül 333
95	Zamm	16 Teşrin-i evvel 317	Sahn edebiyat-ı Arabiye müderresliği	500	Zamm	1 Kanun-ı evvel 34
37,20	Zamm	6 Temmuz 321	“ “	250	Zamm	31 Kanun-ı evvel minhü
38,5	Zamm	1 Ağustos 324	“ “	<u>200</u> 1250 <u>1250</u> 0000	Zamm	1 Mayıs 335
47,5	Zamm	1 Mart 325	Sahn Kelam müderresliği	1250	Kadro mucebince	1 Kanun-ı evvel

						335
242,5	Zamm	1 Ağustos minhü	Tensikan	<u>250</u>	Zamm	11 Teşrin-i sani minhü
200	Zamm	14 Şubat 330		1500		
200	Zamm	1 Mayıs 331		<u>1500</u>	Vuku‘-ı vefatıyla	16 Kanun-ı evvel 337
<u>200</u>	Zamm	1 Teşrin-i evvel minhü		0000		
1200						
<u>200</u>	Zeyl	11 Teşrin-i sani 335				
1000						

Muma ileyh Hüseyin Hüsni Efendi’nin tahsisat-ı ilmiye miyanında almış olduğu ma‘âşâtın mekâdir ve tarihleri balaya terkim kılınmış olmağla işbu müzekkire sicil-i müdiriyet-i behiyyesine iadeten tevdi‘ kılındı

Fi 17 Kanun-ı evvel sene 331

Dosyasına 3481

7

1200

200

1000

1 Mayıs sene 335 tenzîl

Merhum-ı muma ileyh Hüseyin Efendi'nin tarih-i vefatı olan 16 Kanun-ı evvel sene 37 tarihinde dersi'amlık maaşı şehri bin ve sahn medresesi kelim müderrisliği bin beş yüz gurus olup cem'an iki bin beş yüz gurusdan ibaret olduğu

Hilmi

8

Kıymeti 10 gurusdur

Sicil-i ahvâl: Sınûf-ı me'mûrîn ve müstahdimîn-i devlet-i aliyyenin asıl tercüme-i ahvâl-i zâtiyeleriyle sâir vukû'ât-ı mütenevvi'a-i resmîyelerinin müteselsilen kayd ve tahrîr ve zabt ve tesciline mahsûs olmak ve me'mûrîn ve ketebe ve müstahdimîn-i sâire haklarında intihâbât ve terakkiyât ile mükâfât ve mücâzât vesâir her nev' mu'âmelât ve icrââtta ma'mûlun bih tutulmak üzere vaz' ve te'sîs buyrulmuştur

Suâl	Cevab
Sâhib-i tercümenin kendüsiyle pederinin ismi ve mahlas ve şöhreti ve lakabı ve gerek kendüsi ve gerek pederi ismiyle mi mahlasıyla mı veya hem ismi ve hem de mahlasıyla	Millet-i İslamiye ve tebea-i Osmaniyeden olup elyevm ber-hayat bulunan zürra'dan İbrahim Halil Ağa'nın mahdumuyum ismim Hüseyin Hüsni'dir

mı veyahud şöhretiyle mi yâd olunduğı ve kendüsi ve babası beğ midir efendi midir ağa mıdır paşa mıdır ve babası me'mûrînden ise son me'mûriyet ve rütbesi ve değil ise kangı sınıfdandır ve nerelidir ve berhayat mıdır değil midir ve milliyet ve tâbi'iyyeti nedir ve ebeveyni cihetden ma'rûf bir sülâleye mensûb mudur	
Mahall ve târîh-i vilâdeti: Sene-i hicriye ve âna müsâdif sene-i mâliyenin mümkün mertebe şühûr ve eyyâmı tasrîh olunarak gösterilmelidir	Sivas vilayetine tabi Yenihan nam-ı diğer Yıldızili kazası dahilinde Menteşe karyesinde bin iki yüz yetmiş dokuz tarih-i hicri ve bin iki yüz yetmiş sekiz tarih-i Rumi'sinin bir Muharrem ve tahminen Şevval'in yigirmisinde tevellüd itdim
Kangı memleket ve mekteblerde ve kangı ilm ve fenn ve san'at ve lisânları ne dereceye kadar tahsîl eylediğı ve şehâdetnâme ve tasdîknâme ve icâzetnâme alup almadığı ve kangı lisânlarla kitâbet veyahud yalnız tekellüm itdiği beyân olunmalıdır ancak tekellüm ve kitâbetiyle me'lûf ve	Miskat-ı re'sim olan Menteşe'da tahsil-i ibtidaî olmak üzere üç defa hatm-i Kur'an ma'a tecvid ilmi halimi tahsil itdikden sonra bin iki yüz doksan beş tarih-i rumisinde Merkez vilayete gidüp asar-ı Selçukiyeden bulunan Sahibiye medresesinde dört sene sarf, nahiv, İsaguci metni okuyup oradan Kayseriye doksan dokuz tarihinde İmam Sultan medresesinde bir sene merhum Emin Efendi'den bazı cüz'iyat okuyup üç yüz tarihinde Dersaadet'e gelüp Çeharşenbihli Hacı Ahmed Efendi'nin halka-i tedrisine devam ile ulum-ı âliye ve âliyeyi bi't-tahsil ikmal-i nesh iderek muma

ma'rûf olmadığı lisânların usûl ve lügâtini âdî bilmeğle o lisânlarla tekellüm ve kitâbet iderim denilmeyüp okudum âşinâyım ve ketb ve resâilden bâ ruhsat-ı resmiye tab' ve neşr olunmuş bir eser ve te'lîfi var ise neye dâir olduğu ve kangı târîhde ve nerede tab' ve neşr olduğu ve ihtirâ'ât-ı fenniye ve sanâ'iyeye vesâireye dâir bâ berât-ı âlî bir imtiyâzı hâiz olduğu hâlde kangı fenn ve san'ata dâir kangı şeyi ve nerede ve kangı târîhde ihtirâ' itmişdir ve bir me'mûriyete dâir intihâbnâmesi var ise kangı mahalden virilmişdir ve kangı me'mûriyete dâir ve o me'mûriyetin kaçınıcı sınıfındandır ve târîh ve numrosu nedir gösterilmelidir.	ileyh Hacı Ahmed Efendi hazretlerinden bin üç yüz on iki senesinde icazet aldım ve lisan-ı Türki ile kitabet ve tekellüm iderim bin üç yüz on dört senesinde ba irade-i seniyye icra idilen ruus imtihanında isbat-ı ehliyet eylediğimi ve bin üç yüz on yedi senesi tarih-i hicrisinde tedrise me'zuniyet-i mübaşeretimi taraf-ı meşihatden fi 20 Muharrem sene 1314 tarihli ilm-i vafır ile dersi'am silkine intihab idildim ve bu me'muriyetime aid olmak üzre Cedide-i refikiyye medresesi müderrisliği uhdeme tevcihini havi (ibtida-i haric) ve bi'l-ahire (ba hareket-i haric) tevcihine mazhar oldum
Hıdmet-i devlete kangı târîhde ve kaç yaşında ve nerede ve muvazzafen mi veyahud mülâzemetle mi dâhil olmuşdur ve ândan sonra sırasıyla ma'âşlı ve	Hıdmet-i devlete ibtida-i duhum otuz beş yaşında olup fi 29 Muharremü'l-haram sene 1317 tarih-i hicrisinde Bayezid cami-i şerifinde tedrise başladım ve fi 1318 senesi Rebiü'l-ahirinin yiğirmi dokuzunda yüz kırk gurus yiğirmi pare tarîk ma'âşına nail olup bu ma'âşı fi 7 Ağustos sene 316 senesinden i'tibâren

ma'âşsız gerek dâimî ve muvakkat ve gerek asâlet ve vekâlet-i me'mûriyet sûretleriyle kangı me'mûriyetlere geçmiştir ve her birinden ne kadar ma'âş veyâ ma'âşa mukâbil veyahud fevka'l-âde harcırâh ve yevmiye ve ücret-i maktu'a ve gayr-ı maktû'a ve âidât-ı sâire almıştır ve mu'ayyenâtınca dâimî ve muvakkat ne kadar zamâyım ve tenzîlât vukû' bulmuştur ve her bir hıdmet ve me'mûriyetde kangı târîhde işine mübâşeret itmiş ve ma'âşını istîfâya başlamış ve kangı târîhde iş başından ayrılıp kangı târîhe kadar ve ne mikdâr ma'âş almıştır ve keزالık sırasıyla kangı rütbe ve nişânlara ve ne sebeblerle nâil olmuştur ve hıdmet-i devlete dühûlünden tercüme-i hâlini tanzîm eylediği târîhe kadar ba'zen açıkda kalmış mıdır ve müddet-i ma'zûliyeti ne mikdâr imtidâd itmiş ve o	almağa başlayup fi 29 Rebiü'l-evvel sene 319 tarih-i hicrisinde doksan beş gurus zamm idilerek fi 16 Teşrin-i evvel sene 317 tarihinden i'tibâren şehri iki yüz otuz beş gurus aldım defa fi 9 Cemaziye'l-evvel sene 323 tarihinde otuz yedi gurus yigirmi pare zamm idilüp fi 16 Temmuz sene 321 tarihinden i'tibâren şehri iki yüz yetmiş üç gurus ma'âş aldım tahminen üç yüz yigirmi dört sene-i rumisinde maaşım üç yüz yigirmi gurusâ iblağ idilüp bi'l-ahire bab-ı meşihatce icra kılınan tensik mucebince maaşım altı yüz gurusâ iblağ idilüp elyevm almakda ve vazifem bulunan tadrîs ile meşgul bulunmakdayım. İşbu me'muriyetime aid ve zamaim-i maaşımı müş'ir yedimde meşihat-ı İslamiyenin resmi tezkere ve evrak-ı teveccühiyeleri mahfuz olup yalnız icazetnamemi zayi itdim Fi 30 Mayıs sene 326 fi 4 Cemaziye'l-ahir sene 328 Bayezid cami'-i şerifinde elyevm tadrîs ile meşgul Sivaslı (mühür)
--	--

müddetde ma'zûliyet ma'âş
 almış mıdır almış ise
 mikdârı nedir ve ecnebî
 nişânı hâmil olanlar nerede
 ve ne sebeble kangı devletin
 kangı nişânını almışdır ve
 bunun kabûl ve ta'likî
 hakkında kangı (silik)
 hazret-i pâdişâhî şeref-
 müte'allik buyrulmuşdur ve
 hıdmet-i devletde
 bulunmadığı esnâda
 hıdemât-ı husûsiyede
 bulunmuş ise nerede ve
 kimin hıdmetinde ve ne
 kadar müddet bulunmuşdur
 ve ândan ne sebeble
 ayrılmıştır ve hıdemât-ı
 husûsiyede bulunmamış ise
 o müddeti kangı mahalde
 imrâr eylemiştir buraları
 sene-i hicriye ve âna
 müsâdif sene-i mâliye
 târîhlerinin mümkün
 mertebe şuhûr ve eyyâmı
 tasrîhiyle tahrîr olunmalıdır
 şâtasrîhiyle tahrîr
 olunmalıdır şâyed sâhib-i
 tercümenin işbu târîhler
 tamamıyla mazbûtî değil ise
 takrîben filan senenin filan

ayının evâil veya evâsıt veya evâhirinde ibâresiyle iktifâ kılınır bunlara dair yedinde evrâk-ı müsbite-i resmiye olup olmadığı ve var ise neden ibâret idüğü tasrîh olunmalıdır.	
Hıdmet-i devlete dühûlünden varakası târîhine kadar arada infisâli vukû‘ bulmuş ise esbâb-ı hakîkiyesi ve bir zann ve şübhe ve şikâyet üzerine işden el çekdirilmiş ise ne sebebe mebnî ve ne târîhde el çekdirilmiştir ve netîcesi ne olmuştur ve tekrâr işe mübâeret idenler ne müddet sonra ve ne târîhde me’mûriyetine ircâ‘ idilmiştir ve aradaki eyyâm ma‘âşı nasıl tesviye olunmuştur ve taht-ı muhâkemeye alınmış ise töhmet veya berâetinden ne hükme netice virmiştir ve cezâ görmüş müdür ve yedinde berâet zimmet evrâkı var mıdır İhtâr	

Tercüme-i hal varakaları bâlâdaki suâllere nazaran tanzîm ve cevâb hânelerine terkîm olundukdan sonra zîrine beş guruşluk bir pul yapışdırılıp tanzîm olduğu sene ve ay ve günün hicrî ve mâlî târîhleri ve kangı mahalde yazıldığıнын ve müstahdem bulunduğu esnâda ise me'mûriyet-i hâziresi ve ma'zûl ise son me'mûriyeti tasrîhiyle imzâsı vaz' olundukdan sonra mühr-i zâtî ile temhîr olunur vukû'ât-ı mezkûrenin muahharan tashîhi istid'âsına ve isti'lâmlarla izâ'a-i vakte ve sâhiblerinin dahi intizârlarına hâcet kalmamak için kemâl-i dikkat ve ihtimâm ile ve mümkün ise kendü hatt-ı destiyle yazılması ve zahr-ı varakada envâ'ı ta'dâd olunan evrâk-ı müsbitenin musaddak sûretlerinin veyâhûd yine i'âde olunmak üzere asıllarının işbu varakaya rabt olunması	
--	--

lâzım gelür	
Mülâhazât	

9

Bâ irâde-i seniyye-i hazret-i pâdişâhî mer'ıyyü'l-icrâ olan mâdde-i nizâmiyedir

Tercüme-i hâllerini i'tâda bilâ mâni' tekâsül idenler ve tercüme-i hâline hilâf-ı vâki' bir şey derc iden yahud her ne sebebe mebnî olursa olsun evvelki me'mûriyetini ketm eyleyen olup da inde't-tahkîk tebeyyün eyleyse böyle bir hâli tecvîz ve ihtiyâr eylediği ve hakîkati neden ibâret idüğü sûret-i mahsûsada tahrîr ve tasrîh olur

İhtâr

Tercüme-i hâller hukûk-ı müşterekeyi ya'ni bir taraftan devletin ve diğer cihetden bendegânın hukûkunu mutazammın olduğundan sâhib-i tercümenin hıdmet-i devlete dühûlünden varakası târîhine değin ne kadar hıdmet ve me'mûriyetlerde bulunmuş ise bunların kâffesini vâkı'a mutâbık olarak müteselsilen göstermesi nizâmı iktizâsından olup sahib-i tercümenin bunu yalnız kendi hukûk-ı şahsiyesinden ibâretdir za'mıyla velev bir gûne sû-i niyetden münba's olmasun ba'zı me'mûriyet ve hıdmet veya ma'aşlarını vesair cihetlerini göstermemesi aslâ ve kat'â câiz değildir ve bu kâ'ideye ittibâ' itmeyen me'mûrîn ve ketebe ve müstahdimîn sâire haklarında bâlâda muharrer mâdde-i nizâmiye hükmünce sicilât-ı umûmiye ve husûsiyede mukayyed olan tercüme-i hâllerine şerh virilür.

Tercüme-i hâl varakaları mündericâtının isbâtı için sâhibleri tarafından rabt ve ibrâzı meşrûr olan evrâkın envâ'ı ber vech-i âtî ta'dâd olunur

Tercüme-i hâl varakalarında muharrer birinci ve ikinci suâllerin cevâbı için: Sâhib-i tercümenin tezkere-i Osmâniyesi ve mensûb olduğu silsileyi irâe ider evrâk-ı mevsûka üçüncü suâlin cevâbı için: Devlet-i aliyye ma'ârif nezâretinin taht-ı tasdîkinde bulunan mekâtib şehâdetnâme ve tasdîknâmeleriyle dürus-ı âmm ulyâ-yı kirâm icâzetnâmeleri ve hâricen memâlik-i mütemedinne mekteblerinin o devlet ma'ârif

nezâretince musaddak şehâdetnâme ve tasdîknâmeleri ve ma'ârif nezâretiyle vilâyât-ı şâhâne ma'ârif me'mûrları tarafından virilen resmî ruhsatnâmeler ve te'lîf ve neşr olunan ketb ve resâilin birer nüshası ve ihtirâ'ât-ı fenniye ve sînâ'iyye imtiyâz berâtları ve me'mûriyet intihâbnâmeleri dördüncü ve beşinci suâllerin cevâbı için: Muharrerât ve mezâbit ve i'lâmât-ı resmiye ve ruûs ve ferâmîn-i hümâyûn ve berevât-ı âliye ve evrâk-ı mevsûka-i saire veyahud bir makâm-ı resmîden musaddak olmak ve aslındaki mühür ve imzâ ve tarih ve numrolarıyla beraber kaffe-i mündericatına harfîyen mutabık bulunmak üzere suretleri ibraz olunmak ve işbu evrak-ı müsbitede ma'aşlı ve ma'aşsız ve asâlet ve kefâlet ve dâimî ve muvakkat ve ilâve-i me'mûriyet sûretiyle ne gibi hıdmet ve me'mûriyetlerde kangı târîhden kangı târihe kadar istihdâm olunduğı ve mikdar-ı ma'aş ve âidâtı ve keyfiyet-i infisâl ve berâetini temâmen musarrah bulunmak meşrûtdur

İhtâr

Bir me'murdan bir daire veya vilayetce bir kere tercüme-i hal varakası ahz ve ale'l-usûl sicil-i ahval daire-i umûmiyesine irsal ile tescil olundukdan sonra gerek oraca ve gerek ahar daire veya vilayetce diğer tercüme-i hal varakası ahz ve tescil asla caiz değildir ancak bu kere tercüme-i hal varakası virmiş olan zevatın varakası şayed bir tarafda kalupda sicil-i ahval daire-i umumiyesine vasıl olmamış ve sicilat-ı umumiye ve hususiyeye geçmemiş olur ise sahibi nezdinde nüsha-i saniyesi bulunduğu halde ânın ve olmadığı takdirde tekrar bir tercüme-i hal varakasının ahz ve tescili ve ashabının da i'tâ ve takdim itmeleri vazife-i asliye ve umur-ı zaruriyeden ise de sahib-i tercümenin mukaddema kangı tarih ve memuriyetde ve kaç defa tercüme-i hal varakası i'ta eylediğini ve nerede ve ne vasıta ile virdiğini ahiren tanzim eylediği varakasına işaret eylemesi muktezîdir.

Tercüme-i hal evrakına kaffe-i vuku'atın tarihleri ibareten Arabî ve yanlarına kavis içinde rakamen rûmi olarak yazılıp mümkün olduğu halde tarihler günü gününe tasrih idilür ve mümkün olamadığı takdirde bi't-tab' takrîben yazılır.

19. 3615 M. NECİB EFENDİ

1.

3615

14 no ve 10-3-931

Bu arıza ile ailesinin nüfus kayıtlarına dair olan evrak irsal edilmiştir.

İş bu dosya 70 nolu ve 2-8-930 arızayı cevabiye ile Diyanet işleri riyasetine gönderilmiştir.

2.

Türkiye Cumhuriyeti

Diyanet İşleri Reisliği

Zat İşleri Müdürlüğü

Sayı 2906/1838

İstanbul Müftülüğüne

c. 8/7/930 tarih ve 430/44 nolu Beyazıt dersiamlarından Sivaslı Memet Necip Efendi'nin sicil dosyasının irsali ve badema tahsisi maaş için gönderilecek evrakı tahkikiye ye yalnız hizmet cetvelinin leffiyle iktifa edilmeyüp dosyasının dahi raptı temenni olunur

28/7/930

Diyanet İşleri Reisi

Rıfat Börekçi

807/138

Sicil Memurluğuna 31

3.

2410/432

4.

Diyanet İşleri Reisliği

Zat İşleri Müdürlüğü

Sayı 41/34

İstanbul Müftülüğüne

Dersiamdan Sivaslı Necip Efendi'nin ailesi efradının tehkıkı hüviyet ilmühaberiyle nüfus kaydı arasındaki mübayenetin tetkik ve iş'arı hakkında yazılan 6/2/930 tarih ve 2735 nolu tahrirat cevabının tesrii irsali temenni olunur.

4/1/931

Diyanet İşleri Reisi

Rıfat Börekçi

14.01.1931,6.29.03 nolu arıza ile cevap verilmiştir.14 no 10-3-1931 arıza ile cevap ita ile evrak teslim edilmiştir.

5

Diyanet İşleri Reisliği

Zat İşleri Müdürlüğü

Sayı 4237/2735

İstanbul Müftülüğüne

İbtidai dahil medresesi sabık müderrisi umumisi ve Beyazıt dersiamlarından Sivaslı Hacı Necip Efendi ailesine ait nüfus kaydı ile tahkiki hüveyyet ilmühaberi leffen gönderildi. Nüfus kaydında künyeleri muharrer diğer zevcesi Feriha ve kerimesi Aişe ,Naciye hanımların tahkiki hüveyyet ilmü haberine idhal edilmemeleri sebebinin tetkikiyle elde edilecek neticeye nazaran ilmü haberin tashihi veya aynen iadesi temenni olunur.

6/2/930

Diyanet İşleri Reisi

Rıfat Börekçi

1206/236 Ehemmiyetle Sicil Memurluğuna

SONUÇ

Osmanlı Devleti'nde kadılar kendilerine gelen davaları dini esaslara göre bir sonuca bağlayarak, verdikleri kararları Şer'iyeye Sicili Defterleri'ne yazmışlardır. Yazılan defterler ilk zamanlarda camilerde ve kadılık merkezlerinde saklanmışlardır. Daha sonra bunları muhafaza etmek için II. Abdülhamid Han zamanında Süleymaniye de Şer'iyeye Sicilleri Arşivi ve Meşihat Arşivi kurulmuştur.

Günümüzde İstanbul Müftülüğü'ne bağlı olan Meşihat Arşivi, içerisinde bir çok sicil defteri mevcuttur. Çalışmamızın birinci bölümünde Meşihat Arşivi'nde bulunan defterlerle ilgili örnekler verilerek bu defterlerin içeriklerinden kısaca bahsedilmiştir. Bu defterlerden çalışmamızın içeriğini oluşturan Bab-ı Fetva Sicil-i Ahval Dairesi Defteri'nden özellikle bahsedilmiştir.

Sicil-i Ahval Dairesi Osmanlı Devleti'nde görev yapan her bir memura bir dosya numarası vererek onlarla ilgili şahıs dosyaları oluşturmuştur. Sicil-i Ahval Dairesi, oluşturduğu dosyalara memurların; tercüme-i hallerini, şahsi muamelelerini, kimlik bilgilerini, görev bilgilerini, görevlerindeki ücretlendirilmelerini, eğitim bilgilerini, varsa icazetnamelerini ve yazdıkları eserlerini koymuştur.

Bu dosyalar 1950 yılından sonra ait oldukları yüzyıllara, mahkemelere ve illere göre kronolojik esasa göre sınıflandırılmıştır. Bu sınıflandırma sonucunda Sivas başlığı altında ortaya çıkan bu komisyona ait yirmi dokuz dosya bulunmuştur. Bu dosyalardan Sivas'la bağlantılı olan on dokuz dosya üzerinde çalışma yapılmıştır..

Birinci bölümde Meşihat Arşivi ile ilgili bilgilerin yanı sıra bu tercüme edilen alimlerle ilgili özet bilgiler sunulmuştur.

İkinci bölümde ise yapılan çalışmalar dosya numarası sırasına göre verilmiştir.

Yaptığımız çalışma sayesinde Sivas’la bağlantılı on dokuz dosya arşivin tozlu raflarından araştırmacıların hizmetine sunulmuştur. Yapılacak incelemelerde bu şahıslarla ilgili çalışmamızda önemli bilgilere ulaşılabilecektir. Mesela Sivas Meydan Cami’-i Şerif’inde dokuz yıl imamlık, Sahibiye Medresesi’nde yirmi yıl müderrislik yapmış Abdurrahman Hilmi Efendi ve Sivas Sahibiye Medresesi merkez müderrisliği yapmış Mustafa Efendi ile ilgili kimlik bilgileri, aile bilgileri, eğitim bilgileri ve görev bilgileri çalışmamızda bulunmaktadır.

Dosyaları üzerinde çalıştığımız Sivaslı alimlerin sekiz tanesinin tasavvufla bağlantısı olduğu çalışmamızda ortaya konulmuştur. Bu şahısların içerisinde tasavvuf dersleri okumuş olanlar olduğu gibi icazetname almaya hak kazanmış olanlar da vardır.

Sonuç olarak Şer’iyye Sicili ve Meşihat Arşivi’nde bulunan belgeler tam anlamıyla tarihsel ve kültürel bir hazinedir. Tarihimizin karanlık sayfalarını aydınlatmak, Osmanlı Devleti’nin umumi, hukuki, idari, iktisadi ve içtimai tarihini günümüze yansıtmak için arşiv belgeleri üzerinde daha çok çalışma yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

AKYILDIZ, Ali, *Tanzimat Dönemi Osmanlı Devlet Teşkilatında Reform*, İstanbul 1993.

İBRAHİM Muhyiddin Efendi, İstanbul Müftülüğü Meşihat Arşivi Sicil-i Ahval Dairesi Defterleri, No 416B

İSMAİL Hakkı Efendi, İstanbul Müftülüğü Meşihat Arşivi Sicil-i Ahval Dairesi Defterleri, No 237A

OSMAN Nuri Efendi, İstanbul Müftülüğü Meşihat Arşivi Sicil-i Ahval Dairesi Defterleri, No 384A

SÜLEYMAN Namık Efendi, İstanbul Müftülüğü Meşihat Arşivi Sicil-i Ahval Dairesi Defterleri, No 74A

ERZİ, H. Adnan, "Bursa'da İshakî Dervişlerine Mahsus Zâviyenin Vakfıyesi", *Vakıflar Dergisi*, Sayı II.

GÜLTEKİN, Orhan, *İstanbul Müftülüğü Meşihat Arşivi Tarihi Belgelerinin Dijital Ortama Aktarılması ve Kullanıma Sunulması*, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul 2006, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

<http://istanbulmuftulugu.gov.tr/index.php/seriyye-sicilleri-arsivi.html>

http://tr.wikipedia.org/wiki/Rum_Eyaleti

<http://www.sivas.bel.tr/bpi.asp?caid=98&cid=646>

İPŞİRLİ, Mehmet, "Bab-ı Meşihat", *DİA*, c. 4, İstanbul 1991.

KURT, İsmail, "Şer'i Siciller ve Meşihat Arşivi", *Diyanet Aylık Dergisi*, Ankara 2003, Mart, Sayı-147.

UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı, *İlmiye Teşkilatı*, 3.Baskı, Ankara 1988.